لغات عبراني

אָב م-مُضاف אֲבִי (ر אבב) ۱-باپ. ۲-باپ داداؤں میں سے ایک. ۳-باني.

אב ——— אבב.

אבב اُگانا.

אֵב م ۱-سبزي. ۲-میوہ.

אָבִיב م ۱-هري بال. ۲-بني اسرائیل کے دیني سال کا پہلا مہینا.

אבד قَل ۱-کھویا جانا. ۲-هلاک هونا. ۳-نیست هونا.

پِعِیل ۱-کھو دینا. ۲-هلاک کرنا. ۳-برباد کرنا.

هِفْعِیل ۱-هلاک کرنا. ۲-برباد کرنا.

אֲבֵדָה ث ۱-کھوئي هوئي چیز. ۲-هلاکت.

אֲבַדּוֹן م ۱-هلاکت. ۲-عالمِ ارواح.

אַבְדָן اور אָבְדַן م هلاکت.

אבה قَل ۱-چاهنا. ۲-راضي هونا. ۳-فرمانبردار هونا.

אֲבוֹי م حاجت.

אֶבְיוֹן مُحتاج.

אֲבִיּוֹנָה ث ایک قسم کا میوہ جو مشتهي اور مبهي ہے.

אֵבֶה م نے-(ماخذ مشتبه).

אבוס ——— אבס.

אבח گھومنا.

אִבְחָה ث گردش.

אֲבַטִּיחַ —— טבח.

אָבִיב —— אבב.

אֶבְיוֹן | אֲבִיּוֹנָה —— אבה.

אָבִיר | אַבִּיר —— אבר.

אבך הִתְפַּעֵל-لپٹ جانا.

١ **אבל** קַל-ماتم کرنا.

הִפְעִיל-ماتم کرنا.

הִתְפַּעֵל-دل سے ماتم کرنا.

١ אָבֵל ماتم کرنیوالا.

אֵבֶל م ماتم.

٢ **אבל** گھاس کي مانند بھیگنا.

٢ אָבֵל م گھاس کا میدان.

אֲבָל —— בלה.

אֶבֶן ١-پتھر. ٢-کچي دھات. ٣-بت. ٤-ساھُول(شاقول)
אָבְנַיִם (تثنیه) ١-کُمھار کے چاک جو پتھر کے ھوتے ھیں. ٢-ایک قسم کي پیڑھي جو شکل میں کُمھار کے چاک کے مشابه تھي.

הָבְנִי یا הוֹבְנִי م آبنوس کي لکڑي جو پتھر سي سخت ہے (بصیغۂ جمع مستعمل).

אַבְנֵט م قیمتي کمربند. (ماخذ مشتبه).

אבס موٹا کرنا.

אֵבוּס م ١-تھان (گھوڑے وغیرہ کا). ٢-شاید چرني.

מַאֲבוּס م انبار خانه.

אֲבַעְבֻּעָה —— בוע.

١ **אָבָק** م گرد.

אֲבָקָה ث خوشبودار سفوف.

٢ אבק نِفْعَل-کُشتي لڑنا (کیونکه کُشتي لڑنے میں گرد اُڑتي ہے).

אבר قَل-غالب ہونا.

هِفْعِيل-چڑھ جانا.

אָבִיר قادر.

١ אַבִּיר ١-قدرتوالا. ٢-سردار. ٣-سخت.

٢ אַבִּיר م ١-سانڈ. ٢-جنگي گھوڑا.

אֵבֶר م اور אֶבְרָה ث پر.

אַבְרֵךְ ——— ברך.

אגד باندھنا.

אֲגֻדָּה ث ١-باندھنے کي چیز. ٢-گچھا. ٣-غول. ٤-محراب.

אֱגוֹז م جوز (ماخذ مشتبه).

אֲגוֹרָה ——— אגר.

אגל سمت جانا.

אֵגֶל م بوند.

אגם ١-گرم ہونا. ٢-سڑنا. ٣-مکروہ ہونا.

אֲגַם م ١-بند پاني کا تالاب. ٢-تالاب.

אָגֵם غمگین.

אַגְמוֹן یا אַגְמֹן م ١-اُبلتي ہوئي دیگ. ٢-نے. ٣-نے سے بنا ہوا رسا.

אגן کپڑے دھونا.

אַגָּן م ١-کپڑے دھونے کا برتن. ٢-سیال چیزوں کا برتن.

אֲגַפִּים ——— גפף.

אגר קَل-جمع کرنا.

אֲגוֹרָה ایک قسم کا چھوٹا چاندي کا سکه.

אִגֶּרֶת (ر אִגְּרָא) ث ایک شاهي پروانه. (ماخذ مشتبه مگر شاید فارسي سے لیا گیا ہے).

אֶגְרוֹף ——— גרף.

אֲגַרְטָל م ایک قسم کا برتن. (ماخذ مشتبه).

אֵד | אֲדוֹת ——— אוד.

אדב هِفْعِیل-پژمرده هونا.

אֲדוֹן | אָדוֹן ——— אדן.

אֱדַיִן ——— אָז.

אַדִּיר ——— אדר.

אדם قَل-لال هونا.

پُعَل-لال کیا جانا.

هِفْعِیل-لال هونا.

هِتْپَعِیل-اپنے تئیں لال دکھانا.

אָדוֹם یا אָדֹם لال.

אַדְמֹנִי لال.

אֹדֶם م لعل.

אֲדַמְדָּם لال سا.

אֲדָמָה ث ۱-متي. ۲-زمین. ۳-کهیتي. ۴-سرزمین.

אָדָם م ۱-آدمي. ۲-ایک عام آدمي. ۳-مرد. ۴-کوئي.

אדן حاکم هونا.

אָדוֹן یا אָדֹן م ۱-خاوند. ۲-مالک. (ضیغه جمع اکثر بمعني واحد مستعمل).

אֲדֹנָי م خداوند.
אֶדֶן م ۱-بنیاد. ۲-ستون کا پایہ.
אדר قَل-چوڑا ہونا.
نِفْعَل-بزرگ ہونا.
ہِفْعِیل-بزرگي بخشني.
אֶדֶר م ۱-اوپر والا کپڑا جس سے تمام بدن ڈھکتا ہے.
۲-عظمت.
אַדֶּרֶת ث ۱-پھیلاو. ۲-اوپر والا کپڑا جس سے تمام بدن ڈھکتا ہے. ۳-عظمت.
۱ אַדִּיר ۱-چوڑا. ۲-بڑا. ۳-زورآور. ۴-شریف.
۲ אַדִּיר م ۱-سردار. ۲-پیشوا.
אֲדַרְגָּזְרִין ——— גזר
אֲדָר م بني اسرائیل کے دیني سال کا بارھواں مہینا. (ماخذ مشتبہ)
אִדַּר م کھلیان. (ماخذ مشتبہ).
אַדְרַזְדָּא ۱-دُرستي سے. ۲-چالاکي سے. (فارسي لفظ دُرست سے ماخوذ ہے).
אֲדַרְכּוֹן م ایک قسم کا فارس کا چاندي کا سکہ جو دارا بادشاہ نے بنوایا تھا.
אֶדְרָע ——— זְרוֹעַ.
אדשׁ قَل-داونا. دائیں چلانا.
אהב قَل-محبت رکھني.
نِفْعَل-محبوب ہونا.
پِعِیل-پیار کرنا.
پُعلَل-شدت سے پیار کرنا.

אֲהָב م ۱-عشق. ۲-خوشي. (صرف بصيغه جمع مستعمل هوتا ہے).
אֹהַב م ۱-عشق. ۲-معشوق. (صرف بصيغه جمع مستعمل هوتا ہے).
אַהֲבָה ث ۱-محبت. ۲-محبت رکهني. ۳-پياري.
אֲהָהּ افسوس! هاے!
אֱהִי —— אֱיֵה.
۱ אהל قَل-روشن هونا.
هِفْعِيل-روشني ديني. [مسکن.
אֹהֶל ۱-خيمه (کيونکه وه دور سے چمکتا ہے). ۲-
۲ אהל قَل-خيمه اُکهاڑنا.
هِفْعِيل-خيمه کهڑا کرنا.
אֲהָלִים يا אֲהָלוֹת م يا ث عود. (سنسکرت کے لفظ ا گرو سے ماخوذ ہے).
אַו | אוֹ —— אוה.
אוֹב م ۱-مَشک. ۲-غيب کي جهوتهي سچي خبريں بتانيوالا. ۳-بهوت.
אוּבָל —— יבל.
אוד ۱-موڑنا. ۲-گهمانا. ۳-گهيرنا. ۴-گهيرکر دبانا.
אוּד م ۱-لُکتي (کيونکه اُس سے آگ کو گهماتے هيں).
אוֹדוֹת يا אֹדוֹת ث سبب.
אֵד م بخارات.
אֵיד م ۱-بڑي آفت. ۲-هلاکت.
۱ אוה پِعِيل-آرزو کرنا.
هِتْپَعِيل-آرزومند هونا.

אַוָּ֫א م خواهش.

אוֹ ۱-خواه. ۲-یا. ۳-بلکه. ۴-اگر. ۵-شاید.

אַוָּה ث خواهش.

מַאֲוַי م خواهش.

תַּאֲוָה ث ۱-خواهش. ۲-خصوصاً خواهش بد.
۳-چاهي هوئي چيز.

۲ אוה بودوباش کرني.

۱ אִי م ۱-خشکي. ۲-سمندرکے کنارہ کي زمين. ۳-جزيره.

۳ אוה چلانا.

۱ אוֹי م نوحه

۲ אוֹי اور אוֹיָה هاے!

۲ אִי م ۱-هاے! ۲-گيدڑ.

אַיָּה ث ايک قسم کا گدھ.

۴ אוה قَل-نشان دينا.
هِثְפַּعِيل-حد باندهنا.

אוֹת م اور ث (ر אֹתֹת) ۱-نشان. ۲-جهنڈا. ۳-يادگار.
۴-معجزه.

אוּיל | אוּלַי ——— ۱ אוּל.

۱ אול ۱-کجرو هونا. ۲-بيوقوف هونا.

אֱוִיל اور אֱוִלִי ۱-بيوقوف. ۲-بيدين.

אִוֶּלֶת ث ۱-بيوقوفي. ۲-بيديني.

۲ אול يا איל ۱-زورآور هونا. ۲-کسي جيز کا اور چيزوں
ميں سے بڑها هوا هونا.

אוּל م ۱-زورآور آدمي. ۲-پيٹ.

۱ אוּלָם يا אֻלָם ۱-سامنے. ۲ ليکن برعکس.

۲ אוּלָם م صحن.

אַיָּל م اور ث هرن اور هرني.

אַיָּלָה يا אַיֶּלֶת ث هرني.

אַיִל م ۱-مينڈها. ۲-دروازه كي باهر نكلي هوئي چوكهٹ.

אֵילָם م بڑها هوا پايه.

אֱיָל م زور.

אֱיָלוּת ث زور.

אֵיל م ۱-صاحب اِختيار آدمي. ۲-بلوط.

אֵלָה ث اور אֵלוֹן م بلوط يا كوئي اور اُس جيسا درخت.

אִילָן م درخت.

۱ אֵל م ۱-زور. ۲-زوروالا. ۳-اِلٰه. ۴-اللّٰه.

۱ אלה قَل ۱-قسم كهاني. ۲-لعنت بهيجني. ۳-چلّانا.

هِفْعِيل-قَسم كهلاني.

אָלָה ث ۱-قسم. ۲-لعنت.

תַּאֲלָה ث لعنت.

אֱלוֹהַּ يا אֱלֹהַּ (ر אֱלָהּ) م بصيغه واحد ۱-اِلٰه. ۲-اللّٰه. بصيغه جمع ۱-اٰلِهه. ۲-حكّام (كيونكه وه اللّٰه كے نائب هوتے هيں). ۳-شايد ملائك. ۴-ايک اِلٰه. ۵-اللّٰه.

אֲרִיאֵל اور אֲרִאֵיל اور אֲרִאֵל م ۱-(۱ ארה سے ماخوذ) خدا كا ببر يعنى پهلوان. ۲-(۲ ארה سے ماخوذ) خدا كي انگيٹهي يعني مذبح.

הַרְאֵל م ۱-خدا كا پهاڑ. ۲-مذبح.

אוּלַי ——— לֹא.

ארן یا **אָרַן** ۱-عدم میں ہونا. ۲-باطل ہونا. ۳-غافل رہنا.
۴-طاقتور ہونا.

אָוֶן م (جمع אוֹנִים) ۱-بطالت. ۲-بُت. ۳-جھوٹ.
۴-بدي. ۵-آفت. ۶-غم.

אוֹן م ۱-دولت. ۲-زور.

אַיִן ۱-عدم. ۲-کچھہ نہیں ہے یا کچھہ نہیں تھا.
۳-نہیں ہے یا نہیں تھا.

בְּאֵין ۱-جب نہیں ہے یا جب نہیں تھا. ۲-بغیر.

כְּאַיִן قریب قریب.

לְאֵין ۱-جس‌کو نہیں ہے. ۲-یہانتک کہ نہو.

מֵאֵין ۱-یہانتک کہ نہو. ۲-اِس لئے کہ نہیں ہے.

תְּאֻן م سخت محنت.

אוֹפָן ——— אפן.

ארץ قَل ۱-جلدي کرنا. ۲-جلدي کرانا. ۳-تنگ ہونا.
ہِفْعِیل-جلدي کرانا.

אוֹצָר ——— אצר.

ארר قَل-روشن ہونا.
نِفْعَل-روشن ہونا.
ہِفْعِیل ۱-روشن کرنا. ۲-روشني دیني.

אוֹר یا אֹר اور אוּר م اور ث ۱-نور. ۲-آگ.

אוֹרָה ث ۱-نور. ۲-ساگ پات کیونکہ اُسکي
سبزي کسي‌قدر چمکتي ہے.

מָאוֹר م اور ث ۱-نیّر. ۲-شمعدان. ۳-روشني.

מְאוּרָה ث بِل.

אֱרָוֹת ——— ۱ ארה.

ארת נִفْعَل-راضي هونا.

۱ אות ——— ۴ אוה.

۲ אות ——— אנה.

۳ אות ——— אֶת.

אָז يا אֱזַי (ر אֹדִין) ۱-اُسوقت. ۲-اُسکے بعد.

מֵאָז يا מִן־אָז ۱-قديم الايام سے. ۲-جب سے. ۳-وقت سے.

אזא يا **אזה** قَل-جلانا.

אזד قَل-چلا جانا.

אֵזוֹב م زوفا. (ماخذ مشتبه).

אֵזוֹר ——— אזר.

אַזְכָּרָה ——— זכר.

אזל قَل ۱-لُڑکانا. ۲-بُنّا. ۳-چلاجانا. ۴-گھٹنا.

پُعَل-بُنا جانا.

۱ **אזן** قَل-تولنا.

پِعِيل-سوچنا.

מֹאזְנַיִם م (تثنيه). ترازو.

۲ **אזן** قَل-تيزکرنا.

אָזֵן م ۱-تيز هتهيار. ۲-هتهيار.

אֹזֶן م کان کيونکه حيوانات کے کان نوکدار هوتے هيں.

۳ אזן هِفْعِيل-کان لگاکر سُنّا.

אֲזִקִּים ——— זקק.

אזר قَل-کمر باندهنا.

نِفْعَل-کمر بسته هونا.

پِعِيل-کمر باندهنا.

הִתְפַּעֵל-اپني كمر كو باندهنا.
אֵזוֹר م كمربند.
אֶזְרוֹעַ ——— זְרוֹעַ.
אֶזְרָח ——— זרח.
۱ **אָח** م (ر אַחִים) ۱-بهائي. ۲-دوسرا.
אָחוֹת ث ۱-بهن. ۲-دوسري.
אַחֲוָה م برادري.
۲ **אָח** هاے!
אֹחַ م ايک قسم کا جنگلي جانور جو واويلا کرتا ہے.
۳ אָח ——— אחח.
אחד قَل-ايک هونا.
הִתְפַּעֵל-اكٹها هونا.
אֶחָד م (مضاف אַחַד) (ر אֲחָדִים) אַחַת ث (ر חֲדָה) ۱-ايک ۲-ايک هي. ۳-يکم. ۴-دوسرا. ۵-کوئي.
כְּאֶחָד (ر כַּחֲדָה) باهم.
אַחַת ايک بار.
בְּאַחַת ۱-يکبارگي. ۲-اکٹهے.
אָחוּ نے (يهه مصري زبان کا لفظ ہے).
אַחְוָה ——— חוה.
אַחֲוָה ——— ۱ אָח.
אַחֲוָיָה ——— חוה.
אָחוֹר ——— אחר.
אָחוֹת ——— ۱ אָח.
אחז قَل ۱-پکڑنا. ۲-پکڑے رهنا. ۳-جوڑنا. ۴-بند کرنا. ۵-ڈهانکنا. ۶-نکالنا.

نِفْعَل ۱-پکڑا جانا. ۲-مالک هو جانا.
پِعِيل-ڈھانکنا.
هُفْعَل-جوڑا جانا.
אֲחֻזָּה ث ۱-ملکيت. ۲-مِلک.

אחח جلنا.
۳ אָח ث انگيٹھي.
אֲחִידָה —— חוד.
אַחְלַי يا אַחֲלֵי —— לאה.
אַחְלָמָה —— חלם.

אחר قَل ۱-پيچھے هونا. ۲-مابعد هونا. ۳-تاخيرکرني.
پِعِيل ۱-تاخير کراني. ۲-تاخير کرني.
אַחֵר ۱-دوسرا. ۲-غير.
۱ אַחַר م پيچھا.
۲ אַחַר اور אַחֲרֵי ۱-پيچھے. ۲-پچھم کي طرف.
۳-بعد. ۴-مابعد.
אַחֲרוֹן ۱-پچھلا. ۲-پچھم کا. ۳-مابعد کا. ۴-آخري.
אַחֲרֹנָה آخرکار.
אָחֳרֵי اور אָחֳרָן دوسرا.
אָחֳרִין آخر کار.
אַחֲרִית ث ۱-انتها. ۲-آخر. ۳-آخرت.
אָחוֹר م ۱-پيچھا. ۲-پچھم. ۳-مابعد.
אֲחֹרַנִּית پيچھے کي طرف.
אֲחַשְׁדַּרְפְּן فارسي سلطنت کا گورنر. (قديم فارسي لفظ کْشَتْرَپ سے).
אֲחַשְׁתְּרָן خچّر. (سنسکرت کے لفظ آشوتَر سے).

אַט ——— אטט.

אטד پايدار هونا.

אָטָד م ايک قسم کا خاردار درخت.

אֵטוּן ——— אטן.

אטט ١-آهسته آهسته چلنا. ٢-آهسته آهسته بولنا.

١ אִט م ١-چهوٹي سي آواز. ٢-مُردوں کي طرف سے جواب دينيوالا.

٢ אַט اور לְאַט ١-آهسته آهسته. ٢-نرمي سے.

אטם قَل / هِفْعِيل } بند کرنا.

אטן بُنّا.

אֵטוּן م ايک قسم کا کپڑا.

אטר بند کرنا.

אִטֵּר ١-بند. ٢-بيکار. [זֶה کون.

אַי (مضاف אֵי اور אַיֵּה) ١-کهاں. ٢-لفظ اِستفهام مثلاً אֵי ٢ אַיִן کهاں.

אָן ١-کهاں. ٢-کب.

אָנָה ١-کدهر. ٢-کهاں. ٣-کب. ۴-اِدهر.

אֱהִי کهاں.

١ אִי ——— ٢ אוה.

٢ אִי ——— ٣ אוה.

איב قَل-دُشمني رکهني.

אוֹיֵב م دُشمن.

אֵיבָה ث دُشمني.

אֵיד ——— איד.

אַיָּה ——— ۳ אוה.

אִיָּה ——— אַי.

אֵיךְ | אֵיכָה | אֵיכֹה | אֵיכָכָה ——— כֹּה. [۲ אול.

אַיָּל | אַיִל | אֱיָל | אֵיל | אַיָּלָה | אֱיָלוּת | אֵילָם | אִילָן | אַיֶּלֶת ———

אים **ڈرانا.**

אָיֹם (ث אֲיֻמָּה) ڈراونا.

אֵים م ۱-ڈر. ۲-بُت.

אֵימָה یا אֵמָה اور אֵימָתָה ث ڈر.

۱ אַיִן ——— און.

۲ אַיִן ——— אַי.

אֵיפָה یا אֵפָה ث اناج کا ایک خاص پیمانہ. (ماخذ مصري)

אֵיפֹה | אֵיפוֹא ——— פֹּה.

אִישׁ | אִישׁוֹן ——— אֱנֶשׁ.

אִיתוֹן ——— אתה.

אִיתַי ——— יֵשׁ.

אֵיתָן ——— יתן.

אַךְ ——— כון.

אַכְזָב ——— כזב.

אַכְזָר | אַכְזָרִי | אַכְזְרִיּוּת ——— כזר.

אֲכִילָה ——— אכל.

אכל **قل ۱-کھانا. ۲-نیست کرنا.**

نِفْعَل-کھایا جانا.

پِعِیل-نیست کرنا.

پُعل-نیست کیا جانا.

הַאֲכִיל ١-کهلانا. ٢-نيست کرانا.
אֹכֶל م ١-کهانا. ٢-طعام.
אָכְלָה ث ١-طعام.
אֲכִילָה ث طعام.
מַאֲכָל م اور מַאֲכֶלֶת يا מַכֹּלֶת ث طعام.
מַאֲכֶלֶת ث چهري.
אָכֵן ——— כון.
אכף قل ١-لادنا. ٢جبراً ترغيب ديني.
אֶכֶף م ١-بوجه. ٢-رعب.
אכר کهودنا.
אִכָּר م کسان.
אַל ——— אלל.
١ אֵל | אֵלֶּה | אֱלֹהַּ | אֱלוֹהַּ | אֵלָה ——— ٢ אול.
٢ אֵל ——— הלל.
٣ **אֶל** (مضاف אֶל اور אֱלֵי) ١-کي طرف. ٢-کے پاس. ٣-تک.
٤-کے برخلاف. ٥-ميں (حرکت کے فعل کے ساتھ مثلاً
אֶל-בֵּיתוֹ בָּא وہ اپنے گهر ميں گيا). ٦-کے ساتھ. ٧-
کي نسبت. ٨-کے سبب. ٩-کے موافق.
לְ اور לְ ١-کي طرف. ٢-کے پاس. ٣-کے لئے ٤-تک.
٥-قريب قريب. ٦-کو. ٧-کا. ٨-سے.
٩-کي نسبت. ١٠-کے باب ميں. ١١-کے
موافق. ١٢-ميں. ١٣-היה کے بعد לְ کا
ترجمہ اُردو ميں نہيں ہوتا.
שֶׁלְּ اور שֶׁל (שֶׁ اور לְ سے مرکب ہے) جو کچھہ
کسي کا ہے.

בִּשְׁלְ اور בְּשֶׁלְ ١-جو کچھ کسي کا ہے اُس میں. ٢-کے سبب.

אֶלְגָּבִישׁ ——— גבש.

אַלְגּוּמִּים صندل کے درخت یا ٹکڑے. (ماخذ سنسکرت).

אַלְמֻגִּים اوپر کے لفظ کا بگڑا ہوا ہے.

١ אלה | אָלָה ——— ٢ אול.

٢ **אלה** موٹا ہونا.

אַלְיָה ث دُنبہ کي چکتي.

אֵלֶּה ——— הל.

אֱלוּ ——— אֲרוּ.

אִלּוּ ——— לוּ.

אֱלוֹהַּ ——— ١ אלל.

אַלָּה | אַלּוֹן ——— ٣ אלל.

אַלּוֹן ——— ٢ אול.

אַלּוּף ——— אלף.

אלח نِفْعَل-دُودھ کي طرح بگڑ جانا.

نِفْعَل-خراب ہونا.

אַלְיָה ——— ٢ אלה.

אֱלִיל ——— ١ אלל.

אִלֵּין | אִלֵּךְ ——— הל.

١ **אלל** عدم میں ہونا.

אַל ١-عدم. ٢-حرف نهي اور حرف نفي صرف مُضارع کے ساتھ. ٣-تو نہیں جیسے اِس مثال میں אַל-פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם تم نے آج تو حملہ نہیں کیا.

אֱלִיל اور אֱלוּל باطل.

אֱלִיל م ۱-بطالت. ۲-بُت.

۲ **אלל** واويلا کرنا.

אַלְלַי هاے !

۳ **אלל** موٹا هونا.

אַלָּה ث اور אַלּוֹן م بلوط يا کوئي مضبوط درخت.

אלם قَل ۱-باندهنا. ۲-بندهنا. ۳-گُونگا هونا. ۴-متروک هونا.

נִפְעַל ۱-گُونگا هونا. ۲-خاموش هونا.

פִּעֵל-باندهنا.

אֵלֶם م خاموشي.

אִלֵּם گُونگا.

אֲלֻמָּה ث پُولي.

אַלְמָן متروک.

אַלְמָנָה ث ۱-بيوه-۲-اُجاڑ گهر.

אַלְמֹן م بيوگي.

אַלְמָנוּת ث بيوگي.

אַלְמֹנִי م فلاں کيونکه اُس کا نام بتايا نهيں جاتا.

אֵלָם | אֵלָם ——— ۱ اول.

אַלְמֻגִּים ——— אַלְגּוּמִּים.

אֵלֶן ——— הֵלֹּ. [۴-ملنا.

אלף قَل ۱-عادت پکڑني. ۲-مانوس هونا. ۳-سيکهنا.

פִּעֵל-سکهانا.

אֶלֶף يا אֲלַף م اور ث ۱-گاے يا بيل. ۲-هزار. ۳-گهرانوں کا مجموعه جو پهلے ايک هزار آدمي کا هوتا تها.

۴-زمين کا ايک حصه جسپر ايسا مجموعه رهتا تها.

۱ אַלּוּף مانوس.
۲ אַלּוּף ۱-یار. ۲-گاے یا بیل. ۳-هزار آدمیوں کا سردار.
۴-سردار.

אלץ פִּעֵל-اصرار کرنا.
אַלְקוּם ——— קום.

אֵם ث ۱-ما. ۲-دادیوں نانیوں میں سے ایک. ۳-تِراهِ (کیونکه اُس مقام پر ایک رسته سے دو رستے پیدا هوتے هیں).
אַמָּה ث ۱-کلائي. ۲-هاتھ (پیمایش میں). ۳-دارالسلطنة. ۴-بُنیاد.

אִם ۱-لفظ اِستفهام. ۲-اگر. ۳-خواه. ۴-اگرچه. ۵-کاشکے. ۶-جب. ۷-که. [۵-سوا.
כִּי־אִם ۱-که اگر. ۲-که جب. ۳-مگر. ۴-مگر جب.

אָמָה ث لونڈي.
אַמָּה ——— אֵם.
אִמָּה ——— אים.
אֻמָּה ——— אמם.
۱ אָמוֹן ——— המה.
۲ אָמוֹן | אֵמוּן | אֱמוּנָה ——— אמן.
אַמִּיץ ——— אמץ.
אָמִיר ——— אמר.

אמל פֻּעְלַל ۱-مُرجهانا. ۲-غمگین هونا. ۳-اُجڑ جانا.
אֻמְלָל بیطاقت.

אמם ملانا.
אֻמָּה اُمّت.

אמן קַל ۱-سنبھالنا ۲-پالنا. ۳-بنانا. ۴-معتبر ہونا.
נִפְעַל ۱-سنبھالاجانا. ۲-پایدار ہونا. ۳-معتبرہونا.
۴-سچا ٹھہرنا.
הִפְעִיל ۱-سنبھلنا. ۲-بھروسا رکھنا. ۳-ایمان لانا.
אָמָן اور ۲ אָמוֹן م کاریگر.
אָמֵן ۱-سچ (کلمہ تصدیق). ۲-ایساهي هو. (آمین).
אֹמֶן م سچائي.
אֵמוּן م سچائي.
אֱמוּנָה ث ۱-پایداري. ۲-سچائي.
אֲמָנָה ث ۱-عہد. ۲-روزانہ کھانے پینے کا بندوبست.
אֹמֵן م ۱-بچہ کا کھلانیوالا. ۲-بچہ کا پالنیوالا.
אֹמֶנֶת ث انّا (دُودھ پلانیوالي نوکر).
אֹמְנָה ث ستون.
אָמְנָה ث ۱-پرورش. ۲-سچائي.
אָמְנָה سچ مُچ.
אָמְנָם یا אֻמְנָם سچ مُچ.
אֱמֶת (אֱמֶנֶת کے عوض) ث سچائي.
אמץ קַל-مضبوط ہونا.
פִּעֵל ۱-مضبوط کرنا. ۲-مرمت کرني. ۳-سخت کرنا.
הִפְעִיל-مضبوط بنّا.
הִתְפַּעֵל ۱-همت باندهني. ۲-قصد کرنا.
אָמֹץ مضبوط.
אֹמֶץ م مضبوطي.
אַמְצָה ث زور.
אַמִּיץ مضبوط.

מְאַמֵּץ م قوت.

אמר قَل ۱-اپنے میں سے نکالنا. ۲-کہنا. ۳-سوچنا.
۴-حکم دینا.
نِفْعل-کہا جانا.
ہِفْعِیل-قول کرانا.
ہِتْپَعِیل-اپنی بڑائی کرنی.
אֹמֶר اور אֹמֶר م قول.
אִמֵּר م برّہ کیونکہ گلہ اُسے اپنے میں سے نکالتا یعنی پیدا کرتا ہے.
אִמְרָה یا אֶמְרָה ث قول. خصوصاً وعدہ.
אָמִיר م درخت کی پھننگ.
מַאֲמַר یا מֵאמַר م فرمان.
כְּנֵמָא (כְּנֶאֱמַר کے عوض) ۱-جیسا کہ کہا گیا ہے.
۲-اِسیطرح.

אֶמֶשׁ ——— ۲ משה.
אֱמֶת ——— אמן.
אַמְתַּחַת ——— מתח.
אֲמִתָּנִי ——— מתן.
אָן ——— אַי.
אָנָא ——— אָנֹכִי.
אָנָּא ——— נָא.

۱ **אנה** قَل-آہ بھرنا.
אֲנִיָּה ث ماتم.
תַּאֲנִיָּה ث نوحہ.

۲ **אנה** قَل ۱-نزدیک آنا. ۲-مِلنا.

פִּעֵיل-پہنچانا.
پُعل ۱-پہنچایا جانا. ۲-پڑنا.
هِتְפַּعِیل-درپے نقصان ہونا.
אֳנִי م اور ث جہازوں کا بیڑا.
אֳנִיָּה ث جہاز.

۲ אֵת (אֵנֶת کي عوض) (مُضاف אֶת اور אוֹת یا אִתּ).
۱-پاس. ۲-ساتھ.
תַּאֲנָה ث ۱-ملنا. ۲-شہوت.
תְּאֻנָה ث داؤ گھات.
מָאוֹן (מַאֲנֶה کي عوض) م برتن.

אָנָה ——— אַי.
אֲנָה ——— אָנֹכִי.
אָנָּה ——— בָּא.
אֲנוּ ——— אָנֹכִי.
אִנּוּן ——— הֵם.
אֱנוֹשׁ ——— אֱנָשׁ.

אנח נִפְעַל-آہ بھرنا.
אֲנָחָה ث آہ.

אֲנַחְנוּ | אֲנַחְנָא | אֲנַחְנָה ——— אָנֹכִי.
אֲנִי ——— אָנֹכִי.
אֳנִי | אֳנִיָּה ——— ۲ אנה.
אֲנִיָּה ——— ۱ אנה.

אֲנָךְ م ساہول (شاقول).

אָנֹכִי م اور ث مَیں.
אֲנִי (ر אֲנָא یا אֲנָה) م اور ث مَیں.

אֲנַחְנוּ (ر אֲנַחְנָא یا אֲנַחְנָה) م اور ث ہم.

אֲנוּ اور נַחְנוּ م اور ث ہم.

אנן قَل-غمگین ہونا.

ہِتْپَعِیل-کُرکُڑانا.

אנס قَل ۱-جبر کرنا. ۲-تکلیف دیني.

אנף قَل ۱-دم لینا. ۲-سانس باہر نکالنا. ۳-غصہ ہونا.

ہِتْپَعِیل-غصہ ہونا.

۱ אַף (אַנְף کي عوض) (ر אֲנַף) واحد میں. ۱-ناک .۲-غصہ.

تثنیہ میں. ۱-نتھنے. ۲-غصہ. ۳-چہرہ. ۴-دواشخاص.

אֲנָפָה ث ایک قسم کا غصہ والا پرند.

אנק نِفْعَل-آہ بھرنا. [ہے.

אֲנָקָה ث ۱-آہ. ۲-ایک قسم کا رینگنے والا جو آہ بھرتا

אנש قَل-لا علاج ہونا.

نِفْعَل-لا علاج بیماري میں مُبتلا ہونا.

אֱנָשׁ اور אֱנָשׁ یا אֱנַשׁ م آدمي.

אִישׁ (אִנְשׁ کي عوض) واحد میں. ۱-مرد. ۲-شوہر.

۳-شریف آدمي. ۴-کوئي. ۵-ہرایک.

جمع میں. (אֲנָשִׁים یا אִישִׁים).

۱-مردُمان. ۲-آدمیان.

אִישׁוֹן م ۱-چھوٹا آدمي. ۲-آنکھ کي پُتلي.

۳-بیچوں بیچ.

אִשָּׁה (אִנְשָׁה کي عوض). ۱-عورت. ۲-جورو. ۳-کوئي.

۴-ہر ایک.

אֱנוֹשׁ م ۱-آدمي (خصوصاً اُسکي ناپایداري کے خیال سے).

۲-ایک عام آدمي.

אַנְתְּ اور אַתְּ اور אַתִּי ث تو.

אַנְתָּה اور אַתָּה م تو.

אַנְתֵּן اور אַתֵּן ث تم.

אַנְתֻּם اور אַתֶּם اور אַנְתּוּן م تم.

אסה نقصان اُٹھانا.

אָסוֹן م نقصان.

אָסוּךְ ——— סוך.

אֵסוּר | אֱסוּר | אָסִיר | אַסִּיר ——— אסר.

אָסִיף ——— אסף.

אסם رکھنا.

אָסָם م انبار خانہ.

۱ **אסף** قَل ۱-جمع کرنا. ۲-اپنے پاس رکھ لینا. ۳-چُھڑا لینا.
۴-کھینچ لینا. ۵-مٹا دینا. ۶-چنڈاول ہونا.
نِفْعَل ۱-جمع ہونا. ۲-مل جانا. ۳-اُلٹا پھر جانا.
۴-مٹایا جانا.
پِعِیل ۱-جمع کرنا. ۲-اپنے گھر میں اُتارنا.
۳-چنڈاول ہونا.
پُعل-جمع ہونا.
ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں جمع کرنا.

אָסֹף م انبار خانہ.

אֹסֶף م ۱-جمع کرنا. ۲-فصل.

אֲסֵפָה ث جمع ہونا.

אֲסֻפָּה ث جماعت.

אֲסַפְסֻף م عوام کي جماعت (آخلاطالناس).

אָסִיף م فصل اور خصوصاً میوونکي.

٢ אסף (יסף کا مُرادف).
אָסְפַּרְנָא چالاکي سے یا کوشش سے. (ماخذ قدیم فارسي).
אסר قَل ١-باندھنا. ٢-قیدکرنا. ٣-جوتنا. ٤-صف باندھنا.
نِفْعَل ١-بندھنا. ٢-قید ھونا.
پُعل-اسیر ھونا.
אֱסָר اور אִסָּר م ١-کسي چیز سے پرھیز کرنے کا عہد.
٢-حکمِ امتناعي.
אֵסוּר یا אֱסוּר م باندھنے کي کوئي چیز.
אָסִיר اور אַסִּיר م اسیر.
מָסֹרֶת (מַאֲסֹרֶת کي عوض) ث باندھنے کي کوئي چیز.
מוֹסֵר (מַאְסֵר کي عوض) م باندھنے کي کوئي چیز.
אֶע ——— עֵץ.
١ אַף ——— אנף.
٢ אַף ١-بھي. ٢-بلکہ.
אפד قَل-باندھ لینا.
אֵפוֹד م سردار کاھن کا ایک لباس.
אֲפֻדָּה ث ١-باندھ لینا. ٢-بُتوں پر بطورِلباس
سونا یا چاندي چڑھي ھوئي.
אַפֶּדֶן ——— פדן.
אפה قَل-پکانا.
מַאֲפֶה م پکّا ھوا کھانا.
תֻּפִין م پکّا ھوا کھانا.
אֵפוֹ ؛ אֵפוֹא ——— פה.
אֵפוֹד ——— אפד.
אָפִיל ——— אפל.

אֶפִיק ——— אפק.

אפל ۱-غروب هونا. ۲-كمزور هونا.

אָפֵל تاريک.

אֹפֶל م تاريكي.

אֲפֵלָה ث سخت تاريكي.

אָפִיל دير ميں پكنےوالا. (ميوه وغيره).

מַאֲפֵל م تاريكي.

מַאְפֵּלְיָה ث بهت سخت تاريكي.

אפן گهومنا.

אוֹפָן م پيّا.

אֹפֶן م ۱-وقت. ۲-عين وقت.

אפס قَل- تمام هونا. [ه-صرف.

۱ אֶפֶס م ۱-اِنتها. ۲-اور نهيں هے. ۳-نهيں. ۴-عدم.

בְּאֶפֶס ۱-بغير. ۲-بےسبب.

۲ אֶפֶס ——— ۱ פסס.

אֶפַע | אֶפְעֶה ——— פעה.

אפף قَل-گهيرنا.

אפק قَل-تهامنا.

هِتْپَعِيل ۱-اپنے تئيں ضبط كرنا. ۲-اپنے پر جبر كرنا.

۱ אָפִיק م ۱-نل. ۲-گذرگاهِ بحر. ۳-نالا. ۴-ندي.

۲ אָפִיק مضبوط.

אפר ڈهانكنا.

אֲפֵר م سر كي اوڑهني.

אֵפֶר م راكه

אֶפְרֹחַ ——— פרח.

אִפְּרְיוֹן ——— פרה.
אַפְּתֹם آخرکار. (ماخذ ژند).
אֶצְבַּע ——— צבע.
אָצִיל ، אַצִּיל ——— אצל.
۱ אצל قَل-جوڑنا.
אֵצֶל م ۱-پسلي کیونکه جُڑي هوئي ہے. ۲-پاس.
۲ אצל قَل ۱-پاس رکھنا. ۲-نکالنا. ۳-رکھ چھوڑنا
۴-باز رکھنا.
نِفْعَل-چھوٹا کیا جانا.
هِفْعِيل-نکال لینا.
۱ אַצִּיל م ۱-پسلي. ۲-حد.
۲ אָצִיל ۱-جڑ پکڑے هوئے. ۲-شریف خاندان کا.
אַצִּיל م جوڑ.
אֶצְעָדָה ——— צעד.
אצר قَل-خزانه کے طور پر رکھنا.
نِفْعَل-خزانه کے طور پر رکھا جانا.
هِفْعِيل ۱-خزانه رکھوانا. ۲-خزانچي بنانا.
אוֹצָר م ۱-خزانه. ۲-مخزن.
אֶקְדָּח ——— קדח.
אַקּוֹ م بُز کوهي. (ماخذ مشتبه).
אֹר ——— אור.
אֲרִאֵל ؛ אֲרִיאֵל ——— ۲ אוּל. [۳-گھات لگانا.
ארב قَل ۱-رسي وغیره کا بٹنا یا گونتھنا. ۲-جعل سازي کرنا
پِعِيل-گھات لگانا.
هِفْعِيل-گھات میں بٹھانا.

אֶרֶב م ١-گھات. ٢-گھات كي جگہ.
אֹרֶב م گھات.
אָרְבָּה ث فريب.
אֲרֻבָּה ث ١-جالي. ٢-کھڑكي. ٣-كبوتروں كا جال.
۴-دودكش.
מַאֲרָב م ١-گھات كي جگہ. ٢-گھاتيوں كا مجمع.
אַרְבֶּה ——— רבה.
אַרְבַּע ——— רָבַע.
ארג قَل ١-رسّي وغيره كا بٹنا يا گونتھنا. ٢-بُننا.
אֶרֶג م ١-بٹي ھوئي چيز. ٢-نال (جولاھونكا آلہ).
אַרְגָּן اور אַרְגָּמָן م ١-ارغواني رنگ. ٢-ارغواني رنگ
كي چيز. (ماخذ سنسكرت).
אַרְגָּז ——— רגז.
١ **ארה** قَل ١-توڑنا. ٢-پھاڑنا. ٣-چرنا. ۴-جمع كرنا.
אֻרְוָה اور אֻרְיָה ث ١-چرني. ٢-اصطبل. ٣-تھان.
אָרוֹן م اور ث صندوق. كيونكہ اُس ميں جمع رکھتے
ھيں.
١ אֲרִי اور אַרְיֵה م شير ببر.
٢ **ארה** جانا.
٢ אֲרִי م انگيٹھي.
אֵרוּ | אֲלוּ ——— ראה.
אָרוּז ——— ארז.
אֲרוּכָה | אֲרֻכָה ——— ארך.
אֶרֶז م ١-ديودار. ٢-چوبِ ديودار كا كوئي عمده مصنوع.
אָרוּז ديودار كي لكڑي سے بنا ھوا.

אַרְזָה ث دیودار کي لکڑي کا کوئي عمده مصنوع.

۱ **ארח** قَل-چلنا.

אֹרֵחַ م مُسافر.

אֹרְחָה ث قافله.

אֹרַח (ر אֳרְחָא) م اور ث ۱-رسته. ۲-روش. ۳-دستور. ۴-حال. ۵-قافله.

۲ **ארח** مقرر کرنا.

אֲרֻחָה ث مقرري روزینه.

אֲרִי ا אַרְיֵה ——— ۱ ארה.

אֲרִיאֵל ——— ۲ אול.

ארך قَل-لمبا هونا.

هِفْعِيل ۱-لمبا کرنا. ۲-تاخیر کرني. ۳-باز رکهنا.

אָרֵךְ (مُضاف אֶרֶךְ) ۱-لمبا. ۲-دهیما.

אֹרֶךְ م دهیما پن.

אָרֹךְ لمبا.

אֹרֶךְ م لمبائي.

אָרִיךְ مناسب.

אַרְכָה دیر پائي.

אֲרוּכָה یا אֲרֻכָה ث ۱-زخم باندهنے کي لمبي پٹي. ۲-پٹي. ۳-گهاؤنکا علاج کرنا. ۴-صحت.

אַרְכֻבָּה ——— רכב.

ארם بلند هونا.

אַרְמוֹן م قلعه.

אֹרֶן م ایک قسم کا درخت.

אַרְנֶבֶת ——— נוב.

אֲרַע | אַרְעִית ——— אֶרֶץ۔

אֶרֶץ (ر אֲרַע اور אֲרַק) م اور ث ۱-زمين۔ ۲-خشكي۔ ۳-سرزمين۔ ۴-كهيت. ۵-دهات كا مَيل.

۱ אַרְצָה ث زمين۔

۲ אַרְצָה زمين كي طرف۔

אַרְעִית ث تہ

ארר قَل-لعنت كرني۔

نِفْعَل-ملعون هونا.

پِعِيل ۱-لعنت كرني. ۲-ملعون كر دينا.

هُفْعَل-ملعون هونا.

מְאֵרָה ث لعنت.

ארש پِعِيل-اپني منگني كرني. (مرد كا فعل).

پُعَل-عورت كي منگني هوني۔

ארשׁ آرزو ركهنا.

אֲרֶשֶׁת ث آرزو.

אֵשׁ م اور ث ۱-آگ. ۲-چمك.

אֶשָּׁה ث آگ.

אִשֶּׁה م ۱-سوختني قرباني. ۲-كوئي قرباني جسكے جلانے كا عهد كيا جاے۔

אִשׁ ——— יֵשׁ.

אִשׁ ——— אשׁשׁ.

אשד بهانا. [بهيں.

אֶשֶׁד م ميدان كا سرا جهاں كه نديان پهاڑوں سے نكلكر

אֲשֵׁדָה ث ۱-ميدان كا سرا جهاں كه نديان پهاڑوں سے نكلكر بهيں. ۲-ترائي۔

אשה سنبهالنا.

אֻשְׁיָה ث ستون يا بُنياد.

אֶשָּׁה | אִשֵּׁה ——— אֵשׁ.

אִשָּׁה ——— אֱנֹשׁ.

אִישׁוֹן م تاريكي. (ماخذ مشتبه).

אֲשׁוּר | אָשׁוּר | אֲשִׁיר ——— אשר.

אָשְׁיָה ——— אשה.

אֲשִׁירָה ——— אשר.

אֲשִׁישׁ | אֲשִׁישָׁה ——— אשש.

אֶשֶׁךְ ——— ۱ שכה.

אֶשְׁכֹּל م خوشه. (ماخذ مشتبه).

אֶשְׁכָּר ——— ۲ שכר.

אשל جز پكڑنا.

אֵשֶׁל م جهاؤ كا درخت.

אשם قَل ۱-قصوروار هونا. ۲-قصوروار ٹهہرنا.

نِفْعَل-قصوروار ٹهہرنا.

هِفْعِيل-قصوروار ٹهہرانا.

אָשָׁם م ۱-قصورواري. ۲-قصورواري كا جرمانه.

אָשֵׁם ۱-قصوروار. ۲-جرمانه كا مُستوجب.

אַשְׁמָה ث ۱-قصوروار هونا. ۲-قصورواري. ۳-قصورواري كا جرمانه دينا.

אַשְׁמַנִּים ——— שמן.

אַשְׁמוּרָה | אַשְׁמֹרֶת ——— שמר.

אֶשְׁנָב ——— שנב.

אשף ۱-چهپانا. ۲-جادوگري كرني.

אַשָּׁף م جادوگر.

אַשְׁפָּה ث ترکش کیونکه اُس میں تیر چھپے رهتے هیں.

אֶשְׁפָּר ——— ۲ שפר.

אַשְׁפֹּת ——— שפת.

אשר قل ۱-سیدھا هونا. ۲-سیدھا چلنا. ۳-کامیاب هونا. ۴-خوشوقت هونا.

پِعیل ۱-سیدھا چلانا. ۲-رهنمائي کرني. ۳-سیدھا چلنا. ۴-خوشوقت ٹھہرانا.

پُعل ۱-رهنمائي پانا. ۲-خوشوقت هونا.

אֶשֶׁר م خوشوقتي. (صرف بصیغه جمع مستعمل هوتا ہے).

אֹשֶׁר م خوشوقتي.

אֲשֵׁרָה یا אֲשֵׁירָה ث ۱-ایک دیبي کا نام جو کامیاب کرتي تهي. ۲-اُسکا بُت جو شاید لکڑي کا ایک ستون تها.

אַשּׁוּר اور אֲשֻׁר م ۱-قدم. ۲-ایک قسم کا درخت جو سیدھا هوتا ہے.

אָשׁוּר م قدم.

תְּאַשּׁוּר م ایک قسم کا سیدھا درخت.

אֻשַּׁרְנָא ث دیوار.

אֵשֶׁר ——— שֹׁר.

אשש دبانا.

אֹשׁ م بُنیاد.

אֲשִׁישׁ م بُنیاد.

אֲשִׁישָׁה ث سُکھائے هوئے اور دبائے هوئے انگوروں کا پھند.

אֶשְׁתַּדּוּר ——— שדר.

אֻת —— ٣ אות.

١ אֶת (ضمیر کے ساتھ את یا אות ہوتا ہے) (ر یַת) ١-خود.
٢-مفعولِ مخصوص کي علامت.

٢ את —— ٢ אנה.

٣ את م پهال یا کُدالي. (ماخذ مشتبہ).

אתה یا אתא قَل-آنا.

هِفْعِيل-لے آنا.

هُفْعَل-پہنچایا جانا.

איתון م دخل.

אַתְּ | אַתָּה | אַתִּי —— אַנְתְּ.

אֻתוֹן —— אתן.

אַתוּן —— ٢ תנן.

אַתּוּק | אַתִּיק —— נתק.

אַתֶּם | אתן —— אַנְתְּ.

אתמול | אתמוֹל | אתמול —— מוֹל.

אתן چهوٹے قدم چلنا.

אָתוֹן ث گدهي.

אתנָה | אתנָן | אתנַן —— ١ תנה.

אֲתַר م جگہ.

בְּאַתַר یا בָּתַר ١-جگہ میں. ٢-بعد.

ב

ב | בְּ —— בנה.

בְּאָה —— בוא.

באוש ——— באש.

באר קَل-کھودنا.

پِعِيل ١-حروف کھودنا. ٢-صاف صاف بيان کرنا.

בְּאֵר اور בְּיר ت کُوا.

בְּאֵר اور בּוֹר م ١-گڑھا. ٢-حوض. ٣-قبر.

באש قَل ١-بدبو هونا. ٢-خراب هونا.

نِفْعَل-نفرت انگيز هونا.

هِفْعِيل ١-بدبو کر دينا. ٢-نفرت انگيز کر دينا.

٣-بدبو هونا. ٤-نفرت انگيز هونا.

هِتْپَعِيل-نفرت انگيز هونا.

בָּאוּשׁ خراب.

בְּאֹשׁ م بدبو.

בָּאְשָׁה ت ايک قسم کا نکمّا پودا.

בְּאֻשִׁים م جنگلي انگور.

בָּאתַר ——— אֲתַר.

בָּבָה ——— נבב.

בַּג يہہ ايک مَشکوک لفظ ہے جسکے معني شايد طعام هيں.

בגד قَل ١-ڈهانکنا. ٢-مکر کرنا. ٣-بيوفائي کرني.

בֶּגֶד م اور ت ١-پوشاک و پوشش. ٢-بيوفائي.

בֹּגְדָה ت بيوفائي.

בָּגוֹד بيوفا.

١ בַּד ——— ١ בדד.

٢ בַּד ——— ٢ בדד.

בדא قَل-بنا لينا.

١ **בדד** قَل ١-الگ کرنا. ٢-الگ هونا. ٣-تنها هونا.

۱ בַּד م ۱-حصه. ۲-عُضو. ۳-شاخ. ۴-ڈنڈا. ۵-شہر کا رئیس. ۶-ڈوري. ۷-مہین سن کا کپڑا.
לְבַד ۱-الگ. ۲-اکیلا. ۳-فقط.
מִלְּבַד سوا.
בָּדָד اکیلا.
לְבָדָד تنہائي میں.
۲ בדד بکنا.
۲ בַּד م ۱-بک‌بک. ۲-واهیات بات. ۳-جهوٹ.
בדל قَل ۱-الگ الگ کرنا. ۲-اِمتیاز کرنا. ۳-الگ کرنا.
نِفْعَل-الگ هونا.
בָּדָל م تکڑا.
בְּדִיל م ۱-چاندي کا مَیل. کیونکه اُس سے الگ کیا جاتا ہے. ۲-قلعي.
בְּדֹלַח م ایک قسم کي مُمتاز اور عمده چیز جس کو بعض موتي سمجهتے هیں اور بعض ایک درخت کا گوند.
מִבְדָּלָה ث ایک الگ شہر.
۱ בדק پهاڑنا.
בֶּדֶק م دراڑ.
۲ בדק دراڑوں کو بند کرنا.
בדר پِعیل-چهدرا کرنا.
בהה صاف هونا.
בֹּהוּ م ۱-خلا. ۲-سنساني.
בהט چمکنا.
בַּהַט م ایک قسم کا سنگِ مرمر.

בְּהִילוּ ——— בהל.
בָּהִיר ——— בהר.

בהל قل ١-تهرتهرانا. ٢-گهبرانا. ٣-گهبراكر بهاگنا.
٤-گهبراهت ميں كسي كي پيروي كرني.
פִּעֵל ١-گهبرا دينا. ٢-جلدي كراني. ٣-جلدي كرني.
פֻּעַל ١-جلدي چلايا جانا. ٢-جلدي سے پايا جانا.
הִפְעִיל ١-گهبرا دينا. ٢-جلدي كراني. ٣-جلدي نكالنا.
בֶּהָלָה ث حيراني.
נִבְהָלָה ث پريشاني.
בְּהִילוּ ث پهرتي.
הִתְבַּהֲלָה ث پهرتي.

בהם غير ناطق هونا.
בְּהֵמָה ث واحد ميں. ١-كوئي بڑا چار پايه. ٢-خصوصاً مواشي ميں سے ايک. ٣-خصوصاً لدّو جانور.
جمع ميں. ١-چارپايے. ٢-ايک قسم كا بڑا چار پايه جسكو اهلِ يورپ اسپِ دريائي كهتے هيں.

בהן بند كرنا.
בֹּהֶן م انگوٹها كيونكه وه هاتهه كو بند كرتا ہے.

בהק سفيد هونا.
בֹּהַק م ايک قسم كي بےنقصان كوڑهه (بهق).

בהר چمكنا.
בָּהִיר چمكنےوالا.
בַּהֶרֶת ث (جمع בֶּהָרוֹת) آدمي كي جلد ميں ايک قسم [كا سفيد داغ.

בוא قَل ۱-اندر آنا. ۲-غروب هونا. ۳-حاصل هونا.
۴-پورا هونا. ۵-آنا. ۶-جانا.
هِفْعِيل ۱-داخل كرنا. ۲-غروب كرانا. ۳-حاصل كرنا.
۴-پورا كرنا. ۵-لانا. ۶-ليجانا. ۷-اُٹھائےجانا.
هُفْعَل ۱-داخل كيا جانا. ۲-پهنچايا جانا.
בִּאָה ث مَدخل.
מָבוֹא م ۱-دخل. ۲-مَدخل. ۳-مغرب.
מוֹבָה م دخل.
תְּבוּאָה ث ۱-حاصل. ۲-نفع.

בוז قَل-حقير جاننا.
בּוּז م حقارت.
בּוּזָה ث ۱-حقارت. ۲-موردِ حقارت.

בוך قَل-اُلجهانا.
نِفْعَل ۱-اُلجهنا. ۲-شش و پنج ميں هونا.
מְבוּכָה ث حيراني.

בּוּל ——— يبل.

בום بلند هونا.
בָּמָה ث ۱-بلند مقام. ۲-بلند مقام پر بُتخانه.

בּוּן ——— בִּין.

בוס قَل-روندنا.
پِعلِيل-حقارت سے روندنا.
هُفْعَل-روندا جانا.
هِتْپَعلِيل-زمين پر لوٹنا. (گويا پانو کے نيچے).
מְבוּסָה ث پايمالي.
תְּבוּסָה ث پايمالي.

בוע پھولنا.

אֲבַעְבֻּעָ م پھنسي.

בוץ سفيد هونا.

בּוּץ م ایک قسم کے سن کا نہایت مهين کپڑا.

בֵּיצָה ث انڈا.

בוק خالي هونا.

בּוּקָה ث ويراني.

מְבוּקָה ث سنساني.

בּוֹקֵר ——— בקר.

۱ בּוֹר ——— באר.

۲ בּוֹר ——— ברר.

בור قل-تحقيقات كرني.

בוש قل-شرمانا.

پِعلیل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-دیر کرنا. کیونکہ دیر کرنے سے دوسرا آدمي شرمندہ هوتا ہے.

هِفْعِيل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-ایسي چال چلني جس سے شرمانا چاهئے.

هِتْپَعْلِيل-شرمانا.

בֹּשֶׁת ث ۱-شرم. ۲-شرمندگي. ۳-بُت کیونکہ اپنے پرستاروں کو شرمندہ کرتا ہے.

בּוּשָׁה ث شرم.

בָּשְׁנָה ث شرم.

מְבֻשִׁים م (صيغہ جمع) شرمگاہ.

בות قل-رات گذارني.

בַּז ——— בזז.

בזא قَل-لُوٹنا.
בזה قَل-حقیر جاننا.
نِفْعَل ۱-حقیر سمجھا جانا. ۲-قابل حقارت ھونا.
ہِفْعِیل-حقیر جاننا.
בָּזֶה حقیر.
בִּזָּיוֹן م حقارت.
נִמְבְזֶה ناچیز.
בִּזָּה ——— בזז.
בזז قَل-لُوٹنا.
نِفْعَل-لُٹنا.
پُعَل-لُٹنا.
בַּז م لُوٹ.
בִּזָּה ث لُوٹ.
בזק پھیلانا.
בָּזָק م بجلی.
בזר قَل-پھیلانا.
پِعِیل-تتّر بتّر کرنا.
בָּחוֹן בחין ——— בחן.
בָּחוּר בָּחִיר ——— בחר.
בחין ——— בחן.
۱ בחל قَل-نفرت کرنی.
۲ בחל قَل-لالچ کرنا.
پُعَل-لالچ سے حاصل ھونا.
בחן قَل ۱-دھات کا ڈلانا. ۲-آزمانا. ۳-تاکنا.
نِفْعَل-آزمایا جانا.

פֻּעַל-آزمایا جانا۔
בָּחוֹן م دهات کا گلانیوالا۔
בַּחוּן اور בַּחִין اور בֹּחַן م دیدگاہ۔
בֹּחַן م آزمایش۔
בחר قَل ۱-چُنّا۔ ۲-پسند کرنا۔
נִפְעַל-پسندیدہ ہونا۔
פֻּעַל-چُنا جانا۔
בָּחִיר چُنا ہوا۔
בָּחוּר م جوان کیونکہ کام کے واسطے چنے جاتے ہیں۔
בחֻרִים م (صیغہ جمع) جوانی۔
בחורות ت (صیغہ جمع) جوانی۔
מִבְחָר م ۱-چُنّا۔ ۲-عمدگی۔
מִבְחוֹר م چُنّا۔
בטא اور בטה قَل-بکنا۔
פִּעֵל ۱-بیجا بکنا۔ ۲-بے سوچے سمجھے بولنا۔
מִבְטָא م بے سوچے کہی ہوئی بات۔
בטח قَل ۱-اپنے کسی عضو کو آرام کے واسطے سہارا دینا۔
۲-بھروسا کرنا۔ ۳-بےفکر ہونا۔
הִפְעִיל-بھروسا کرانا۔
בֶּטַח م ۱-بھروسا۔ ۲-بے فکری۔
בִּטְחָה ث بھروسا۔
בִּטָּחוֹן م بھروسا۔
בַּטֻּחוֹת ث (جمع) امن چین۔
מִבְטָח م ۱-بھروسا۔ ۲-تکیہ گاہ۔ ۳-بے فکری۔

בטל قَل ١-خالي هونا. ٢-فارغ هونا.
پِعِيل-موقوف كرنا.

בטן كهوكهلا هونا.
בֶּטֶן ث ١-پيٹ. ٢-رحم. ٣-باطن. ۴-ستونوں كي اُبهري هوئي گولائي. [سے.
בָּטְנִים م (صيغه جمع) پسته كيونكه پيٹ كے همشكل هوتا
בִּי ——— בעה.

בין اور בון قَل ١-اِمتياز كرنا. ٢-كسي حس سے دريافت كرنا. ٣-غور كرني. ۴-سمجهنا.
نِفْعَل-دانا هونا.
پِعليل-نگاه ميں ركهنا.
هِفْعِيل ١-سمجهانا. ٢-جان لينا. ٣-غور كرني. ۴-سمجهنا.
هِتْپَعلِيل ١-توجه كركے جان لينا. ٢-توجه كركے سوچنا. ٣-اپنے تئيں سمجهدار ظاهر كرنا.
בֵּין (مُضاف اليه בֵּין) واحد ميں. ١-فرق. ٢-درميان. ٣-اندر. ۴-خواه.
تثنيه ميں. مابين.
בִּינָה ث ١-سمجهه. ٢-علم.
תָּבוֹן م اور תבוּנָה ث ١-سمجهه. ٢-سمجهه كي بات.
מָבוֹן م مُعلّم.
בֵּיצָה ——— בוץ.
בִּיר ——— באר. [(ماخذ مشتبه).
בִּירָה ث ١-قلعه. ٢-بادشاهي محل. ٣-دارالسلطنة.
בִּירָנִית ث قلعه.

בַּיִת | בָּתִּן —— בנה.

בכא اور **בכה** قَل-آنسو بہانا.

פִּעֵל-کسي کا ماتم کرنا.

۱ בֶּכֶא اور בֶּכֶה م اشک ریزي.

בְּכִי م ۱-اشک ریزي. ۲-ٹپکنا.

בָּכוּת اور בְּכִית ث اشک ریزي.

۲ בָּכָא م ایک قسم کا درخت جس میں سے گوند ٹپکتا ہے.

בכור | בִּכּוּר | בְּכוֹרָה | בִּכּוּרָה | בַּכּוּרָה | בְּכִירָה —— בכר.

בכר قَل ۱-پھوٹ نکلنا. ۲-پہلوٹھا ہونا.

פִּעֵל ۱-پہلوٹھا ٹھہرانا. ۲-نئے نئے پھل لانے.

הִפְעִיל-پہلوٹھا جنّا.

בֶּכֶר م نو جوان اُونٹ.

בִּכְרָה ث نوجوان اُونٹني.

בְּכוֹר م پہلوٹھا بیٹا.

בְּכִירָה ث پہلوٹھي بیٹي.

בְּכֹרָה یا בְּכוֹרָה ث ۱-پہلوٹھي اولاد. ۲-پہلوٹھا پن.
۳-پہلوٹھے پن کا حق.

בִּכּוּר م پہلا پھل.

בִּכּוּרָה اور בַּכּוּרָה ث پہلے پکّے انجیر.

בַּל —— בעל.

בַּל | בֶּל —— בלה.

בלג قَل-ھنسنا.

הִפְעִיל ۱-ھنسانا. ۲-ھنسنا.

מַבְלִיגִית ث خاطرجمعي.

בלה قَل-گھبرانا.
پِعِیل-گھبرا دینا.
בַּלָּהָה گھبراهٹ. [ھونا.
בלה قَل ۱-گھس جانا. ۲-پُرانا ھو جانا. ۳-نیست
پِعِیل ۱-نیست کرنا. ۲-وقت گذارنا. ۳-ستانا.
בַּל ۱-عدم. ۲-نہیں. ۳-مبادا.
אֲבָל ۱-یقیناً (کسي مُنکر سے اپنے قول کے اِثبات
کے لئے یہہ کہنا کہ نہیں). ۲-مگر.
בָּל م دل کیونکہ فکر سے گھِس جاتا ہے.
בָּלֶה پُرانا (کپڑا).
בְּלוֹ یا בְּלוֹא م ۱-پُرانا چیتھڑا. ۲-چُنگي کا محصول.
בְּלִי ۱-نیستي. ۲-نہیں. ۳-غیر.
בִּבְלִי بغیر.
לִבְלִי بغیر.
מִבְּלִי ۱-اسواسطے کہ نہیں. ۲-یہانتک کہ نہیں.
בִּלְתִּי ۱-نہیں. ۲-بغیر. ۳-سوا. ۴-اگر نہ.
לְבִלְתִּי ۱-کہ نہیں. ۲-کہ نہ.
מִבִּלְתִּי اسواسطے کہ نہیں.
תַּבְלִית ت نیستي.
בְּלִיַּעַל ——— בְּלִי.
בְּלִימָה ——— מָה.
בְּלִיַּעַל ——— יַעַל.
۱ בלל قَل ۱-کسي کے اُوپر ڈالنا. ۲-ممسوح ھونا. ۳-ملا
دینا. ۴-مَیلا کرنا.
هِتْپوعیل-اپنے تئیں ملا دینا.

בְּלִיל م مواشي كي كئي قسم كي ملي هوئي خوراک.
٢ בלל قَل-جانور كو كهلانا.
שַׁבְּלוּל م ايک قسم كا گهونگا.
תֶּבֶל م گندگي.
תְּבַלֻּל جسكي آنكهوں ميں بيماري سے تل پڑ گئے هوں.

בלם قَل-روكنا.

בלס قَل-انجيرستان كي باغباني كرني.

בלע قَل-نگلنا.
نِفْعَل-نگلا جانا.
پِعيل ١-نگل لينا. ٢-نيست كرنا.
پُعل-نيست كيا جانا.
هِتْپَعِيل-نيست هونا.
בֶּלַע م ١-نگلي هوئي چيز. ٢-نيست كرنا.
בִּלְעֲדֵי | בַּלְעֲדֵי ——— עדה.

בלק قَل-خالي كرنا.
پُعل-ويران كيا جانا.
בִּלְתִּי ——— בלה.
בָּמָה ——— בום.
בֵּן ——— בנה.

בנה اور בנא قَل ١-تعمير كرنا. ٢-بنانا. ٣-با اولاد كرنا.
نِفْعَل ١-تعميرهونا. ٢-سلامت هونا. ٣-بااولاد هونا.
בַּיִת م (مُضاف اليه בֵּית اور جمع בָּתִּים) ١-گهر. ٢-داخلي حصه. ٣-گهرانا. ۴-اولاد. ٥-خاندان.
בַּיְתָה اور מִבַּיִת اندر.
בִּיתָן م شاهي محل.

בְּ اور בַּ ۱-میں. ۲-پاس. ۳-به. ۴-پر. ۵-تک.
۶-کے برخلاف. ۷-کي مانند. ۸-کے سبب
۹-کے باب میں. ۱۰-کے ساتھہ. ۱۱-سے.
۱۲-کے باوجود. ۱۳-هوکر. ۱۴-ایک
مجموعه کا بتانےوالا لفظ.

בֵּן م ۱-بیتا. ۲-اولاد. ۳-شاخ. ۴-لڑکا. ۵-صاحب.
(جیسے عربي لفظ ذو یا ذي). ۶-قابل.

۱ בַּת ث (בֶּנֶת کي عوض) (جمع בָּנוֹת) ۱-بیتي.
۲-چهوتي شاخ. ۳-لڑکي.

בִּנְיָה ث عمارت.

בִּנְיָן م عمارت.

מִבְנֶה م عمارت.

תַּבְנִית ث ۱-عمارت. ۲-صورت. ۳-نمونه.

בנס قَل-غصه هونا.

בסר کهتا هونا.

בֹּסֶר اور בֶּסֶר م کچا انگور.

בעד ۱-غیر هونا. ۲-نزدیک هونا.

בְּעַד اور בַּעַד ۱-نزدیک. ۲-کے سبب سے. ۳-پیچهے.
۴-چاروں طرف. ۵-درمیان. ۶-میں سے. ۷-خاطر.

בעה اور בעא قَل ۱-اُبالنا. ۲-پهلانا. ۳-چاهنا. ۴-تلاش
کرني. ۵-درخواست کرني.

نِفْعَل ۱-پهولنا. ۲-تلاش کیا جانا.

בָּעוּ ث درخواست.

בְּעִי م دُعا. [جاتا ہے.

בִּי عاجزي و منّت کا لفظ جو ندا کے ساتهہ بولا

בעט قَل ١-لات مارنا. ٢-پايمال كرنا.
בְּעִיר ——— בער.
בעל قَل ١-كسي كا مالك هونا. ٢-كسي عورت سے نكاح كرنا.
نِفْعَل-كسي مرد سے نكاح كرنا.
בַּעַל م (و בְּעֶל) ١-مالك. ٢-شوهر. ٣-اهل (بصيغه جمع). ۴-والا. ۵-اهل فنيقيا كے ايک مشهور ديوتا كا نام.
בֵּל م بابُليوں كا خاص ديوتا.
בַּעֲלָה ث ١-بي بي. ٢-والي.
١ **בער** قَل ١-چرنا. ٢-جَلانا. ٣-جلنا.
پِعِيل ١-چر جانا. ٢-جَلانا. ٣-نيست كرنا.
پُعل-جَلايا جانا.
هِفْعِيل ١-چر جانا. ٢-جَلانا. ٣-نيست كرنا.
בְּעִיר م ١-چرنےوالا. ٢-ايک مواشي.
٢ בער قَل-حيوان كي مانند هونا.
בַּעַר م حيوان كي مانند بيوقوف.
בְּעֵרָה ث جلنا.
תַּבְעֵרָה ث جلنا.
בעת پِعِيل-ڈرانا.
نِفْعَل-ڈر جانا.
בְּעָתָה ث دهشت.
בְּעֵת م دهشت.
בֹּץ | בִּצָּה ——— בצץ.
בָּצִיר ——— בצר.

בצל چھیلنا.

בצל م پیاز.

בצע قَل ١-توڑڈالنا. ٢-بیجا نفع اُٹھانا. ٣-زخمي هونا.

פִּעֵל ١-کاٹ ڈالنا. ٢-لُوٹنا. ٣-پورا کرنا.

בֶּצַע م ١-ناجائز نفع. ٢-نفع.

בצץ رسنا.

בֹּץ م کیچڑ.

בִּצָּה ث دلدل.

בצק قَل-پُھولنا.

בָּצֵק م گُندھا هوا آٹا.

בצר قَل ١-توڑ لینا. ٢-خصوصاً انگوروں کو توڑ لینا.

٣-باز رکھنا. ٤-کھودنا.

נִפְעַל-باز رکھا جانا.

פִּעֵל-مُستحکم کرنا (کسي شهر کو).

בֶּצֶר اور בְּצַר م سونا چاندي جیسا که کان سے نکلتا ہے.

١ בָּצִיר م انگوروں کي فصل.

٢ בָּצִיר مُمتنع الدّخول.

בִּצָּרוֹן م قلعه.

בַּצֹּרֶת ث امساکِ باران.

מִבְצָר م ١-قلعه. ٢-قلعه والا شهر.

בַּקְבּוּק ——— בקק.

בְּקִיעַ ——— בקע.

בקע قَل ١-پھاڑنا. ٢-چیرنا. ٣-توڑنا. ٤-زبردستي لے لینا.

٥-پھوڑنا. ٦-پُھٹانا. ٧-سینا (انڈوں کو).

نِفْعَل ١-پَهٹنا. ٢-كُهلنا. ٣-پُهوٹنا. ۴-پُهوٹ
نكلنا. ٥-زبردستي لےليا جانا.
پِعِيل ١-چيرنا. ٢-پهاڑنا. ٣-سينا.
پُعل ١-پَهٹنا. ٢-چيرا جانا. ٣-زبردستي لے ليا
جانا.
هِفْعِيل ١-زبردستي لے لينا. ٢-توڑ كر گذر جانا.
هُفْعَل-زبردستي لے ليا جانا.
هِتْپَعِيل-پَهٹنا.
בֶּקַע م ١-آدها. ٢-خصوصاً آدها مثقال.
בִּקְעָה يا בִּקְעַת ث ١-نالا. ٢-ميدان.
בְּקִיעַ م دَراڑ.
בקק قَل ١-اُنڈيلنا. ٢-خالي كرنا. ٣-ويران كرنا.
۴-پَهيلنا.
نِفْعَل ١-اُنڈيلا جانا. ٢-خالي هونا.
پوعِيل-ويران كرنا.
בַּקְבּוּק م صراحي.
١ בקר قَل ١-پهاڑنا. ٢-هل جوتنا. ٣-پُهوٹ نكلنا.
پِعِيل ١-توجهہ كركے ديكهنا. ٢-خبر ليني.
٣-سوچنا. ۴-تلاش كرنا.
هِتْپَعِيل-تلاش كيا جانا.
בָּקָר م اور ث گاے بيل.
٢ בקר گاے بيل ركهنا.
בּוֹקֵר ١-گاے بيل كا ركهنےوالا. ٢-گڈريا.
בֹּקֶר م صبح.

בְּקָרָה ث خبرگیری۔

בקרת ث ۱-توجہ۔ ۲-سزا۔

בקש پِعِیل ۱-ڈھونڈھنا۔ ۲-طلب کرنا۔ ۳-مانگنا۔
۴-پُوچھنا۔ ۵-کوشش کرنی۔

בַּקָּשָׁה ث درخواست۔

۱ בַּר ——— ברא۔

۲,۳,۴ בַּר | בַר ——— ברר۔

ברא اور ברה قَل ۱-کاٹنا۔ ۲-کاٹکر بنانا۔ ۳-پیدا کرنا۔ ۴-خصوصاً خلق کرنا۔ ۵-کھانا۔
۶-چُننا۔

نِفْعَل ۱-پیدا ہونا۔ ۲-خلق ہونا۔

پِعِیل ۱-کاٹ ڈالنا۔ ۲-کھودنا (حروف کا)۔

ہِفْعِیل ۱-کھلانا۔ ۲-موٹا کرنا۔

۱ בַּר م بیٹا۔

בָּרִיא موٹا۔

בְּרִיאָה ث مخلوق چیز۔

ברי موٹا۔

בריָה ث کھانا۔

בָּרוּת ث کھانا۔

ברית ث عہد (کیونکہ عہد باندھنے والے جانوروں کو ذبح کرکے اور آدھا آدھا تقسیم کرکے اُنکے بیچ میں سے گذرا کرتے تھے)۔

בַּרְבֻּרִים ——— ברר۔

ברד اولے پڑنے۔

בָּרָד م اولے۔

בָּרֹד چتکبرا۔

ברה ——— ברא۔

בְּרוֹמִים ——— ברם۔

ברוֹשׁ اور בְּרוֹת م ۱-سرو. ۲-سرو کي لکڑي کي برچھي۔
۳-سرو کي لکڑي کا باجا. (ماخذ مشتبه).

בְּרוֹת ——— ברא۔

ברז چھیدنا۔

בַּרְזֶל م (ر פַּרְזֶל) لوھا۔

ברח قَل ۱-گذر جانا. ۲-بھاگ جانا۔

הִפְעִיל ۱-گذارنا. ۲-بھگانا۔

בְּרִיחַ م اڑبنگا یا آگل (دروازہ بند کرنے کي لکڑي)۔

בָּרִיחַ اور בָּרֹחַ بھاگنےوالا۔

מִבְרָח م بھاگنےوالوں کا غول۔

ברית ——— ברא۔

ברית ——— ברר۔

ברך قَل ۱-گھٹنے ٹیکنا. ۲-مُبارکباد کہنا (خدا کو)۔

נִפְעַל-مُبارک ھونا۔

פִּעֵל ۱-مُبارکباد کہنا (خدا کو). ۲-دُعاے خیردیني
۳-سلام کرنا. ۴-برکت دیني. ۵-دُعاے بد
دیني. ۶-ملعون کہنا۔

פֻּעַל-مُبارک ھونا۔

הִפְעִיל-گھٹنے ٹکانا۔

הִתְבָּרֵךְ-اپنے تئیں مُبارک ٹھہرانا۔

בֶּרֶךְ م گھٹنا۔

בְּרֵכָה ث تالاب (کیونکه اُس کے پاس اُونٹ گھٹنے ٹیک‌کر پانی پیتے هیں).
בְּרָכָה ث ۱-دُعاے خیر. ۲-برکت. ۳-اِنعام. ۴-نذر.
אַבְרֵךְ ایک مشتبه لفظ جس کے معني اکثر سمجھتے هیں گُھٹنے ٹیکو.

ברם ۱-بُننا. ۲-مضبوط کرنا.
בְּרוֹמִים م (صیغه جمع) رنگارنگ پوشاک.
בְּרַם ۱-یقیناً. ۲-مگر.

ברק قَل بجلي چمکاني.
בָּרָק م ۱-بجلي. ۲-تلوار.
בַּרְקָן م ایک قسم کا کانٹےوالا پودا.
בָּרְקַת اور בָּרֶקֶת ث ایک قسم کا چمکنےوالا جوهر.

ברר قَل ۱-الگ کرنا. ۲-چُننا. ۳-صاف کرنا. ۴-آزمانا.
نِفْعَل-صاف هونا.
پِعِیل-صاف کرنا.
هِفْعِیل ۱-صاف کرنا. ۲-تیز کرنا.
هِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں صاف کرنا. ۲-اپنے تئیں صاف ظاهر کرنا.
۲ בַּר (ث בָּרָה) ۱-برگزیده. ۲-صاف. ۳-خالي.
۳ בַּר م ۱-صاف کیا هوا اناج. ۲-کھیت میں لگا هوا اناج.
۴ בַּר م کُھلا میدان.
בֹּר یا בּוֹר م ۱-صفائي. ۲-مَیل صاف کرنےوالي کوئي چیز جو درخت میں سے پیدا هوتي هے مثلاً ریٹھا.

בֹּרִית ث مَيل صاف كرنےوالي كوئي چيز جو درخت ميں سے پيدا هوتي ہے مثلاً ريٹها.

בַּרְבֻּרִים م (صيغه جمع) هنْس (سفيدي كے سبب).

בְּשׂוֹרָה | בְּשֹׂרָה ——— בשר.

בשׂם خوشبودار هونا.

בֹּשֶׂם اور בֶּשֶׂם م ١-خوشبو. ٢-خوشبودار مصالحے. ٣-بلسان.

בָּשָׂם اور בֶּשֶׂם م بلسان.

בשׂר قَل-خوش هونا.

پِعِيل ١-خوشخبري ديني. ٢-خبر ديني.

هِتْپَعِيل-خوشخبري پاني.

בָּשָׂר اور בְּשַׂר م ١-گوشت. ٢-بدن. ٣-جانداروں كا مجموعه. ٤-خصوصاً بني آدم. ٥-رشته‌دار. ٦-مرد كا عضوِ مخصوص.

בְּשׂרָה اور בְּשׂוֹרָה ث ١-خوشخبري. ٢-خوشخبري لانے كا اجر.

בשׁל قَل-پكنا.

پِعِيل ١-پكانا. ٢-خصوصاً اُبالنا.

پُعل-پكايا جانا.

هِفْعِيل-پكانا.

בָּשֵׁל م اور בְּשֵׁלָה ث اُبلا هوا كهانا.

מְבַשְּׁלָה ث چُوها.

בָּשְׁנָה ——— בוש.

בשׁם پوعيل-روندنا.

בשת ——— בוש.

۱ בַּת ——— בנה.

۲ בַּת | בָּתָּה בַּתָּה ——— בתת.

בתולה ——— בתל.

בתל الگ رکھنا.

בְּתוּלָה ث كنواري. [کا نشان.

בְּתוּלִים م (صيغهٔ جمع) ۱-كنواري‌پن. ۲-كنواري‌پن

בתק پِعِیل-کاٹ ڈالنا.

בתר قَل-کاٹنا.

בתר م ۱-کٹنا. ۲-حصّه.

בתרון م وادي.

בָּתַר ——— אתר.

בתת کاٹنا.

۲ בַּת م سیّال چیزوں کا ایک پیمانه.

בַּתָּה اور בָּתָּה ث ویراني.

ג

גא ——— גאה.

גאה قَل-۱-بڑھنا. ۲-بزرگ هونا.

גא مغرور.

גאה ۱-بلند. ۲-مغرور.

גֵּאָה ث غرور.

גַּאֲוָה ث ۱-بزرگي. ۲-رونق. ۳-غرور.

גָּאוֹן م ۱-بزرگي. ۲-رونق. ۳-غرور.

גאות ث ١-(ڈھویں کا) اُٹھنا. ٢-بزرگي. ٣-رونق.
٤-غرور.

גַּאֲיוֹן مغرور.

١ גֵּוָה ث ١-سرفرازي. ٢-غرور.

גְּאָיוֹת ——— גיא.

١ **גאל** قَل ١-بیچي هوئي چیز کو پھر مول لینا. ٢-دام دیکر چُھڑانا. ٣-چُھڑانا.

نِفْعَل ١-بِک کر پھر خریدا جانا. ٢-دام دیکر چُھڑایا جانا. ٣-اپنے دام دیکر چھوٹنا.

גֹּאֵל م ١-دام دیکر چُھڑانے والا. ٢-چُھڑانے والا. ٣-خون کا مُنتقم. ٤-نزدیک رشتہ دار.

גְּאֻלָּה ث ١-بیچي هوئي چیز کا پھر مول لینا. ٢-ایسا کرنے کا حق. ٣-ایسي خریدي هوئي چیز. ٤-ایسا خریدنے کے دام. ٥-نزدیک رشتہ داري.

٢ **גאל** قَل-پلید کرنا.

پِعِیل-پلید کرنا.

پُعل ١-پلید هونا. ٢-پلید ٹھہرنا.

نِفْعَل-پلید هونا.

هِفْعِیل-پلید کرنا.

هِثْپَعِیل-اپنے تئیں پلید کرنا.

גֹּאַל م پلید کرنا.

גב | גב ——— גבב.

גֵּב | ١ גב ——— גוב.

٢ גב ——— גבה.

גבא جمع هونا.

גֶּבֶא م ١-تالاب. ٢-دلدل.

גבב ١-خم هونا. ٢-گُہدنا.

גַּב م ١-پيٹ. ٢-سپر كے باهر كا رُخ. ٣-پُشته
٤-كڑيل نما چهت والا كمرا. ٥-پهئے كا آون.
٦-بهون. ٧-سطح.

גֹּב م شير كے واسطے ايک طرح كا گڑها بنايا هوا.

גבה زمين سے نكلنا.

٢ גֵּב م تڏي.

גּוֹב اور גּוֹבַי م تڏي.

גבה قَل ١-بلند هونا. ٢-سرفراز هونا. ٣-مغرور هونا.
هِفْعِيل-بلند كرنا.

גָּבֹהַּ اور גְּבַהּ ١-بلند. ٢-مغرور.

גֹּבַהּ م ١-بلندي. ٢-غرور.

גַּבְהוּת ث غرور.

גְּבוּל | גְּבוּלָה ——— גבל.

גִּבּוֹר | גְּבוּרָה ——— גבר.

גבח ١-بلند هونا. ٢-بلند پيشاني هونا.

גִּבֵּחַ جسكي پيشاني بےبال هو.

גַּבַּחַת ث ١-پيشاني كا بے بال هونا. ٢-كپڑے كي
اُوپروار كي ايسي جگہہ جهاں سے رُواں اُڑا
هوا هو.

גְּבִינָה ——— גבן.

גָּבִיעַ ——— גבע.

גְּבִיר | גְּבִירָה ——— גבר.

גָּבִישׁ ——— גבש.

١ גבל رسّي وغيره کا بٹّنا یا گُونتھنا.

גַּבְלוּת ث بٹّي هوئي چيز.

מִגְבָּלָה ث رسّي.

גְּבוּל اور גְּבֻל م ١-ڈوري. ٢-حد. ٣-محدود زمين. ٤-مُلک. ٥-کنارا.

גְּבוּלָה ث حد.

٢ גבל قَل ١-کسي کي حد هونا. ٢-حد کے طور پر ٹھهرانا. ٣-همکنار هونا.

הִפְעִיל-کسي کي حديں باندهني.

גבן ١-کُبڑا هونا. ٢-سُکڑنا. ٣-پھٹّنا دُوده کا.

גִּבֵּן کُبڑا.

גַּבְנֻנִּים م (صيغه جمع) پهاڑ کي چوٹياں.

גְּבִינָה ث دهي.

גבע گول هونا.

גִּבְעָה ث چھوٹا پهاڑ.

גָּבִיעַ م پياله.

גִּבְעֹל م پھول کي پنکھڑي.

מִגְבָּעָה ث عام کاهنوں کي پگڑي.

גבר قَل ١-زورآور هونا. ٢-غالب هونا.

פִּעֵל-زورآور کرنا.

הִפְעִיל ١-مضبوط کرنا. ٢-غالب هونا.

הִתְפַּעֵל ١-اپنے تئيں زورآور دکھانا. ٢-تکبر کرنا.

גֶּבֶר اور גֶּבֶר م ١-پهلوان. ٢-مرد. ٣-هر ايک.

גְּבָר م پهلوان.

גִּבּוֹר ١-زورآور. ٢-پهلوان. ٣-سردار.

גְּבוּרָה ث ١-زور. ٢-بہادري. ٣-زور کا کام. ٤-غلبہ.

גְּבִיר م آقا.

גְּבִירָה اور גְּבֶרֶת ث ١- بي بي (لونڈي کي). ٢-ملکہ.

גבש جم جانا.

גָּבִישׁ م ١-يخ. ٢-بِلّور

אֶלְגָּבִישׁ م اولے.

גָּג م ١-چھت. ٢-سطح.

גַּד | גָּד —— גדד.

גדד قَل ١-کاٹنا. ٢-توڑکر حملہ کرنا.

ہِتْپوعیل ١-اپنے بدن کو کاٹنا کوٹنا. ٢-توڑکر اکٹھے داخل ہونا.

גַּד م ١-دھنیا (کیونکہ اُس پر خط کھنچے ہوئے ہوتے ہیں). ٢-قسمت. ٣-قسمت کي دیوي.

גָּד م خوش نصیبي.

גְּדוּד م ١-زخم. ٢-ریگھاري. ٣-توڑکر حملہ کرنے والوں کا غول. ٤-بےقاعدہ سپاہیوں کا غول.

גְּדֻבָר —— גנז.

גָּדוֹל | גָּדֵל ؛ גדולה | גְּדוּלָּה | גְּדֻלָּה —— גדל.

גִּדּוּף | גִּדּוּפָה —— גדף.

גדה توڑ لینا.

גָּדָה اور גִּדָּה ث دریا کا کراڑا.

גְּדִי م بکري کا بچّہ (کیونکہ پتّوں وغیرہ کو توڑ لیتا ہے).

גְּדִיָּה ث بکري.

גִּדְיָה ث دریا کا کراڑا.

גָּדִיל —— גדל.

גָּדִישׁ ——— גדשׁ.

גדל قَل ۱-بڑھنا. ۲-مضبوط کرنا. ۳-بڑا ہونا. ۴-بڑا ٹھہرنا. ۵-گراں قدر ہونا.

پِعِیل ۱-بڑھانا. ۲-بڑا کرنا. ۳-پالنا. ۴-گراں قدر ٹھہرانا.

پُعل-پلنا.

ہِفْعِیل ۱-بڑا کرنا. ۲-بڑے بڑے کام کرنا. ۳-غالب ہونا. ۴-اُٹھانا.

ہِتْپَعِیل ۱-اپنی بڑائی دکھانی. ۲-تکبّر کرنا.

גָּדֵל ۱-بڑا. ۲-بڑھنے والا.

גֹּדֶל م ۱-بڑائی. ۲-تکبّر.

גָּדוֹל یا גָּדֹל بڑا.

גְּדוּלָּה اور גְּדוּלָּה اور גְּדֻלָּה ث ۱-بڑائی. ۲-بڑا کام.

גְּדִיל اور גְּדִל م ۱-بٹی ہوئی جھالر. ۲-ستون پر کی مالا.

מִגְדָּל م ۱-بُرج. ۲-ممبر. ۳-اُبھری ہوئی کیاری.

גדע قَل ۱-توڑنا. ۲-کاٹ ڈالنا.

نِفْعَل ۱-ٹوٹنا. ۲-کاٹ ڈالا جانا.

پِعِیل-توڑ ڈالنا.

پُعل-کاٹ ڈالا جانا.

גדף قَل-کاٹنا.

پِعِیل ۱-سخت باتوں سے دل پر چوٹ لگوانی. ۲-لعن طعن کرنا.

גִּדּוּף م اور גִּדּוּפָה ث لعن طعن.

גדר قَل ۱-احاطہ باندھنا. ۲-دیوار بنانی.

גָּדֵר م اور ث ۱-دیوار. ۲-احاطہ بند جگہ.

גדר م احاطه.

גדֵרָה ث ١-احاطه. ٢-احاطه بند جگهه.

גדשׁ ڈهير کرنا.

גָדִישׁ م ١-پُوليوں کا ڈهير. ٢-مقبره.

גה ايک لفظ جو کسي ناقل نے זה کي عوض غلط لکها هوگا.

גהה نکالنا.

גְהָה ث ١-زخم سے پٹّي کا نکالنا. ٢-تندرست کرنا.

גהר قَل-جُهکنا.

גֵו | גו | גוא ——— גוה.

גוב قَل ١-کهودنا. ٢-هل جوتنا. ٣-کاٹنا.

גֵב م ١-تختة. ٢-کنواں.

גוב ——— גבה.

גוד قَل-حمله کرنا.

גוה اور גוי اُبهرا هوا هونا.

גו اور גו اور גוא م ١-پيٹهه. ٢-پيٹ. ٣-بيچ.

٢ גְוָה ث ١-پيٹ. ٢-بدن.

גוִיָּה ث ١-بدن. ٢-نعش.

גוֹי م ١-بدن. ٢-غول. ٣-قوم. ٤-خصوصاً بني اسرائيل کے سوا اور کوئي قوم. ٥-غير مذهب والي قوم.

١ גֵוָה ——— גאה.

גוז قَل ١-گذرنا. ٢-گذارنا. ٣-اُٹهاکر پهنچانا.

גֵיז م سنبهالنےوالا.

גוזָל ——— ٢ גזל.

גרח اور גיח قَل ۱-پُھوٹ نکلنا. ۲-پھوڑکر نکالنا.
هِفْعِيل-نکل آنا.
גיחון م ندي.
גוי | גויה ——— גוה.
גול ——— גיל.
גולה ——— גלה.
גומץ ——— גמץ.
גוע قَل-اپنا دم دیدینا.
גוף قَل ۱-کھوکھلا هونا. ۲-چُھپانا.
هِفْعِيل-بند کرنا.
גופה ث ۱-بدن. ۲-نعش.
۱ **גור** قَل ۱-راه سے هٹ جانا. ۲-تکنا. ۳-پردیسي یا
مهمان هوکر رهنا. ۴-رهنا. ۵-هٹنا. ۶-ڈرنا.
هِتْپَعلیل-مهمان هوکر رهنا.
גר یا גיר م پردیسي. [رهتا هو.
גור اور גור یا גר م شیر کا بچه جو اپني ما کے پاس
גרות ث رهنے کي جگهه.
מָגור م ۱-پردیسي هوکر رهنا. ۲-مَسکن.
מָגור م اور מגורה ث ڈر.
۱ מגורה ث ۱-ڈر. ۲-ڈر کي بات.
۲ **גור** قَل ۱-جمع هونا. ۲-جمع کرنا.
هِتْپَعلیل-جمع هونا.
۲ מגורה ث کھتّا.
מַמְגֻרָה ایک گهر جس میں بهت سے کھتّے هوں.
גורל ——— גרל.

גרש اور גֶּרֶשׁ م ڈھیلا.

גז | גִּזָּא —— גזז.

גִּזְבָּר —— גנז.

גזה کاٹنا.

גָּזִית ث ۱-چیرنا. ۲-کاٹے ہوئے پتّھر.

גזז قَل ۱-کاٹنا. ۲-کترنا. ۳-مُونڈنا.

نِفْعَل ۱-کٹ جانا.

גֵּז م ۱-کتری ہوئی اُون. ۲-کٹی ہوئی گھاس. ۳-کٹی ہوئی گھاس کا میدان.

גִּזָּה ث کتری ہوئی اُون.

۱ גזל قَل ۱-چھیلنا. ۲-کھال نکالنا ۳-چھیننا. ۴-لُوٹنا.

גָּזֵל اور גֵּזֶל م اور גְּזֵלָה ث لُوٹ.

۲ גזל چہچہانا.

גּוֹזָל م جڑیا کا بچّہ.

גזם توڑ لینا.

גָּזָם م ٹِڈّی.

גזע کاٹ ڈالنا.

גֶּזַע م کٹے ہوئے درخت کا تنہ.

גזר قَل ۱-کاٹنا. ۲-ٹھاننا. ۳-چیرنا. ۴-چھیننا. ۵-گھٹ جانا.

نِفْعَل ۱-کٹ جانا. ۲-نیست ہونا. ۳-ٹھانا جانا.

ہُتْپَعِیل-کٹ جانا.

גֶּזֶר م حصہ.

גְּזֵרָה ث ۱-کٹی ہوئی یعنی ویران زمین. ۲-تقدیر.

גִּזְרָה ث ١-ايک مقام جو هيکل کے نزديک ہے ليکن اُس سے الگ. ٢-صورت.

גְּזָר ث ١-مُنصف. ٢-جهوتهے مُنجّم.

אֲדַרְגָּזְרִין م (صيغه جمع) مُنصفانِ شريف.

מַגְזֵרָה ث کُلهاڑي.

גָּחוֹן ——— גחן.

גחל جلنا.

גַּחֶלֶת ث (جمع גֶּחָלִים) انگارا.

גחן جُهکنا.

גָּחוֹן م رينگنے والے جانوروں کا پيٹ.

גַּי ——— גיא.

גיא بڑهکر مل جانا.

גֵּיא اور גַּי اور גיא اور גיא م اور ث (جمع גֵּיאוֹת اور גֵּאָיוֹת) ايک طرح کي وادي جس ميں پاني دونو طرف سے آکر مل جاتا ہے.

גיד باندهنا.

גִּיד م ١-ڈوري. ٢-نس.

גִּיחוֹן ——— גוח.

גיל اور **גול** قَل ١-چکّر کهانا. ٢-خوشي کے مارے اُچهلنا.

גִּיל م ١-دَوره. ٢-عُمر. ٣-خرّمي.

גִּילָה ث خرّمي.

גיר اُبلنا.

גִּיר يا גִּר م چُونا.

גִּיר ——— גור.

גִּישׁ ——— גוש.

גַּל | גַּל ——— גלל.

גלב مُونڈنا.

גַּלָּב م حجّام.

גִּלְגַּל | גַּלְגַּל | גֻּלְגֹּלֶת ——— גלל.

גלד ننگا هونا.

גֶּלֶד م آدمي كي جلد.

גלה اور גלא قَل ١-ننگا كرنا. ٢-ظاهر كرنا. ٣-كهولنا. ٤-اپني زمين كو چهوڑنا. ٥-اسير هوكر چلا جانا.

نِفْعَل ١-ظاهر كيا جانا. ٢-كهولا جانا. ٣-اسير هوكر چلا جانا.

پِعِيل ١-ننگا كرنا. ٢-كهولنا. ٣-ظاهر كرنا.

پُعَل-ننگا هونا.

هِفْعِيل-اسير كركے جلا وطن كرنا.

هُفْعَل-اسير كركے جلا وطن كيا جانا.

هِثْپَعِيل ١-اپنے تئيں ننگا كرنا. ٢-اپنے تئيں [كهولنا.

גּוֹלָה يا גֹּלָה ث ١-اسيري اور جلا وطني. ٢-اسير جلا وطنوں كا غول.

גָּלוּת ث ١-اسيري اور جلا وطني. ٢-اسير و جلاوطنوں كا غول.

גִּלָּיוֹן م (جمع גִּלְיֹנִים) ١-لكهنے كے واسطے ساده تختہ. [٢-آئينہ.

גֻּלָּה | גָּלִיל ——— גלל.

גְּלוֹם ——— גלם.

גלח قَل ١-ننگا هونا. ٢-بےبال هونا.

پِعِيل ١-مُونڈنا. ٢-اپنے تئيں مُنڈانا. ٣-ويران كرنا.

פֻּעַל-مُونڈا جانا.
הִתְפַּעֵל-اپنے تئیں مُنڈانا.
גָּלִיל ا גְּלִילָה ——— גלל.
גלל قَل-لُڑکانا.
נִפְעַל ١-لہر مارکر بہنا. ٢-لپیٹا جانا.
פֻּעַל-لپیٹا جانا.
הִתְפּוֹעֵל ١-لوٹنا. ٢-سمت‌کر حملہ کرنا.
פִּלְפֵּל-لُڑکانا.
הִתְפַּלְפֵּל-سمت‌کر حملہ کرنا.
הִפְעִיל-لُڑکانا.
גַּל م ١-ڈھیر. ٢-چشمہ. ٣-لہر.
גֹּל م پیالہ.
גַּלְגַּל م ١-پہیّا. ٢-بگولا. ٣-بگولے میں اُڑتي هوئي گرد.
גִּלְגָּל م پہیّا.
גֻּלְגֹּלֶת ث کھوپري.
גֻּלָּה ث ١-چشمہ. ٢-پیالہ. ٣-ستون کا گولا.
גָּלוּל م ١-لکڑي کا کُندا. ٢-بُت.
١ גָּלִיל گھومنےوالا.
٢ גָּלִיל م ١-انگوٹھي. ٢-چاروں سمت کي زمین.
גְּלִילָה ث اطراف.
גָּלָל م ١-فضلہ (کُل جانداروں کا). ٢-سبب.
בִּגְלַל کے سبب سے.
גִּלּוּל م لُڑکایا جانا.
גֵּלֶל م فضلہ خصوصاً آدمي کا گُہ.
מְגִלָּה اور מְגִלָּה ث طومار.

גלם قَل-لپيٹنا. [هين.
גֹּלֶם م جَنِين (كيونكه أسكے عُضو سب لپٹے هوئے هوتے
גְּלוֹם م اوڑهنے كي چيز.
גַּלְמוּד ١-سخت. ٢-بانجه. ٣-دُبلا. (عربي الفاظ جلد اور جمد سے ماخوذ ہے).
גלע قَل-جهگڑنا.
هِتْپَعِيل-غصه سے بےخود هو جانا.
גלש قَل-بيٹه جانا.
גַּם ——— גמם.
גמא پِعِيل-نگلنا.
هِفْعِيل-پلانا.
גֹּמֶא م ايک قسم كي دريائي نَے جو مصر ميں هوتي ہے.
גמד كاٹنا.
גַּמָּד م بهادُر سپاهي.
גֹּמֶד م ١-چهڑي. ٢-هاته (پيمايش كا).
גְּמוּל | גְּמוּלָה ——— ١ גמל.
גָּמוּל ——— ٢ גמל.
١ גמל قَل ١-كسي سے نيک سلوكي يا بد سلوكي كرني. ٢-خصوصاً نيک سلوكي كرني. ٣-بدلا دينا.
גְּמוּל م اور גְּמוּלָה ث ١-نيک سلوكي يا بد سلوكي. ٢-بدلا.
תַּגְמוּל م نيک سلوكي.
٢ גמל قَل ١-بچه كا دُوده چهڑانا. ٢-اپنا ميوه پكانا. ٣-پكنا.
نِفْعَل-كسي كا دُوده چهڑايا جانا.
גָּמוּל م دُوده چهڑايا هوا بچه.

גָּמָל م اور ث اُونٹ يا اُونٹني. (ماخذ مشتبه).

גמם جمع هونا.

גַּם ١-بهي. ٢-بلکه. ٣-مگر.

מְגַמָּה ث جمع کر کرکے کها لينا.

גמץ کهودنا.

גּוּמָּץ م گڑها.

גמר قَل ١-بندوبست کرنا. ٢-پُورا کرنا. ٣-موقوف هونا.

גָּמִיר کامل.

גַּן ——— גנן.

גנב قَل ١-چُرانا. ٢-فريب دينا.

נִפְעַל-چُرايا جانا.

פִּעֵל-چُرانا.

פֻּעַל ١-چُرايا جانا. ٢-چهپاکر ديا جانا.

הִתְפַּעֵל-چوري سے کوئي کام کرنا.

גַּנָּב م چور.

גְּנֵבָה ث چوري کي چيز.

גַּנָּה ا גִּנָּה ——— גנן.

גנז خزانه کے طور پر رکهنا.

גְּנָזִים م ١-خزانه. ٢-خزانه کا صندوق.

גִּנְזַךְ م مخزن.

גִּזְבָּר اور גְּדָבָר م خزانچي (בָּר فارسي وار سے ماخوذ هے).

גנן قَل ١-اپنے پروں سے چُهپانا. ٢-محفوظ رکهنا.

הִפְעִיל ١-اپنے پروں سے چُهپانا. ٢-محفوظ رکهنا.

גַּן م اور ث باغ (کيونکه چاروں طرفسے محفوظ رهتا هے).

גַּנָּה اور גִּנָּה ث باغ.

מָגֵן م اور ث ١-سپر. ٢-حافظ.

מְגִנָּה ث تاريكي.

געה قَل-بمبانا (بيل كي آواز).

געל قَل-نفرت كرني.

נִפְעַל-نفرت سے رد كرنا.

הִפְעִיל-كهو دينا.

גֹּעַל م نفرت.

גער قَل ١-ڈانٹنا. ٢-دهمكانا.

גְּעָרָה ث ١-ڈانت. ٢-دهمكي.

מִגְעֶרֶת ث دهمكي.

געש قَل ١-دهكّا دينا. ٢-دهكّا كهانا.

پُعل-دهكّا كهانا.

הִתְפַּעֵל-دهكّا كهانا.

הִתְפּוֹעֵל-لڑ پڑانا.

גַּף ——— גפף.

גפן جُهكنا.

גֶּפֶן م اور ث ١-بيل. ٢-خصوصاً انگور كا درخت.

גפף خم هونا.

גַּף م ١-پيٹ. ٢-بازو (پرندوں كا). ٣-بدن. ۴-سطح.

אֲגַפִּים م (صيغه جمع) ١-فوج كے بازو. ٢-فوج.

גפר ليپنا.

גֹּפֶר م رال.

גָּפְרִית ث ١-رال. ٢-گندک.

גָּר | גֵּר ——— ١ גור.

גֵּר ——— גיר.

גרב کُھجلانا.

גָּרָב م کُھجلي.

גַּרְגֵּר ——— גרר.

גַּרְגְּרוֹת ——— גרה.

גרד قَل-کُھجلانا.

هِتْپَعِيل-اپنے تئیں کُھجلانا.

גרה قَل-کُھردرا هونا.

پِعِيل-جھگڑا برپا کرنا.

هِتْپَعِيل ١-اپنا غصه بڑھانا. ٢-حمله کرنا.

גָּרוֹן م اور ث گلا (کیونکه کُھردرا هوتا ہے).

גַּרְגְּרוֹת ث (صیغه جمع) گلا.

תִּגְרָה ث جھگڑا.

גֵּרָה ——— גרר.

גרות ——— ١ גור.

גרז قَل-کاٹ ڈالنا.

نِفْعَل-کاٹ ڈالا جانا.

גַּרְזֶן م کُلھاڑي.

גרל کُھردرا هونا.

גְּרַל غصه والا.

גּוֹרָל م ١-کنکر. ٢-قرعه (بني اسرائیل اِس کي جگه چھوٹے چھوٹے پتھروں کا استعمال کرتے تھے). ٣-میراث.

גֶּרֶם م (ر גְּרָמִים) ١-هڈي. ٢-خود.

גרם قَل-هڈیاں چبانی.

پِعِيل-هڈیاں چبانی.

גרן صاف کرنا۔
גֹּרֶן م ۱-صاف اور کُھلي جگہہ۔ ۲-خصوصاً کھليان۔
גרס قَل-پِسنا۔
הִפְעִיל-پيسنا۔
גרע قَل ۱-کُھرچ کر نکالنا۔ ۲-باز رکھنا۔ ۳-گھٹانا۔
۴-رکھ لينا۔
פִּעֵיל-کھينچ نکالنا۔
נִפְעַל ۱-باز رکھا جانا۔ ۲-گھٹايا جانا۔
מִגְרָעָה ث گھٹتي۔
גרף قَل-پکڑ لے جانا۔
אֶגְרוֹף م گھوسا۔
מֶגְרָפָה ث ڈھيلا۔
גרר قَل ۱-کُھردرا ھونا۔ ۲-گھسيٹ لے جانا۔ ۳-چيرنا۔
۴-جُگالي کرني۔ ۵-لُڑکانا۔
נִפְעַל-گھسيٹ کر اکٹھا کيا جانا۔
פּוּעַל-چيرا جانا۔
הִתְפַּעֵיל-گھسيٹ لے جانا
גֵּרָה ث ۱-جُگالي۔ ۲-دانہ (کيونکہ لُڑکايا جاتا ہے)۔
۳-ايک قسم کا وزن۔ ۴-ايک قسم کا سکہ۔
גַּרְגַּר م ايک قسم کا ميوہ۔
מְגֵרָה ث آرہ۔
גרשׂ پيسنا۔
גֶּרֶשׂ م پسي ھوئي چيز۔
גרשׁ قَل ۱-ڈھکيلنا۔ ۲-نکال دينا۔ ۳-لُوٹنا۔ ۴-نکالنا۔
פִּעֵיל-نکال دينا۔

פֻּعل-نکال دیا جانا.
נִפְعَل ۱-نکال دیا جانا. ۲-بہایا جانا. ۳-مارا جانا.
גֶּרֶשׁ م حاصل.
גְּרוּשָׁה ث نکال دینا.
מִגְרָשׁ م ۱-لُوٹنا. ۲-چراگاہ (کیونکہ اُس میں مویشي ہانکي جاتي ہیں). ۳-گھر یا شہر کے سامنے کُھلا میدان.

גשם قَل-برسنا.
פֻּعل-بارش سے سیچا جانا.
הִפְعِیل-برسانا.
۱ גֶּשֶׁם اور גֹּשֶׁם م زور کي بارش.
۲ גִּשְׁמָם ——— גֶּשֶׁם.

גשש פִּعِیل-ٹٹولنا.
גַּת ث (جمع גִּתּוֹת) انگور کا کولھو. (ماخذ مشتبہ).

ד

דָּא ——— זֶה.

דאב قَل-مُرجھانا.
דְּאָבָה ث دہشت.
דְּאָבוֹן م پژمُردگي.
דָּאג ——— דגה.

דאג قَل-دہشت کرني.
דְּאָגָה ث دہشت.

דאה تیزي سے اُڑنا.
דָּאָה ث ایک قسم کا شکاري پرند.

דַּיָּה ث ایک اور قسم کا شکاري پرند.

דֹּאר ——— דור.

דֹּב ——— דבב.

דבא آرام کرنا.

דֹּבֶא م آرام.

דבב قَل-آهسته آهسته چلنا.

דֹּב یا דּוֹב م ریچھ.

דִּבָּה ث ۱-چُغل‌خوري. ۲-چُغلي.

דבה بہنا.

דְּבוֹרָה ——— דבר.

דבח | דְּבַח ——— זבח.

דִּבְיוֹנִים ——— יוֹנָה.

דְּבִיר ——— דבר.

דבל اکٹھا دبا دینا.

דְּבֵלָה ث سوکے انجیروں کا پھنڈ.

דבק قَل ۱-چمٹنا. ۲-پہنچنا.

پُعل-چمٹنا.

هِفْعِيل ۱-چمٹانا. ۲-زور سے رگیدنا. ۳-پہنچنا.

هُفْعَل-چمٹنا.

דָּבֵק چمٹنےوالا.

דֶּבֶק م ۱-جهال (دهات جوڑنے کا). ۲-جوڑ (بکتر کا).

דבר قَل ۱-سلسله‌وار رکھنا. ۲-رهبري کرني. ۳-هانکنا.
۴-دبانا. ۵-پیچھے هو لینا. ۶-گھات لگانا.
۷-هلاک کرنا. ۸-بولنا (گویا اپني باتیں سلسله‌وار نکالني).

פִּעֵל ۱-بولنا. ۲-هلاک کرنا.
פֻּעַל-عورت کي منگني هوني.
נִפְעַל-آپس میں بولنا.
הִפְעִיל-دبانا.
הִתְפַּעֵל-بولنا.
דָּבָר م ۱-قول. ۲-بات. ۳-معامله. ۴-سبب.
דֶּבֶר م ۱-هلاکت. ۲-وبا.
דֹּבֶר م چراگاه (کیونکه مویشي اُس میں هانکي جاتي هیں).
דֹּבְרָה ث بیڑا (کیونکه سیدها چلایا جاتا ہے).
דַּבֶּרֶת ث بات.
דִּבְרָה ث ۱-معامله. ۲-سبب. ۳-طور.
דְּבוֹרָה ث شهد کي مکهي (کیونکه بهت سي نکلتي هیں گویا هانکي جاتي هیں).
דְּבִיר م اندروني حصه (هیکل کا).
מִדְבָּר م ۱-چراگاه. ۲-بیابان جهاں گهاس کے سوا اور کچھ نهیں هوتا. ۳-دهَن.
הַדָּבָר م وزیر.
דְּבַשׁ م شهد.
דַּבֶּשֶׁת ث اُونٹ کا کوهان (شاید شهد کي مکهیوں کے لئے بنائے هوئے گهر کي مُشابهت کے سبب).
דָּג ——— דגה.
דגה قَل-کثرت سے بڑهنا.
דָּג م اور דָּגָה ث مچهلي.
דוג اور דיג مچهلي پکڑنا.
דַּוָּג اور דַּיָּג م ماهيگیر.

דּוּגָה ث ماهي گيري۔
דָּגוֹן م فلسطیوں کا ایک دیوتا جو مچھلي کے مشابه [تھا۔
דָּגָן م اناج۔
דֶּגֶל م بڑا جھنڈا۔
דגל قَل ١-جھنڈا کھڑا کرنا. ٢-جھنڈے کیطرح کھڑا ھونا.
נִפְעַל-جھنڈوں سے آراسته ھونا.
דגר قَل-اپنے انڈوں یا بچّوں کو سینا.
דַּד ——— שׁדה.
דֹּד ——— דוד.
דדה הִתְפַּעֵל ١-آھسته آھسته چلنا. ٢-آھسته آھسته امامت کرني۔
דְּהַב ——— זהב.
דהם נִפְעַל-پریشان ھونا.
דהר قَل ١-چکّر کھانا. ٢-تیزي سے چلنا. ٣-پایدار ھونا.
דַּהֲרָה ث تیزروي۔
תִּדְהָר م ایک قسم کا درخت.
דּוֹב ——— דבב.
דוב قَل-پژمُرده ھونا.
הִפְעִיל-پژمُرده کرنا.
דּוּג | דַּוָּג | דּוּגָה ——— דגה.
דוד اُبلنا.
דּוּד م ١-دیگ. ٢-ٹوکرا (کیونکه دیگ کے مشابه ہے).
דּוֹד یا דֹּד م ١-محبت. ٢-خصوصاً عشق. ٣-یار.
٤-چچا.
דּוֹדָה ث ١-پھپّي. ٢-چچي.

דּוּדַי م (جمع דּוּדָאִים) ١-ٹوکرا. ٢-ایک قسم کا میوہ جو عوام کي راے میں عشق پیدا کرتا ہے.

דוה ١-بیمار ہونا. ٢-حیض میں مُبتلا ہونا. ٣-غمگین ہونا.

דָּוֶה (ث דָּוָה) ١-حائضہ. ٢-غمگین.

דְּוָה ث حیض کا لتّا.

דְּוַי م ١-بیماري. ٢-مکروہ چیز.

דַּוָּי غمگین.

מַדְוֶה م بیماري.

דוח ہِفْعِیل ١-پھینک دینا. ٢-صاف کر ڈالنا.

דוך پیسنا.

מְדֹכָה م اوکھلي.

דּוּכִיפַת ث ایک قسم کا ناپاک پرند. (ماخذ مشتبہ).

דום خاموش ہونا.

דּוּמָה ث خاموشي.

דּוּמִי خاموش.

דּוּמִיָּה ث ١-خاموشي. ٢-خاموشي سے.

דּוּמָם ١-خاموش. ٢-چُپ چاپ.

דון اور **דין** قَل ١-عدالت کرني. ٢-مقدمہ کرنا.
نِفْعَل-مقدمہ کرنا.

דּוּן اور דִּין م ١-عدالت. ٢-مقدمہ. ٣-انصاف.

דַּיָּן م منصف.

١ מָדוֹן م (جمع מְדָנִים) ١-جھگڑا. ٢-جھگڑے کا باعث.

מִדְיָן م ١-جھگڑا. ٢-جھگڑے کا باعث.

מְדָן م جھگڑا.

מְדִינָה ث ۱-عملداري. ۲-صوبه. ۳-مُلک.

דוּנַג | דוֹנָג ——— דנג.

דוץ قَل-کُودنا.

۱ דוק تاکنا.

דָּיֵק م دیدگاه.

۲ דוק قَل-ٹکڑے ٹکڑے هونا. [کرني.

דור ۱-چکّر کهانا. ۲-اُترنا (کسي گهر میں). ۳-بودوباش

דוּר م ۱-دائره. ۲-گرد. ۳-چِتا.

דּוֹר یا דֹּר اور דָּר م ۱-عمر. ۲-پشت. ۳-خاندان.

מָדוֹר اور מְדָר م مسکن.

מְדוּרָה ث چِتا.

תְּדִירָא ث دائره.

בְּתְדִירָא پےدرپے.

דוש اور דִּישׁ قَل ۱-پیس ڈالنا. ۲-داونا.

نِفْعَل-پِسنا.

هُفْعَل-داؤا جانا.

דַּיִשׁ م داونے کا موسم.

דִּישׁוֹן م ایک قسم کا هرن (شاید کودنے کے سبب ماخوذ).

מְדוּשָׁה اور מְדֻשָׁה ث ۱-داؤا جانا. ۲-داوے هوئے اناج کا ڈهیر. ۳-سزایافته قوم.

דחה قَل ۱-دهکیلنا. ۲-گرا دینا.

نِفْعَل-بهگایا جانا.

پُعل-دهکّا کهانا.

דֶּחִי م گرا دینا.

דַּחֲוָה ث معنے مشتبہ لیکن غالباً باجے کو کہتے ھیں۔
מִדְחֶה م گرایا جانا۔
דחל قَل-ڈرنا۔
پِعِیل-ڈرانا۔
דְּחִיל ڈرانا۔
דֹּחַן م باجرا۔
דחף قَل ١-دھکیلنا۔ ٢-جلدي کراني۔
نِفْعَل-جلدي کرني۔
מַדְחֵפָה ث دھکّا (دیا ھوا)۔
דחק ١-دھکیلنا۔ ٢-ظلم کرنا۔
דַּי (مُضاف דֵּי) م ١-کفایت یعني جتنا کافي ھو۔ ٢-مقدور۔
מִדֵּי جب کبھي۔
בְּדֵי ١-جب کبھي۔ ٢-جتنا کافي ھو۔ ٣-محض (فلاں چیز) کے واسطے۔
כְּדֵי مُطابق۔
מַדֵּי جتنا کافي ہے۔
דִּי — זֶה۔
דִּיג | דַּיָּג — דגה۔
דיה کالا ھونا۔
דְּיוֹ م سیاھي (جس سے لکھتے ھیں)۔
דַּיָּה ث ایک قسم کا شکاري پرند۔
דִּין | דַּיָּן — דון۔
דָּיֵק — ١ דוק۔
דַּיִשׁ | דִּישׁוֹן — דוש۔
דַּךְ — דכך۔

דַּדָּ | דָּדָּ ——— זָה.

דכא اور **דכה** قَل ۱-پِسنا. ۲-دبنا.

پِعِيل-توڑ ڈالنا.

پُعل-کُچلا جانا.

نِفْعَل-ٹوٹنا.

ہِتْپَعِيل-کُچلا جانا.

דַּכָּא کُچلا هوا.

דֳּכִי م لہروں کے ٹوٹنے کا شور.

דכך پیس ڈالنا.

דַּךְ کُچلا هوا.

דַּכָּה ث پیس ڈالنا.

דִּכֵּן ——— זֶה.

דִּכַר | דִּכְרוֹן | דָּכְרָן ——— זכר.

۱ דַּל ——— דלה.

۲ דַּל ——— דלל.

דלג قَل-کُودنا.

پِعِيل ۱-کُودنا. ۲-اُچھلنا.

דלה قَل ۱-لٹکانا. ۲-پانی کھینچنا.

پِعِيل-گویا کُنویں میں سے کھینچنا.

۱ דֶּל م. کواڑ (دروازہ کا).

דֶּלֶת اور דַּלָּה ث واحد-کواڑ.

تثنیه ۱-دونو کواڑ. ۲-دروازه.

۳-صفحه کے کالم.

דָּלִי اور דְּלִי م ڈول.

דָּלִית ث شاخ.

דִּלָּה ——— דלל.

דלה قَل-بدلا كرنا.

דְּלִי | דְּלִי | דָּלִית ——— דלה.

דלל قَل ١-لٹكنا. ٢-كمزور هونا. ٣-گهٹنا.

نِفْعَل-كمزور هونا.

٢ דַּל ١-كمزور. ٢-دُبلا. ٣-غريب.

דַּלָּה ث ١-پتلي ڈوري. ٢-بال.

דַּלּוֹת ث (صيغه جمع) غربا.

דלף قَل ١-چُونا (ٹپكنا). ٢-رونا.

דֶּלֶף م چُونا (ٹپكنا).

דלק قَل ١-جلنا. ٢-تيز هونا. ٣-تيزي سے رگيدنا.

هِثْپَعِيل-جلانا.

דַּלֶּקֶת ث شدت كي تپ.

דֶּלֶת ——— דלה.

١ דָּם م بصيغه واحد ١-خون. ٢-رس.

بصيغه جمع خونريزي.

٢ דָּם ——— ٢ דמה.

١ **דמה** قَل-مُشابه هونا.

نِفْعَل-مُشابه هونا.

پِعِيل ١-تشبيه ديني. ٢-تمثيل كهني. ٣-خيال كرنا. ٤-منصوبه باندهنا.

هِثْپَعِيل-اپنے تئيں مُشابه بنانا.

١ דְּמוּת ث ١-مُشابهت. ٢-صورت. ٣-نمونه.

٢ דְּמוּת مانند.

דִּמְיוֹן م شكل.

۲ דמה قَل ۱-خاموش هونا. ۲-تهمنا. ۳-نيست كرنا.
نِفْعَل-نيست هونا.
דְּמִי اور דֳּמִי م ۱-خاموشي. ۲-دو پهر كا وقت.
۳-اقبال‌مندي.
۲ דָּם م اقبال‌مندي.
דָּמָה ——— דמם.
דמם قَل ۱-خاموش هونا. ۲-حيران هونا. ۳-تهمنا.
پوعيل-خاموش كرنا.
هِفْعِيل ۱-خاموش كرنا. ۲-هلاک كرنا.
نِفْعَل ۱-هلاک هونا. ۲-برباد هونا.
דֻּמָה ث برباد شهر.
דְּמָמָה ث خاموشي.
דֹּמֶן م كهاد.
מַדְמֵנָה ث كهاد كا ڈهير.
דמע قَل-آنسو بهانا.
דֶּמַע م زيتون اور انگور كا رس.
דִּמְעָה ث آنسو.
דָּן ——— זֶה.
דנג گلنا.
דּוֹנַג اور דּוֹנָג م موم.
דֵּעַ | דֵּעָה ——— ידע.
דעך قَل-بُجهنا.
نِفْعَل-سوكهه جانا.
پُعل-بُجهه جانا.
דַּעַת ——— ידע.

דפה دهكيلنا.

דְּפִי م دهكّا.

דפק قَل ١-كهتكهتانا. ٢-زور سے هانكنا.

הִתְפַּעֵל-باهم كهتكهتانا.

דַּק | דֹּק ——— דקק.

דקק قَل ١-پيس ڈالنا. ٢-پسنا.

הִפְעִיל-پيس ڈالنا.

הֻפְעַל-پسنا.

١ דַּק ١-مهين. ٢-پتلا. ٣-دُبلا. ٤-دهيما.

٢ דַּק م ذرّه.

דֹּק م مهين كپڑا.

דקר قَل-چهيدنا.

נִפְעַל-چهدنا.

פֻּעַל-چهدنا.

מַדְקֵרָה ث چوٹ.

דַּר ——— דרר.

דָּר | דֹּר ——— דור.

דרא نفرت كرني.

דְּרָאוֹן م نفرت.

דֵּרָאוֹן م مكروه چيز.

דרב تيز هونا.

דָּרְבָן م آر (بيل هانكنے كا).

דָּרְבוֹנָה ث آر.

דרג بتدريج چلنا.

מַדְרֵגָה ث ١-سيڑهي. ٢-اُونچا پہاڑ.

דַּרְדַּר | דָּרוֹם | דְּרוֹר ——— דרר.

דרך قَل ۱-روندنا. ۲-دبانا. ۳-چلنا.

هِفْعِيل ۱-چلانا. ۲-روندنا. ۳-دبانا. ۴-جا پکڑنا.

דֶּרֶךְ م اور ث ۱-سفر. ۲-رستہ. ۳-روش. ۴-مذهب. [۵-حال.

דְּרָכַיִם م (تثنیه). دو دلي.

מִדְרָךְ م جس جگہ پر چلتے هیں.

דְּרַע ——— זְרוֹעַ.

דרר ۱-چکّر کھانا. ۲-چاروں طرف پھوٹ نکلنا. ۳-چمکنا.

۴-جلدي جلدي بڑھنا (پَودے کي طرح).

דַּר م موتي.

דָּרוֹם م دکھن طرف (کیونکہ سورج اکثر اُدھر رھتا ہے).

דְּרוֹר م ۱-ابابیل (کیونکہ چکّر کھا کھاکر اُڑتي ہے).

۲-کثرت سے بَہہ نکلنا. ۳-آزادي.

דַּרְדַּר م ایک قسم کا نکمّا پَودا.

דרש قَل ۱-کسي جگہہ اکثر جانا. ۲-خصوصاً درخواست کرنے کے لئے کسي کے پاس جانا. ۳-تلاش کرنا. ۴-دریافت کرنا. ۵-مانگنا. ۶-طلب کرنا. ۷-کسي بات میں مشغول هونا. ۸-کسي چیز کي فکر کرني.

نِفْعَل ۱-دوسرے کو اپنے پاس درخواست کے لئے آنے دینا. ۲-تلاش کیا جانا. ۳-طلب کیا جانا.

پِعِيل-تحقیقات کرني.

מִדְרָשׁ م تفسیر.

דשא قَل-سرسبز هونا.

هِفْعِيل-اپنے میں سے سبزي نکالني.

דֶּשֶׁא (ר דִּתְאָ) م چهوٹي چهوٹي گهاس۔

۱ **דשן** قَل-فربه هونا۔
پِعِيل ۱-فربه كرنا۔ ۲-مسح كرنا۔ ۳-فربه يعني لذيذ سمجهكر قبول كرنا۔
پُعل-موٹا هونا۔
هُتْپَعَل-چكنايا جانا۔
דָּשֵׁן ۱-چكنا۔ ۲-زرخيز۔ ۳-شاداب۔ ۴-دولتمند۔
דֶּשֶׁן م ۱-چربي۔ ۲-زرخيزي۔ ۳-قربانيوں كي چربي كي راكه۔
۲ דשן پِعِيل-راكه نكالكر صاف كرنا۔
דָּת | דָּתָבָר —— ידה۔
דִּתְאָ —— דשא۔

ה

הַ | הָ | הֶ | הַ —— הל۔

הֵא اور הָא ديكهو۔
הֶאָח چه خوش۔
הַבְהָב —— יהב۔

۱ **הבל** سانس لينا اور نكالنا۔
۱ הֶבֶל اور הֲבֵל م ۱-دم۔ ۲-باطل چيز۔ ۳-بطالت۔
۲ הֶבֶל باطلًا۔
۲ הבל قَل ۱-باطل هونا۔ ۲-باطل كام كرنا۔
هِفْعِيل-باطل كام كرانا۔
הָבְנִי —— אֶבֶן۔

הבר قَل-تقسیم کرنی.
הגג گرم ہونا.
הָגִיג م ۱-دل کی سوزش. ۲-شدت آمیز فریاد.
۱ הגה قَل ۱-کسی طرح کی دھیمی آواز نکالنی. ۲-بولنا.
۳-بیان کرنا. ۴-غور کرنی. ۵-منصوبہ باندھنا.
پوعیل-بولنا.
ہفعیل-دھیمی آواز سے بولنا.
הֶגֶה م ۱-گرجنے کی آواز. ۲-آہ. ۳-غم آمیز غور.
הָגוּת ث غور. [۴-منصوبہ.
הִגָּיוֹן (مضاف הֶגְיוֹן) م ۱-دھیمی اور سنجیدہ آواز. ۲-غور.
۲ הגה قَل ۱-اُٹھ جانا. ۲-اُٹھا لے جانا.
הגן مناسب ہونا.
הָגוּן شایان.
הַד —— הדד.
הַדָּבָר —— דבר.
הדד خوش آوازی کرنی.
הֵד اور הֵידָד م ۱-فصل کاٹنے والوں کی للکار. ۲-چڑھنے
والے سپاہیوں کی للکار.
הדה قَل-بڑھانا.
הדך قَل-روندنا.
הדם ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
הַדָּם م ٹکڑا.
הֲדֹם م پانوں تلے کی چوکی.
הֲדַס م مہندی کا درخت. [دینا.
הדף قَل ۱-دھکیلنا. ۲-گرا دینا. ۳-ہٹا دینا. ۴-نکال

הדר قل ۱-پھول جانا. ۲-رونق دیني. ۳-کسي کي عزت کرني.

نِفْعَل-عزت‌دار ہونا.

پِعِیل-کسي کي عزت کرني.

ہِتْپَعِیل-تکبّر کرنا.

הָדָר اور הֲדַר م ۱-رونق. ۲-بُزرگي.

הֶדֶר م اور הֲדָרָה ث رونق.

הָהּ ہاے!

הוֹ —— הוֹי.

הוּא (ث הִיא) ۱-وہ. ۲-خود. ۳-یہہ. ۴-یعني.

הוּבְנִי —— אָבְן.

הוֹד —— נהד.

הוה قل ۱-سانس لینا. ۲-جینا. ۳-ہونا. ۴-چاہنا. ۵-ڈھونڈنا.

הַוָּה ث ۱-خواہش. ۲-بدي. ۳-ضرر. ۴-آفت.

הַיָּה ث آفت.

הֹוָה ث آفت.

יהוה (اعراب مشتبہ لیکن غالباً יַהְוָה یا יַהֲוֶה) م ۱-ہونے والا. ۲-خدا کا وہ نام جو اُسنے بني اسرائیل کو بتایا.

יָהּ خدا کا نام جو اُوپر کے لفظ سے مختصر کیا ہوا ہے.

הוֹי اور הוֹ ۱-ہاے! ۲-ارے.

הוך قل-چلنا.

הוֹלֵלָה | הוֹלֵלוּת —— הלל.

הום قل-گھبرا دینا.

נִפְעַל-گھبرا جانا.
הִפְעִיל-گُونجنا.
מְהוּמָה ث گھبراهٹ.
תְּהוֹם م اور ث ۱-لهر. ۲-گهرا پاني. ۳-بحر. ۴-گهرا [گڑها.
הון קַל ۱-هلکا هونا. ۲-آرام سے رهنا.
הִפְעִיל-ناچيز جاننا.
הוֹן م ۱-دولت. ۲-بس.
הוֹר —— הַר.
הזה קַל-خواب ديکهنا.
הִי —— נהה.
הִיא —— הוא.
הֵידָד —— הדד.
הֻיְּדָה —— ידה.
היה קַל ۱-هونا. ۲-هو جانا. ۳-بننا. ۴-رهنا.
נִפְעַל ۱-بنايا جانا. ۲-پُورا هونا. ۳-وقوع ميں آنا.
۴-جاتا رهنا.
הֹוָה —— הוה.
הֵיךְ —— כה.
הֵיכָל —— יכל.
הֵילֵל —— הלל.
הִין م سيّال چيزوں کا ايک پيمانه. (ماخذ مشتبه).
הכר הִפְעִיל-ظلم کرنا.
הַכָּרָה —— נכר.
הַל اِسکي دو قسم کي صورتيں هوتي هيں. ۱-הַ· اور הָ اور
הֶ ۱-يهه. ۲-آل تعريفيه ۲-הֲ اور הַ اور הֶ لفظِ استفهام.

۲ אֵל اور אֵלֶּה اور אֵלֵךְ اور אִלֵּין یا אִלֵּן ہے (صیغہ جمع).

הלא نِفْعَل-دُور هونا.

הָלְאָה ۱-دُور. ۲-آگے. ۳-پرلي طرف.

הִלּוּל —— הלל.

הֲלוֹם —— הֲלֹם.

הַלָּז | הַלָּזֶה | הַלֵּזוּ —— זֶה.

הָלִיךְ | הֲלִיכָה —— הלך.

הלך قَل ۱-چلنا. ۲-چلا جانا. ۳-بڑھنا.

نِفْعَل-جاتا رهنا.

پِعِيل ۱-چلنا. ۲-چلا جانا. ۳-رهزن هونا.

هِفْعِيل ۱-چلانا. ۲-لے جانا.

هِتْپَعِيل ۱-اِدهر اُدهر چلنا. ۲-زندگي گذارني. ۳-رهزن هونا.

הֵלֶךְ م ۱-سفر. ۲-مسافر. ۳-ندي.

הֲלָךְ م رستہ کا محصول.

הָלִיךְ م قدم.

הֲלִיכָה ث ۱-روش. ۲-قافلہ.

מַהֲלָךְ م ۱-چلنے کي جگہہ. ۲-رستہ.

תַּהֲלוּכָה ث جانےوالوں کا غول.

הלל قَل ۱-چمکنا. ۲-خوشي کي آواز کرني. ۳-تکبّر کرنا. ۴-احمق هونا.

پِعِيل ۱-ستايش کرني. ۲-فخر کرنا.

پُعَل ۱-کسي کي حمد کيجاني. ۲-گيت ميں کسي کي تعريف کيجاني.

پوعِيل ۱-احمق کر دينا. ۲-احمق ٹهہرانا.

פֻּעַל ١-دیوانه هونا. ٢-دیوانه کي طرح ستانا.
הִפְעִיל ١-چمکانا. ٢-روشني دیني.
הִתְפַּעֵל ١-کسي کي تعریف کیجاني. ٢-فخر کرنا.
הִתְפּוֹעֵל ١-دیوانه هونا. ٢-دیوانه بننا.
הִלּוּל م خدا یا دیوتا کي ستایش.
הֵילֵל م زُهره.
הוֹלֵלָה اور הוֹלֵלוּת ث حماقت.
מַהֲלָל م تعریف. [مورد.
תְּהִלָּה ث ١-ستایش. ٢-ستایش نامه. ٣-حمد کا
תָּהֳלָה ث حماقت.

חלם قَل ١-مارنا. ٢-توڑنا. ٣-ٹوٹنا.
יַהֲלֹם م ایک قسم کا سخت جواهر.
מַהֲלֻמָּה ث ضرب.
הַלְמוּת ث هتوڑي.
הֲלֹם یا הֲלוֹם ١-اِدهر. ٢-یهاں. ٣-اب. (ماخذ مشتبه).
הָם ——— המה.

הֵם (ث הֵן) اور הֵמָּה (ث הֵנָּה) اور הֵמוֹ اور הֵמוֹן اور אִנּוּן (ث אִנִּין) وه (صیغه جمع).

המה قَل ١-گُونجنا. ٢-کسي طرحکي دهیمي آواز نکالني.
٣-بهیڑ کي آواز نکالني. ٤-شور مچانا. ٥-گهبرانا.
הֹמִיָּה ث شهر کي سڑک.
הָמוֹן یا הָמֹן اور ا אֲמוֹן م اور ث ١- انبوه کي آواز.
٢-انبوه. ٣-گهبراهت. ٤-دولت (کیونکه
گهبراهت سے حاصل هوتي ہے).
הָם م دولت.

הֶמְיָה ث باجے کي آواز.

המל انبوہ کي آواز نکالني.

הֲמֻלָּה اور הֲמוּלָּה ث انبوہ کي آواز.

המם قل ١-گهبرا دينا. ٢-هانکنا. ٣-هلاک کرنا.

הַמְנִיךְ اور הַמְנוּךְ م طوق. (ماخذ مشتبہ).

המס دهيمي آواز نکالني.

הֲמָסִים م (جمع) جهاڑي.

המר بهنا.

מַהֲמֹרָה ث پاني کا گڑها.

١ הֵן ——— הֵם.

٢ הֵן ١-ديکهو. ٢-آيا. ٣-اگر.

לָהֵן ١-اِس لئے. ٢-مگر. ٣-اگرنہ.

הִנֵּה ديکهو.

١ הֵנָּה ١-اِدهر. ٢-يهاں. ٣-اب.

٢ הֵנָּה ——— הֵם.

הֲנָחָה ——— נוח.

הַס ١-چُپ رهو. ٢-چُپ چاپ.

הסה پِعِيل-چُپ هونا.

هِفْعِيل-چُپ کرنا.

הֲפוּגָה ——— פוג.

הפך قل ١-گهمانا. ٢-گهومنا. ٣-اُلٹ دينا. ٤-بدل دينا. ٥-بدل جانا. ٦-آينٹهانا. ٧-کجرو هونا.

هُفْعَل-حمله کرنا.

هِتْپَعِيل ١-گهومنا. ٢-بدل جانا ٣-لڑکنا.

הֶפֶךְ اور הֵפֶךְ م اُلٹي بات.

הֲפֵכָה ث اُلٹاؤ.
הֲפַכְפַּךְ کجرو.
מַהֲפֵכָה ث اُلٹاؤ.
מַהְפֶּכֶת ث کاٹھ (جس میں پاؤں ٹھونکا جاتا ہے).
תַּהְפּוּכָה ث کجروي.
הַצָּלָה ——— نצל.

הצן مضبُوط ہونا.
הֹצֶן م سلح.

הַר اور הָרָר اور הֶרֶר اور הַר یا הוֹר م ۱-پہاڑ. ۲-کوہستان.
הַרְאֵל ——— ۲ אול.

הרג قَل-قتل کرنا.
نِفْعَل-قتل کیا جانا.
پُعل-قتل کیا جانا.
הֶרֶג م اور הֲרֵגָה ث قتل.

הרה قَل-حامله ہونا.
پُعل-پیٹ میں پڑنا.
הָרֶה (ث הָרָה) اور הָרִי (ث הָרִיָּה) حامله.
הֵרוֹן اور הֵרָיוֹן م حمل.
הַרְדֹּר ——— הרר.
הֲרִיסָה | הֲרִיסוּת ——— הרס.

הרם بلند ہونا.
הַרְמוֹן م قلعه. [(آدمي کا).

הרס قَل ۱-ڈھانا. ۲-گرا دینا. ۳-اُکھاڑنا. ۴-ٹوٹ پڑنا
نِفْعَل-ڈھایا جانا.
پِعِیل-ڈھانا.

הֶרֶס بربادي۔

הֲרִיסָה اور הֲרִיסוּת ث ١-بربادي۔ ٢-ويرانه۔

הָרָר اور הֶרֶר ——— הַר۔

הרר سوچنا۔

הִרְהוּר م خيال۔

הַשְׁמָעוּת ——— שמע۔

הִתְבַּהֲלָה ——— בהל۔

הִתּוּךְ ——— נתך۔

התל پعيل ١-فريب دينا۔ ٢-ٹهٹها كرنا۔

הֲתֻל ٹهٹهے باز۔

מַהֲתַלָּה ث فريب كي بات۔

התת پوعيل-ٹوٹ پڑنا (آدمي كا)۔

ו

וּ اور וָ اور וְ ١-اور۔ ٢-ليكن۔ ٣-بهي۔ ٤-بلكه۔ ٥-هاں۔
٦-تو۔ ٧-جيسا۔ ٨-كه۔ ٩-پس۔

וָו م آنكڑا۔

וזר بوجهه اٹهانا۔

וָזָר اپني قصورواري سے واقف۔

ולד جننا۔

וָלָד اور וֶלֶד م اولاد۔

ז

זאב زرد هونا۔

זְאֵב م بهيڑيا۔

זאת ——— זֶה.

זבב گُونجنا.

זְבוּב م مکّهي.

זבד قَل-بخشنا.

זֶבֶד م انعام.

זְבוּב ——— זבב.

זְבוּל ——— זבל.

זבח (ر דבח) قَل ۱-ذبح کرنا (جانورکو). ۲-خصوصاً قرباني کرنا.

پِعِيل-قرباني کرنا.

זֶבַח (ر דְבַח) م ۱-ذبح کرنا. ۲-ضيافت. ۳-قرباني.

מִזְבֵּחַ (ر מַדְבַּח) قربان گاه.

זבל قَل ۱-بودوباش کرني. ۲-کسي کے ساتھ رهنا.

זְבֻל يا זְבוּל م مسکن.

זבן قَل ۱-خريدنا. ۲-اپنے کام ميں لانا.

זגג شفّاف هونا.

זָג م انگور کا چِهلکا.

זֵד | זָדוֹן ——— זוד.

זֶה اور זֹה اور זוֹ اور זוּ (ث זאת) ۱-يهہ. ۲-جو. ۳-يهاں.

۴-آب.

הַלָּז اور הַלָּזֶה اور הַלֵּזוּ يهہ.

ر דָא اور דֵּה اور דְּנָן (ث דָּה) يهہ.

ر דֵּן اور דְּנָה يهہ.

ر דִּי ۱-جو. ۲-مضاف کي علامت. ۳-کہ. ۴-اِس لئے کہ. ۵-تاکہ.

זהב چمکنا.

זָהָב (ר דְּהַב) ١-سونا. ٢-سونے کي سي چمک.
מַדְהֵבָה ث سونے کا ڈھير.

זהה چمکنا.
זִו يا זִו م ١-رونق. ٢-بني اسرائيل کا دوسرا مهينا (کيونکه اُس ميں پُهول بهت هوتے هيں).
זַיִת م ١-زيتون کا درخت. ٢-زيتون کا پهل.

זהם قَل-بدبودار هونا.
پِعِيل-مکروه جاننا.

זהר قَل-چمکنا.
هِفْعِيل ١-روشن کرنا. ٢-سمجهانا. ٣-روشني ديني.
نِفْعَل-عبرت پکڑني.
זֹהַר م چمک.
זָהִיר خبردار.
זִו ——— זהה.

זוב قَل-بهنا.
זוֹב م جريان.

זוד اور זיד قَل ١-اُبلنا. ٢-شيخي کرني.
نِفْعَل-اُبالا جانا.
هِفْعِيل ١-اُبالنا. ٢-شيخي کرني. ٣-عمداً کرنا.
זֵד م شيخي باز آدمي.
זָדוֹן م شيخي.
זֵידוֹן اُمنڈتا هوا.

זוה چُهپانا.
זָוִית ث ١-کونا. ٢-کونے کا ستون.
מָזוּ م انبارخانه.

זוז ١-جُھولنا. ٢-نکلنا.
זִיז م ١-متحرّک چیز. ٢-پستانِ پُر (جس سے دودھ بہہ نکلتا ہے).
מְזוּזָה ث دروازہ کا بازو (کیونکہ کواڑ اُسپر جُھولتا ہے).
זול قَل ١-بہانا. ٢-نکالنا.
ہِفْعِیل-ناچیز جاننا.
זוּלָה ث ١-نکالنا. ٢-سوا.
זון قَل-کھلانا.
ہُفْعَل-پیٹ بھرکر کھانا.
ہِتْپَعِیل-کھلایا جانا.
מָזוֹן م کھانا.
זוֹנָה ——— זנה.
זוע قَل ١-ہلنا. ٢-کانپنا.
پِلْپِیل-کنپانا.
זְוָעָה اور זַעֲוָה ث کنپکنپي.
١ זור ١-دبانا. ٢-نچوڑنا.
זוּרֶה ث دبائي ہوئي چیز.
١ מָזוֹר م ١-دباؤ. ٢-بُھوڑا (کیونکہ دبایا جاتا ہے).
٢ זור قَل ١-ہٹنا. ٢-تکنا. ٣-پردیسي ہونا. ٤-انوکھا ہونا. ٥-غیر ہونا. ٦-غیر مقرّر ہونا.
٧-مکروہ ہونا.
نِفْعَل-ہٹنا.
ہُفْعَل-اجنبي ٹھہرنا.
זָרָא ث نفرت‌انگیز چیز.
٢ מָזוֹר م ١-گُمراهي. ٢-پھندا.

זחח قَل-هٹانا.
نِفْعَل-هٹنا.
זחל قَل ١-رينگنا. ٢-ڈرنا.
זידון ——— זוד.
זיו ——— זהה.
זיז ——— זוז.
זיקה ——— זנק.
זַיִת ——— זהה.
זַךְ | זַךְ ——— זכך.
זכה قَل-پاک هونا.
پِعِيل-پاک کرنا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئیں پاک کرنا.
זָכוּ ث پاکي.
זכוכית ——— זכך.
זָכוּר ——— זָכָר.
זכך قَل-پاک هونا.
هِفْعِيل-صاف کرنا.
זַךְ اور זַךְ ١-صاف. ٢-پاک.
זכוכית ث بِلّور.
١ זכר (ر דכר) قَل ١-یاد کرنا. ٢-یاد رکهنا.
نِفْعَل ١-یاد کیا جانا. ٢-یاد رکها جانا.
هِفْعِيل ١-یاد دلانا. ٢-ذکر کرنا. ٣-ذکر کرانا. ٤-یاد کرنا. ٥-یاد دلانیوالي قرباني چڑهاني.
זכר اور זכר م ١-یادگاري. ٢-ذکر. ٣-شهرت.

זִכָּרוֹן (ר זִכְרוֹן) م ۱-یادگاري. ۲-یادگار. ۳-کہاوت. (کیونکہ وہ یاد رھتي ہے).
אַזְכָּרָה ث یاد دلانےوالي قرباني.
דִּכְרוֹן م تواریخ.
זָכָר اور זְכוּר (ر דְּכַר) م ۱-نر. ۲-خصوصاً مینڈھا. (ماخذ مشتبہ).
۲ זכר نِفْعَل-نر پیدا ھونا.
זלג کھینچ نکالنا.
מַזְלֵג م کانٹا (جس سے کھاتے ھیں).
מַזְלָגָה ث کانٹا (جس سے کھاتے ھیں).
זְלוּת | זַלְזַל ——— זלל.
זלל قَل ۱-کنپانا. ۲-اُنڈیلنا. ۳-فضول خرچ ھونا. ۴-ذلیل ھونا.
نِفْعَل-کانپنا.
ھِفْعِیل-ذلیل جاننا.
זְלוּת ث (جمع) ۱-ذلت. ۲-خرابي.
זַלְזַל م شاخچہ.
זַלְעָפָה | זִלְעָפָה ——— זעף.
זִמָּה ——— זמם.
זְמוֹרָה | זָמִיר—זָמִיר ——— זמר.
זמם قَل ۱-ارادہ کرنا. ۲-منصوبہ باندھنا.
זִמָּה ث ۱-ارادہ. ۲-منصوبہ. ۳-شدید گُناہ.
זָמָם م منصوبہ.
מְזִמָּה ث ۱-ارادہ. ۲-حکمت. ۳-منصوبہ. ۴-دغا. ۵-خیال.

זמן פִּעֵיל-مقرّر کرنا.
پُعل-مقرّر هونا.
هِثْپَعِيل-آپس میں صلاح کرکے بنا لینا.
זְמָן م ١-معین وقت. ٢-دفعه.

זמר قَل ١-توڑ لینا. ٢-چهانٹنا.
نِفْعَل-چهانٹا جانا.
پِعِيل ١-شعر بناکر گانا. ٢-گانا. ٣-بجانا. ٤-ناچنا.
זֶמֶר م ایک قسم کا هرن.
זָמִיר م انگور چهانٹنے کا موسِم.
זָמִיר ث گیت.
זְמוֹרָה ث ١-انگور کي ڈالي. ٢-ڈالي.
זִמְרָה م باجا.
זַמָּר م گانےوالا.
זִמְרָה ث ١-گانا. ٢-بجانا. ٣-جو کچھ تعریف کے لائق ہے یعني عمدہ تر حصہ.
זִמְרָת ث وہ جسکا بیان گیت میں گایا جاتا ہے.
מִזְמוֹר م مَزمور.
מַזְמֵרָה ث هنسوا یا درانتي.
מְזַמְּרוֹת ث (جمع) گُلگیر.

זַן م جنس.

זָנָב ث دُم.
זנב پِعِيل-دُم کاٹ لینا.

זנה قَل-حرامکاري کرني (خصوصاً عورت کي).
پُعل-حرامکاري کیجاني.
هِفْعِيل-حرامکاري کراني.

זוֹנָה ث كسبي۔
זְנוּנִים م (جمع) ۱-حرامكاري۔ ۲-زناكاري۔
זְנוּת اور תַּזְנוּת ث ۱-حرامكاري۔ ۲-زناكاري۔

זנח قَل ۱-بدبودار هونا. ۲-نفرت سے رد كرنا. ۔
هِفْعِيل ۱-بدبو دينا. ۲-نفرت سے رد كرنا. ۳-ناپاک كر دينا.

זנק قَل-تير مارنا.
پِعِيل-زور سے كُود پڑنا.
۱ זֵק (جمع זִקִּים) م تير.
זִיקָה ث لُكتي۔

זֵעָה ——— יזע.
זְוָעָה ——— זוע.
זְעֵיר ——— זער.

זעך نِفْعَل-بُجهنا.

זעם قَل ۱-كف نكالنا. ۲-بهت غصّه هونا. ۳-لعنت كرني۔
نِفْعَل-اُداس هونا.
זַעַם م ۱-كف. ۲-بڑا غصّه.

זעף ۱-جلنا. ۲-غصّه هونا. ۳-اُداس هونا.
זַעַף م غصّه.
זָעֵף غضبناک.
זַלְעָפָה اور זִלְעָפָה ث ۱-شديد گرمي۔ ۲-نهايت رنج۔

זעק قَل ۱-چِلّانا. ۲-فرياد كرني۔
نِفْعَل ۱-پُكارا جانا. ۲-جمع هونا.
هِفْعِيل ۱-پُكروانا. ۲-بُلانا. ۳-چِلّانا.
זַעַק م اور זְעָקָה ث ۱-چِلّاهٹ. ۲-فرياد.

זער چھوٹا ہونا.

זְעֵיר ۱-چھوٹا. ۲-تھوڑا.

מִזְעָר م کمي.

זפת بڑھنا.

זֶפֶת ث رال.

۱ זִק ——— זנק.

۲ זִק ——— זקק.

זָקָן م اور ث ڈاڑھي.

זקן قَل-بُوڑھا ہونا.

הִקְּעִיל ۱-بُوڑھا ہونا. ۲-پُرانا ہونا.

זָקֵן ۱-بُوڑھا. ۲-بُزرگ.

זֹקֶן م اور זִקְנָה ث بُڑھاپا.

זְקֻנִים م (صيغه جمع) بُڑھاپا.

זקף قَل ۱-اُٹھانا. ۲-صليب ديني.

זקק قَل ۱-باندھنا. ۲-نچوڑنا. ۳-چھاننا. ۴-صاف کرنا.

۵-نچوڑکر بہانا.

پِعِيل-صاف کرنا.

پُعل-صاف ہونا.

۲ זִק اور אֲזִק م زنجير.

זַר ——— ۱ זרר.

זָרָא ——— ۲ זור.

זרב پُعل-گھٹنا.

זרה قَل ۱-تتّر بِتّر کرنا. ۲-اُسانا (اناج کو). ۳-پھيلانا.

پِعِيل ۱-پراگنده کرنا. ۲-اُسانا. ۳-خوب دريافت کرنا.

پُعل ۱-پراگنده ہونا. ۲-پھيلايا جانا.

זֶרֶת م بالشت.

מִזְרֶה م اُسانے کا پنکھا.

מְזָרֶה م ۱-پراگندہ کرنے والا. ۲-اُتّر کي هوا (کيونکه بادلونکو پراگندہ کرتي ہے).

זְרוֹעַ اور אֶזְרוֹעַ (ر זְרֹעַ اور אֶזְרֹעַ) م اور ث ۱-بازو. ۲-خصوصاً کُهني سے پهنچے تک. ۳-زور. ۴-فوج. ۵-جبر.

זֵרוּעַ ——— זרע.

זַרְזִיף ——— זרף.

זַרְזִיר ——— ۱ זרר.

זרח قل ۱-طلوع هونا. ۲-اُگنا. ۳-پيدا هونا. ۴-پُهوٹ [نکلنا.

זֶרַח م طلوع.

אֶזְרָח م ۱-اپني خاص زمين ميں لگا هوا درخت. ۲-اپني زمين ميں رهنے والا آدمي.

מִזְרָח م مشرق.

זרם قل-بها ليجانا.

پوعيل-اُنڈيلنا.

זֶרֶם م بڑے زور کي بارش.

זִרְמָה ث اِنزال.

זרע قل ۱-بونا. ۲-لگانا.

نِفْعَل ۱-بويا جانا. ۲-حامله هونا.

پُعل-بويا جانا.

هِفْعِيل ۱-اپنے ميں سے بيج نکالنا. ۲-حامله هونا.

זֶרַע اور זְרַע م ۱-بونا. ۲-بونے کا موسم. ۳-لگايا هوا درخت. ۴-بيج. ۵-کهيت کا حاصل. ۶-اولاد.

זֵרוּעִים اور זֵרֹעִים اور זֵרְעֹנִים م (جمع) ساگ پات.
מִזְרָע م کھیت.

זרף بہنا.
זַרְזִיף م شدت كي بارش.

זרק قَل-چھڑکنا.
پُعل-چھڑکا جانا.
מִזְרָק م وہ برتن جس سے قربانیوں کا لہو چھڑکا جاتا تھا.

۱ **זרר** باندھنا.
זֵר م خوبصورت کنارہ.
זַרְזִיר کمربستہ.

۲ **זרר** پوعیل-چھینکنا.
זֶרֶת ——— زرہ.

ח

חֹב ——— חבב.

חבא اور חבה قَل-چُھپنا.
نِفْعَل ١-چُھپنا. ٢-چُھپکر کوئي کام کرنا.
پُعل-کسي کو چُھپنے کي ضرورت هوني.
هِفْعِيل-چُھپانا.
هُفْعَل-چُھپنا.
هِتْپَعِيل-چُھپنا.
חֶבְיוֹן م پوشیدگي.
מַחֲבֵא اور מַחֲבֹא م چُھپنے کا مقام.

חבב قَل-پیار کرنا.
חֹב م گود.

חֲבוּלָה —— חבל.

חֲבוּרָה اور חַבּוּרָה —— חבר.

חבט قَل ۱-ميوه جهاڑ لينا. ۲-اناج کو چهڑي سے داؤنا.
نِفْعَل-چهڑي سے داوا جانا.

חבל قَل ۱-باندهنا. ۲-کسي سے گِرو لينا. ۳-گِرو کے طور پر لينا. ۴-مروڑنا. ۵-کجروي کرني.
پِعِيل ۱-دردِ زه ميں مُبتلا هونا. ۲-جننا. ۳-ڈهانا. ۴-برباد کرنا. ۵-نقصان کرنا.
پُعل ۱-هلاک هونا. ۲-توڑ ڈالا جانا.
نِفْعَل-هلاک هونا.
هِثْپَعِيل-نيست هونا.
חֵבֶל م دردِ زه.
חֶבֶל ۱-ڈوري. ۲-ڈوري سے نپا هوا کهيت. ۳-حصه بخره. ۴-اطراف. ۵-غول. ۶-هلاکت.
חֲבֹל م اور חֲבֹלָה ث گِرو.
חֲבָל اور חֶבֶל م نقصان.
חִבֵּל م مستول.
חֹבֵל م مَلّاح
חֲבוּלָה ث شرارت.
תַּחְבֻּלוֹת يا תַּחְבּוּלוֹת ث (جمع) ۱-حکمراني. ۲-مُلک کا انتظام. ۳-حکمت.
חֲבַצֶּלֶת ث ايک قسم کا خوبصورت پُهول جو ميدان ميں هوتا هے. (ماخذ مشتبه).

חבק قَل-گلے لگانا.
پِعِيل ۱-گلے لگانا. ۲-هاته مَلنا.

חִבֵּק م هاتهوں کا مَلنا.

חבר قَل ۱-بندهنا. ۲-جُتنا. ۳-باهم سازش کرني. ۴-جادو کرنا.
پِعِیل ۱-جوڑنا. ۲-باهم سازش کرني.
پُعل ۱-جُتنا. ۲-شریک هونا.
هِفْعِیل-باندهنا.
هِتْپَعِیل-باهم سازش کرني.
חָבֵר اور חַבָּר اور חָבֵר م ۱-شریک. ۲-مُصاحب.
חַבְרָה اور חֲבֶרֶת ث ۱-مُصاحبه. ۲-دوسري.
חֶבֶר م ۱-شرکت. ۲-جادو.
חַבּוּרָה اور חַבּוּרָה ث مار پٹنے کا لمبا نشان.
חֲבַרְבֻּרָה ث لگڑ بگڑ کے جسم کي دهاري.
חֶבְרָה ث شرکت.
חֹבֶרֶת ث جوڑ.
מַחְבֶּרֶת ث پیوند هونے کا مقام.
מְחַבְּרָה ث ۱-شهتیر (کیونکه دو دیواروں کو ملاتا ہے). ۲-دیواروں کے باندهنے کے لئے لوها.

חבש قَل ۱-باندهنا. ۲-باندھ لینا. ۳-لپیٹنا. ۴-چنگا کرنا. ۵-زین کسنا. ۶-بند کرنا. ۷-حکومت کرني.
پِعِیل ۱-باندهنا. ۲-روکنا.
پُعل-بندهنا.

חבת پکانا.
חֲבִתִּים م (جمع) پکائي هوئي چیزیں.
מַחֲבַת ث توا.

חַג | חָג ——— חגג.

חָגָא | חָגָּה —— חגג.
חָגָב م ایک قسم کي ٹڈي. (ماخذ مشتبہ).
חגג قَل ۱-چکّر کھانا. ۲-ناچنا. ۳-عید منانی.
חַג اور חָג م ۱-عید. ۲-عید کي قرباني. ۳-قرباني.
חָגָּא اور חָגָּה ث ۱-سر گھومنا. ۲-ھَول.
חגה پناہ لیني.
חָגָו م چُھپنے کا مقام.
חָגוֹר | חֲגוֹרָה —— חגר.
חגר قَل-کمر باندھنا.
חָגוֹר م ۱-کمربند. ۲-کمر بستہ آدمي.
חֲגוֹרָה ث ۱-کمربند. ۲-دھوتي.
מַחֲגֹרֶת ث پیٹي.
۱ חַד —— אחד.
۲ חַד —— חדד.
חדד قَل ۱-تیز ہونا. ۲-تیز رو ہونا.
הִפְעִיל-تیز کرنا.
הֻפְעַל-تیز کیا جانا.
۲ חַד (ث חַדָּה) تیز.
חִדּוּד م نُکیلاپن.
חדה قَل-خوش ہونا.
פִּעֵל-خوش کرنا.
חֶדְוָה ث خوشي.
חֵדִין —— חזה.
חדל قَل ۱-کام کو چھوڑنا. ۲-موقوف ہونا. ۳-باز آنا.
۴-باز رہنا. ۵-چھوڑ دینا.

חָדֵל ۱-ناپایدار. ۲-باز رہنےوالا. ۳-شمار میں نہ آنیوالا.

חֶדֶל م عالمِ فانی.

חדק چُبھنا.

חֵדֶק اور חֲדֶק م ایک قسم کا خاردار درخت.

חדר قَل-گھیرنا.

חֶדֶר م ۱-کوٹھری. ۲-خصوصاً اندرونی کوٹھری.

חדש اور חדת قَل-نیا ہونا.

پِعِیل ۱-نیا کرنا. ۲-مرمت کرنی.

ہِتْپَعِیل-نیا بننا.

חָדָשׁ اور חֲדַת ۱-نیا. ۲-تازہ.

חֹדֶשׁ م ۱-نیا چاند. ۲-مہینا.

חוא ——— חוה.

חוב قَل ۱-قرضدار ہونا. ۲-قصوروار ہونا.

پِعِیل-قصوروار ٹھہرانا.

חוֹב م قرض.

חוג قَل-دائرہ کھینچنا.

חוּג م ۱-دائرہ. ۲-گُنبدِ فلک.

מְחוּגָה ث پرگار.

חוד ۱-پہیلی بُوجھنی. ۲-تمثیل کہنی.

חִידָה اور אֲחִידָה ث ۱-پہیلی. ۲-تمثیل.

חוה اور חוא قَل ۱-سانس نکالنا. ۲-جینا.

پِعِیل-بتانا.

ہِفْعِیل-بتانا.

חַוָּה ث ۱-زندگی. ۲-خانہ بدوشوں کا خیمہ گاہ.

אַחֲוָה ث قَول.

אַחֲוָיָה ث تفصيل.
חוּחַ ——— חנח.
חוט قَل-سينا.
هِفْعِيل-مرمت كرني.
חוּט م ۱-تاگا. ۲-ڈوري.
חוּל اور **חִיל** قَل ۱-مڑوڑا جانا. ۲-گهومنا. ۳-ناچنا.
۴-مڑوڑکر پهينكا جانا. ۵-دردِ زه ميں
مُبتلا هونا. ۶-جننا. ۷-تهرتهرانا.
۸-مضبوط هونا. ۹-صبر كرنا.
هِفْعِيل-دردِ زه ميں مبتلا كرنا.
هُفْعَل-جنا جانا.
پِعلِيل ۱-ناچنا. ۲-جننا. ۳-پيدا كرنا.
۴-جنانا. ۵-تهرتهرانا. ۶-صبركرنا.
پُعلَل-جنا جانا.
هِتْپَعلِيل ۱-لپكنا. ۲-درد كهانا. ۳-صبركرنا.
هِتْپَلپِيل-بهت غمگين هونا.
חוֹל م بالو.
חַיִל م ۱-زور. ۲-فوج. ۳-دولت. ۴-لياقت.
۵-نيكي.
חֵיל يا חֵל م اور חֵילָה ث ۱-فوج. ۲-شهر پناه.
חִיל م اور חִילָה ث دردِ زه.
חַלְחָלָה ث دردِ زه.
מָחוֹל م اور מְחוֹלָה يا מְחֹלָה ث ناچ.
חום كالا هونا.
חוּם كالا.

חוֹמָה ——— חמה.

חרס قَل ۱-ترس کھانا. ۲-دریغ کرنا.

חוֹף ——— חפף.

חרץ گھیرنا.

חַיִץ م دیوار.

۱ חוּץ م ۱-باھر کي دیوار. ۲-باھر کي جگہہ. ۳-سڑک. ۴-میدان.

۲ חוּץ ۱-باھر. ۲-سوا.

הַחוּץ باھر کي طرف.

חִיצוֹן ۱-باھر کا. ۲-مُلکي.

חוק گلے لگانا.

חֵיק یا חֵק اور חוֹק م ۱-گود. ۲-دل. ۳-اندر. ۴-کھوکھلي جگہہ. ۵-گاڑي کا پا انداز.

חור قَل ۱-سفید ھونا. ۲-زردرو ھونا.

חִוָּר سفید.

۱ חֹרִי م سفید روٹي.

۱ חוּר اور ۱ חוֹר یا חֹר م ستھرا سفید کپڑا.

۲ **חוֹר** اور ۲ חוּר اور ۲ חֹר م ۱-بِل. ۲-چھید. ۳-غار. ۴-خانہ.

۲ חֹרִי م غار کا رھنےوالا.

۳ חוֹר ——— חרר.

חוש اور **חיש** قَل ۱-جلدي کرني. ۲-مُتحرّک ھونا.
هِفْعِيل ۱-جلدي کراني. ۲-جلدي کرني.

חִישׁ جلدي سے.

חוֹתָם ——— חתם.

חזה قَل ١-تاكنا. ٢-ديكهنا. ٣-ديكه لينا. ٤-چُننا. ٥-جاننا.

חָזֶה (ر חֲדֵין) م حيوانوں كي چهاتي (كيونكه سامنے هوتي ہے).

חֹזֶה م ١-ديكهنےوالا. ٢-خصوصاً روياؤں كا ديكهنےوالا. ٣-ملاقات. ٤-عهد.

חֵזוּ م ١-رويا. ٢-صورت.

חָזוֹן م ١-رويا. ٢-اِلهامي كلام.

חָזוּת اور חֲזוּת ث ١-رويا. ٢-نظر.

חָזוּת ث ١-صورت. ٢-خوبصورتي. ٣-رويا. ٤-ملاقات. ٥-عهد.

חִזָּיוֹן م رويا.

מַחֲזֶה م رويا.

מֶחֱזָה ث كهڑكي.

חזז چهيدنا.

חֲזִיז م بجلي.

חֲזִיר م سور. (ماخذ مشتبه).

חזק قَل ١-كسنا. ٢-كسا جانا. ٣-اٹك جانا. ٤-قائم هونا. ٥-مضبوط هونا. ٦-سخت هونا. ٧-مضبوط كرنا. ٨-زور كرنا.

پِعِيل ١-كسنا. ٢-مضبوط كرنا. ٣-سخت كرنا.

هِفْعِيل ١-كسنا. ٢-ملانا. ٣-پكڑنا. ٤-قابض هونا. ٥-قبول كرنا. ٦-پكڑے رهنا. ٧-مضبوط كرنا. ٨-مضبوط هونا.

هِتْپَعِيل ١-همت باندهني. ٢-مضبوط هونا.

חָזָק ۱-مضبوط. ۲-سخت.
חָזֵק زور پکڑتا هوا.
חֵזֶק اور חֹזֶק م زور.
חֶזְקָה ث مضبوطي.
חָזְקָה ث ۱-زور. ۲-جبر. ۳-مرمت.
חָח | חַחִי ——— חוח.

חטא قَل ۱-چوکنا. ۲-خطا کرنا. ۳-گناه کرنا. ۴-قصوروار هونا.
پِعِيل ۱-قصوروار هونا. ۲-خطا کي قرباني گذرانني. ۳-گناهگاري سے پاک کرنا.
هِفْعِيل ۱-چوکنا. ۲-گناه کرانا. ۳-قصوروار ٹهہرانا.
هِتْپَعِيل ۱-گمراه هونا. ۲-اپنے تئیں گناهگاري سے پاک کرنا.
חֵטְא م ۱-گناه. ۲-گناه کي سزا.
חַטָּא م گناهگار.
חַטָּאָה ث گناه.
חַטָּאָה ث ۱-گناهگار عورت. ۲-گناه. ۳-خطا کي قرباني.
חַטָּאת ث ۱-گناه. ۲-خطاکي قرباني. ۳-گناه کي سزا.
חֲטִי م گناه.
חַטָּיָא ث خطا کي قرباني.

חטב قَل-لکڑي کاٹني.
پُعل-تراشا جانا.
חֲטוּבָה ث دهاريدار کپڑا.
חִטָּה ——— חנט.

חטם قَل-اپنے تئیں روکنا.
חטף قَل-چھیننا.
חטר ڈھیلا ہونا.
חֹטֶר م کونپل.
חַי ——— חיה.
חִידָה ——— חוד.
חיה قَل ۱-جینا. ۲-جیتا رہنا. ۳-تازہ‌دم ہونا.
۴-تندرست ہو جانا.
پِعیل ۱-جِلانا. ۲-پیدا کرنا. ۳-بونا. ۴-جیتا رکھنا. ۵-مرمت کرني.
ہِفْعِیل ۱-جِلانا. ۲-جیتا رکھنا. ۳-جیتا رہنے‌دینا.
۱ חַי (ث חַיָּה) ۱-زندہ. ۲-زورآور. ۳-پنپتا ہوا. ۴-تازہ.
۵-کچّا. ۶-کچّا (زخم کا گوشت).
۲ חַי م (واحد میں) زندگي.
(جمع میں) ۱-زندگي. ۲-روزي.
חָיֶה زورآور.
חַיָּה ث ۱-جاندار. ۲-خصوصاً حیوان. ۳-خصوصاً چارپایہ. ۴-خصوصاً درندہ. ۵-جُھنڈ.
۶-زندگي. ۷-جان. (بصیغہ واحد اکثر بمعني جمع مُستعمل).
חַיּוּת ث زندگي.
חֵיוָא ث جانور.
מִחְיָה ث ۱-زندگي کي حفاظت. ۲-کھانا. ۳-جو گوشت زخم میں بھر آتا ہے (کیونکہ وہ زندگي کے زور سے بھرتا ہے).

חִיל | חִיל | חֵיל | חֵיל ——— חול.
חִין ——— חנן.
חַיִץ | חִיצוֹן ——— חוץ.
חֵיק ——— חוק.
חִישׁ ——— חוש.
חֵךְ | חִכָּה ——— חנך.
חכה قَل-صبر كرنا.
پِعِيل-صبر كرنا.
חַכִּים ——— חכם.
חכל تاريک هونا.
חַכְלִילִי دُهندلا.
חַכְלִילוּת ث دُهندلاپن.
חכם قَل-دانا هونا.
پِعِيل-دانا كرنا.
پُعَل-دانا هو جانا.
هِفْعِيل-دانا كرنا.
هِتْپَعِيل ۱-اپنے تئيں دانا تهرانا. ۲-دانش ظاهر كرني.
חָכָם دانا.
חָכְמָה ث دانائي.
חָכְמוֹת اور חַכְמוֹת ث دانائي.
חַכִּים م حكيم.
חֵל ——— חול.
הֹל ——— חלל.

חלא اور **חלה** قل ۱-گهسنا. ۲-کمزور هونا. ۳-بيمار هونَا. ۴-فکرمند هونا.
نِפְעַل ۱-تهک جانا. ۲-بيمار هونا. ۳-بےعلاج هونا. ۴- فکرمند هونا.
پِعِيل ۱-گهسنا. ۲-گڑگڑا کر منّت کرني. ۳- بےآرام کر دينا. ۴-کمزور هونا.
پُعل-کمزور هو جانا.
هِفْعِيل ۱-بيمار کر دينا. ۲-بےآرام کر دينا.
هُفْعَل-زخمي هونا.
هِתְפַّعِيل-اپنے تئيں بيمار بنانا.
חֶלְאָה ث زنگ (کيونکہ گهسکر نکالا جاتا ہے).
חֲלִי م (جمع חֲלָאִים) طوق (کيونکه مصقّل هوتا ہے).
חֶלְיָה ث طوق.
חֳלִי م ۱-بيماري. ۲-بلا.
אַחֲלַי اور אַחֲרַי کاشکے.
מְחֹלַת ث ايک قسم کا تاروالا باجا.
מַחֲלֶה م اور מַחֲלָה ث بيماري.
מַחֲלוּי م بيماري.
תַחֲלֻיא م بيماري.
חלב چکنا هونا.
חֵלֶב اور חֵלֶב م ۱-چربي. ۲ عمده تر حصه.
חָלָב م دُود.
חֶלְבְּנָה ث لونگ.
חלד گذر جانا.
۱ חֶלֶד م ۱-عُمر. ۲-عالمِ فاني.

۲ חֶלֶד فاني.

חֹלֶד م ايک قسم کا تيزرو رينگنےوالا جانور.

חָלָה ——— חלא.

חַלָּה | חֲלוֹן ——— חלל.

חֲלוֹם ——— חלם.

חֲלוֹף ——— חלף.

חֲלוּשָׁה ——— חלש.

חַלְחָלָה ——— חול.

חלט قَل-نکالنا.

هِفْعِيل-کسي کا مطلب اُس سے ظاهر کرانا.

חֳלִי | חֲלִי | חֶלְיָה ——— חלה.

חָלִיל ——— חלל.

חֲלִיפָה ——— חלף.

חֲלִיצָה ——— חלץ.

חלך ناچار هونا.

חֵלְכָא اور חֵלְכָה ناچار.

۱ **חלל** قَل ۱-چهيدنا. ۲-چهيدنا. ۲-کهولنا.

پِعِيل ۱-زخمي کرنا. ۲-کهولنا. ۳-توڑنا. ۴-عام استعمال ميں لانا. ۵. ناپاک کر ديناـ

پُعَل ۱-زخمي هونا. ۲-ناپاک هونا.

پوعيل-زخمي کرنا.

پوعَل-زخمي هونا.

نِفْعَل-ناپاک هونا.

هِفْعِيل ۱-ناپاک کرنا. ۲-توڑنا (اپنے قول کو). ۳-شروع کرنا (گويا کهولنا).

ھُفْعَل-شروع ہونا.

חֹל م کوئي عام چیز.

חַלָּה ث ایک روٹي جسکے بیچ میں چھید ہو.

۱ חָלִיל م بانسلي.

۲ חִלֵּל قَل اور پِعِیل-بانسلي بجاني.

۲ חָלִיל ناپاک.

חָלִילָה یا חָלִלָה ۱-ناپاک ہو. ۲-خدا نکرے.

חָלָל ۱-چھدا ہوا. ۲-جنگ میں مرا ہوا. ۳-ناپاک.

חַלּוֹן م اور ث کھڑکي.

מְחִלָּה ث غار.

נְחִילָה ث بانسلي.

תְּחִלָּה ث شروع.

חלם قَل ۱-موٹا ہونا. ۲-خواب دیکھنا (شاید اسواسطے که موٹے آدمي زیادہ سوتے ہیں).

ھِفْعِیل ۱-موٹا تازہ کرنا. ۲-خواب دکھانا.

חֵלֶם اور חֲלוֹם م خواب.

חַלָּמוּת ث کسي قسم کا بے مزہ کھانا.

אַחְלָמָה ث ایک قسم کا جواهر (شاید خواب دکھانے کے خیال سے).

חַלָּמִישׁ م چقماق. (ماخذ مشتبه).

חלף قَل ۱-پھسلنا. ۲-گذر جانا. ۳-عُدول کرنا (حکم کا). ۴-چڑھ جانا. ۵-اُگنا. ۶-بدل جانا. ۷-چھیدنا.

پِعِیل-بدل لینا.

ھِفْعِیل ۱-بدل دینا. ۲-اُگانا. ۳-زور پیدا کرنا.

חֵלֶף م بدلا.

חֲלוֹף م والدين كا گذر جانا.
חֲלִיפָה ث ۱-تبديل. ۲-باري. ۳-كپڑوں كا ايک جوڑا.
מַחֲלָף م چُھري.
מַחְלָפוֹת ث (صيغه جمع) بال كي لٹيں.
חלץ قَل ۱-نكالنا. ۲-تيار كرنا. ۳-چلا جانا.
پِعيل ۱-نكالنا. ۲-چُھڑانا. ۳-كسي كو اُسكے مقام يا عُهده سے خارج كرنا.
نِفْعَل ۱-چُھڑايا جانا. ۲-اپنے تئيں تيار كرنا.
هِفْعِيل-تيار كرنا.
חֲלִיצָה ث وه مالِ غنيمت جو لاش سے نكالا جاتا ہے.
מַחֲלָצוֹת ث (جمع) نئي پوشاک.
חֲלָצַיִם م (بصيغه تثنيه) كمر.
חֲרָצַיִם م كمر.
۱ חלק قَل-صاف اور چكنا هونا.
هِفْعِيل-صاف اور چكنا كرنا.
חָלָק ۱-صاف اور چكنا. ۲-پهسلنا (صفت). ۳-صاف.
חֵלֶק صاف اور چكنا.
۱ חֶלְקָה ث چكنائي.
חֲלַקּוֹת ث (جمع) چكني چُپڑي باتيں.
חֲלַקְלַקּוֹת ث (جمع) ۱-چكنے مقامات. ۲-چكني چُپڑي [باتيں.
۱ מַחֲלֹקֶת ث ۱-پهسلنا. ۲-مشكل سے بچ نكلنا.
חֵלֶק م ۱-چكنائي. ۲-صاف جگهه. ۳-ايسا چهوٹا چكنا پتهر جو قرعه كي جگهه كام ميں لايا جاتا تها. ۴-حصه بخره. ۵-ميراث. ۶-كهيت. ۷-لُوٹ.

۲ חָלַק قل ۱-بانٹ دینا. ۲-بانٹ لینا. ۳-لوٹ لینا.

نِفعَل ۱-بنٹنا. ۲-اپنے تئیں کئی حصّوں میں تقسیم کرنا. ۳-بانٹ لینا.

پِعِیل ۱-بانٹ دینا. ۲-بانٹ لینا. ۳-پراگندہ کرنا.

پُعل-بنٹنا.

ہِفْعِیل-اپنا حصہ بانٹ لینا.

ہِتْپَعِیل-اپنا حصہ بانٹ لینا.

חֵלֶק م حصہ.

۲ חֶלְקָה ث حصہ.

חֲלֻקָּה ث تقسیم.

۲ מַחֲלֹקֶת اور מַחְלְקָה ث اپنی اپنی باری سے خدمت کرنے والوں کی جماعت.

חלש قل ۱-شکست دینی. ۲-بے زور ہونا.

חַלָּשׁ بے زور.

חֲלוּשָׁה ث ۱-شکست. ۲-قتل.

۱ **חָם** م خُسر.

חָמוֹת ث ساس.

۲ חָם | חם —— חמם.

חמא جم جانا.

חֶמְאָה اور ۲ חֵמָה ۱-دھی. ۱-پنیر.

מַחֲמָאָה ث شیرین کلامی.

דמא דֵמָא ח-א —— — יחם.

חמד قل ۱-چاہنا. ۲-لالچ کرنا. ۳ پسند کرنا

נִפְעַל-پسند کیا جانا.
פִּעֵל-چاهنا.
חֶמֶד م پسندیدگي.
חֶמְדָּה ث ۱-آرزو. ۲-مرغوب چیز. ۳-پسندیدگي.
חֲמוּדוֹת یا חֲמֻדוֹת ث (جمع) پسندیدگي.
מַחְמָד م ۱-جسے کوئي چاهتا هو. ۲-پسندیدگي.
מַחֲמַדִּים م (جمع) مرغوب چیزیں.
חמה گهیرنا.
חוֹמָה ث ۱-دیوار. ۲-خصوصاً شهر پناه.
חֵמָה —— יחם.
۲ חֵמָה —— חמא.
חַמָּה —— חמם.
חָמוֹץ —— חמץ.
חַמּוּק —— חמק.
חֲמוֹר | חֲמוֹרָה —— חמר.
חָמוֹת —— חָם.
חמט زمین پر لیٹنا.
חֹמֶט م ایک قسم کي چهپکلي.
חָמִיץ —— חמץ.
חֲמִישִׁי —— חָמֵשׁ.
חמל قل ۱-ترس کهانا. ۲-دریغ کرنا.
חֶמְלָה ث تحمّل.
מַחְמָל م جس پر کوئي ترس کهاے.
חמם قل-گرم هونا.
נִפְעַל-گرم هو جانا.

پِعِیل-گرم کرنا.
هِتْپَعِیل-اپنے تئیں گرم کرنا.
۲ חָם گرم.
חֹם م گرمي.
חַמָּה ث ۱-گرمي. ۲-آفتاب.
חַמָּן م آفتاب کا بُت.
חמס قَل ۱-ظلم کرنا. ۲-چھیننا.
نِفْعَل-مظلوم هونا.
חָמָס م ظلم.
תַּחְמָס م کسي قسم کا پرند جو اپنے بچوں پر ترس نهیں کهاتا. (غالباً شتر مُرغ).
חמץ قَل ۱-تیز هونا. ۲-کهٹّا هونا. ۳-نمکین هونا. ۴-چمکنا. ۵-لال هونا. ۶-جبر کرنا.
هِتْپَعِیل-اپنے تئیں تلخ کرنا.
חָמֵץ م خمیري روٹي.
חֹמֶץ م سرکه.
חָמוֹץ مظلوم.
חָמִיץ نمکین.
מַחְמֶצֶת ث خمیري چیز.
חמק قَل ۱-گھومنا. ۲-پھر جانا.
هِتْپَعِیل-گھومتے پھرنا.
חַמּוּק م گھیرا.
۱ חמר قَل ۱-اُبلنا. ۲-خمیر اُٹھنا. ۳-لال هونا. ۴-پھولنا.
پُعَلْعَل ۱-جوش و خروش میں هونا. ۲-بالکل لال هونا.

חֶמֶר اور חֲמַר م شراب.

חֹמֶר م ۱-جوش و خروش. ۲-مٹي. ۳-گیچ. ۴-ڈھیر.

חֵמָר م گارا.

۲ חמר قل-گارا لگانا.

חֲמוֹר م اور ث ۱-گدھا یا گدھي. ۲-ڈھیر.

חֲמוֹרָה ث ڈھیر.

יַחְמוּר م ایک قسم کا لال ھرن.

۱ **חמש** موٹا ھونا.

۱ חֹמֶשׁ م پیٹ.

۲ **חמש** قل-جنگ کے لئے مُستعد ھونا.

חָמֵשׁ (مضاف חֲמֵשׁ) ث (م חֲמִשָּׁה مضاف חֲמֵשֶׁת) پانچ.

חֲמִשִּׁים پچاس.

۲ חֹמֶשׁ م پانچواں حصه.

۳ חמש پِعِیل-کسي سے پانچواں حصه لینا.

חֲמִשִּׁי اور חֲמִישִׁי پانچواں.

חֲמִשִּׁית اور חֲמִישִׁית ث پانچواں حصه.

חֵמֶת م شیشه. (ماخذ مشتبه).

חֵן ——— חנן.

חנה قل ۱-جُھکنا. ۲-ڈھلنا. ۳-بیٹھ جانا. ۴-خیمه کھڑا کرنا. ۵-محاصره کرنا.

חָנוּת (جمع חֲנֻיוֹת) ث تہخانه.

חֲנִית ث برچھي (کیونکه لچکدار ھوتي ہے).

מַחֲנֶה م اور ث ۱-خیمه گاہ. ۲-لشکر. ۳-جُھنڈ.

תַּחֲנוֹת ث (صیغه جمع) خیمه گاہ.

חַנָּה ۱ חַנּוּן ——— חנן.

חֲנוּת —— חנה.

חנח تنگ ہونا.

חוֹחַ م ۱-کانٹا. ۲-خاردار درخت. ۳-آنکڑا.
۴-آنکڑےوالي زنجیر.

חָח اور חַחִי م ۱-ناتھ. ۲-گھنڈي تکمہ.

חנט قل ۱-مصالحے ڈالنا. ۲-خوشبو بھرنا. ۳-پکنا.

חֲנֻטִים م (جمع) لاشوں میں خوشبو بھرنے کا زمانہ.

חִטָּה ث گیہوں.

חִטִּים (ر חִנְטִין) م (صیغہ جمع) گیہوں.

חָנִיךְ —— חנך.

חֲנִינָה —— חנן.

חֲנִית —— חנה.

۱ **חנך** تنگ ہونا.

חֵךְ م ۱-دونو جبڑے. ۲-مُنہہ کا اندروني حصہ.
۳-تالو.

۲ חנך قل ۱-چکھانا. ۲-تجربہ کرانا. ۳-استعمال میں لانا. ۴-مخصوص کرنا (گھر وغیرہ کو).

חָנִיךְ تجربہکار.

חֲנֻכָּה ث ۱-تخصیص (گھر وغیرہ کي).
۲-تخصیص کي قرباني.

חַכָּה ث کانٹا (مچھلي پکڑنے کا).

חִנָּם —— חנן.

חֲנַמַל ایک مشتبہ لفظ جسکےمعني قرینہ سے کوئي ایسي چیز معلوم ہوتے ہیں جس سے درخت برباد ہو سکتےہیں.
(ماخذ مشتبہ).

חנן قَل ۱-رحم کرنا. ۲-فضل کرنا. ۳-فضل کرکے دینا.
نِفْعَل-مرحوم هونا.
پِعِیل-رحم آمیز (آواز) بنانی.
پوعیل ۱-فضل سے دینا. ۲-ترس کهانا.
هُفْعَل-مرحوم هونا.
هِتْپَعِیل-اپنے لئے رحم مانگنا.
חֵן م ۱-فضل. ۲-فضیلت. ۳-خوبی.
חִנָּם ۱-رحم سے. ۲-مُفت. ۳-بےضرورت. ۴-بے سبب. ۵-بے فائدہ.
חִין م خوبصورتی.
חֲנִינָה ث رحمت.
תְּחִנָּה ث ۱-فضل. ۲-رحم کے واسطے فریاد.
תַּחֲנוּן م اور ث رحم کے واسطے فریاد.
חנף قَل ۱-کفر کرنا. ۲-ناپاک کرنا. ۳-ناپاک هونا.
هِفْعِیل ۱-کافر بنانا. ۲-ناپاک کرنا.
חָנֵף کافر.
חֹנֶף م کفر.
חֲנֻפָּה ث کفر.
חנק قَل-تنگ هونا.
پِعِیل-گلا گُهونٹنا.
نِفْعَل-اپنے تئیں پهانسی دینی.
מַחֲנָק م پهانسی پانی. [کرنا.
חסד قَل ۱-خواهشمند هونا. ۲-محبت کرنی. ۳-حسد
پِعِیل-بےعزت کرنا.
هِتْپَعِیل-اپنے تئیں مُحب ظاهر کرنا.

חֶסֶד م ۱-محبت. ۲-خصوصاً والدین اور اولاد کي محبت. ۳-مہر (گویا باپ کي). ۴-ادب آمیز محبت (گویا اولاد کي). ۵-خوبصورتي.

חָסִיד ۱-محبت والا. ۲-باپ کیطرح مہربان. ۳-اولاد کي طرح ادب اور محبت کرنے والا.

חֲסִידָה ث لگ لگ (کیونکہ اپنے بچوں پر مہربان ہوتا ہے)

חסה قل ۱-چھپنا. ۲-پناہ لیني.

חָסוּת ث پناہ گاہ.

מַחְסֶה اور מַחֲסֶה م پناہ گاہ.

חָסוֹן ——— חסן.

חָסִיד | חֲסִידָה ——— חסד.

חָסִיל ——— חסל.

חָסִין ——— חסן.

חָסִיר ——— חסר.

חסל قل-کھا جانا.

חָסִיל م ایک قسم کي ٹڈي.

חסם قل ۱-مُنہہ بند کرنا. ۲-ناک بند کرنا.

מַחְסוֹם م چھینکا (بیل وغیرہ کے مُنہہ کا).

חסן قل ۱-زورآور ہونا. ۲-دولتمند ہونا. ۳-خزانہ جمع کرنا.

نِفْعَل-خزانہ کے طور پر جمع کیا جانا.

ہِفْعِیل-کسي پر قابض ہونا.

חֵסֶן م زور.

חֹסֶן م ۱-دولت. ۲-مخزن.

חָסִין زورآور.

חֲסִין زورآور.

חסף قَل-چھیلنا.

پُعلَع-چھلکاسا ہونا.

חֲסַף م برتنوں کي متي.

חסר قَل ۱-مُحتاج ہونا. ۲-گھٹنا. ۳-کسي چیز کي حاجت ہوني.

پِعِیل-کم کرنا.

ہِفْعِیل ۱-گھٹانا. ۲-مُحتاج ہونا.

חָסֵר مُحتاج.

חֶסֶר اور חֹסֶר م حاجتمندي.

חָסִיר کم.

חֶסְרוֹן م کمي.

מַחְסוֹר م حاجت.

חַף | חֹף ——— ۲ חפף.

חפא اور **חפה** قَل-ڈھانکنا.

پِعِیل ۱-منڈھنا. ۲-چھپکر کرنا.

نِفْعَل-منڈھا جانا.

חפז قَل ۱-ڈرکر بھاگ جانا. ۲-پُھرتي کرني.

نِفْعَل ۱-گھبراکر بھاگ جانا. ۲-پُھرتي کرني.

חִפָּזוֹן م گھبراہٹ سے بھاگنا.

חֹפֶן م (بصیغه تثنیه) دونو لپ بھر.

۱ **חפף** قَل-ڈھانکنا.

חֻפָּה ث ۱-ڈھنکنا. ۲-شامیانه.

۲ **חפף** ۱-رگڑکر چھڑانا. ۲-پونچھ ڈالنا.

חֹף یا חוֹף م سمندر کا کنارہ۔
חַף پاک۔
חפץ قَل ۱-جُهکانا۔ ۲-جُهکنا۔ ۳-مائل هونا۔ ۴-آرزومند هونا۔ ۵-خوش هونا۔
חָפֵץ خوش۔
חֵפֶץ م ۱-میلان۔ ۲-آرزو۔ ۳-خوشي۔ ۴-خوشي کا باعث۔ ۵-معامله۔
۱ חפר قَل ۱-کهودنا۔ ۲-ڈهونڈنا۔ ۳-تحقیقات کرني۔
חֲפַר م بل۔
חֲפַרְפָּרָה ث چهچهوندر۔
۲ חפר قَل-شرمنده هونا۔
هِفْعِیل ۱-شرمنده کرنا۔ ۲-شرمنده هونا۔
חפש قَل-ڈهونڈ نکالنا۔
نِفْعَل-ڈهونڈ نکالا جانا۔
پِعِیل-تلاش کرنا۔
پُعل ۱-ڈهونڈا جانا۔ ۲-ڈهونڈ نکالا جانا۔
هِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں ڈهنڈوانا۔ ۲-اپني صورت بدلني۔
חֵפֶשׂ م پکي تدبیر۔
חפשׁ قَل ۱-چهوٹنا۔ ۲-ڈهیلا هونا۔ ۳-بچهنا۔
پُعل-چُهڑایا جانا۔
חֹפֶשׁ م بچهونا۔
חָפְשִׁי آزاد۔
חֻפְשָׁה ث آزادي۔
חָפְשׁוּת اور חָפְשִׁית ث علیحدگي۔
חץ ——— חצץ۔

חצב قَل ۱-تراشنا. ۲-چيرنا.
نِفْعَل-تراشا جانا.
پُعل-تراشا جانا.
هِفْعِيل-چيرنا.
מַחְצֵב م تراش.
חֲצוֹצְרָה ——— חֲצֹצְרָה.
חצה قَل ۱-ٹکڑے ٹکڑے کرنا. ۲-خصوصاً آدھا آدھا کرنا.
نِفْعَل ۱-ٹکڑے ٹکڑے ہونا. ۲-خصوصاً آدھا آدھا ہونا.
חֵצִי اور חֲצִי م ۱-نصف. ۲-تير.
חֲצוֹת ث ۱-نصف. ۲-اوسط.
מֶחֱצָה اور מַחֲצִית ث ۱-نصف. ۲-اوسط.
חָצִיר ——— חצר.
חֵצֶן اور חֹצֶן م کپڑے کي گود.
חצף قَل-جلدي کرني.
هِفْعِيل-جلدي کراني.
۱ חצץ قَل-مُنقسم ہونا.
پُعل-مُنقطع ہونا.
חֵץ ۱-تير. ۲-تير کا گھاؤ. ۳-بھالے کي نوک.
۲ חצץ پِعِيل-تيرانداز ہونا.
חָצָץ م ۱-کنکر. ۲-تير.
חֲצֹצְרָה يا חֲצוֹצְרָה ث سيدھي ترُئي. (ماخذ مشتبه).
חצצר پِعِيل-ترُئي بجانا.
۱ חצר احاطه باندھنا.
חָצֵר م اور ث ۱-احاطه. ۲-صحن. ۳-گانو. ۴-خانه
بدوشوں کا خيمه گاه.

۱ חָצִיר م مسكن۔

۲ **חצר** سرسبز هونا۔

۲ חָצִיר م ۱-گهاس۔ ۲-لهسن۔

חק ——— חוק.

חֹק | חֻקָּה ——— חקק.

חקה پُعل ۱-كُهدنا۔ ۲-كهينچا جانا (تصوير كي طرح)۔
هِتْپَعِيل-احاطه بندهنا۔

חקק قَل ۱-كهودنا۔ ۲-كهينچنا (تصوير كي طرح)۔
۳-لكهنا۔ ۴-مقرّر كرنا۔ ۵-حكومت كرني۔
پُعل-مقرّر هونا۔
هُفْعَل-لكها جانا۔
پوعيل ۱-مقرّر كرنا۔ ۲-حكومت كرني۔

חֹק م ۱-مقرّري حصه۔ ۲-حد۔ ۳-مقرّري وقت۔
۴-قانون۔ ۵-قاعده۔

חֻקָּה ث قاعده۔

חקק م ۱-قانون۔ ۲-قصد۔

חקר قَل ۱-تلاش كرنا۔ ۲-دريافت كرنا۔
پِعيل-تحقيقات كرني۔
نِفْعَل-دريافت هونا۔

חֵקֶר م ۱-دريافت۔ ۲-غور۔ ۳-اندروني پوشيده حصه۔

מֶחְקָר م اندروني پوشيده حصه۔

۱ חֹר ——— חרר.

۲ חֹר | חֹר ——— חור.

חרא پاخانے جانا۔

חֲרָאִים اور חֳרִים م (جمع) گوه۔

מַחֲרָאָה ث پاخانہ.

חרב قَل ۱-سوکھنا. ۲-ویران ہونا. ۳-برباد ہونا.
۴-برباد کرنا. ۵-حیران ہونا.

نِفْعَل ۱-ویران کیا جانا. ۲-ایک دوسریکو ہلاک کرنا.

پُعل-سوکھ جانا.

ہِفْعِیل ۱-سُکھانا. ۲-ویران کرنا. ۳-برباد کرنا.

ہُفْعَل-ویران ہونا.

חָרֵב ۱-خشک. ۲-ویران.

חֶרֶב ث ۱-تلوار (کیونکہ برباد کرتي ہے). ۲-چُھري.
۳-تراشنے کا اوزار. ۴-کُلھاڑي.

חֹרֶב م ۱-خشکي. ۲-دُھوپ. ۳-ویراني.

חָרְבָּה ث ۱-خشکي. ۲-ویرانہ.

חָרָבָה ث خشکي.

חֲרָבוֹן م گرمي.

חרג قَل-کانپنا.

חַרְגֹּל م ایک قسم کي ٹڈي.

חרד قَل ۱-کانپنا. ۲-ڈرنا. ۳-فکرمند ہونا.

ہِفْعِیل-ڈرانا.

חָרֵד ڈرنے والا.

חֲרָדָה ث ۱-تھرتھراہٹ. ۲-فکر.

חרה قَل ۱-جلنا. ۲-غصہ ہونا.

نِفْعَل-غصہ ہونا.

ہِفْعِیل ۱-غصہ دلانا. ۲-سرگرمي سے کوئي کام کرنا.

تِفْعِیل ۱-اپنے تئیں کسي کے برابر بنانے کي کوشش
کرني. ۲-کسي کا مقابلہ کرنا.

חָרוֹן م ۱-گرمي. ۲-غصه.
חֳרִי م گرمي.
תַּחְרָא بکتر.
חָרוּז ——— חרז.
חָרוּל ——— חרל.
חָרוּץ ——— חרץ.

חרז پرونا.
חָרוּז م موتيوں وغيره کي مالا.
חַרְחֻר ——— חרר.

חרט کھودنا.
חֶרֶט م ۱-تراشنے کا اوزار. ۲-لوہے کا قلم.
חַרְטֹם م مصر اور بابِل کا پنڈت (کيونکه وهاں يهي لوگ لکھنےوالے تھے).
חָרִיט تھيلي (روپے پيسے کي).
חֳרִי ——— חרה.
۱ חֹרִי ——— ۱ חור.
۲ חֹרִי ——— ۲ חור.
חָרִיט ——— חרט.
חָרִים ——— חרא.
חָרִיץ ——— חרץ.
חָרִישׁ חֲרִישִׁי ——— חרש.

חרך قَل-پکڑنا.
هِتْپَعِيل ۱-پکڑا جانا. ۲-جُھلس جانا.
חֲרַכִּים م (جمع) ۱-جال. ۲-جالي.

חרל جلنا.

חָרוּל م بچھوا (ایک قسم کا پودا).

חרם قَل ١-بند کرنا. ٢-سمیٹنا. ٣-عوام کے استعمال سے روک رکھنا. ۴-پاک استعمال میں لگانا.

ہِفْعِیل ١-خدا هي کے کام میں لگانا. ٢-خدا کے حکم سے نیست و نابود کرنا.

ہُفْعَل ١-خدا هي کے کام میں لگایا جانا. ٢-خدا کے حکم سے نیست و نابود هونا.

חֵרֶם اور חֶרֶם م ١-جال. ٢-نیستي و نابودي.

חָרוּם چھوٹي ناک والا.

חֶרְמֵשׁ م درانتي. (ماخذ مشتبه).

חרס اور **חרשׁ** ١-کھجلانا. ٢-جلنا.

חֶרֶס م ١-خارش. ٢-آفتاب.

חֶרֶשׂ م ١-ٹھیکرا. ٢-مٹي (برتنوں کي).

חַרְסוּת ث کمھار خانه.

١ **חרף** قَل ١-نوچنا. ٢-توڑنا (میوه). ٣-لعن طعن کرنا.

پِعِّیل ١-لعن طعن کرنا. ٢-ناچیز جاننا.

نِفْعَل ١-ناچیز جانا جانا. ٢-کسي عورت کي منگني هوني.

חֹרֶף م ١-میوه توڑنے کا موسم. ٢-جاڑا. ٣-نوجواني (کیونکه بني اسرائیل کا مُلکي سال جاڑے کے آغاز سے شروع هوتا تها اور جاڑے میں گویا اُس کي نوجواني هوتي تهي).

٢ חרף قَل-جاڑا کاٹنا.

חֶרְפָּה ث ١-لعن طعن. ٢-رسوائي.

חרץ قَل ۱-کاٹنا. ۲-کھودنا. ۳-تیز کرنا. ۴-فتویٰ دینا.
۵-مقرّر کرنا.
نِفْعَل-مقرّر ہونا.

۱ חָרוּץ م ۱-خندق. ۲-داؤنے کی کل. ۳-عدالت.
۴-سونا.

۲ חָרוּץ ۱-کٹا ہوا. ۲-چالاک.

חָרִיץ م ۱-ٹکڑا. ۲-داؤنے کی کل.

חַרְצָן م انگور کا بیج.

חַרְצֹן ——— חרץ.

חַרְצֹב ث باندھنے کی کوئی چیز.

חרק قَل-دانت پیسنا.

חרר قَل ۱-جلنا. ۲-خشک ہونا. ۳-روشن ہونا.
نِفْعَل ۱-جل جانا. ۲-سوکھ جانا.
پِلْپِیل-جلانا.

۱ חֹר اور ۲ חוֹר م امیر (گویا رونق‌دار).

חַרְחֻר م شدت کی تپ.

חֲרֵרִים م (جمع) خشک مقامات.

חרש ——— חרס.

۱ חרשׁ قَل ۱-کھودنا. ۲-هل جوتنا. ۳-لکھنا. ۴-بنانا
۵-تدبیر کرنی. ۶-اُلجھنا.
نِفْعَل-جوتا جانا.
ہِفْعِیل-تدبیر کرنی.

חָרִישׁ م ۱-هل کا جوتنا. ۲-هل جوتنے کا موسم.

חָרָשׁ م ۱-سنگ‌تراش. ۲-کسی طرح کا کاریگر.

۱ חֶרֶשׁ م ۱-کاریگری. ۲-تدبیر. ۳-جادو.

חֹרֶשׁ م گھن کا بن.

חֲרֹשֶׁת ث کاریگري.

מַחֲרֵשָׁה اور מַחֲרֶשֶׁת ث کھیتي کے دو قسم کے دھاردار اوزار جن میں سے ایک ھل کي پھال ھوگي.

חֵרֵשׁ ۱-کنّا ھوا. ۲-گونگا. ۳-بہرا.

۲ חרשׁ قَل-چُپ ھونا.

הִפְעִיל ۱-چُپ ھونا. ۲-باز آنا. ۳-باز رھنا. ۴-چُپکا کرنا.

הִתְפַּעֵל-چُپ رھنا.

۲ חֶרֶשׁ چُپ‌چاپ.

חרת قَل-تراشنا.

חֲשִׂף —— חשׂף.

חשׂך قَل ۱-روکنا. ۲-محفوظ رکھنا. ۳-دریغ کرنا.

נִפְעַל ۱-رکنا. ۲-محفوظ رکھا جانا.

חשׂף قَل ۱-چھیلنا. ۲-ننگا کرنا. ۳-کھینچنا (پاني).

חֲשִׂף یا חָשִׂף م چھوٹا جُھنڈ (گویا اوروں سے کھنچا ھوا).

מַחְשֹׂף م چھیلنا.

חשׁב قَل ۱-حساب کرنا. ۲-سوچنا. ۳-تدبیر کرني. ۴-ارادہ کرنا. ۵-سمجھنا. ۶-کسي چیز کي قدر کرني. ۷-منسوب کرنا.

נִפְעַל ۱-حساب کیا جانا. ۲-سمجھا جانا. ۳-منسوب کیا جانا.

פִּעֵל ۱-حساب کرنا. ۲-سوچنا. ۳-تجویز کرني. ۴-ارادہ کرنا.

הִתְפַּעֵל-اپنے تئیں گنّا.

חֹשֵׁב م ۱-کاریگر. ۲-خصوصاً رنگ برنگ کا کپڑا بُنّےوالا.
חֵשֶׁב م ایک خاص رنگ برنگ کی پیٹی.
חֶשְׁבּוֹן م ۱-سمجھ. ۲-دانش.
חִשָּׁבוֹן م ۱-تدبیر. ۲-دُشمن کے قلعہ وغیرہ پر پتھر پھینکنے کی کل.
מַחֲשָׁבָה اور מַחֲשֶׁבֶת ث ۱-تدبیر. ۲-ارادہ. ۳-خیال. ۴-کاریگری.

חשה قَل-چُپ رہنا.
هِفْعِيل ۱-چُپکا کرنا. ۲-چُپ رہنا.

חָשׁוּךְ ——— חשך.
חָשׁוּק ——— חשק.

חשח قَل ۱-ضرور ہونا. ۲-ضرور جاننا.
חַשְׁחוּת ث ضرورت.

חֲשֵׁיכָה ——— חשך.

חשך قَل-تاریک ہونا.
هِفْعِيل ۱-تاریک کرنا. ۲-تاریک ہونا.
חֹשֶׁךְ م تاریکی.
חָשֹׁךְ ۱-تاریک. ۲-گُمنام.
חָשׁוּךְ م تاریکی.
חֲשֵׁכָה یا חֲשֵׁיכָה ث تاریکی.
חֶשְׁכָה ث تاریکی.
מַחְשָׁךְ م ۱-تاریکی. ۲-تاریک جگہ.

חשל قَل-پیسنا.
نِفْعَل-تھک جانا.

חשם موٹا ہونا.

חַשְׁמָן م ۱-موٹا. ۲-امیر.
חַשְׁמַל م تپتي هوئي دهات. (ماخذ مشتبه).
חשן خوبصورت هونا.
חֹשֶׁן م ایک خاص چپراس.
חשק قَل ۱-جُڑنا. ۲-بڑي محبت رکهني. ۳-پسند کرنا.
پِعِیل-جوڑنا.
پُعل-جُڑنا.
חֵשֶׁק م خوشي.
חָשׁוּק یا חִשֻּׁק ستونوں کے اُوپر کے دونو سروں کو جوڑنےوالي لکڑي.
חִשֻּׁק م پہیّے کے چکّر اور دُهرے کے بیچ کي لکڑیاں.
חשר جمع کرنا.
חַשְׁרָה ث مجموعه.
חִשֻּׁר م پہیّے کا دُهرا.
חשש سوکهنا.
חֲשַׁשׁ سوکهي گهاس.
חַת ا חִתָּה —— חתת.
חתה قَل ۱-پکڑنا. ۲-خصوصاً آگ یا انگاروں کو پکڑنا.
מַחְתָּה ث ۱-انگاروں کے لیجانے کا برتن. ۲-گُلگیر.
חִתִּית —— חתת.
חַתְחַת חַתִּית —— חתת.
חתך قَل-کاٹنا.
نِفْعَل-مقرّر هونا.
חתל قَل-نومولود کو کپڑے میں لپیٹنا.
نِفْعَل-لپیٹا جانا.

هُفْعَل-لپیٹا جانا.

חֲתֻלָּה ث وہ کپڑا جس میں نومولود لپیٹا جاے.

חִתּוּל م پٹّي.

חתם قَل ۱-مُہر کرني. ۲-روکنا. ۳-چُھپکر کوئيکام کرنا.

نِفْعَل-مُہر کیا جانا.

پِعِیل-احاطه باندهنا.

هِفْعِیل-بند کرنا.

חוֹתָם یا חֹתָם م ۱-مُہر. ۲-نگینه.

חוֹתֶמֶת ث ۱-مُہر. ۲-نگینه.

חתן قَل ۱-اپني بیٹّي کي شادي کرني. ۲-کسي کي بیٹّي سے شادي کرني. ۳-کسي سے نکاح کرنا.

هِتْپَعِیل-اپني اپني بیٹّي ایک دوسرے کو دیني.

חֹתֵן م خُسر.

חֹתֶנֶת ث ساس.

חָתָן م ۱-داماد. ۲-دُولها. ۳-سسرال کا کوئي رشتهدار.

חֲתֻנָּה ث نکاح.

חתף قَل-شکار کرنا.

חֶתֶף م شکار.

חתר قَل ۱-نقب لگانا. ۲-زور سے کھیونا.

מַחְתֶּרֶת ث نقب کا لگانا.

חתת قَل ۱-ٹوٹنا. ۲-پریشان هونا.

نِفْعَل ۱-ٹوٹنا. ۲-پریشان هونا.

پِعِیل ۱-ٹوٹ جانا. ۲-پریشان کرنا.

هِفْعِیل ۱-ٹکڑے ٹکڑے کرنا. ۲-پریشان کرنا.

חַת ۱-ٹوٹا هوا. ۲-پریشان.

۲ חַת اور חַתַּת م دهشت.
חִתָּה اور חִתִּית ت دهشت.
חַתְחַת بُزدل.
מְחִתָּה ت ۱-شکست. ۲-هلاکت. ۳-پريشاني.

ט

טאב قَل-خوش هونا.
טָב ——— טוב.
טָבוּל ——— טבל.
טָבִיר ——— טבר.
טבח قَل ۱-قتل کرنا. ۲-خصوصاً جانور کو ذبح کرنا.
טַבָּח م ۱-باورچي. ۲-جلاد.
טַבָּחָה ت باورچن.
טֶבַח م اور טִבְחָה ت ۱-قتل. ۲-ضيافت.
מַטְבֵּחַ م قتل.
אֲבַטִּיחַ (אֲבַטִּיחַ کي عوض) م خرپزه. عربي لفظ طبخ (پکانا) سے نکلا ہے.
טבל قَل ۱-ڈبونا. ۲-ڈوبنا.
نِفْعَل-ڈبويا جانا.
טְבוּל م پگڑي (شايد اِسواسطےکه رنگي هوئي هوتي ہے).
טבע قَل-دهسنا.
پُعل-دهسنا.
هُفْعَل-دهسنا.
טַבַּעַת ت ۱-مُهر. ۲-نگينه. ۳-چهلّا.

טבר تهير كرنا.

טַבּוּר م بلند مقام.

טֵבֵת م يهوديوں كا دسواں مهينا. (ماخذ غالباً مصري).

טְהוֹר ——— טהר.

טהר قل ۱-چمكنا. ۲-صاف هونا. ۳-پاک هونا.

پِعِيل ۱-صاف كرنا. ۲-پاک كرنا. ۳-پاک ٹهہرانا.

پُعل-پاک كيا جانا.

هِتْپَعِيل-اپنے تئيں پاک كرنا.

טֹהַר م ۱-صفائي. ۲-پاكيزگي.

טְהֹר اور טְהָר م ۱-رونق. ۲-پاكي.

טָהֳרָה ث ۱-پاكي. ۲-تطهير.

טָהוֹר ۱-صاف. ۲-پاک.

טוב قَل ۱-اچها هونا. ۲-خوبصورت هونا. ۳-خوش هونا.

هِفْعِيل ۱-اچها كرنا. ۲-كسي كا بهلا كرنا. ۳-خوبصورت كرنا. ۴-خوش كرنا.

۱ טוֹב (ر טֹב) ۱-اچها. ۲-خوبصورت. ۳-خوش. ۴-خوشحال. ۵-خوشنما.

טוּב م ۱-بهلائي. ۲-عمده چيز. ۳-عمده حصه. ۴-مال. ۵-خوبصورتي. ۶-خوشي. ۷-خوشحالي.

۲ טוֹב م ۱-خوبي. ۲-خوشحالي.

טוֹבָה ث ۱-بهلائي. ۲-مال. ۳-خوشحالي.

טוה قَل ۱-مروڑنا. ۲-بُننا. ۳-پيچش هوني. ۴-فاقه كرنا.

טְוָת ث فاقه.

מַטְוֶה م بُني هوئي چيز.

טוח قَل-ليپنا.

נִפְעַל-لیپا جانا.

טִיחַ م کہگِل.

טֻחוֹת ث (صیغه جمع) گُردے (کیونکه چربي سے گویا لپے هوئے هیں).

טוֹטָפָה ——— טוף.

טרל קַל-لمبا هونا.

הִפְעִיל ۱-لمبا کرنا. ۲-هاتھ لمبا کرکے کسي چیزکو دور [پھیکنا.

הֻפְעַל ۱-لمبے هاتھ سے دور پھیکا جانا. ۲-زمین پر لمبا پڑنا.

פִּלְפֵּל-لمبے هاتھ سے دور پھیکنا.

טַלְטֵלָה ث لمبے هاتھ سے دور پھیکا جانا.

טוף گھیرنا.

טוֹטָפָה (טְפַטְפָה کي عوض) ث ایک قسم کا فیته جو هاتھ یا پیشاني پر باندھا جاتا تھا.

טור گھیرنا.

۱ טוּר م ۱-احاطه. ۲-سلسله.

טִירָה ث ۱-احاطه. ۲-قلعه. ۳-خانه‌بدوشوں‌کا خیمه گاہ.

۲ טוּר ——— צור.

טוש קַל-شکار پکڑنے کے لئے اُڑ آنا.

טוּת ——— טוה.

טחה פִּעֵל-تاننا.

טְחוֹן ——— טחן.

טְחוֹרִים ——— טחר.

טֻחוֹת ——— טוח.

טחן קַל-پیسنا.

טְחוֹן م چکي.
טַחֲנָה ث چکي.
טֹחֲנוֹת ث (صيغة جمع) ڈاڑھيں.
טחר دينا.
טְחוֹרִים م (صيغة جمع) بواسير.
טִיחַ ——— טוח.
טִיט (ر טִיז) م ۱-کيچڑ. ۲-متي.
טאטא پعليغ ۱-کيچڑ نکالنا. ۲-جهاڑ ڈالنا.
מַטְאֲטֵא م جهاڑو.
טִירָה ——— טור.
טַל ——— ۱ טלל.
טלא قَل ۱-ٹانکنا. ۲-بڑے داغ‌والا کرنا.
پُعَل-ٹانکا جانا.
טלה تازه هونا.
טָלֶה اور טְלָא م بهيڑ کا بچه.
טַלְטֵלָה ——— טול.
۱ **טלל** سينچنا.
טַל م اوس.
۲ **טלל** قَل-چهانا.
پِعِيل-پاٹنا.
هِفْعِيل-سايه تلے آرام کرنا.
טמא اور טמה قَل-ناپاک هونا.
نِفْعَل-اپنے تئيں ناپاک کرنا.
پِعِيل ۱-ناپاک کرنا. ۲-ناپاک ٹهہرانا.
پُعَل-ناپاک هونا.

הִטַּמֵּא-اپنے تئیں ناپاک کرنا.
הֻטַּמָּא-اپنے تئیں ناپاک کرنا.
טָמֵא ناپاک.
טֻמְאָה اور טֻמְאָה ث ناپاکي.
טמן قَل-چھپانا.
נִפְעַל-چھپنا.
הִפְעִיל-چھپانا.
מַטְמוֹן م ۱-چھپا ہوا خزانہ. ۲-گڑا ہوا خزانہ.
۳-تہہ خانہ.
טֶנֶא م توکري.
טנף פִּעֵל-میلا کرنا.
טעה הִפְעִיל-گمراہ کرنا.
טעם قَل ۱-چکھنا. ۲-مزہ جاننا.
פִּעֵל-چکھانا.
טַעַם م ۱-مزہ. ۲-تمیز. ۳-عقل. ۴-فتوی. ۵-فرمان.
טְעֵם م ۱-مزہ. ۲-فتوی. ۳-مقدمہ. ۴-فرمان.
۵-حساب. ۶-دل.
מַטְעַמִּים م (صیغہ جمع) مزہ‌دار کھانا.
۱ **טען** פֻּעַל-چھدنا.
۲ **טען** قَل-لادنا.
טַף —— טפף.
۱ **טפח** פִּעֵל-تاننا.
טֶפַח م ۱-ہتھیلي. ۲-بالشت. ۳-عمارت میں
ایسا نکلا ہوا پتھر جس پر شہتیر ٹیکا جاے.
۲ טפח פִּעֵל-ہتھیلي پر لئے پھرنا.

טפחים م (جمع) هتهيلي پر ليا جانا.
טֶפַח م بالشت.
מִטְפַּחַת ث عورتوں كي چادر.
טפל قَل ۱-ٹانكنا. ۲-جهوت موٹ بنانا.
טִפְסַר م گورنر. (ماخذ ژند).
טפף قَل-نازک خرامي كرني.
טַף م ۱-بچه. ۲-عيال و اطفال.
טִפֵּר ——— ۲ צִפֹּר.
טפש قَل-موٹا هونا.
טרד قَل ۱-دهكيلنا. ۲-نكال دينا. ۳-پےدرپے هونا.
טרה تازه هونا.
טְרִי تازه.
טרום ——— טרם.
טרח هِفْعِيل-لادنا.
טֹרַח م بوجه.
טְרִי ——— טרח.
טֶרֶם اور טרום ۱-آغاز. ۲-ابتک نهيں. ۳-اُس سے پيشتر كه.
בטרם اور מטרם اُس سے پيشتر كه.
טרף قَل ۱-توڑ لينا. ۲-پهاڑ ڈالنا.
نِفْعَل-پهاڑا جانا.
پُعل-پهاڑا جانا.
هِفْعِيل-كهلانا.
טָרָף تازه توڑا هوا.
טרף م ۱-تازه توڑي هوئي پتي. ۲-شكار. ۳-طعام.
טְרֵפָה م پهاڑا هوا جانور.

י

יאב قَل-آرزومند هونا.

יאה قَل-پهبنا.

יְאוֹר ——— יְאֹר.

۱ יאל نِفْعَل ۱-بيوقوفي كرني. ۲-بيوقوف بننا.

۲ יאל هِفْعِيل ۱-چاهنا. ۲-اپنے ذمه لينا. ۳-راضي هونا.

יְאֹר يا יְאוֹר م (بصيغه واحد) ۱-درياے نيل. ۲-اور كوئي دريا. (ايكهي مقام ميں ہے).
(بصيغه جمع) درياے نيل كي شاخيں.
(ماخذ مصري).

יאש نِفْعَل ۱-نااُميد هونا. ۲-باطل هونا.
پِعِيل-نااُميد كر دينا.

יבב پِعِيل-چلاّنا.

יְבוּל ——— ۱ יבל.

۱ יבל قَل ۱-بهنا. ۲-چانا.
هِفْعِيل ۱-چلانا. ۲-دهوم دهام سے پهنچانا. ۳-پيدا كرنا.
هُفْعَل ۱-پهنچايا جانا. ۲-خصوصاً دهوم دهام سے.

יָבָל اور יוּבַל اور אוּבָל يا אֻבָל م دريا.

יְבוּל م حاصل (خصوصاً زمين كا).

בּוּל م ۱-بارش. ۲-آٹهواں مهينا. (جس ميں فلسطين كي طرف بارش هوتي ہے). ۳-نباتات. ۴-تنه.

יַבָּל جس ميں سے پيپ نكلتي هو.

מַבּוּל م نوح کا طوفان۔
תֵּבֵל ث ۱-نباتات۔ ۲-آبادي۔ ۳-دُنيا۔
۲ יבל خوش هونا۔
יוֹבֵל يا יֹבֵל م اور ث ۱-خوش‌آوازي۔ ۲-خوش‌آواز ترئي۔ ۳-آزادي کا سال جو هر پچاسواں برس هوتا تها اور جس کي خبر خوش‌آواز ترئيوں سے ديجاتي تهي۔
יָבָם م ديور جيٹهہ۔
יבם پِعِيل-مرے هوئے بهائي کي بيوي سے شادي کرني۔
יְבָמָה ث ۱-بهاوج۔ ۲-ديوراني جٹهاني۔
۱ יבש قَل-سوکهنا۔
پِعِيل-سکهانا۔
هِفْعِيل ۱-سُکهانا۔ ۲-سوکهنا۔ ۳-نيست هونا۔
יָבֵשׁ خشک۔
יַבָּשָׁה اور יַבֶּשֶׁת ث خشکي۔
۲ יבש هِفْعِيل ۱-شرمنده کرنا۔ ۲-شرمنده هونا۔ ۳-شرم انگيز کام کرنا۔
יגב قَل-هل جوتنا۔
יָגֵב م کهيت۔
۱ יגה قَل-غمگين هونا۔
پِعِيل-غمگين کرنا۔
هِفْعِيل-غمگين کرنا۔
نِفْعَل-غمگين هونا۔
יָגוֹן م غم۔
תּוּגָה ث غم۔

۲ יגה קَل-ھٹنا.
הִפְעִיל-ھٹانا.
יָגִיעַ יְגִיעַ | יְגִיעָה ——— יגע.
יגע قَل ۱-محنت کرني. ۲-تھکنا.
פִּעֵיל-تھکانا.
הִפְעִיל-تھکانا.
יָגֵעַ اور יָגִיעַ تھکا ھوا.
יְגִיעַ م ۱-محنت. ۲-محنت کا حاصل. ۳-دولت.
יְגִיעָה یا יְגֵעָה ث ماندگي.
יָגָע م محنت کا حاصل.
۱ יגר ڈھیر کرنا.
יְגַר م ڈھیر.
۲ יגר قَل-ڈرنا.
יָגֹר ڈرنیوالا.
יָד ث ۱-ھاتھ. ۲-ھتکل. ۳-چُول. ۴-ڈُھري. ۵-زور.
۶-مدد. ۷-مار. ۸-پاس. ۹-طرف. ۱۰-کنارہ.
۱۱-کنگني. ۱۲-جگہہ. ۱۳-حصہ. ۱۴-چند (جیسے
دوچند میں ہے). ۱۵-ستونِ نشان. ۱۶-رستہ
بتانیوالا ستون وغیرہ.
ידא اور ידה قَل-ڈالنا.
פִּעֵיל ۱-پھیکنا. ۲-نکالدینا.
הִפְעִיל ۱-ھاتھ بڑھاکر دکھانا. ۲-اِقرار کرنا.
۳-شکرگذاري کرني.
הִתְפַּעֵיל ۱-اپنے قصور کا اِقرار کرنا ۲-شکر
گذاري کرني.

תּוֹדָה ث ۱-اِقرار. ۲-شکرگذاري. ۳-شکرگذاري کي قرباني. ۴-شکرگذاروں کي جماعت.
הוֹדָה ث شکرگذاري کا گیت.
דָּת ث ۱-فرمان. ۲-قانون. ۳-مذهب.
דְּתָבַר م قانون‌داں. (דָּת اور فارسي لفظِ ور سے).

۱ ידד پیار کرنا.
יָדִיד پیارا.
יְדִידוּת یا יְדִדוּת ث پیاري.

۲ ידד قَل-ڈالنا.
ידה ——— ידא.

ידע قَل ۱-جاننا. ۲-جان لینا. ۳-دریافت کرنا. ۴-کسي سے هم‌بستر هونا. ۵-کسي کي طرف توجه کرني. [کرنا.
نِفْعَل ۱-معلوم هونا. ۲-سکهایا جانا. ۳-اپنے تئیں ظاهر
پِعِیل-جتانا.
پُعل-پهچانا جانا.
پوعیل-جتانا.
هِفْعِیل ۱-جتانا. ۲-سکهانا.
هُفْعَل-معلوم هونا.
هِتْپَعِیل-اپنے تئیں ظاهر کرنا.
יִדְּעֹנִי م ۱-دانا آدمي. ۲-دیووں کے ذریعه سے خبریں بتانےوالا. ۳-ایسا دیو.
דֵּעַ م ۱-علم. ۲-راے.
דֵּעָה ث جاننا.
דַּעַת ث ۱-علم. ۲-دانش.

מַדָּע اور מַדַע یا מַנְדַּע ۱-علم. ۲-عقل. ۳-دل.
מַדּוּעַ (מָה יָדוּעַ کي عوض) کیوں.
מוֹדַע اور מוֹדָע یا מֹדַע م جان پہچان مرد.
מוֹדַעַת ث جان پہچان عورت.
יָהּ ——— הוה.
יהב قَل-۱-دینا. ۲-سونپ دینا. ۳-ٹھہرانا. ۴-رکھنا.
הָתְפַּעֵל-سونپا جانا.
יְהָב م سونپي هوئي چیز.
הָבָה چلو.
הַבְהָב م نذر.
יְהוּדָה حضرت یعقوب کا چوتھا بیٹا.
יהד הִתְפַּעֵל-یہودي بننا.
יְהוּדִי اور יְהוּדִי م یہودي.
יְהוּדִיָּה ث یہودن.
יְהוּדִית یہودي زبان میں.
יְהוּד م مُلکِ یہودیہ.
יהוה ——— הוה.
יָהִיר ——— יהר.
יַהֲלֹם ——— הלם.
יהר شیخي کرني.
יָהִיר شیخي باز.
יוֹבֵל ——— ۱ יבל.
יוּבַל ——— ۲ יבל.
יום گرم هونا.
יֵמִים م (جمع) گرم پاني کے چشمے.

יוֹם م (جمع יָמִים) بصيغه واحد. ۱-دن. ۲-روز.
بصيغه جمع. ۱-چندروز. ۲-سال.
הַיּוֹם ۱-آج. ۲-اِسوقت. ۳-اُسوقت.
כַּיּוֹם ۱-اِس وقت. ۲-اُس وقت.
יוֹמָם ۱-دن کو. ۲-دن کو آنیوالا.

ירק اُبلنا.
יָוֵן م چکني متي.
יַיִן م ۱-مے. ۲-مستي.
יוֹנָה ث فاخته. (ماخذ مشتبه).
דִּבְיוֹנִים م (جمع) فاختاؤں کي بيٹ (דבה سے).
יוֹנֵק | יוֹנֶקֶת ——— ינק.
יוֹצֵר ——— יצר.
יוֹרֶה ——— ירה.
יוֹתֵר | יוֹתֶרֶת ——— יתר.

יזע بهنا.
יֶזַע م اور זֵעָה ث پسينا.

יחד قَل ۱-ايک هونا. ۲-اکٹها هونا.
پِعِيل-ايک کرنا.
۱ יַחַד م يگانگي.
۲ יַחַד ۱-اکٹهے. ۲-سب کے سب. ۳-بالکل.
۴-مطلق.
יַחְדָּו اور יַחְדָּיו ۱-اکٹهے. ۲-آپس ميں. ۳-ايک
هي وقت.
יָחִיד ۱-اکيلا. ۲-اکلوتا. ۳-وحيد.
יָחִיל ——— יחל.

יחל قَل-صبر کرنا.
پِعِیل ۱-اُمید آمیز انتظار کرنا. ۲-اُمید بندھانی.
ہِفْعِیل-انتظار کرنا.
نِفْعَل-صبر کرنا.
יָחִיל صابر.
תּוֹחֶלֶת ث صبرآمیز انتظار.
יחם قَل ۱-گرم ہونا. ۲-گرمی معلوم ہونی.
پِعِیل ۱-گرم ہونا. ۲-شہوت سے مست ہونا.
۳-پیٹ میں لینا.
חֵמָה اور חֵמָא اور חֶמָא اور חֶמְאָ ث ۱-گرمی. ۲-غصہ.
۳-زہر.
יַחְמוּר ——— חמר.
יחף ننگے پانو چلنا.
יָחֵף ننگے پانو.
יחר قَل-تاخیر کرنی.
ہِفْعِیل-تاخیر کرنی.
יַחַשׂ م خاندان. (جو پُشت در پُشت سے چلا آتا ہو).
יחשׂ ہِتْپَعِیل-اپنا نام نسب نامہ میں لکھوانا.
הִתְיַחֵשׂ م نسب نامہ.
יטב قَل ۱-اچھا ہونا. ۲-خوش ہونا.
ہِفْعِیل ۱-کوئی کام اچھی طرح سے کرنا. ۲-سلوک
کرنا. ۳-خوشی منانی ۴-سنوارنا. ۵-اچھا
معلوم ہونا.
מֵיטָב م اچھے سے اچھا حصہ.
יַיִן ——— יין.

יכח قَل ۱-سامنے هونا. ۲-ظاهر هونا.
هِفْعِيل ۱-ظاهر كرنا. ۲-ثابت كرنا. ۳-قائل كرنا.
۴-ڈانٹنا. ۵-تنبيه كرني ۶-فيصله كرنا.
۷-بحث كرني.
هُفْعَل-سزا پاني.
نِفْعَل ۱-قائل هونا. ۲-مباحثه كرنا.
هِثْپَعِيل-مباحثه كرنا.
תּוֹכֵחָה اور תּוֹכַחַת ث ۱-ثبوت. ۲-قائل كرنا.
۳-ملامت. ۳-تنبيه.
יכל قَل ۱-سكنا. ۲-سهه سكنا. ۳-سمجهه سكنا.
۴-غالب هونا.
هُفْعَل ۱-سكنا. ۲-سهه سكنا. ۳-سمجهه سكنا.
۴-غالب هونا.
הֵיכָל م اور ث ۱-محل (گنجايش كے سبب). ۲-هيكل.
۳-خصوصاً هيكل كا درمياني حصه. ۴-بتخانه.
ילד قَل ۱-جننا. ۲-انڈے دينا. ۳-جنانا. (باپ كا).
نِفْعَل-پيدا هونا.
پِعِيل-جنانا. (دائي كا).
پُعل-پيدا هونا.
هِفْعِيل ۱-جنانا. (كسي كا). ۲-اُگوانا.
هُفْعَل-پيدا هونا.
هِثْپَعِيل-اپني پيدايش لكهواني.
יֶלֶד م ۱-فرزند. ۲-لڑكا (باعتبارِ عُمر). ۳-جوان.
יַלְדָּה ث لڑكي.
יַלְדוּת ث ۱-جواني. ۲-جوانوں كي جماعت.

יָלוּד پیدا ہوا (مولود).

יָלִיד پیدا ہوا (مولود).

מוֹלֶדֶת ث ۱-پیدایش. ۲-زادبوم. ۳-اولاد. ۴-خاندان. (جو پشت درپشت چلا آتا ہو).

תּוֹלְדוֹת ث (جمع) ۱-خاندانہا. ۲-تواریخ. ۳-پیدایش.

ילך یہہ הלך کا بالکل مرادف ہے.

ילל ہِفْعِیل ۱-واویلا کرنا. ۲-للکارنا.

יְלֵל م اور יְלָלָה ث واویلا.

תּוֹלָל م واویلا کرانیوالا.

ילע قَل-بےسوچے سمجھے بولنا.

ילף چمٹنا.

יַלֶּפֶת ث زخم کا انگور.

ילק چاٹنا.

יֶלֶק م ایک قسم کي ٹڈي.

יַלְקוּט ——— לקט.

יָם (جمع יַמִּים) م ۱-سمندر. ۲-کوئي بڑا دریا. ۳-مغرب (کیونکہ کنعان کےمغرب کیطرف سمندرہے)

יָמִים ——— יוֹם. [طرف.

יָמִין م اور ث ۱-داہنی طرف. ۲-داہنا ہاتھ. ۳-دکھن

יְמָנִי اور יְמִינִי داہنا.

ימן ہِفْعِیل ۱-داہني طرف جانا. ۲-اپنے داہنے ہاتھ کو کام میں لانا.

תֵּימָן م ۱-دکھن طرف. ۲-دکھني ہوا.

ימר ہِفْعِیل-بدل دینا.

ہِتْپַعِیل-اپنا بدلا پانا.

ימשׁ הִפְעִיל-ٹٹولوانا.

ינה قَل-ظلم كرنا.

هِفْعِيل ۱-ظلم كرنا. ۲-ظلم كركے نكال دينا:

יְנִיקָה ——— ינק.

ינק قَل-چُوسنا.

هِفْعِيل ۱-چُسانا. ۲-خصوصاً اپنا دُود پلانا.

יוֹנֵק م اور יוֹנֶקֶת اور יְנִיקָה ث كونپل.

מֵינֶקֶת يا מֵנֶקֶת ث اپنا دُود پلانيوالي.

יַנְשׁוּף | יַנְשׁוֹף ——— נשׁף.

יסד قَل ۱-كسيكي بُنياد ڈالني. ۲-قائم كرنا. ۳-مقررّكرنا.

نِفْعَل ۱-كسي كي بُنياد پڑني. ۲-اكٹھے بيٹھنا.

۳-آپس ميں مشوره كرنا.

پِعِيل ۱-كسي كي بُنياد ڈالني. ۳-مقرر كرنا.

پُعل-كسي كي بُنياد پڑني.

هُفْعَل ۱-كسي كي بُنياد پڑني. ۲-خوب قائم هونا.

יְסוֹד م اور יְסוּדָה ث بُنياد.

יְסֻד م آغاز.

מוּסָד اور מוּסָד م ۱-بُنياد. ۲-بُنياد كا ڈالنا.

מוּסָדָה ث ۱-بُنياد. ۲-تقرّر.

מַסָּד م بُنياد.

סוֹד م ۱-بيٹھنا. ۲-مجلس. ۳-مشوره. ۴-راز.

۵-جان پہچان.

יִסּוֹר ——— יסר.

יָסוּר ——— סור.

יסך قَل-ڈالا جانا.

יסף قَل اور هِفْعِيل ۱-بڑهانا. ۲-بڑهنا. ۳-کوئي کام پهر کرنا. ۴-کوئي کام آور کرنا.
نِفْعَل ۱-بڑهايا جانا. ۲-بڑهنا. ۳-ملنا. ۴-اور هونا.
هُفْعَل-بڑهايا جانا.

יסר قَل پِعِيل اور هِفْعِيل ۱-سيدها کرنا. ۲-تعليم ديني. ۳-تربيت کرني. ۴-تنبيهہ کرني.
نِفْعَل ۱-تنبيهہ قبول کرني. ۲-عبرت پکڑني.
יִסּוֹר م تنبيهہ کرنيوالا.
מוּסָר م ۱-تربيت. ۲-تنبيهہ. ۳-عبرت انگيزبات. ۴-تعليم.
מֹסָר تربيت.

יָעַ ——— יעה.

יעד قَل ۱-مقرر کرنا. ۲-کسي عورت سے منگني کرني.
نِفْعَل ۱-باهم ملنے کي جگهہ اور وقت مقرر کرنا. ۲-مقرري وقت اور جگهہ ملنا. ۳-ملنا.
هِفْعِيل-مقرري جگهہ اور وقت کے لئے طلب کرنا.
هُفْعَل ۱-مقرر هونا. ۲-متوجهہ هونا.
מוֹעֵד م ۱-مقرري وقت. ۲-عيد. ۳-عيد کي قرباني. ۴-زمانه. ۵-ملاقات. ۶-مجلس. ۷-مجلس کا مکان.
מוֹעָד م ۱-مجلس. ۲-غول.
מוֹעָדָה ث ۱-مجلس. ۲-غول.
מוּעָדָה ث مقرري پناه گاه.
۱ עֵדָה ث ۱-مجلس. ۲-جماعت. ۳-گهرانا. ۴-غول.

יעה قَل-اُٹها ليجانا.

יָע م کفچه یا پهاوڑا.

יָעוֹר ——— יער.

יעז نِفْعَل ۱-زورآور هونا. ۲-گردن‌کش هونا.

۱ **יעט** قَل-پهنانا.

۲ יעט ——— יעז.

יעל قَل ۱-چڑهنا. ۲-مفید هونا.

هِفْعِيل ۱-مفید هونا. ۲-ترقي ديني. ۳-فائده اُٹهانا.

יָעֵל م ایک قسم کا پهاڑي بکرا.

יַעֲלָה ث ایک قسم کي پهاڑي بکري.

בְּלִיַּעַל م ۱-بيفائدگي. ۲-خرابي. ۳-خراب آدمي.

יען کهاؤ هونا.

יָעֵן اور יַעֲנָה ماده شترمرغ.

יַעַן ——— ۱ ענה.

יעף قَل-تهکنا.

هُفْعَل-تهکنا.

יָעֵף تهکا هوا.

יְעָף م تيزروي.

תּוֹעָפוֹת ث (جمع) ۱-تکان. ۲-تيزروي. ۳-محنت.
۴-چڑهائي.

יעץ (ر יעט) قَل ۱-صلاح ديني. ۲-مشوره کرنا. ۳-تدبير
کرني. ۴-خبر ديني.

نِفْعَل ۱-صلاح ليني. ۲-آپس ميں مشوره
کرنا. ۳-صلاح ديني.

هِتْپَعِيل-آپس ميں مشوره کرنا.

מוֹעֵצָה ث تدبير.

۲ עֵצָה ث (ر עצא) ۱-صلاح. ۲-تدبير. ۳-هوشياري.
יער اُبلنا.
יַעַר اور יעור م ۱-بهتا هوا شهد. ۲-جنگل.
יפה قَل ۱-چمکنا. ۲-خوبصورت هونا.
پِعِيل-سنوارنا.
پُعپاعَل-نهايت خوبصورت هونا.
هِتْپَعِيل-اپنے تئيں سنوارنا.
יָפֶה ۱-خوبصورت. ۲-خوب.
יפה־פיה ذرا خوبصورت.
יפי اور יְפִי م ۱-خوبصورتي. ۲-جمال.
מופת ث ۱-جلالي کام. ۲-معجزه. ۴-نشاني.
יפח قَل-پُهونکنا.
هِتْپَعِيل-ٹهنڈا سانس بهرنا.
יָפֵחַ اپنے سانس کے ساتهه نکالنےوالا.
יפע قَل-چمکنا.
هِفْعِيل ۱-چمکانا. ۲-جلوه‌گر هونا.
יפעָה ث رونق.
יצא قَل ۱-نکلنا. ۲-طلوع هونا. ۳-خرچ هونا.
۴-تمام هونا. [کرنا.
هِفْعِيل ۱-نکالنا. ۲-خرچ‌کرانا. ۳-مشتهرکرنا. ۴-پيدا
هُفْعَل-نکالا جانا.
יָצִיא نکلا هوا.
מוֹצָא م ۱-خروج. ۲-اِشتهار. ۳-نکلنے کي جگهه.
۴-مشرق. ۵-جو کچهه نکلتا هے. ۶-دساوري
مال جو جاتا هے.

מוֹצָאָה ث ۱-خروج. ۲-پائخانه.
תּוֹצָאָה ث ۱-خروج. ۲-نکلنے کی جگہہ. ۳-تمام
هونے کی جگہہ.
נֹצָה ث بیت.
צֵאָה ث گوه.
צֶאֱצָאִים م (جمع) ۱-نباتات. ۲-اولاد.
צוֹאָה ث ۱-گوه. ۲-کسی طرح کا میل.
צוֹא گوه میں بھرا ہوا.
שֵׁיצִיא تمام.
יצב قل ۱-کھڑا کرنا. ۲-قائم ہونا. ۳-سچ ہونا.
پعیل-تحقیقات کرنی.
ہِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں کھڑا کرنا. ۲-کھڑا ہونا.
۳-کھڑا رہنا.
יַצִּיב ۱-قائم. ۲-سچا.
יצג قل-کھڑا ہونا.
ہِفْعِیل ۱-کھڑا کرنا. ۲-ٹھہرانا. ۳-رہنے دینا.
ہُفْعَل-رہنے دیا جانا.
יִצְהָר ——— צהר.
יְצוּעַ ——— יצע.
יצע قل-بچھانا.
ہِفْعِیل-بچھانا.
ہُفْعَل-بچھنا.
יָצוּעַ اور יְצִיעַ م ۱-بچھونا. ۲-پلنگ. ۳-منزل (مکانکی)
۴-کوٹھریوں کا مجموعه.
מַצָּע م بچھونا.

יצק قَل ۱-ڈالنا. ۲-اُنڈیلنا. ۳-ڈھالنا. ۴-بہنا.
پِعِیل-اُنڈیلنا.
ہِفْعِیل ۱-اُنڈیلنا. ۲-ٹھہرانا.
ہُفْعَل ۱-اُنڈیلا جانا. ۲-ڈھالا جانا. ۳-برقرار ہونا.
יְצוּקָה ث ڈھالنا.
מוּצָק م ڈھالي ہوئي چيز.
מוּצָקָה ث نلي.
מִצֶקֶת ث ڈھالنا.
۱ יצר قَل ۱-کمہار کیطرح بنانا. ۲-بنانا. ۳-تدبیرکرني.
نِفْعَل-بننا.
پُعل-بننا.
ہُفْعَل-بننا.
יוֹצֵר م کمہار.
יֵצֶר م ۱-بنائي ہوئي چيز. ۲-حقیقت. ۳-تدبير.
۴-خيال.
יָצוּר م عضو.
۲ יצר قَل ۱-تنگ ہونا. ۲-تنگي ہوني.
יצת قَل ۱-جلانا. ۲-جلنا.
نِفْعَل ۱-جلنا. ۲-بھڑکنا.
ہِفْعِیل-جلانا.
יקב کھوکھلا کرنا.
יֶקֶב م ۱-انگور کا رس جمع ہونے کے لئے کولہو کے نیچے
جو خانہ ہوتا ہے. ۱-انگور کا کولہو.
יקד قَل-جلانا.
ہُفْعَل-جلنا.

יְקֻדָא ث سوزش۔
יְקוֹד م سوزش۔
מוֹקֵד م ١-سوزش۔ ٢-لُکٹي۔
מוֹקְדָה ث انگیٹھي۔
יקהה فرمانبردار هونا۔
יְקָהָה ث فرمانبرداري۔
יקום ——— קום۔
יָקוֹשׁ | יָקוּשׁ ——— יקשׁ۔
יַקִּיר ——— יקר۔
יקע قَل ١-اُکھیڑ لیا جانا۔ ٢-چڑھنا (پٹھے کا)۔ ٣-کسیکا دل کسي سے پھر جانا۔
هِفْعِيل-پھانسي دیني۔
هُفْعَل-پھانسي پاني۔
יקץ قَل-جاگنا۔
יקר قَل ١-گراں‌قدر هونا۔ ٢-معزز هونا۔ ٣-عزیز هونا۔
هِفْعِيل-شاذ و نادر کرنا۔
יָקָר ١-گراں‌قدر۔ ٢-معزز۔ ٣-عزیز۔ ٤-رونق‌دار۔ ٥-شاذ و نادر۔
יְקָר م ١-گراں‌قدري۔ ٢-عزت۔ ٣-رونق۔ ٤-قیمت۔
יַקִּיר ١-پیارا۔ ٢-معزز۔
יקשׁ قَل ١-پرندوں کے لئے پھندے لگانے۔ ٢-پھندے لگانے۔
نِفْعَل-پھندے میں پھنسنا۔
יָקוֹשׁ اور יָקוּשׁ م چڑیمار۔
יוֹקֵשׁ پھنسا هوا۔
מוֹקֵשׁ م پھندا۔

ירא قَل-ڈرنا. [هونا.
نِفْعَل ۱-ڈرکا باعث هونا. ۲-ڈراؤنا هونا. ۳-عجیب
پِعِیل-ڈرانا.
יָרֵא ڈرنیوالا.
יִרְאָה ث ۱-ڈر. ۲-ڈرنا.
מוֹרָא اور מוֹרָה ث ۱-ڈر. ۲-ڈرکا باعث. ۳-ڈراؤنا کام.
יָרֵב ——— ריב.
ירד قَل ۱-اُترنا. ۲-ڈهلنا. ۳-بهنا. ۴-گر پڑنا.
هِفْعِیل ۱-اُتارنا. ۲-اُتار دینا. ۳-گرا دینا. ۴-بها
دینا. ۵-نیچے لانا یا پهنچانا.
هُفْعَل-اُتارا جانا.
מוֹרָד م ۱-اُتار. ۲-دروازه بر تنگي هوئي پهول بوننے
کي کوئي چیز.
ירה قَل ۱-پهینکنا. ۲-ڈالنا. ۳-سینچنا.
نِفْعَل-تیر وغیره سے مارا جانا.
هِفْعِیل ۱-ڈالنا. ۲-خصوصاً تیروغیره مارنا. ۳-سینچنا.
۴-هاتهه بڑهانا. ۵-دکهانا. ۶-سکهانا.
יוֹרֶה م اول برسات.
מוֹרֶה م ۱-تیرانداز. ۲-اول برسات. ۳-اُستاد.
תּוֹרָה ث اور ۳ תּוֹר م ۱-تعلیم. ۲-شریعت. ۳-توراة.
ירה قَل-ڈر جانا.
יָרוֹק ——— ۲ ירק.
יָרֵחַ م چاند.
ירח اور יֶרַח م مهینا.
ירט قَل ۱-پٹک دینا. ۲-هٹ جانا.

יָרִיב ——— ריב.
יְרִיעָה ——— ירע.
יָרֵךְ ث ران.
יַרְכָה ث (واحد میں) ۱-ران. ۲-پیچھا.
(تثنیه میں) ۱-پیچھا. ۲-اندروني حصه.
ירע قَل ۱-کانپنا. ۲-شور و غل کرنا. ۳-بُرا ھونا.
۴-بُرا معلوم ھونا. ۵-ناخوش ھونا.
יְרִיעָה ث پرده.
۱ ירק قَل-تھوکنا.
۲ ירק سرسبز ھونا.
יָרָק م ۱-سبزي. ۲-خصوصاً ساگ پات.
יֶרֶק م سبزي.
יֵרָקוֹן م ۱-سبزي. ۲-زرد روئي. ۳-لینڈھا (اناج کے لئے ایک قسم کي آفت).
יָרוֹק م سبزي.
יְרַקְרַק م زردي.
ירש قَل ۱-کسي چیز پر قابض ھونا. ۲-پھلے مالک کو نکال دینا. ۳-میراث میں لینا. ۴-وارث ھونا.
نِفْعَل ۱-اپني مِلک سے نکالا جانا. ۲-مُفلس ھونا.
پِعِیل-قبضه میں لانا.
ھِفْعِیل ۱-قابض کرنا. ۲-مالک کو نکال دینا.
۳-بےمیراث کر دینا. ۴-مُفلس کر دینا.
۵-میراث میں لینا.
יְרֵשָּׁה اور יְרֻשָּׁה ث میراث.
מוֹרָשׁ م اور מוֹרָשָׁה ث میراث.

תִּירֹשׁ یا תִּירוֹשׁ م نئي مَے (کیونکہ جادي آدمي کو بیخود کر دیتي ہے).

רִשַׁת ث جال.

רשם قل ۱-رکھنا. ۲-رکھا جانا.

יֵשׁ اور יֵשׁ اور אִשׁ (ر אִיתַי) ۱-هستي. ۲-حقیقت. ۳-ہے. هیں. هو.

ישב (ر יתב) قَل ۱-بیٹھنا. ۲-بیٹھا رهنا. ۳-رهنا. ۴-بسنا. ۵-بسایا جانا. ۶-نزدیک رهنا.

نِفْعَل-بسایا جانا.

پِعِیل-بٹھانا.

هِفْعِیل ۱-بٹھانا. ۲-بسانا. ۳-کسي عورت سے سادی کرني.

מוֹשָׁב م ۱-نسستگاه. ۲-مجلس. ۳-مسکن. ۴-باشندوں کا مجموعہ. ۵-جگہہ.

תּוֹשָׁב م ۱-باشنده. ۲-پردیسي.

۱ שִׁיבָה ث باشش.

۲ שֶׁבֶת ث ۱-بیٹھنا. ۲-بیٹھنے کي جگہہ. ۳-جگہہ.

ישה کھڑا هونا.

תּוּשִׁיָּה ث ۱-کھڑا کرنا. ۲-مدد. ۳-تدبیر. ۴-دانش.

יְשׁוּעָה ——— ישע.

יֶשַׁח ——— שחח.

ישם هِفْعِیل-بڑھانا.

יְשִׁימוֹן יְשִׁימָה ——— ישם.

יָשִׁישׁ ——— ישש.

ישם قَل-ویران هونا.
יְשִׁימוֹן م صحرا.
יְשִׁימָה ث بربادي.
ישן قَل ۱-تهک جانا. ۲-سو جانا. ۳-سویا رهنا.
نِفْعَل ۱-سوکهه جانا. ۲-پُرانا هونا.
پِعِیل-سُلانا.
יָשֵׁן سوتا هوا.
יָשָׁן پُرانا.
שֵׁנָה اور שֵׁנָא اور שְׁנַת ث نیند.
ישע قَل-چهوتنا.
هِفْعِیل ۱-چُهڑانا. ۲-بچانا. ۳-نجات دیني.
نِفْعَل ۱-بچنا. ۲-نجات یافته هونا.
יֵשַׁע اور יֶשַׁע م ۱-چُهتکارا. ۲-نجات. ۳-نجات دیني.
יְשׁוּעָה ث نجات.
מוֹשָׁעָה ث نجات کا کام.
יָשְׁפֵה اور יָשְׁפֶה م زبرجد. (ماخذ مشتبه).
ישר قَل ۱-سیدها هونا. ۲-سیدها چلنا. ۳-درست هونا.
پِعِیل ۱-سیدها بنانا. ۲-سیدها چلانا. ۳-درست
تههرانا. ۴-هموار کرنا.
پُعل-هموار کیا جانا.
هِفْعِیل ۱-سیدهي راه بناني. ۲-هموار کرنا.
יָשָׁר ۱-سیدها. ۲-درست. ۳-هموار.
יֹשֶׁר م ۱-سیدهاپن. ۲-درستي.
יִשְׁרָה ث سیدهاپن.
יְשֻׁרוּן م سیدها آدمي.

מִישׁוֹר م ۱-درستي. ۲-هموار ميدان.

۱ מִישָׁר م ۱-سيدهاپن. ۲-درستي. ۳-صلح.

ישש سر سفيد هونا.

יָשֵׁשׁ اور יָשִׁישׁ م بُڈها آدمي.

יַת ——— ۱ אֵת.

יתב ——— ישב.

יתד پايدار كرنا.

יָתֵד م اور ث ۱-كُهونٹا. ۲-ميخ. ۳-بيلچه.

יָתוֹם ——— יתם.

יְתוּר ——— תור.

יתח مارنا.

תוֹתָח م مُگدر.

יַתִּיר ——— יתר.

יתם تنها هونا.

יָתוֹם م يتيم.

יתן پايدار هونا.

אֵיתָן ۱-پايدار. ۲-بارهوں ماسي (باره مهينے بهنے والي). ۳-زورآور. ۴-سخت.

יתר قَل ۱-زياده هونا. ۲-بچنا. ۳-غالب هونا.

הִפְעִיל ۱-زياده دينا. ۲-بچانا. ۳-غالب هونا.

נִפְעַל ۱-بچنا. ۲-باقي رهنا. ۳-غالب هونا.

יוֹתֵר يا יֶתֶר م ۱-بقيّه. ۲-نفع. ۳-زياده. ۴-سوا. ۵-چونكه.

יוֹתֶרֶת يا יֹתֶרֶת ث ۱-بقيّه. ۲-كسي چيز كا ناكاره حصه. ۳-جهلّي.

יַתִּיר خاص.

יַתִּירָה ث نهايت.

יֶתֶר ١-زيادتي. ٢-بقيّه. ٣-خصوصيت. ٤-خاص چيز. ٥-رسّي (كيونكه اكثر زياده هوتي ہے).

יִתְרָה ث بقيّه.

יִתְרוֹן م ١-نفع. ٢-فوقيت.

מֵיתָר م ١-رسّي. ٢-خصوصاً چلّه.

מוֹתָר م ١-زيادتي. ٢-فوقيت.

כ

כּ ——— כּוֹן.

כאב قَل ١-درد كرنا. ٢-غمگين هونا.

הִפְעִיל ١-دُكهه دينا. ٢-خراب كرنا.

כְּאֵב م ١-درد. ٢-غم.

מַכְאֹב يا מַכְאוֹב م درد.

כאה נִפְעַל-أُداس هونا.

הִפְעִיל-أُداس كرنا.

כָּאֶה أُداس.

כאר ——— ١ כּוּר.

כבב گول كرنا.

כּוֹכָב (כַּבְכַּב كي عوض) م كوكب.

כבד قَل ١-بهاري هونا. ٢-معزز هونا. ٣-شدت سے هونا. ٤-سُست هونا. ٥-سخت هونا.

פִּעֵל ١-كسيكي عزت كرني. ٢-سخت كرنا.

پُعل-معزز هونا.
هِفْعِيل ۱-بهاري كر دينا. ۲-عزت ديني. ۳-عزتدار هونا. ۴-سُست كرنا. ۵-سخت كرنا.
نِفْعَل ۱-معزز هونا. ۲-اپني عزت ظاهر كرني. ۳-شدت سے هونا.
هِتْپَعِيل ۱-فخر كرنا. ۲-اپنے تئيں بڑهانا.
۱ כָּבֵד ۱-بهاري. ۲-بڑا. ۳-مشكل. ۴-سُست.
۲ כָּבֵד م جگر (كيونكه پيٹ كے اعضا ميں يهه بهاري هوتا ہے).
כָּבֹד (ث כְּבוּדָּה) ۱-جلالي. ۲-بيش‌قيمت.
כֹּבֶד م ۱-بهاري‌پن. ۲-شدت. ۳-بڑائي. ۴-سختي.
כְּבֵדוּת ث دشواري.
כָּבוֹד م اور ث ۱-عزت. ۲-جلال. ۳-باعثِ فخر.
כבה قل-بُجهنا.
پِعِيل-بُجهانا.
כְּבִיר ؛ כַּבִּיר ——— כבר.
כבל باندهنا.
כֶּבֶל م بيڑي.
כרבל پِعِيل-پهنّا.
پُعل-مُلبّس هونا.
כַּרְבְּלָא ث اُوپر كا كپڑا.
כבס قل اور پِعِيل ۱-روندنا. ۲-كپڑے دهونا.
پُعل اور هُفْعَل-دهويا جانا (كپڑونكا).
כּוֹבֵס م دهوبي.
כבע گول اور بلند هونا.

כּוֹבַע م خُود.

כבר قَل ۱-بٹنا. گونتھنا. ۲-مضبوط ہونا. ۳-دائم ہونا.
۴-بڑا ہونا.

ہِفْعِیل-بڑھانا.

כְּבָר ۱-دیر سے. ۲-اِس سے پیشتر.

כַּבִּיר ۱-بڑا. ۲-بہت.

כִּבְרָה ث ایک خاص فاصلہ کا نام.

כְּבָרָה ث چھلنی.

כָּבִיר م بُنی ہوئی گدّی.

מַכְבִּיר م کثرت.

מִכְבָּר م جالی.

מַכְבֵּר م ایک قسم کا موتا کپڑا.

כבשׂ ۱-روندنا. ۲-جُفتی کرنی.

כֶּבֶשׂ اور כֶּשֶׂב م بھیڑ کا بچہ.

כִּבְשָׂה اور כַּבְשָׂה اور כִּשְׂבָּה ث بھیڑ کا مادہ بچہ.

כבשׁ قَل ۱-روندنا. ۲-قبضہ میں لانا. ۳-کسی پر
جبر کرنا.

پِعِیل-قبضہ میں لانا.

نِفْعَل-قبضہ میں آنا.

כֶּבֶשׁ م پااَنداز.

כִּבְשָׁן م بھٹّی (جس‌میں دھات گویا مضمحل ہوتی ہے).

כַּד ——— כדד.

כדב | כָּדָב ——— כזב.

כדד ۱-مارنا. ۲-چنگاری نکالنی. ۳-محنت کرنی.
۴-پانی کھینچنا.

כַּד ث گھڑا۔
כִּידוֹד م چنگاري۔
כַּדְכֹּד م لعل۔

כדר بيقرار هونا۔
כִּידוֹר م هُلّڑ

כֹּה (ر כָּה) ۱-اِس طرح۔ ۲-اِدهر۔ ۳-يهاں ۴-اب۔
אֵיכָה اور אֵיכָה اور אֵיךְ اور הֵיךְ ۱-كس طرح۔ ۲-كهاں۔
כָּכָה اِس اِس طرح۔
אֵיכָכָה كس طرح۔

כהה قَل ۱-كمزور هونا۔ ۲-دُهندلا هونا۔
پِعِيل ۱-زرد‌رو كرنا۔ ۲-ڈانٹنا۔ ۳-زرد‌رو هونا۔
۴-اُداس هونا۔
כֵּהֶה ۱-دُهندلا۔ ۲-زرد‌رو۔
כֵּהָה ث زخم كا درد كم كرنا۔

כהל قَل-سكنا۔

۱ **כהן** قَل-مقرر هونا۔
כֹּהֵן (ر כֹּהֵן) م ۱-كوئي حاكم۔ ۲-خصوصاً حاكمِ دين
يعني كاهن۔
۲ כהן پِعِيل ۱-كاهن هونا۔ ۲-كاهن كا كام كرنا۔
۳-كاهن كا سا تاج سر پر ركهنا۔
כְּהֻנָּה ث كهانت يعني كاهن كا عُهده اور كام۔

כֹּו ——— ۲ כוה.
כוֹבַע ——— כבע.

۱ **כוה** قَل-جلانا۔
نِفْعَل-جلنا۔

כְּוִיָּה ث جلنا (بدن كا).
۲ כִּי (כְּוִי كي عوض) م داغ.
מִכְוָה ث سوزش.

۲ **כוה** كهوكهلا هونا.
כֻּו م كهڙكي.

כּוֹחַ —— כחח.
כּוֹכָב —— כבב.

כול قَل-ماپنا.
پِلپيل ۱-كسي كي گنجايش ركهني. ۲-برداشت كرني. ۳-سنبهالنا. ۴-پرورش كرني.
پُلپَل-پرورش پاني. [كرني.
هِفْعِيل ۱-كسي كي گنجايش ركهني. ۲-برداشت

כום ڌهير كرنا.
כּוּמָה ث ۱-ڌهير. ۲-گُچّها. ۳-ثريّا.

כּוּמָז —— כמז.

כון قَل-قائم هونا.
پِعليل ۱-قائم كرنا. ۲-تيّار كرنا.
پُعلَل ۱-قائم هونا. ۲-تيّار هونا.
هِفْعِيل ۱-قائم كرنا. ۲-مقرر كرنا. ۳-تيّار كرنا. ۴-متوجه كرنا.
هُفْعَل ۱-قائم هونا. ۲-تيّار هونا. ۳-مقرر هونا.
نِفْعَل ۱-قائم هونا. ۲-مناسب هونا. ۳-تيّار هونا.
هِتْپَعِيل ۱-قائم هونا. ۲-اپني تئيں تيّار كرنا.
כַּוָּן م ايک قسم كي چهوتي روتي.
כִּיּוּן م بُت كي چوكي.

۱ כֵּן ۱-قائم. ۲-سیدھا. ۳-درست. ۴-درستي سے.
۵-اُس طرح. ۶-اُسقدر. ۷-اُتني دیر تک.
۸-اُتني دفعه. ۹-وُھیں.
אַחַר־כֵּן اور אַחֲרֵי־כֵן اُس کے بعد.
בְּכֵן اُس حال میں.
לָכֵן ۱-اُس سبب سے. ۲-تو بھي.
עַל־כֵּן اُس سبب سے.
עַד־כֵּן اُس وقت تک.
כְּ اور כַּ ۱-جس طرح. ۲-جس قدر. ۳-جس
وقت. ۴-مانند. ۵-لگ بھگ.
۶-موافق. ۷-وقت بتانے کا حرف.
۸-قدر و اندازہ بتانیوالا حرف.
כָּעֵת اب.
כְּעֶנֶת ایسا.
וּכְעֶנֶת اور וּכְעֶת وغیرہ.
אָכֵן ۱-فيالحقیقت. ۲-لیکن.
אַךְ ۱-فيالحقیقت. ۲-صرف. ۳-بالکل.
۴-تو بھي.
מָכוֹן م ۱-مضبوط مقام. ۲-بُنیاد.
מְכוֹנָה یا מְכֻנָה ث بُنیاد.
נָכוֹן م ۱-حقیقت. ۲-دو پھر.
נְכֹנָה ث ۱-درستي. ۲-سچائي.
۱ תְּכוּנָה ث مقام.
כוס ——— כנס.
۱ כור اور כאר قَل ۱-کھودنا. ۲-چھیدنا.

כָּר م (جمع כָּרִים) جلّاد.
מְכֵרָה ث تلوار.
מְכוּרָה اور מְכוֹרָה ث ١-كهانْ. ٢-مبدا. ٣-پيدايش.
[2] **כור** پكانا.
כּוּר م بهٹّي.
כִּיּוֹר يا כִּיֹּר م اور ث ١-بڑي انگيٹهي. ٢-هاتهه پانو دهونے كا حوض. ٣-ايک طرح كا منبر.
כִּיר م (تثنيه ميں) ايک قسم كي ديگ.
כּוֹר ——— כרר.
כּוֹשָׁרָה ——— כשר.
כּוֹתֶרֶת ——— כתר.
כזב (و כדב) قَل-جهوٹ كهنا.
پِعِيل-جهوٹ كهنا.
هِفْعِيل-جُهٹلانا.
نِفْعَل-جهوٹا ٹههرنا.
כָּזָב م ١-جهوٹ. ٢-باطل چيز.
כְּדַב جهوٹا.
אַכְזָב م سوكهنےوالي ندي.
כזר توڑنا.
אַכְזָר اور אַכְזָרִי ١-سنگدل. ٢-بيرحم. ٣-مُهلک.
אַכְזְרִיּוּת ث بيرحمي.
כֹּחַ ——— כחח.
כחד پِعِيل ١-چُهپانا. ٢-انكار كرنا.
هِفْعِيل ١-چُهپانا. ٢-نيست كرنا.
نِفْعَل ١-انكار كيا جانا. ٢-نيست كيا جانا.

כחח زور کرنا۔

כֹּחַ یا כּוֹחַ م ۱-زور۔ ۲-جبر۔ ۳-لیاقت۔ ۴-دولت۔
۵-ایک قسم کي بڑي چھپکلي۔

כחל قَل-سُرمہ لگانا۔

כחש قَل ۱-جھوٹا ہونا۔ ۲-گھٹنا۔
پِعِیل ۱-جھوٹ کہنا۔ ۲-انکار کرنا۔ ۳-اُمید کے
برخلاف ٹھہرنا۔ ۴-جھوٹ مُوٹ تابعدار بنّا۔
כַּחַשׁ م ۱-جھوٹ۔ ۲-دُبلاپن۔
כֶּחָשׁ جھوٹا۔

۱ **כִּי** ۱-جو۔ ۲-کہ۔ ۳-تاکہ۔ ۴-یہاں تک کہ۔ ۵-جب۔
۶-اگر۔ ۷-چونکہ۔ ۸-کیونکہ۔ ۹-ضرور۔
יַעַן כִּי اور עַל כִּי اِس لئے کہ۔
עַד כִּי جب تک۔

۲ כִּי ——— כוה۔

כיד پھنسانا۔
כִּיד م آفت۔
כִּידוֹן م ایک قسم کا لوھے کا تیر۔

כִּידוֹד ——— כדד۔
כִּידוֹר ——— כדר۔
כִּיּוּן ——— כון۔
כִּיּוֹר ——— ۲ כור۔
כִּילַי ——— נכל۔
כֵּילַפָּה ——— כלף۔
כִּימָה ——— כום۔
כִּים ——— כנם۔

כִּיר ——— ۲ כור.

כִּישׁוֹר ——— כשר.

כָּכָה ——— כה.

כִּכָּר | כִּכַּר ——— כרר.

כֹּל ——— כלל.

۱ **כלא** اور ۱ כלה قَل ۱-بند کرنا. ۲-روکنا. ۳-منع کرنا.
نِفْعَل-بند ہونا.

כֶּלֶא م قیدخانہ.

כִּלְאַיִם م (صیغہ تثنیہ) دو الگ الگ چیزیں (گویا ایک دوسرے سے رُکي ہوئي).

כְּלוּא اور כְּלִיא م قیدخانہ

מִכְלָא اور מִכְלָה ث بھیڑ خانہ.

כלב گُونتھنا.

כְּלוּב م ۱-ٹوکري. ۲-پنجرہ.

כֶּלֶב م کُتّا.

۲ **כלה** اور ۲ כלא قَل ۱-تمام ہونا. ۲-پورا ہونا. ۳-تیار ہونا. ۴-نیست ہونا. [کرنا.

پِعِیل ۱-تمام کرنا. ۲-تیار کرنا. ۳-نیست
پُعَل-پورا ہونا.

כָּלֶה تھکا ماندہ.

۱ כָּלָה ث ۱-تمامي. ۲-نیستي.

۲ כָּלָה اور לְכָלָה بالکل.

כְּלִי (جمع כֵּלִים) م ۱-جو کچھ تیار ہوتا ہے. ۲-خصوصاً برتن. ۳-پوشاک. ۴-سنگار. ۵-جہاز.
۶-آوزار. ۷-باجا. ۸-سلیح.

כִּלְיָה ث ۱-گُردہ (گویا پیشاب کاظرف). ۲-باطن.

כִּלָּיוֹן ۱-ماندگي. ۲-نیستي.

۲ מִכְלָה ث کمال.

תִּכְלָה ث کمال.

תִּכְלִית ث ۱-کمال. ۲-اِنتہا.

כַּלָּה | כְּלוּלֹת ——— כלל.

כְּלוּא ——— ۱ כלא.

כלח کامل ہونا.

כֶּלַח م بُڑھاپا.

כְּלִיא ——— ۱ כלא.

כְּלִי | כִּלְיָה | כִּלָּיוֹן ——— כלה.

כֵּלַי ——— נכל.

כָּלִיל ——— כלל.

כלל قَل ۱-تمام کرنا. ۲-کامل کرنا. ۳-کسي کے سر پر تاج رکھنا.

شفعیل-تمام کرنا.

כֹּל یا כּוֹל (مضاف כָּל اور כֹּל) کُل.

כָּלִיל ۱-کامل. ۲-کُل. ۳-کُل سوختني قرباني.

מִכְלָל اور מִכְלוֹל کمال.

מִכְלוּלִים م (صیغہ جمع) عُمدہ پوشاک.

כַּלָּה ث ۱-جس عورت کي منگني ہوئي وي ہو. (کیونکہ اُس کے سر پر تاج رکھا جاتا تھا). ۲-بہو.

כְּלוּלֹת ث (جمع) منگني ہوئي وي عورت کي حالت.

כלם قَل-زخمي کرنا. [کرنا.

ہِفْعِیل ۱-ملامت کرنا. ۲-بےعزت کرنا. ۳-شرمندہ

הֻכְלַם ۱-بےعزت ہونا. ۲-شرمندہ ہونا.
נִכְלַם ۱-بےعزت کیا جانا. ۲-شرمندہ کیا جانا.
כְּלִמָּה اور כְּלִמּוּת ث ۱-بےعزتي. ۲-شرمندگي.

כלף مارنا.
כֵּילַפָּה کُلهاڑي.

כמה قَل-بڑي آرزو سے بےآرام ہونا.
כַּמָּה | כמו ——— מָה.

כמז گول کرنا.
כּוּמָז م سونے کا طوق.

כמן ۱-چهپا رکهنا. ۲-نمکین کرنا.
מַכְמַנִּים م (جمع) خزانہ.
כַּמֹּן م زیرہ جو نمک کے ساتهہ کهایا جاتا ہے.

כמס قَل-خزانہ کے طور پر رکهنا.

۱ כמר نِفْعَل ۱-گرم ہونا. ۲-جل جانا. ۳-کالا ہونا.
۴-جوش مارنا.
כֹּמֶר م بُت‌پرستوں کے پجاري (کیونکہ وہ کالے کپڑے پہنتے تهے).
כִּמְרִירִים م (جمع) کسوف و خسوف.

۲ כמר گُونتهنا.
מִכְמָר اور מַכְמֹר م شکاري کا جال.
מִכְמֶרֶת ث ماهیگیر کا جال.

۱ כן ——— כֵּן.
۲ כן ——— ۱ כנן.
۳ כן ——— ۲ כנן.

כנה פִּעֵל ۱-کسي کي صفتيں بيان کرني. ۲-اپنا لقب بيان کرنا. ۳-چاپلوسي کرني.
כִּנּוּת م (جمع כִּנּוּיוֹת-ر כִּנּוּיִן) ۱-نام. ۲-همنام. ۳-هم خدمت.

כַּנָּה ——— ۱ כנן.
כִּנּוֹר ——— כנר.
כֵּנָם ——— ۲ כנן.
כַּנְמָא ——— אמר.

۱ **כנן** قائم کرنا.
۲ כֵּן م (جمع כֵּנִים) ۱-مقام. ۲-پايه.
כַּנָּה ث پَودا.

۲ **כנן** چُٹکي ليني.
۳ כֵּן م (جمع כִּנִּים) مچّھر.
כִּנָּם ث مچّھروں کا جُھنڈ.

כנס قَل ۱-جمع کرنا. ۲-چُھپانا.
پِعِيل-جمع کرنا.
هِتْپَعِيل-اوڑھ لينا.
מִכְנָס م جانگيا (جس سے اندام نهاني جهپايا جاتا ہے).
כּוֹס (כנס کي عوض) ث ۱-پياله. ۲-ايک قسم کا حرام پرنده جس کے گلے سے پياله سا لٹکتا ہے.
כִּיס (כנס کي عوض) م تهيلي.
מִסְכְּנָה (מִכְסָנָה کي عوض) ث انبار خانه.

כנע قَل-خم هونا.
هِفْعِيل ۱-خم کرنا. ۲-سميٹنا.
نِفْعَل ۱-خم کيا جانا. ۲-اپنے تئيں خم کرنا.

כְּנַעֲה ث گٹھڑي۔

۱ כְּנַעַן م ۱-حضرت نوح کا ایک پوتا (کنعان)۔ ۲-اُسکي اولاد کا مُلک۔ (ماخذ مشتبه)۔

۲ כְּנַעַן اور כְּנַעֲנִי م سوداگر (کیونکه کنعان کي اولاد اکثر سوداگري کرتي تهي)۔

כנף قَل-ڈهانکنا۔

نِفْعَل-اپنے تئیں چهپانا۔

כָּנָף ث ۱-بازو (پرند کا)۔ ۲-دامن۔ ۳-کناره۔

כנר تُن تُن کرنا۔

כִּנּוֹר م بربط۔

כנש قَل-جمع کرنا۔

هِثْپَعِیل-اپنے تئیں جمع کرنا۔

כְּנָת ——— כנה.

כֵּס ——— כסה.

כֶּסֶא اور כֶּסֶה م پورن ماسي (پورے چاند کا دن)۔ (ماخذ مشتبه)۔

כִּסֵּא ——— כסה.

כסה اور כסא قَل ۱-چهپانا۔ ۲-ڈهانکنا۔ ۳-پہننا۔

پُعل اور نِفْعَل-ڈهکنا۔

هِثْپَعِیل-اپنے تئیں ڈهانکنا۔

כִּסֵּא اور כִּסֵּה اور כֵּס (ر כָּרְסֵא) م شامیانه‌دار تخت۔

כָּסוּי م اور כְּסוּת ث اور סוּת م ۱-ڈهکنا۔ ۲-پوشاک۔

כֶּסֶת ث تکیه۔

מִכְסֶה اور מְכַסֶּה م ۱-ڈهکنا۔ ۲-پوشاک۔ ۳-جِهلّي۔

כסח قَل-کاٹ ڈالنا۔

כְּסִיל | כְּסִילוּת ——— כסל.

כסל قَل ۱-فربه هونا. ۲-مضبوط هونا. ۳-بهروسا كرنا.
۴-اپنے زور پر بهروسا كرنا. ۵-احمق هونا.

כֶּסֶל م (بصيغه واحد) ۱-كمر كيونكه اُس ميں چربي هوتي ہے. ۲-بهروسا. ۳-حماقت
(بصيغه جمع) كمر كے اندروني پٹّھے.

כִּסְלָה ث ۱-بهروسا. ۲-حماقت.

כְּסִיל م ۱-احمق. ۲-جبّار يا جوزا (ستاروں كا ايک گُچّھا ہے).

כְּסִילוּת ث حماقت.

כִּסְלֵו يهوديوں كا نواں مهينا. (ماخذ مشتبه).

כסם قَل-مُونڈنا.

כֻּסֶּמֶת ث اور כֻּסְּמִים م (جمع) ايک قسم كا گيهوں.

כִּרְסֵם پِعِيل-ويران كرنا.

כסס قَل-بانٹنا دينا.

מֶכֶס اور מֶס م ۱-محصول ۲-بيگاري.

מִכְסָה ث ۱-شمار. ۲-دام.

מִסַּת (מִכְסַת كي عوض) كے حساب سے.

כסף قَل ۱-زردرو هونا. ۲-خواهش‌مند هونا.
نِفْعَل ۱-چاها جانا. ۲-خواهش‌مند هونا.

כֶּסֶף اور כָּסֶף م ۱-روپا. ۲-روپيه.

כִּסֻּת ——— כסה.

כְּעַן | כְּעֶנֶת ——— כן.

כעס قَل-ناراض هونا.
پِعِيل-ناراض كرنا.

הִפְעִיל ۱-ناراض کرنا. ۲-خصوصاً خدا کو ناراض کرنا.

כַּעַס اور כַּעַשׂ م ۱-ناراضي. ۲-ناراض کرنا.

כְּעֵת ——— כון.

כַּף ——— כפף.

כֵּף م چٹان. (ماخذ مشتبہ).

כפה قَل-دبانا.

כִּפָּה ——— כפף.

כְּפוֹר | כְּפוֹרִים ——— כפר.

כְּפִים ——— כפס.

כְּפִיר ——— כפר.

כפל قَل-دو تہ کرنا.

נִפְעַל-دوھرایا جانا.

כֶּפֶל م (بصیغہ واحد و تثنیہ) دوھراپن.

כפן قَل ۱-بُھوکا پیاسا ھونا. ۲-بڑي آرزو سے بڑھانا.

כָּפָן مُفلسي.

כפס جوڑنا.

כָּפִיס م چھت کا شہتیر.

כפף قَل ۱-جُھکانا. ۲-جُھکنا.

נִפְעַל-جُھکنا.

כַּף ث ۱-کھوکھلي ھتھیلي. ۲-ھتھیلي. ۳-تلوا. ۴-ایک قسم کا پیالہ. ۵-کسي چیز کا اندروني حصہ. ۶-ھڈّي کا خانہ جو جوڑ پر ھوتا ہے. ۷-کھجور کي ڈالي.

כִּפָּה ث ۱-کھجور کي ڈالي. ۲-کسي پیڑ کي ڈالي.

כפר قَل ۱-ڈھانکنا. ۲-لیپنا.
پِعِیل ۱-ڈھانکنا. ۲-خصوصاً گُناہ کو اپني نظر سے چھپانا. ۳-کفارہ دینا. ۴-منانا.
پُعل ۱-ڈھانکا جانا. ۲-مٹایا جانا. ۳-کسي کے واسطے کفارہ دیا جانا. ۴-مغفرت پاني.
ہِتْپَعِیل اور نِتْپَعِیل ۱-کسي کے واسطے کفارہ دیا جانا. ۲-مغفرت پاني.
כְּפָר م گانو (جس میں باشندے پناہ پاتے ھیں).
כֹּפֶר م ۱-گانو. ۲-رال. ۳-سرو. ۴-فدیہ.
כִּפֻּרִים یا כִּפּוּרִים م (جمع) کفّارہ.
כַּפֹּרֶת ث صندوق مقدس کا ڈھکنا جو کفارہگاہ بھي تھا.
כְּפוֹר م ۱-ڈھکنےدار پیالہ. ۲-پالا (جو جاڑے میں پڑتا ہے).
כְּפִיר م ۱-جوان شیر ببر (کیونکہ پشم سے ڈھکا ھوتا ہے). ۲-گانو.
כַּפְתֹּר م ۱-ستون کا اُوپر کا سرا. ۲-شمعدان کا کلّہ.
כפש ہِفْعِیل-ڈھانکنا.
כפת قَل-باندھنا.
پِعِیل-باندھنا.
כַּר ا כַּר ——— כרר.
כָּר ——— כור.
כרא ہِتْپَعِیل-اُداس ھونا.
כַּרְבֵּל ا כַּרְבְּלָא ——— כבל.
כרה ۱ قَل ۱-کھودنا. ۲-پھندے لگانا.
نِفْعَل-کھودا جانا.

۱ כֵּרָה ث حوض.

מִכְרֶה م گڑھا.

۲ **כרה** قَل ۱-خریدنا. ۲-ضیافت کرني.

۲ כֵּרָה ث ضیافت.

כְּרוּב م ایک قسم کا فرشته. (ماخذ مشتبه).

כָּרוֹז ——— כרז.

כרז قَل-منادي کرني.

כָּרוֹז م مُنادي.

כְּרִיתֻת | כְּרִיתוּת ——— כרת.

כרך گهیرنا.

תַּכְרִיךְ م اُوپر کي پوشاک.

כַּרְכֹּב م چاروں طرف کا کناره.

כַּרְכֹּם م زعفران. (ماخذ مشتبه).

כִּרְכָּרָה ——— כרר.

כרם شریف هونا.

כֶּרֶם م اور ث ۱-ایسي زمین جس میں اچھے درخت لگائے گئے هوں. ۲-خصوصاً انگور کا باغ.

כֹּרֵם م انگور کے باغ کا مالي.

כַּרְמֶל م ۱-آبادي. ۲-باغ. ۳-باغ کا حاصل. ۴-خصوصاً باغ میں پکا هوا اناج.

כַּרְמִיל م ۱-قرمزي رنگ. ۲-قرمزي کپڑا. (ماخذ فارسي لفظ کرم).

כָּרְסֵא ——— כסה.

כרסם ——— כסם.

כרע قَل ۱-جُھکنا. ۲-خصوصاً گُھٹنے ٹیکنے. ۳-گُھٹنا ٹِکنا.
הִפְעִיל ۱-جُھکانا. ۲-گرا دینا. ۳-تنگ کرنا.
כְּרָעַיִם ث (تثنیه) دونو ٹانگیں.
כַּרְפַּס م عُمده سوتي کپڑا. (ماخذ سنسکرت کرپاس).
כרר قَل ۱-چکّر کھانا. ۲-ناچنا. ۳-دوڑنا.
פִּעֵל-ناچنا.
כֹּר یا כּוֹר م ۱-گول برتن. ۲-ایک قسم کا پیمانه.
כַּר م ۱-بھیڑ کا بچه (کیونکه ناچتا ہے). ۲-چراگاه.
۳-ایک قسم کي جنگي کل جس کا مُنھه بھیڑ کا
سا تھا. ۴-کجاوه (کیونکه اُونٹ اُسے نچاتا ہے).
כִּכָּר اور כִּכַּר ث ۱-دائره. ۲-گول روٹي. ۳-ایک
خاص تعداد روپیوں کي جو تین هزار
שֶׁקֶל کي هوتي تھي.
כִּרְכָּרָה ث بُختي.
כרשׂ جُھکنا.
כְּרֵשׂ م پیٹ.
כרת قَل ۱-کاٹ ڈالنا. ۲-عهد باندھنا (جس میں جانور
ذبح کرکے دو دو حصے کئے جاتے تھے).
נִפְעַל ۱-کٹ جانا. ۲-محروم هونا. ۳-چُبھویا جانا.
פֻּעַל-کٹ جانا.
הִפְעִיל ۱-کاٹ ڈالنا. ۲-محروم کرنا.
הֻפְעַל-محروم هونا.
כְּרֻתוֹת ث (جمع) کٹے هوئے شهتیر.
כְּרֵתִי م جلّاد.
כְּרִיתוּת یا כְּרִיתֻת ث طلاق.

כֶּשֶׂב | כִּשְׂבָּה ——— כבש.

כשה قَل-فربه هونا.

כָּשִׁיל ——— כשל.

כשל قَل ۱-ٹهوكر كهاني. ۲-كمزور هونا.

نِفْعَل-ٹهوكر كهاني. [دينا.

پِعِيل اور هِفْعِيل ۱-ٹهوكركهلاني. ۲-كمزور كرنا. ۳-گرا

هُفْعَل-ٹهوكر كهلايا جانا.

כַּשִּׁיל م كُلهاڑا.

כִּשָּׁלוֹן م پاخورد.

מִכְשׁוֹל م ٹهوكر.

מַכְשֵׁלָה ث ۱-ٹهوكر. ۲-ويرانه.

כשף پِعِيل-جادو كرنا.

כֶּשֶׁף م جادو.

כַּשָּׁף م جادوگر.

כשר قَل ۱-سيدها هونا. ۲-درست هونا. ۳-كامياب هونا.

هِفْعِيل-كامياب كرنا.

כִּשְׁרוֹן م ۱-كاميابي. ۲-نفع.

כִּישׁוֹר م وه آله جس ميں روئي يا اُون كي پوني ركهكر دهاگا كهينچتے هيں.

כּוֹשָׁרָה ث كاميابي.

כתב قَل-لكهنا.

نِفْعَل-لكها جانا.

پِعِيل-لكهنا.

כְּתָב م ۱-خط. ۲-حروف نويسي. ۳-كتاب. ۴-دستاويز كي نقل. ۵-فهرست. ۶-حكم.

כְּתֹבֶת ث خط.

מִכְתָּב ث ۱-نوشته. ۲-خط.

כָּתִית ——— כתת.

כתל دبا دینا.

כֹּתֶל اور כְּתַל م ۱-مٹی کی دیوار. ۲-کوئی دیوار.

כתם قَل-پوشیده کرنا.

نِفْعَل-محفوظ رهنا.

כֶּתֶם م ۱-خزانه. ۲-خصوصاً سونا.

מִכְתָּם م پوشیده مطلب والا گیت.

כתן پهننا.

כְּתֹנֶת اور כֻּתֹּנֶת ث کُرتا.

כָּתֵף ث ۱-کندها. ۲-ایک طرف. ۳-کناره. ۴-ٹُلاوے (گاڑی میں جو دُهری کے اُوپر هوتے هیں).

כתר پِعِیل ۱-گهیرنا. ۲-صبر کرنا.

هِفْعِیل ۱-گهیرنا. ۲-تاجدار هونا.

כֶּתֶר م تاج.

כֹּתֶרֶת (جمع כֹּתָרוֹת) یا כּוֹתֶרֶת ث ستون کا اُوپرکا سرا.

כתש قَل-کوٹنا.

מַכְתֵּשׁ م ۱-اوکهلی. ۲-گڑها.

כתת قَل اور پِعِیل ۱-کوٹنا. ۲-کُچلنا ۳-شکست دینی.

پُعل-ٹوٹ پڑنا.

هِفْعِیل-شکست دینی.

هُفْعَل-کُچلا جانا.

כָּתִית ث جو تیل اوکهلی میں کوٹتے هوئے زیتون سے [نکلتا ہے.

מְכִתָּה ث شکستگی.

ל

לְ | לְ ——— ۳ אֶל.

לא یا לוא یا לו اور לה (ر לְא اور לָה) ۱-نہیں. ۲-بغیر. ۳-نا. ۴-ہیچ. [کہ نہیں.

בְּלֹא ۱-میں نہیں یعني باهر. ۲-بغیر. ۳-یہانتک

לְלֹא ۱-بغیر. ۲-گویا نہیں. ۳-اُس کو جو نہیں.

אוּלַי ۱-اگرنہ. ۲-شاید. (או اور לְא سے مُرکب).

לוּלֵי اور לוּלֵא اگرنہ.

אַחֲלַי اور אַחֲלֵי کاشکے (אָח اور לְא سے مُرکب).

לאב پیاس سے جلنا.

תַּלְאוּבָה ث پیاس.

לאה قَل-تھکنا.

נִפְעַל ۱-تھکنا. ۲-ناخوش ہونا.

הִפְעִיל-تھکا دینا.

תְּלָאָה ث ۱-تکان. ۲-مشقت.

לאט قَل-لپیٹنا.

לְאַט ——— אטט.

לָאט ——— לוט.

לאך کسي کو کسي کام پر بھیجنا.

מַלְאָךְ اور מַלְאַךְ م ۱-قاصد. ۲-پیغمبر. ۳-فرشتہ.

מְלָאכָה (مضاف מְלֶאכֶת) ث ۱-کوئي سپرد کیا ہوا کام. ۲-خاص پیشہ کا کام. ۳-خصوصاً کاریگري. ۴-مُلک کا کاروبار. ۵-اِنتظام. ۶-مال. ۷-خصوصاً مواشي.

מַלְאָכוּת ث پيغام.

לְאֹם (جمع לְאֻמִּים) م قوم.

לֵב اور לֵבָב اور לְבַב م اور לִבָּה ث ۱-دل. ۲-عقل. ۳-بيچ.

۱ לבב נִפְעַל-بےعقل هونا.

פִּעֵל-کسي کا دل چهيننا.

לְבִיבָה ث ايک قسم کي روٹي جس کي شکل دل کي‌سي هو.

۲ לבב פִּעֵל-ايسي روٹياں پکاني.

לבא گرجنا.

לָבִיא اور לְבִי اور לְבָא م شيرببر.

לְבִיָּא اور לְבִאָה ث ببر شيرني.

לְבַד ——— ۱ בדד.

לִבָּה ——— לֵב.

לַבָּה ——— להב.

לְבוֹנָה ——— לבן.

לְבוּשׁ ——— לבש.

לבט قل-پٹک دينا.

נִפְעַל-پٹک ديا جانا.

לְבִי | לָבִיא ——— לבא.

לְבִיבָה ——— לבב.

۱ **לבן** قل-سفيد هونا.

הִפְעִיל ۱-سفيد کرنا. ۲-سفيد هونا.

הִתְפַּעֵל-اپنے تئيں سفيد کرنا.

לָבָן اور לָבֵן سفيد.

לְבָנָה ث چاند.

לבנה ث اینت.

۲ לבן قَل-اینت پکانا.

מלבן م اینت کا پزاوہ.

לבנה م ایک قسم کا درخت جس کے پتے سفید ہوتے ہیں۔

לבנה ث سفیدي.

לבונה یا לבנה ث لُبنان.

לבש قَل-پہننا.

پُعل-مُلبّس ہونا.

ہِفعِیل-پہنانا.

לבש یا לבוש م پوشاک.

מלבוש م پوشاک.

תלבשת ث پوشاک.

לגג گہرا ہونا.

לג م سیّال چیزوں کا ایک بہت چھوٹا پیمانہ.

[illegible]

להב شعلہ‌زن ہونا.

להב م اور להבה اور להבת ث ۱-شعلہ. ۲-پھل کسي ہتیار کا.

להבה (להבה کي عوض) ث شعلہ.

שלהבתיה ث بہت سخت شعلہ.

להג مشغول ہونا.

להג م علم کا شغل.

להה قَل-بےزور ہو جانا.

להה ہِتپَلپیل-دیوانہ ہونا.

۱ להט قَل-جلنا.
پِعِيل-جلانا.
לַהַט م شعله.
۲ להט جادو كرنا.
לְהָטִים م (جمع) جادو.
להם نگلنا.
מִתְלַהֲם م لذيذ نواله.
לָהֵן ——— ۲ הֵן.
לַהֲקָה ——— קהל.
לוּ اور לוּא ۱-اگر. ۲-كاشكے.
אִלּוּ اگر.
לוֹ ——— לֹא.
לוה قَل ۱-كسي سے چمٹنا. ۲-قرض لينا (كيونكه قرضخواه قرضدار سے چمٹا رهتا ہے).
نِفْعَل-چمٹ جانا.
هِفْعِيل-قرض دينا.
לִוְיָה ث مالا.
לִוְיָתָן م ۱-درياے نيل كا مگر. (كيونكه اُس كے چهلكے باهم پيوسته هوتے هيں). ۲-بحري مگرمچهه.
לִוְיָה يا לְוָיָה ث مالا.
לְוָיַת ساتهه.
לוז قَل-هٹنا.
هِفْعِيل-هٹنا.
نِفْعَل-كجرو هونا.
לְזוּת ث كجروي.

לוּז م بادام کا درخت. (ماخذ مشتبه).

לוח ہموار ہونا.

לוּחַ م ۱-لوح. ۲-تختہ.

לוט قَل ۱-چھپانا. ۲-چھپکر کرنا.

הִפְעִיל-چھپانا.

לוֹט م ۱-چھپانےوالا. ۲-پردہ.

לָט یا לָאט م ۱-پوشیدگي. ۲-جادو.

לִוְיָה | לִוְיָתָן ——— לוה.

לול لپٹنا.

לוּל چکّردار زینه.

לוּלָאוֹת یا לֻלָאוֹת ث (جمع) تکمے.

לוּלֵי | לוּלֵא ——— ראה.

לון اور **לין** قَل ۱-رات گذارني. ۲-بُود و باش کرني.

נִפְעַל ۱-ضد کرني. ۲-کُڑکُڑانا.

הִפְעִיל ۱-رہنے دینا. ۲-ضد کرني.

הִתְפַּעֵל-اپنے لئے رات گذارنے کي جگہہ پاني.

מָלוֹן م سرائے.

מְלוּנָה ث جھونپڑي.

תְּלוּנָּה ث کُڑکُڑاہٹ.

לוע قَل-نگلنا.

לֹעַ م گلا.

לוץ قَل ۱-ٹھٹھانا. ۲-غیر زبان بولني. ۳-ٹھٹھا کرنا.

הִפְעִיל ۱-ترجمہ کرنا. ۲-متوسط ہونا. ۳-ٹھٹھا کرنا.

הִתְפּוֹלֵל-ٹھٹھا مارنا.

לְצוֹן م ٹھٹھا.

מְלִיצָה ث ۱-پہیلي (کیونکہ اُس کے لئے گویا مترجم چاہئیے). ۲-تمسخرآمیز گیت.

לרשׁ قَل ۱-گُوندھنا. ۲-مضبوط کرنا.

לַיִשׁ م شیرببر.

לָוֶת —— לוה.

לַח | לֵחַ —— לחח.

לחום —— לחם.

לחח اور לחה تروتازہ ہونا.

לַח تازہ.

לֵחַ م تازگي.

לְחִי ث ۱-گال (کیونکہ تندرست آدمي کے گال تروتازہ معلوم ہوتے ہیں). ۲-جبڑا.

לחך قَل-چاٹ جانا.

پِعیل-چاٹ جانا.

לחם قَل ۱-کھانا. ۲-ہلاک کرنا. ۳-لڑنا.

نِفعَل-لڑنا.

לֶחֶם م اور ث ۱-کھانا. ۲-خصوصاً روٹي. ۳-وہ اناج جس سے روٹي پکتي ہے.

לְחֶם م ضیافت.

לָחֶם م لڑائي.

לְחוּם ۱-کھانا. ۲-گوشت.

מִלְחָמָה اور מִלְחֶמֶת ث لڑائي.

לחן شہوت پرست ہونا.

לְחֵנָה ث حرم.

לָחַץ قَل ۱-دبانا. ۲-ظلم کرنا.
نِفْعَل-دبنا.
לַחַץ م ۱-ظلم. ۲-تنگ حالي.
לָחַשׁ پِعِيل ۱-پُھس پُھسانا. ۲-جادو کرنا.
[۴-تعویز. هِتْپَعِيل-آپس میں پُھس پُھسانا.
לַחַשׁ م ۱-پُھس پُھساهٹ. ۲-دهیمي آواز. ۳-جادو.
לָט ——— לוּט.
לֹט م ایک قسم کا مصالحہ. (ماخذ مشتبہ).
לָטָא رینگنا.
לְטָאָה ث ایک قسم کي چھپکلي.
לָטַשׁ قَل ۱-مارتول سے مارنا. ۲-تیز کرنا.
پُعل-تیز کیا جانا.
לֹיָה ——— לוה.
לַיִל اور לֵיל اور לַיְלָה اور לֵילְיָא م رات.
לִילִית ث ایک قسم کا جنگلي جانور جو رات کو نکلتا ہے.
לִין ——— לוּן.
לָכַד قَل ۱-پکڑنا. ۲-کسي پر قابض هونا. ۳-چُننا.
[جانا. نِفْعَل-پکڑا جانا.
هِتْپَعِيل ۱-ایک دوسرے کو پکڑے رهنا. ۲-چمٹ
לֶכֶד م گرفتاري.
מַלְכֹּדֶת ث پھندا.
לֻלָאֹת ——— לול.
לָמַד قَل-سیکھنا.
پِعِيل-سکھانا.
پُعل-سکھایا جانا.

לִמּוּד م ۱-شاگرد. ۲-عادت پذیرفته.

מַלְמָד م آر (کیونکه اُس سے گویا بیلوں کو سکھاتے هیں).

תַּלְמִיד م شاگرد.

לְמוֹ ——— מָה.

לֹעַ ——— לוע.

לעב هِفْعِيل-ٹهٹها کرنا.

לעג قَل ۱-تُتلانا. ۲-ٹهٹها کرنا.

نِفْعَل-غیر زبان بولني.

هِفْعِيل-ٹهٹها کرنا.

לָעֵג ۱-غیر زبان بولنےوالا. ۲-ٹهٹها کرنےوالا.

לַעַג م ۱-ٹهٹها. ۲-کُفر.

לעה قَل-بےسوچے سمجھے بولنا.

לעז قَل-غیر زبان بولني.

לעט قَل-نگلنا.

هِفْعِيل-نگلانا.

לען لعنت بهیجني.

לַעֲנָה ث افسنتین.

לפד چمکنا.

לַפִּיד م مشعل.

לִפְנֵי ——— פנה.

לפת قَل-جُهکانا.

نِفْعَل ۱-گُهومنا. ۲-هٹنا.

לֵיצָן ——— ליץ.

לצץ قَل-ٹهٹها کرنا.

לקח قل ۱-لينا. ۲-لے لينا. ۳-لے جانا. ۴-لے آنا. ۵-پانا.
۶-قبول كرنا.
نِفْعَل ۱-لے ليا جانا. ۲-پهنچايا جانا.
پُعل اور هُفْعَل ۱-ليا جانا. ۲-لے ليا جانا.
۳-پهنچايا جانا.
هِتپَّعِيل-اپنے تئيں پكڑنا يعنے لپٹ جانا.
מִקָּח م لينا.
מִקָּחָה ت بكري كي جبڑ.
מַלְקוֹחַ م (بصيغه واحد) لوٹ.
(بصيغه تثنيه) دونو جبڑے.
מַלְקָחַיִם اور מֶלְקָחַיִם م (تثنيه) ۱-دست پناه. ۲-گُلگير.
לֶקַח م ۱-علم. ۲-تلقين. ۳-پُهسلاهٹ.
לקט قَل-جمع كرنا.
پُعل-جمع هونا.
هِتپَّعِيل-جمع هونا.
לֶקֶט م خوشه چيني.
יַלְקוּט م تهيلي.
לקק قَل-چاٹنا.
پِعِيل-چاٹنا.
לקש قَل-دير ميں تيّار هونا.
پِعِيل-دير ميں پكّا هوا اناج كاٹنا.
לֶקֶשׁ م گهاس كي دوسري فصل
מַלְקוֹשׁ م دوسري برسات يعني بهار كي.
לשד چُوسنا.
לְשַׁד م ۱-رس. ۲-شيرمال.

לָשׁוֹן (ר לְשֹׁנוֹ) م اور ث ۱-زبان. ۲-بولي. ۳-بدزباني. ۴-كسي خاص زبان بولنيوالوں كا مجموعه. ۵-سونے كي اينٹ. ۶-شعله. ۷-تنگ خليج.
לשן پوعيل اور پعيل اور هفعيل-چغلي كهاني.
לִשְׁכָּה اور נִשְׁכָּה ث كوٹهڑي. (ماخذ مشتبه).
לֶשֶׁם م ايک قسم كا جواهر. (ماخذ مشتبه).
לתח اچهے اچهے كپڑے پهننے.
מֶלְתָּחָה ث توشک‌خانه.
לתך أنڈيلا جانا.
לֶתֶךְ م اناج كا ايک پيمانه.
לתע دانت سے كاٹنا.
מַלְתָּעוֹת اور מְתַלְּעוֹת ث (جمع) دانت.

מ

מָא ——— מָה.
מַאֲבוּס ——— אבס.
۱ **מְאֹד** م زور.
۲ מְאֹד ۱-زور سے. ۲-نهايت. ۳-جلدي.
בִּמְאֹד نهايت.
עַד מְאֹד ۱-نهايت. ۲-بالكلّيه.
מֵאָה اور מְאָה ث ۱-سو. ۲-سو بار. ۳-سواں حصه.
מֵאָנִי ——— ۱ אוה.
מְאוּם ——— מאם.
מְאוּמָה ——— מָה.

מָאוֹר | מְאוּרָה ——— אור.
מֹאזְנַיִם ——— ۱ אזן.
מַאֲכָל | מַאֲכֹלֶת | מַאֲכֶלֶת ——— אכל.
מאם داغي كرنا.
מְאוּם اور מוּם م داغ.
מַאֲמַצִּים ——— אמץ.
מַאֲמָר | מֵאמַר ——— אמר.
מָאן ——— ۲ אנה.
מאן پِعِيل-انكار كرنا.
מָאֵן اور מֵאֵן مُنكر.
۱ **מאס** قَل-رد كرنا.
نِفْعَل-مردود هونا.
۲ **מאס** نِفْعَل-گل جانا.
מַאֲפֶה ——— אפה.
מַאֲפֵל . מַאְפֵּלְיָה ——— אפל.
מאר هِفْعِيل-چُبهنا.
מַאֲרָב ——— ארב.
מְאֵרָה ——— ארר.
מִבְדָּלָה ——— בדל.
מָבוֹא ——— ביא.
מְבוּכָה ——— בוך.
מַבּוּל ——— יבל.
מְבוּסָה ——— בוס.
מַבּוּעַ ——— נבע.
מְבוּקָה ——— בוק.

מִבְחָר ׃ מִבְחִיר ——— בחר.

מַבָּט ——— נבט.

מִבְטָא ——— בטא.

מִבְטַח ——— בטח.

מַבְלִיגִית ——— בלג.

מִבְנֶה ——— בנה.

מִבְצָר ——— בצר.

מִבְרָח ——— ברח.

מְבֻשִׁים ——— בוש.

מְבַשְּׁלָה ——— בשל.

מַג م مجوسي. (ماخذ فارسي مِهٔ).

מִגְבָּלָה ——— גבל.

מִגְבָּעָה ——— גבע.

מגד شريف هونا.

מֶגֶד م عُمده چيز.

מִגְדָּנוֹת ث (جمع) عُمده عُمده چيزين.

מִגְדָּל ——— גדל.

מָגוֹר | מָגוֹר | מְגוּרָה | ١ מְגוּרָה ——— ١ גור.

٢ מְגוּרָה ——— ٢ גור.

מַגְזֵרָה ——— גזר.

מַגָּל ——— נגל.

מְגִלָּה | מְגִלָּה ——— גלל.

מְגַמָּה ——— גמם.

מגן پعيل-حواله كرنا.

מָגֵן | מְגִנָּה ——— גנן.

מֹוְעֶרֶת ——— גער.

מַגֵּפָה ——— נגף.

מגר قل-پٹک دینا.

پِعِیل-پٹک دینا.

מְגֵרָה ——— גרר.

מִגְרָעָה ——— גרע.

מַגְרֵפָה ——— גרף.

מִגְרָשׁ ——— גרש.

מַד ——— מדד.

מִזְבֵּחַ ——— זבח.

מִדְבָּר ——— דבר.

מדד قل ۱-پھیلانا. ۲-ماپنا.

پِعِیل ۱-پھیل جانا. ۲-ماپ دینا.

پُوعیل-ماپ دینا.

نِفْعَل-ماپا جانا.

هِتْپوعیل-اپنے تئیں پھیلا دینا. [۳-فرش.

מַד م ۱-پیمایش. ۲-کپڑا (کیونکہ پھیلایا جاتا ہے).

מִדָּה اور מַנְדָּה ث ۱-پھیلاؤ. ۲-قد. ۳-پوشاک.

۴-پیمایش. ۵-محصول.

מֵמַד م اندازہ.

מדה پھیلانا.

מַדֶּו م پوشاک.

۲ מַדּוּן م قد.

מַדְהֵבָה ——— זהב.

מַדֶּו | ۲ מָדוֹן ——— מדה.

מַדְוֶה ——— דוה.

מַדּוּחִים ——— נדח.

۱ מָדוֹן ——— דון.

מַדּוּעַ ——— ידע.

מְדוֹר | מְדוּרָה ——— דור.

מְדוּשָׁה ——— דוש.

מִדְחֶה ——— דחה.

מַדְחֵפָה ——— דחף.

מַדַּי | מִדֵּי ——— דַי.

מִדְיָן | מְדִינָה ——— דון.

מְדֹכָה ——— דוך.

מַדְמֵנָה ——— דֹמֶן.

מְדָן ——— דון.

מַדָּע | מַדַּע | מַדַּע ——— ידע.

מַדְקָרָה ——— דקר.

מְדָר ——— דור.

מַדְרֵגָה ——— דרג.

מִדְרָךְ ——— דרך.

מִדְרָשׁ ——— דרש.

מְדֻשָׁה ——— דוש.

מָה اور מַה اور מֶה · اور מֶה اور מַ · اور מָא اور מָ اور מוֹ

۱-کیا. ۲-کچھ. ۳-جو کچھ. ۴-کیوں. ۵-کیاھي.

۶-کیونکر.

בְּמָה اور בַּמֶּה ۱-کس میں. ۲-کتنے میں.

۳-کس طرح.

כַּמָּה کتنا.
לָמָּה اور לָמָּה اور לָמֶּה اور לְמָא کیوں.
עַד מָה کب تک.
עַל מָה کس واسطے.
מְאוּמָה کچھ.
בְּמוֹ بِ کا مُترادف.
כְּמוֹ کِ کا مُترادف.
לְמוֹ لِ کا مُترادف.
בְּלִימָה هیچ.
מהה قَل-انکار کرنا.
הִתְפַּלְפֵּל-دیر کرتے رهنا.
מְהוּמָה ——— הום.
מָהִיר ——— ۱ מהר.
מהל قَل-کسي چیز میں کچھ ملاکر اُسے بگاڑنا.
מַהֲלָךְ ——— הלך.
מַהֲלָל ——— הלל.
מַהֲלֻמָּה ——— הלם.
מַהֲמֹרָה ——— המר.
מַהְפֵּכָה | מַהְפֶּכֶת ——— הפך.
۱ **מהר** قَل ۱-جلدي کرني. ۲-چالاک هونا.
پِعِیل ۱-جلدي کراني. ۲-جلدي کرني.
نِفْعَل-جلدي (اُتاولي) کرني.
מַהֵר جلدي سے.
מָהִיר چُست و چالاک.
מְהֵרָה ث جلدي.

۲ מהר عورت کو بیوي بنانے کے لئے خریدنا یعنے کچھه معاوضه دیکر بیوي کرني.
מֹהַר م بیوي کي قیمت (مَہر).
מַהֲתַלָּה ——— התל.
۱ מוֹ ——— מָה.
۲ מוֹ ——— מִי.
מוֹאל ——— מול.
מוֹבָא ——— בוא.
מוג قَل ۱-گلنا. ۲-گلانا.
نِفْعَل-گل جانا.
پِعلیل-گلانا.
هِتْپَعلیل-گلکر بهه جانا.
מוֹדָע ׀ מוֹדַע ׀ מוֹדַעַת ——— ידע.
מוט قَل-هلنا.
نِفْعَل-هل جانا.
هِفْعِیل-هلانا.
هِتْپوعیل-هل جانا.
מוֹט م ۱-لرزش. ۲-وه آڑي لگي هوئي لکڑي جس سے آوْر چیزیں لگاکر رکھي جائیں. ۳-جُوا (گاڑي کا).
מוֹטָה ث ۱-وه لکڑي جس سے آوْر چیزیں لگاکر رکھي جائیں. ۲-جُوا. ۳-جُوے کا بندهن.
מוך قَل-تنگدست هو جانا.
מול قَل ۱-کاٹ ڈالنا. ۲-ختنه کرنا.
نِفْعَل-اپنا ختنه کرانا.

פִּעלیل-کاٹ ڈالنا.
הִפְעِیل-کاٹ ڈالنا.
הִתְפַּעلیل-نوک کے پاس سے کٹ جانا.
מוּל اور מוֹל اور מוּאל ۱-سامنا (کیونکہ نظر میں گویا کٹا ھوا ہے). ۲-سامنے.
אֶל-מוּל کی طرف.
מִמּוּל ۱-سامنے سے. ۲-کی طرف.
אֶתְמוּל اور אֶתְמוֹל اور אִתְּמוֹל اور תְּמוֹל کل (گذرا ھوا) (کیونکہ گویا آگے گیا ہے).
מוּלָה ث ختنه.

מוֹלֶדֶת ——— ילד.
מוּם ——— מאם.
מוּסָב ——— סבב.
מוּסָד | מוֹסָד | מוּסָדָה ——— יסד.
מוּסָךְ ——— סכך.
מוֹסֵר ——— אסר.
מוּסָר ——— יסר.
מוֹעֵד | מוֹעָד | מוֹעָדָה | מוּעָדָה ——— יעד.
מוּעָף ——— עוף.
מוֹעֵצָה ——— יעץ.
מוּעָקָה ——— עוק.
מוֹפֵת ——— יפה.

מרץ קַל ۱-دبانا. ۲-الگ کرنا.
מֵרִץ م دباؤ.
מֵרַץ م ظالم.

מוֹץ یا מֹץ بُهوسي (کيونکه دانه سے الگ کي جاتي ہے)۔
מוֹצָא | מוֹצָאָה ——— יצא.
מוּצָק | מוּצָקָה ——— יצק.
מוּצָק ——— ۱ צוק.
מוק **הִפְעִיל-ٹهٹها مارنا۔**
מוֹקֵד | מוֹקְדָה ——— יקד.
מוֹקֵשׁ ——— יקשׁ.
מוֹר ——— מרר.
מור **הִפְעִיל ۱-بدل دينا۔ ۲-بدل جانا۔**
נִפְעַל-بدل جانا۔
תְּמוּרָה ث ۱-تبديل۔ ۲-معاوضه۔ ۳-قيمت۔ ۴-بدلا۔
מוֹרָא ——— ירא.
מוֹרַג ——— מרג.
מוֹרָד ——— ירד.
۱ מוֹרָה ——— ירא.
۲ מוֹרָה ——— מרה.
מוֹרֶה ——— ירה.
מוֹרָט ——— מרט.
מוֹרָשׁ | מוֹרָשָׁה ——— ירשׁ.
۱ **מרשׁ** **قَل ۱-ہٹنا۔ ۲-ہٹانا۔**
הִפְעִיל ۱-ہٹانا۔ ۲-ہٹنا۔
۲ **מרשׁ** **قَل-چهونا۔**
הִפְעִיל-چهونا۔
מוֹשָׁב ——— ישׁב.
מוֹשְׁכָה ——— משׁך.

מוֹשָׁעָה ——— ישע.

מות قتل-مرنا.

پعليل-مارڈالنا.

ہفعیل-مارڈالنا.

ہُفعَل-مارڈالا جانا.

מֵת ١-مُردہ. ٢-مرنيوالا. ٣-بےجان.

מָוֶת (مضاف מוֹת) ث ١-موت. ٢-مُردگي. ٣-مري.

צַלְמָוֶת ث موت کا سایہ.

מָמוֹת م ١-جبر کي موت. ٢-مارا هوا آدمي.

תְּמוּתָה ث مقتولي.

מוֹתָר ——— יתר.

מִזְבֵּחַ ——— זבח.

מזג ملانا.

מֶזֶג م مصالحے ملائي هوئي مے.

מזה چُوسنا.

מָזֶה بےزور کيا هوا.

מָזֶו ——— זוה.

מְזוּזָה ——— זוז.

מָזוֹן ——— זון.

١ מָזוֹר ——— ١ זור.

٢ מָזוֹר ——— ٢ זור.

מזח کمر باندهني.

מֵזַח اور מְזִיחַ م کمربند.

מַזָּלוֹת ——— נזל.

מַזְלֵג ا מִזְלָגָה ——— זלג.

מְזִמָּה ——— זמם.

מִזְמוֹר | מְזַמֶּרֶה | מְזַמְּרוֹת ——— זמר.

מִזְעָר ——— זער.

מזר علٰحدہ ہونا.

מַמְזֵר م حرمزادہ (کیونکہ اوروں سے علٰحدہ رکھا جاتا ہے).

מִזְרֶה | מְזָרֶה ——— זרה.

מַזָּרוֹת ——— נזל.

מִזְרָח ——— זרח.

מִזְרָע ——— זרע.

מִזְרָק ——— זרק.

מֵחַ | מֹחַ ——— מחח.

מחא قَل ۱-مارنا. ۲-بجانا (تالي).

پِعِيل ۱-مارنا. ۲-بجانا (تالي).

מַחֲבֵא . מַחֲבֹא ——— חבא.

מַחְבֶּרֶת | מְחַבְּרָה ——— חבר.

מַחֲבַת ——— חבת.

מַחֲגֹרֶת ——— חגר.

۱ **מחה** قَل ۱-پونچھنا. ۲-پونچھ ڈالنا.

نِفْعَل-پونچھ ڈالا جانا.

هِفْعِيل-پونچھ ڈالنا.

מְחֶה (ث מְחָה) ہلاک کرنیوالا.

۲ **מחה** قَل-مارنا.

מְחִי م لگاؤ.

۳ מחה ——— מחח.

מחוּגָה ——— חוג.

מָחוֹז م بندرگاه. (ماخذ مشتبه).

מָחוֹל | מְחוֹלָה | מְחֹלָה ——— חול.

מַחֲזֶה–מֶחֱזָה ——— חזה.

מחח فربه هونا.

מֵחַ فربه.

מֹחַ م گودا.

۳ מחה پُعل-پُرمغز هونا.

מְחִי ——— ۲ מחה.

מִחְיָה ——— חיה.

מְחִיר ——— מחר.

מַחֲלֶה | מַחֲלָה ——— חלה.

מְחִלָּה ——— חלל.

מַחֲלוּי ——— חלה.

מַחֲלָף | מַחְלָפוֹת ——— חלף.

מַחֲלָצוֹת ——— חלץ.

מַחֲלֹקֶת | מַחֲלְקָה ——— חלק.

מַחֲלַת ——— חלה.

מַחֲמָאָה ——— חמא.

מַחְמָד | מַחֲמַדִּים ——— חמד.

מַחְמָל ——— חמל.

מַחֲנֶה ——— חנה.

מַחֲנָק ——— חנק.

מַחֲסֶה | מַחְסֶה ——— חסה.

מַחְסוֹם ——— חסם.

מַחְסוֹר ——— חסר.

מחץ قَل ١-هلانا. ٢-مارنا.

מַחַץ م چوٹ.

מַחְצֵב ——— חצב.

מֶחֱצָה | מַחֲצִית ——— חצה.

מחק قَل-كُچل ڈالنا.

מֶחְקָר ——— חקר.

מחר لين‌دين كرنا.

מְחִיר م ١-قيمت. ٢-مزدوري.

מָחָר م اور מָחֳרָת ث ١-كل (آنيوالي). ٢-دوسرا دن. ٣-آينده كو.

מַחֲרָאָה ——— חרא.

מַחֲרֵשָׁה | מַחֲרֶשֶׁת ——— חרשׁ.

מַחְשֹׂף ——— חשׂף.

מַחֲשָׁבָה | מַחֲשֶׁבֶת ——— חשׁב.

מַחְשָׁךְ ——— חשׁך.

מַחְתָּה ——— חתה.

מְחִתָּה ——— חתת.

מַחְתֶּרֶת ——— חתר.

מטא اور מטה قَل ١-آنا. ٢-پهنچنا. ٣-واقع هونا.

מַטְאֲטֵא ——— טיט.

מַטְבֵּחַ ——— טבח.

מַטֶּה | מַטָּה | מִטָּה | מֻטָּה ——— נטה.

מַטְוֶה ——— טוה.

מְטִיל ——— מטל.

מטל لوها پيٹنا.

מְטִיל م آگل (کواڑوں کے پیچھے جو ایک بڑیسی آڑی لکڑي مضبوطي سے بند رهنے کے واسطے لگا دیتے هیں).

מַטְמוֹן ——— טמן.

מַטָּע ——— נטע.

מַטְעַמִּים ——— טעם.

מִטְפַּחַת ——— טפח.

מטר قَل-برسنا.

هِفْعِیل-برسانا.

نِفْعَل-کسي پر بارش هوني.

מָטָר م مِنہ.

מַטָּרָא | מַטָּרָה ——— נטר.

מַיִם م (بصیغه جمع) پاني.

מוֹ م پاني.

מִי ۱-کون. ۲-جو کوئي. ۳-کون هوکر.

מֵיטָב ——— יטב.

מִיכָל ——— מכל.

מִין صورت دکھاني.

מִין م ۱-صورت. ۲-جنس یا نوع.

תְּמוּנָה ث صورت.

מֵינֶקֶת ——— ינק.

מֵיסַךְ ——— סכך.

מִיץ ——— מוץ.

מִישׁוֹר | מֵישָׁר ——— ישר.

מֵיתָר ——— יתר.

מַכְאֹב | מַכְאוֹב —— כאב.

מַכְבִּיר | מִכְבָּר | מַכְבֵּר —— כבר.

מַכָּה —— נכא.

מִכְוָה —— ۱ כוה.

מָכוֹן | מְכוֹנָה | מְכֻנָה —— כון.

מְכוּרָה | מְכוּרָה —— ۲ כור.

מכך قَل-پستحال هونا.
نِفْعَل-پُرانا هو جانا.
هُفْعَل-پُرانا هو جانا.

מכל آهسته آهسته بهنا.

מִיכָל م چهوٹي ندي.

۱ מִכְלָה | מִכְלָא —— ۱ כלא.

۲ מִכְלָה —— ۲ כלה.

מִכְלוֹל ، מִכְלָל ، מַכְלוּלִים —— כלל.

מַכֹּלֶת —— אכל.

מִכְמַנִּים —— כמן.

מִכְמָר | מַכְמֹר | מִכְמֶרֶת —— ۲ כמר.

מִכְנָס —— כנס.

מֶכֶס | מִכְסָה —— כסס.

מִכְסֶה מְכַסֶּה —— כסה.

מכר قَل-بيچنا.
نِفْعَل اور هِتْپَعِيل ۱-بِكنا. ۲-اپنے تئيں بيچ ڈالنا.
מֶכֶר م ۱-بِكري كي چيز. ۲-قيمت.
מִמְכָּר م ۱-فروخت. ۲-بيچي هوئي چيز.
۳-بِكري كي چيز.

מִמְכֶּרֶת ث فروخت.

מִכָּר ——— נכר.

מִכְרֶה ——— ۱ כרה.

מְכֻרָה ——— ۱ כור.

מִכְשׁוֹל | מַכְשֵׁלָה ——— כשל.

מִכְתָּב ——— כתב.

מְכִתָּה ——— כתת.

מִכְתָּם ——— כתם.

מַכְתֵּשׁ ——— כתש.

מלא قل ۱-بهر دينا. ۲-بهر جانا. ۳-سير هونا. ۴-پورا هونا.

נִפְעַל-بهر جانا.

פִּעֵל ۱-بهر دينا. ۲-پورا كرنا. ۳-سير كرنا. ۴-كوئي كام بالكل كرنا. ۵-جڑنا.

פֻּעַל-جڑا جانا.

הִתְפַּעֵל ۱-بهر جانا. ۲-ايک دوسرے كي مدد كرني.

۱ מָלֵא ۱-بهر دينےوالا. ۲-بهرپور.

۲ מָלֵא م ۱-بهرپوري. ۲-بالكل- ۳-پورا شمار.

מְלֹא يا מְלוֹא اور מְלוֹ م ۱-بهرپوري. ۲-بهر. ۳-وه شے جس سے كوئي ظرف بهرا هو.
۴-كثرت.

מְלֵאָה ث ۱-بهرپوري. ۲-فصل كا عُمده سے عُمده اناج وغيره.

מִלֻּאָה ث جڑنا.

מִלֻּאת ث جڑنا.

מִלֻּאִים م (جمع) ۱-جَڑنا. ۲-کہانت پر مقرر کرنا.
(گویا کہانت کو کاہن کے ہاتھہ میں دینا).
۳-ایسے تقرّر کے وقت کي قرباني.

מִלּוֹא م دمدمہ.

מַלְאָךְ | מַלְאַךְ | מְלָאכָה | מַלְאֲכוּת ——— לאך.

מַלְבּוּשׁ ——— לבשׁ.

מַלְבֵּן ——— לבן.

מִלָּה ——— ۱ מלל.

מְלוֹ | מִלּוֹא | מִלֻּא ——— מלא.

מַלּוּחַ ——— ۲ מֶלַח.

מְלוּכָה ——— מלך.

מָלוֹן | מְלוּנָה ——— לון.

מלח قَل-کہینچنا.

نِفْعَل-جاتا رهنا.

۱ מֶלַח م چیتھڑا.

۲ מֶלַח اور מְלַח م نمک.

מלח قَل ۱-نمک کہانا. ۲-نمکین کرنا.
پُعَل-نمکین کیا جانا.
هُفْعَل-کهاري پاني سے نهلایا جانا.

מַלּוּחַ م لونیا.

מַלָּח م ملّاح.

מְלֵחָה ث شور زمین.

מִלְחָמָה | מִלְחֶמֶת ——— לחם.

מלט قَل ۱-چکنا کرنا. ۲-چهڑانا.
پِعِّیل ۱-چهڑانا. ۲-بچانا. ۳-دینا (انڈا).

הִפְעִיל ١-چھڑانا. ٢-جننا.
נִפְעַל ١-چھوٹنا. ٢-چھڑایا جانا. ٣-جلدي جانا.
הִתְפַּעֵל-چھوٹ جانا.
מֶלֶט م گچ.
מְלִיצָה ——— ٢ מלל.
מְלִיחָה ——— לוץ. [ليني.
מלך قَل ١-بادشاهت كرني. ٢-بادشاه هونا. ٣-صلاح
הִפְעִיל-بادشاه مقرر كرنا.
הָפְעַל-بادشاه مقرر هونا.
נִפְעַל-مشوره كرنا.
מֶלֶךְ م بادشاه.
מֶלֶךְ م صلاح.
מֹלֶךְ اور מַלְכָּם اور מִלְכֹּם م بني عَمّون كا خاص ديوتا.
מַלְכָּא اور מַלְכָּה ث مَلِكه.
מַלְכוּת اور מַלְכוּ ث ١-بادشاهت. ٢-شاهي لباس.
٣-مُلك.
מַלְכַּת ث ملكه.
מְלוּכָה يا מְלֻכָה ث بادشاهت.
מַמְלָכָה اور מַמְלְכוּת ث ١-بادشاهت. ٢-مُلك.
מַלְכֹּדֶת ——— לכד.
١ מלל قَل-بولنا.
פִּעֵל-كهنا.
מִלָּה ث ١-قول. ٢-كهاوت. ٣-بات.
٢ מלל قَل ١-كاٹ ڈالنا. ٢-كٹ جانا.
פּוֹעֵל-كاٹ ڈالنا.

מְלִילָה اناج کي بال.

מַלְמַד ——— למד.

מלץ نِفعَل-ميٹھا هونا.

מֶלְצַר م بابل کي سرکار کے کسي عُهدہدار کا نام (شايد يهہ لفظ مالسر فارسي هو).

מלק قَل-کُچلنا.

מַלְקוֹחַ | מַלְקָחַיִם | מֶלְקָחַיִם ——— לקח.

מַלְקוֹשׁ ——— לקש.

מֶלְתָּחָה ——— לתח.

מַלְתָּעוֹת ——— לתע.

מַמְּגֻרָה ——— ۲ גור.

מְמַד ——— מדד.

מָמוֹת ——— מות.

מַמְזֵר ——— מזר.

מִמְכָּר | מִמְכֶּרֶת ——— מכר.

מַמְלָכָה | מַמְלָכוּת ——— מלך.

מִמְסָךְ ——— מסך.

מֶמֶר ——— מרר.

מַמְּרֹרִים ——— מרר.

מִמְשַׁח ——— ۲ משח.

מִמְשָׁל | מֶמְשָׁלָה ——— ۲ משל.

מִמְשָׁק ——— משק.

מַמְתַּקִּים ——— מתק.

מָן ۱-کون. ۲-کيا. ۳-جو. ۴-مَنّ جو ايک قسم کا اعجازي کهانا تها.

מִן | מָן ——— מנן.

מנא اور מנה قَل ۱-بانٹنا. ۲-انتظام کرنا. ۳-گننا.

پِعیل ۱-بانٹ دینا. ۲-مقرر کرنا.

پُعل-مقرر ہونا.

نِفْعَل-گنا جانا.

מְנָא گنا ہوا.

מָנָה ث حصہ.

מָנֶה م روپیوں کا ایک خاص وزن.

מֹנֶה م بار (دفعہ).

מְנִי م قسمت کا دیوتا.

מְנָאת یا מְנָת اور מְנָיָה ث حصہ.

מִנְיָן م حصہ.

מְנַגִּינָה ——— נגן.

מִנְדָּה ——— מדד.

מַנְדֵּעַ ——— ידע.

מנה | מָנָה | מָנֶה | מֹנֶה ——— מנא.

מִנְהָג ——— נהג.

מִנְהָרָה ——— ۱ נהר.

מָנוֹד ——— נוד.

מָנוֹחַ | מְנוּחָה ——— נוח.

מָנוֹן ——— נון.

מָנוֹס | מְנוּסָה ——— נוס.

מָנוֹר ——— ניר.

מְנוֹרָה ——— נור.

מִנְּזָר ——— נזר.

מִנְחָה ——— נחה.

מְנִי ——— מנא.

מִנִּי ——— מנן.

מְנָיָה | מִנְיָן ——— מנא.

מִנְלָה ——— נלה.

מנן بانٹ دینا.

מֵן اور ١ מִן م ١-حصه. ٢-ساز کا تار.

מִנִּי ١-کي طرف سے. ٢-سے.

מִנִּי اور מִנֵּי اور ٢ מִן (جو מֵן کا مضاف ہے) اور מִ.

اور מ اور מִ ١-میں سے. ٢-سے. ٣-کے سبب.

٤-کے موافق. ٥-سے دور. ٦-بغیر. ٧-سوا.

٨-کي طرف. ٩-بعد. ١٠-کي نسبت.

١١-که نه.

לְמִן سے لیکر.

מנע قَل ١-روکنا. ٢-باز رکھنا.

نِفْعَل ١-رُکنا. ٢-لے لیا جانا.

מַנְעוּל | מִנְעָל ——— נעל.

מַנְעַמִּים ——— נעם.

מְנַעַנְעִים ——— נוע.

מְנַקִּית ——— נקה.

מֵינֶקֶת ——— ינק.

מְנָת ——— מנא.

מָס ——— מסס.

מַס ——— כסס.

מֵסַב ——— סבב.

מְסֻגָּר | מִסְגֶּרֶת ——— סגר.

מְסַד ——— יסד.

מִסְדְּרוֹן ——— סדר.

מסה قَل-گلنا.

هِفْعِيل-گلانا.

מַסָּה ——— נסה.

מִסָּה ——— כסס.

מַסְוֶה م نقاب. (ماخذ مشتبه).

מְסוּכָה ——— שׂוך.

מַסָּע ——— נסע.

מִסְחָר ——— סחר.

מסך قَل ۱-ملانا. ۲-خصوصاً مصالح ملانا.

מֶסֶךְ اور מִמְסָךְ م مصالح ملي هوئي مے.

מָסָךְ | מְסֻכָּה ——— סכך.

۱ מַסֵּכָה ——— ۱ נסך.

۲ מַסֵּכָה ——— ۲ נסך.

מִסְכֵּן | מִסְכֵּנוּת ——— סכן.

מִסְכְּנָה ——— כנס.

מַסֶּכֶת ——— ۲ נסך.

מְסִלָּה | מַסְלוּל ——— סלל.

מַסְמֵר ——— סמר.

מסס قَل اور نِفْعَل ۱-پگل جانا. ۲-گر جانا. ۳-دُبلا هونا.

هِفْعِيل-ڈرانا گويا پگلانا.

מָס م وه آدمي جو دُکهوں سے گويا پگل جاتا ہے.

תֶּמֶס م گُدازي.

מַסָּע | מַסַּע ——— נסע.

מִסְעָד ——— סעד.

מִסְפֵּד ——— ספד.

מִסְפּוֹא ——— ספא.

מִסְפַּחַת | מִסְפָּחָה ——— ۲ ספח.

מִסְפָּר ——— ספר.

מסר قَل-الگ ہونا.
نِفْعَل-الگ کیا جانا.

מָסֹרֶת ——— אסר.

מֹסָר ——— יסר.

מִסְתּוֹר | מִסְתָּר ——— סתר.

מַעְבָּד ——— עבד.

מַעֲבֶה ——— עבה.

מַעֲבָר | מַעְבָּרָה ——— עבר.

מַעְגָּל | מַעְגָּלָה ——— עגל.

מעד قَل-لغزش کھاني.
هِفْعِيل-لغزش کھلاني.

۱ מַעֲדַנָּה ——— עדן.

۲ מַעֲדַנָּה ——— ענד.

מַעְדֵּר ——— עדר.

מֵעָה اور מֵעֶה م (بصيغۂ جمع) ۱-پيٹ. ۲-رِحم.
۳-انتڑياں. ۴-دل.

מְעָה سنگريزہ.

מָעוֹג ——— עוג.

מָעוֹז ——— עזז.

מָעוֹן | מְעוֹנָה ——— עון.

מָעוּף ——— עוף.

מְעוֹרִים ——— ۲ עור.

מָעֹז ——— עזז.

מעט قل ۱-نکیلا هونا. ۲-گھِسا جانا. ۳-چھوٹا هونا.
۴-تھوڑا هونا.

پِعِیل-تھوڑا کر دینا.

ھِفْعِیل ۱-گھٹا دینا. ۲-کوئي کام تھوڑا کرنا.

מָעֹט ۱-نُکیلا. ۲-تیز.

מְעַט اور מְעָט ۱-چھوٹا. ۲-تھوڑا. ۳-تھوڑي دیر کے لئے. ۴-تھوڑي دیر بعد.

כִּמְעַט ۱-تھوڑا کم یعني قریب. ۲-تھوڑي دیر بعد. ۳-بہت تھوڑا.

מַעֲטֶה ——— עטה.

מַעֲטָפָה ——— עטף.

מְעִי ——— עוה.

מְעִיל ——— מעל.

מַעְיָן ——— עין.

מעך قل ۱-دبانا. ۲-گاڑنا.
پُعل-دبایا جانا.

מעל قل ۱-ڈھانکنا. ۲-چھپانا. ۳-بیوفائي کرني.

מְעִיל م ایک قسم کا لمبا چوڑا بن آستین کا کُرتا.

۱ מַעַל م بیوفائي.

۲ מַעַל | מַעַל | מַעְלֶה | מַעֲלָה | מַעֲלָה ——— עלה.

מַעֲלָל ——— ۲ עלל.

מַעֲלִיל | מַעֲלָל ——— א עלל.

מַעֲמָד | מָעֳמָד ——— א עמד.

מַעֲמָסָה ——— עמס.

מַעֲמַקִּים ——— עמק.

מַעַן | מַעֲנֶה ——— א ענה.

מַעֲנָה | מַעֲנִית ——— ב ענה.

מְעֹנָה ——— עון.

מַעֲצֵבָה ——— עצב.

מַעֲצָד ——— עצד.

מַעְצוֹר | מַעְצָר ——— עצר.

מַעֲקֶה ——— עקה.

מַעֲקַשִּׁים ——— עקש.

מַעַר ——— ערה.

א מַעֲרָב ——— א ערב.

ב מַעֲרָב | מַעֲרָבָה ——— ב ערב.

מַעֲרֶה ——— ערה.

מְעָרָה ——— ט עור.

מַעֲרִיץ ——— ערץ.

מַעֲרָךְ | מַעֲרָכָה | מַעֲרֶכֶת ——— ערך.

מַעֲרֹם ——— ערם.

מַעֲרָצָה ——— ערץ.

מַעֲשֶׂה ——— עשה.

מַעֲשֵׂר ——— עָשֶׂר.

מַעֲשַׁקּוֹת ——— עשק.

מִפְגָּע ——— פגע.

מַפָּח מַפַּח ——— נפח.
מְפִיץ ——— פוץ.
מַפָּל מַפָּלָה מַפֵּלָה מַפֶּלֶת ——— נפל.
מִפְאָה ——— פאר
מְפִיגָה ——— פוג.
מִפְלָט ——— פלט.
מִפְרָצֶת ——— פרץ.
מִפְרָשׂ ——— פרש.
מִפְעָל ׀ מִפְעָלָה ——— פעל.
מַפָּץ מַפֵּץ ——— נפץ.
מִפְקָד ——— פקד.
מִפְרָץ ——— פרץ.
מַפְרֶקֶת ——— פרק.
מִפְרָשׂ ——— פרש.
מִפְשָׂעָה ——— פשע.
מַפְתֵּחַ מִפְתָּח ——— פתח.
מִפְתָּן ——— פתן.
מֵץ ——— מוץ.

מצא قل ١-پہنچنا. ٢-پانا. ٣-خصوصاً ڈھونڈ کر پانا.
٤-نفع پانا. ٥-کسي حال میں گرفتار ہونا.
٦-کافی ہونا.
نِفْعَل ١-پایا جانا. ٢-موجود ہونا.
هِفْعِيل ١-پہنچانا. ٢-دینا.

מַצָּב מֻצָּב ׀ מַצָּבָה ׀ מַצֵּבָה מַצָּבָה ׀ מַצֶּבֶת ——— נצב.
מָצוֹד ——— צוד.

מצה قَل ۱-چُوسنا. ۲-چُوس ڈالنا. ۳-نچوڑنا.
نِفْعَل-نچوڑا جانا.

۱ מְצָה ——— מצץ.

۲ מְצָה ——— נצה.

מִצְהָלָה ——— צהל.

מָצִיד | מְצִיד מצודה | מְצִידָה ——— צוד.

מִצְוָה ——— צוה.

מְצוּלָה | מְצֻלָה ——— צול.

מָצוֹק מצוקה ——— ۱ צוק.

מָצִיק ——— ۲ צוק

מָצוֹר מְצוּרָה ——— צור.

מַצִּית ——— נצה.

מֵצַח م پیشانی.

מִצְחָה ث حرموق (کیونکہ پیروں پر سامنے دکھائی دیتے ہیں).

מְצִלָּה | מְצִלֹּת ——— ۱ צלל.

מְצֻלָה ——— ۳ צלל.

מִצְנֶפֶת ——— צנף.

מַצָּע ——— יצע.

מִצְעָד ——— צעד.

מִצְעִירָה | מִצְעָר ——— צער.

מִצְפֶּה ——— צפה.

מַצְפּוּן ——— צפן.

מצץ قَل ۱-چُوس لینا. ۲-میٹھا ہونا.

۱ מַצָּה ث فطیری روٹی (بدون خمیر کے).

מְצֻקֶת ——— יצק.

מֵצַר ——— צרר.

מַצְרֵף ——— צרף.

מַק ——— מקק.

מַקָּבָה | מַקֶּבֶת ——— נקב.

מִקְדָּשׁ ——— קדש.

מַקְהֵל | מַקְהֵלָה ——— קהל.

מִקְוֶה | מִקְוָה ——— קוה.

מָקוֹם ——— קום.

מָקוֹר ——— קור.

מַקָּח | מַקָּחָה ——— לקח.

מִקְטָר | מִקְטֶרֶת ——— קטר.

מַקֵּל ث چهرِي. (ماخذ مشتبه).

מִקְלָט ——— קלט.

מִקְלַעַת ——— קלע.

מִקְנֶה | מִקְנָה ——— קנה.

מִקְסָם ——— קסם.

מִקְצֹעַ | מַקְצוּעָה ——— קצע.

מִקְצָת ——— קצה.

מקק نِفْعَل ١-پِگل جانا. ٢-سڑ جانا.
هِفْعِيل-سڑا دينا.

מַק م سڑاهت.

מִקְרָא ——— ١ קרא.

מקרה ، מִקְרֶה ——— ٢ קרא.

١ מִקְשָׁה ——— ١ קשה.

٢ מקשה | מִקְשָׁה ——— ٢ קשה.

מַר מַר ——— מרר.

١ **מרא** قَل-مارنا.

הִפְעִיל-اپنے تئيں دوڑانا.

٢ **מרא** موٹا هونا.

מְרִיא ١-موٹا. ٢-خصوصاً جانور قابلِ ذبح.

מֻרְאָה ث پوٹا.

מָרֵא م ١-امير. ٢-مالک.

٣ מרא ——— ١ מרה.

מַראה | מַרְאָה ——— ראה.

מַרַאֲשׁוֹת מְרַאֲשׁוֹת ——— ראשׁ.

מַרְבַּד ——— רבד.

מִרְבָּה | מַרְבֶּה | מַרְבִּית ——— רבה.

מַרְבֵּץ ——— רבץ.

מַרְבֵּק ——— רבק.

מרג جلدي لُڑكايا جانا.

מוֹרַג م ايک قسم کي داؤنےوالي گاڑي.

מַרְגּוֹעַ | מַרְגֵּעָה ——— רגע.

מַרְגְּלוֹת ——— רֶגֶל.

מַרְגֵּמָה ——— רגם.

מרד قَل-بغاوت کرني.

מֶרֶד م بغاوت.

מָרָד م باغي.

מַרְדוּת ث بغاوت.

מרדף ——— רדף.

۱ **מרה** اور ۳ מרא قَل ۱-کڑوا هونا. ۲-ضد کرني.
۳-بغاوت کرني.
هِفْعِيل ۱-ضد کرني. ۲-بغاوت کرني.
מְרִיא باغي.
מְרִי م ۱-کڑواهٹ. ۲-ضد.
מְרָתַיִם م (تثنيه) نهايت بغاوت (گويا دوهري).

۲ **מרה** رگڑنا.
۲ מוֹרָה م اُسترا.
מְרָה מָרָה ——— מרר.
מָרוּד ——— רוד.
מָרוּחַ ——— מרח.
מָרוֹם ——— רום.
מֵרוֹץ ۱ מְרוּצָה ——— ۱ רוץ.
۲ מְרוּצָה ——— ۲ רצץ.
מְרִיקִים ——— ריק.
מַרְוֶה ——— רוה.

מרח قَل-رگڑنا.
מָרוּחַ رگڑنے سے کُچلا هوا.
מֶרְחָב ——— רחב.
מֶרְחָק ——— רחק.
מַרְחֶשֶׁת ——— רחש.

מרט قَل ۱-هموار کرنا. ۲-تيز کرنا. ۳-بال يا رُواں يا پر [نرچ لينا.
نِفْعَل-کسي کے بال گرنے.
پُعل ۱-جلا هونا. ۲-تيز کيا جانا.
מֹרָט بال يا رُواں نوچا هوا.

מְרִי ——— ١ מרה.
מְרִיא ——— ٢ מרא.
מְרִיבָה ——— ריב.
מְרִירוּת | מְרִירִי ——— מרר.
מֹרֶךְ ——— רכך.
מֶרְכָּב | מֶרְכָּבָה ——— רכב.
מַרְכֹּלֶת ——— רכל.
מִרְמָה ——— רמה.
מִרְמָס ——— רמס.
מֵרֵעַ ——— רעה.
מִרְעֶה | מַרְעִית ——— רעה.
١ מַרְפֵּא מַרְפֵּה ——— ١ רפא.
٢ מַרְפֵּא ——— ٢ רפה.
מִרְפָּשׂ ——— רפס.

מרץ نِفْعَل ١-زورآور هونا. ٢-بهاري هونا.
هِفْعِيل-غصّه دلانا.

מַרְצֵעַ ——— רצע.
מַרְצֶפֶת ——— רצף.

מרק قَل ١-رگڑنا. ٢-جلا کرنا. ٣-صاف کرنا.
پُعل-جلا هونا.

מְרוּקִים م (جمع) طهارتيں.
מָרָק م شوربا (کيونکه روٹي کے ٹکڑوں پر ڈالا جاتا ہے).
[باعث.
תַּמְרוּק اور תַּמְרִיק م ١-طهارت. ٢-دفع هونے کا
מֶרְקָח | מֶרְקָחָה | מִרְקַחַת ——— רקח.

۱ מרר ٹپکنا.

۱ מַר م بُوند.

מֹר یا מוֹר م مُرّ (کیونکہ ٹپکتا ہے).

מִרְדָה ث پِٹ (کیونکہ ٹپکتا ہے).

۲ מרר قَل ۱-کڑوا ہونا. ۲-بہت دلگیر ہونا.

پِعِیل ۱-کڑوا کر دینا. ۲-غصّہ دلانا.

ہِفْعِیل ۱-کڑوا کر دینا. ۲-بہت دلگیر کرنا.

۳-بہت دلگیر ہونا. ۴-ضد کرني.

ہِتْپَلپِیل-نہایت غصّہ ہونا.

۲ מַר کڑوا.

מָרָה اور מָרָה ث دلگیري.

מְרִירִי ۱-کڑوا. ۲-مُہلک.

מְרִירוּת ث دلگیري.

מֶמֶר م دلگیري.

מַמְרֹרִים م (جمع) کڑواہٹ.

תַמְרוּרִים م (جمع) کڑواہٹ.

מְרֹרָה ث ۱-کڑواہٹ. ۲-زہر.

מְרֹרִים م (جمع) کڑوي ترکاري.

מִרְשַׁעַת ——— רשע.

מַשָּׂא ׀ מַשֹּׂא ׀ מַשָּׂאָה ׀ מַשְׂאֵת ——— נשא.

מִשְׁגָּב ——— שגב.

מְשׂוּכָה ׀ מְשׂוּכָּה ——— שׂוך.

מַשּׁוֹר ——— נשׁר.

מְשׂוּרָה ——— משׂר.

מָשׂוֹשׂ ——— שׂושׂ.

מִשְׂחָק ——— שׂחק.
מַשְׂטֵמָה ——— שׂטם.
מַשְׂכִּית ——— ١ שׂכה.
מַשְׂכֹּרֶת ——— שׂכר.
מַשְׂמֵר ——— סמר.
מִשְׂפָּח ——— שׂפח.

משׂר تقسيم كرنا.

מְשׂוּרָה ث سيال چيزوں كا ايک پيمانه.

מִשְׂרָה ——— שׂרה.
מִשְׂרָפָה ——— שׂרף.
מַשְׂרֵת ——— שׂרה.
מַשָּׁא | מַשָּׁאָה ——— ٢ נשׁא.
מַשְׁאָב ——— שׁאב.
מַשָּׁאוֹן ——— ١ נשׁא.
מַשְׁאוֹת ——— שׁוא.
מִשְׁאָלָה ——— שׁאל.
מִשְׁאֶרֶת ——— ٢ שׁאר.
מִשְׁבְּצֹת ——— שׁבץ.
מַשְׁבֵּר | מִשְׁבָּר ——— שׁבר.
מִשְׁבָּת ——— שׁבת.
מִשְׁגֶּה ——— שׁגה.

١ **משׁה** قَل-كهينچكر نكالنا.

هِفْعِيل-كهينچكر نكالنا.

מֹשֶׁה م چهڑانيوالا.

מֶשִׁי م نهايت باريک كسي قسم كا سوتي كپڑا.

۲ משה شام کو کوئی کام کرنا.
אמש ۱-کل شام کو. ۲-کل (گذرا ہوا). ۳-رات.
משה ——— ۲ נשא.
מַשִּׁיאָה מַשּׁוּאָה ——— שוא.
מְשׁוּבָה ——— שוב.
מְשׁוּגָה ——— שוג.
מָשׁוֹט מִשּׁוֹט ——— שוט.
מְשׁוּכָה ——— שכך.
۱ משח قَل ۱-مَلنا. ۲-خصوصاً تیل سے مَلنا. ۳-خصوصاً [مسح کرنا.
نِفْعَل-ممسوح ہونا.
מֶשַׁח م تیل.
۱ מִשְׁחָה اور ۱ מָשְׁחָה ث مسح کرنا.
מָשִׁיחַ م ۱-ممسوح شخص. ۲-خصوصاً مسیح.
۲ משח ۱-پھیلانا. ۲-ناپنا.
מִמְשַׁח م پھیلاؤ.
۲ מִשְׁחָה اور ۲ מָשְׁחָה ث حصہ.
מַשְׁחִית מַשְׁחֵת ׀ מִשְׁחָת ׀ מָשְׁחָת ——— שחת.
מִשְׁחָר ——— ۲ שחר.
מִשְׁבֵּחַ ——— שבח.
מִשְׁטָר ——— שטר.
מֶשִׁי ——— ۱ משה.
משך قَل ۱-کھینچنا. ۲-بڑھانا. ۳-مضبوط کرنا.
۴-پھیلنا. ۵-چھیننا. ۶-پکڑنا.
نِفْعَل-بڑھایا جانا.
پُعل ۱-گھسیٹا جانا. ۲-بڑھایا جانا.

מַשָּׁד م ۱-بڑھانا. ۲-قابض ہونا. ۳-مقبوضہ چیز.
מוֹשְׁכָה ث رسّی.
מִשְׁכָּב | מִשְׁכַּב ——— שכב.
מִשְׁכָּן | מִשְׁכַּן ——— שכן.
۱ מָשַׁל قَل ۱-مشابہ ٹھہرانا. ۲-مثال یا مثل پیش‌کرنا.
نِفْعَل-مشابہ ٹھہرنا.
پِعِیل-تمثیلیں دیکر بولنا.
ہِفْعِیل-مشابہ ٹھہرانا.
ہِتْپَعِیل-مشابہ ٹھہرنا.
מָשָׁל م ۱-مثال. ۲-تمثیل. ۳-مثل.
۱ מֹשֶׁל م تشبیہ.
מְשֹׁל م مثل.
۲ מָשַׁל قَل-سلطنت کرنی.
ہِفْعِیل-سلطنت دینی.
۲ מֹשֶׁל اور מִמְשָׁל م اور מֶמְשָׁלָה ث سلطنت.
מִשְׁלָח מִשְׁלַח מִשְׁלַחַת ——— שלח.
מְשַׁמָּה ——— שמם.
מִשְׁמָן ——— שמן.
מִשְׁמָע מִשְׁמַעַת ——— שמע.
מִשְׁמָר | מִשְׁמֶרֶת ——— שמר.
מִשְׁנֶה ——— שנא.
מְשִׁסָּה ——— שסס
מִשְׁעוֹל ——— שעל.
מִשְׁעִי ——— ۲ שעה.
מִשְׁעָן מַשְׁעֵן מַשְׁעֵנָה מִשְׁעֶנֶת ——— שען

מִשְׁפָּחָה ——— שפח.

מִשְׁפָּט ——— שפט.

מִשְׁפְּתַיִם ——— שפת.

משק قابض هونا.

מֶשֶׁק م مال.

מִמְשָׁק م مِلک.

מַשָּׁק ——— שקק.

מַשְׁקֶה ——— שקה.

מִשְׁקוֹל ——— שקל.

מַשְׁקוֹף ——— שקף.

מִשְׁקָל ׀ מִשְׁקֶלֶת ׀ מִשְׁקֹלֶת ——— שקל.

מִשְׁקָע ——— שקע.

מִשְׁרָה ——— שרא.

מַשְׁרוֹקִיתָא ——— שרק.

משש قَل-چُھونا.

پِعِيل-ٹٹولنا.

هِفْعِيل-ٹٹولنا.

מִשְׁתֶּה ——— שתה.

מֵת ——— מות.

מַת م مرد.

מַתְבֵּן ——— תבן.

מֶתֶג م باگ (گھوڑے كي).

מתה تانگنا.

מָתַי كب.

לְמָתַי اور עַד מָתַי كب تك.

מָתוֹק ——— מתק.

מתח قَل-پهيلانا.

אַמְתַּחַת ث بورا.

מַתְכֹּנֶת ——— תכן.

מַתְלְעוֹת ——— לתע.

מְתֹם ——— תמם.

מתן زورآور هونا.

מָתְנַיִם م (تثنيه) كمر.

אַמְתָּנִי زورآور.

מַתָּן | מַתְּנָא | מַתָּנָה ——— נתן.

מתק قَل ۱-چُوسنا. ۲-ميٹها هونا.

הִפְעִיל ۱-ميٹها كرنا. ۲-ميٹها هونا.

מֶתֶק اور מֹתֶק م مٹهاس.

מָתוֹק ميٹها.

מַמְתַּקִּים م (جمع) شيرينياں.

מַתַּת ——— נתן.

נ

۱ **נָא** مِنّت يا آرزو يا عاجزي كا لفظ.

אָנָּא اور אָנָּה مِنّت يا آرزو يا عاجزي كا لفظ.

۲ נָא ——— ניא.

נאד ——— ניד.

נאה قَل ۱-بيٹهنا. ۲-رهنا.

פִּעְלֵיל ۱-پهبنا. ۲-خوبصورت هونا.

נְאָה ث ۱-مسکن. ۲-خصوصاً بیابان کے بیچ میں آبادي.

נָאוֶה ۱-شایسته. ۲-خوبصورت.

נאם قَل-الهام سے کہنا.

נְאֻם م الهامي قول.

נאף قَل اور پِعِیل-زنا کرنا.

נִאֻפִים اور נַאֲפוּפִים (صیغه جمع) زناکاریاں.

۱ **נאץ** قَل-حقارت سے رد کرنا.

پِعِیل ۱-حقارت سے رد کرنا. ۲-کُفر بکوانا.

هِتْپُوعیل-حقیر سمجها جانا.

נְאָצָה اور נֶאָצָה ث کُفر آمیز حقارت.

۲ נאץ ——— נוץ.

נאק قَل-آه مارنا.

נְאָקָה ث آه.

נאר پِعِیل-نفرت کرني.

נבא قَل ۱-اُبالنا. ۲-قدرتِ اِلهي سے بهرپُور کرنا.

نِفْعَل ۱-قدرتِ اِلهي سے بهرکر اُسے کلام یا فعل سے ظاهر کرنا. ۲-نبي بننا. ۳-نبي بنکر بات کرني.

هِتْپَعِیل ۱-نبي بنکر بات کرني. ۲-دیوانه سا بننا.

נָבִיא اور נְבִיא م نبيّ.

נְבִיאָה ث نبیّه.

נְבוּאָה ث نبي کا کلام یا کتاب.

נבב چهیدنا.

נָבוּב ۱-کهوکهلا. ۲-باطل.

בָּבָה ث ۱-چهید. ۲-دروازه. ۳-آنکه کي پُتلي.

נְבוּבָה ث انعام. (ماخذ مشتبه).
נבח قَل-بهونكنا.
נבט پِعِيل اور هِفْعِيل ١-تاكنا. ٢-ديكهنا. ٣-كسي كا لحاظ كرنا. ٤-ديكهتا رهنا.
מַבָּט م ١-جو تاكا جاتا هے. ٢-جس كي اُميد كي جاتي هے. ٣-اُميد.
נבך پُهوٹ نكلنا.
נבך م چشمه.
נבל قَل ١-مُرجهانا. ٢-ضعيف هونا. ٣-احمق هونا.
پِعِيل ١-حقير جاننا. ٢-ذليل كرنا.
נָבָל ١-احمق. ٢-كافر.
נֵבֶל اور נבל ١-مشك (ڈهيلےپن كے سبب). ٢-گهڑا. ٣-ايك قسم كا تاردار باجا جو گهڑے كے كچهه همشكل هوتا تها.
נְבָלָה ث ١-حماقت. ٢-كُفر كا فعل.
נבלָה ث لاش.
נַבְלוּת ث ١-شرم. ٢-شرمگاه.
נבע قَل-اُبلنا.
هِفْعِيل ١-كثرت سے بها دينا (گويا اُبال كر). ٢-خوشي سے بيان كرنا. ٣-سڑانا (كيونكه بهت سي چيزيں سڑكر اُبلتي هيں).
מַבּוּעַ م چشمه.
נִבְרֶשְׁתָּא ث شمعدان (شايد נוּר اور אֵשׁ سے مركب هے).
נגב خشك هونا.
נגב م ١-دكهن طرف. ٢-خصوصاً كنعان كا دكهني حصه.

נגד قَل ۱-سامنے هونا. ۲-ظاهر هونا. ۳-بهنا.
هِفْعِيل ۱-ظاهر كرنا. ۲-بيان كرنا.
هُفْعَل-بيان كيا جانا.
נֶגֶד ۱-سامنے. ۲-طرف.
כְּנֶגֶד كے موافق.
לְנֶגֶד ۱-سامنے. ۲-مقابله ميں. ۳-كے لئيے.
מִנֶּגֶד ۱-سامنے سے. ۲-پاس سے. ۳-سامنے.
۴-مقابله ميں.
נָגִיד م ۱-پيشوا. ۲-سردار. ۳-شريف.

נגה قَل-روشن هونا.
هِفْعِيل ۱-روشن كرنا. ۲-روشني ديني.
נֹגַהּ ث ۱-چمک. ۲-جلال. ۳-صبح كي روشني.
נְגֹהָה ث چمک.

נגח قَل-سينگ مارنا.
پِعِيل-سينگ مارنا.
هِتْپَعِيل-لڑائي كرني.
נַגָּח سينگ مارنيوالا.

נגִינָה ——— נגן.

נגל كاٹنا.
מַגָּל م درانتي.

נגן قَل اور پِعِيل-تاردار باجا بجانا.
נְגִינָה ث ۱-تاردار باجا. ۲-ايسے باجے كي آواز.
۳-ايسے باجے كے ساتھ گايا هوا گيت.
۴-خصوصاً تمسخر كا گيت.
מַנְגִּינָה ث تمسخر كا گيت.

נגע قَل ۱-چُھونا. ۲-پہنچنا. ۳-کسي پر اثر کرنا. ۴-مارنا.
۵-بیمار کر دینا.
نِفْعَل-شکست کھانا.
پِعِیل-مارنا.
پُعل-مارا جانا.
هِفْعِيل ۱-چُھوانا. ۲-پہنچانا. ۳-لگانا. ۴-چُھونا.
۵-پہنچنا..
נֶגַע م ۱-چوٹ. ۲-مار. ۳-بیماري. ۴-خصوصاً برص.
נגף قَل ۱-مارنا. ۲-بیمار کر دینا. ۳-شکست دیني.
۴-سینگ مارنا. ۵-دھکیلنا. ۶-ٹھیس کھاني.
נֶגֶף م ۱-مار. ۲-مرض. ۳-ٹھیس.
מַגֵּפָה ث ۱-قتل. ۲-وباے مُہلک.
נגר نِفْعَل ۱-بہہ جانا. ۲-پھیل جانا.
هِفْعِيل ۱-اُنڈیلنا. ۲-گرا دینا. ۳-سونپ دینا.
هُفْعَل-بہا دیا جانا.
נגשׂ قَل ۱-دھکیلنا. ۲-ھانکنا. ۳-بیگار میں کام کرانا.
۴-قرض طلب کرنا. ۵-محصول طلب کرنا.
۶-حکومت کرني.
نِفْعَل ۱-مظلوم ھونا. ۲-مجبور ھونا. ۳-ایک
دوسرے پر ظلم کرنا.
נגשׁ قَل ۱-نزدیک آنا. ۲-ہٹ جانا (گویا اپنے نزدیک آنا).
نِفْعَل-نزدیک آنا.
هِفْعِيل ۱-نزدیک لانا. ۲-گذراننا. ۳-نزدیک آنا.
هُفْعَل ۱-پہنچایا جانا. ۲-گذرانا جانا.
هِتْپَعِیل-نزدیک آنا.

נד ——— נוד.

נדא اور **נדה** قَل ہٹنا.

پِعِیل ۱-ہٹانا. ۲-خارج کرنا.

נדב قَل ۱-اُبھارنا. ۲-خوشي سے مُستعد ہونا. ۳-خوشي سے دینا.

ہِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں اُبھارنا. ۲-اپني خوشي سے اپنے تئیں سونپ دینا. ۳-اپني خوشي سے کچھ دیدینا.

נְדָבָה ث ۱-مُستعدي. ۲-خوشي سے گذراني ہوئي قرباني.

נָדִיב ۱-خوشي سے مُستعد. ۲-سخي. ۳-شریف. ۴-سردار.

נְדִיבָה ث ۱-شرافت. ۲-اقبال مندي.

נִדְבָּךְ م پتھروں کي دیوار. (ماخذ مشتبہ).

נדד قَل ۱-چَلانا. ۲-چَلنا. ۳-گھومنا. ۴-آوارہ پھرنا. ۵-بھاگ جانا.

پوعل-بھاگ جانا.

ہِفْعِیل-بھگا دینا.

ہُفْعَل-بھگا دیا جانا.

ہِتْپوعیل-بھاگ جانا.

נְדֻדִים م (جمع) لوٹنا.

נִדָּה ث ۱-الگ کئے ہوئے شخص کا حال. ۲-خصوصاً حیض والي کا حال. ۳-حیض. ۴-کوئي مکروہ مَیل. ۵-ناپاکي.

נִידָה ث مکروہ چیز.

۱ נדה ——— נדא.

۲ **נדה** سخي هونا.

נדה اور נָדָן م بڑا انعام.

נדח قَل ۱-دهکیلنا. ۲-نکال دینا. ۳-مارنے کے لئے اُٹھانا.

نِفْعَل ۱-نکال دیا جانا. ۲-آوارہ پھرنا. ۳-بھاگ جانا. ۴-بھٹکایا جانا. ۵-مارنے کے لئے اُٹھایا جانا.

پُعل-دهکیل دیا جانا.

هِفْعِیل ۱-دهکیل دینا. ۲-نکال دینا. ۳-پراگندہ کرنا. ۴-بھٹکانا. ۵-زور سے پہنچانا.

هُفْعَل-آوارہ پھرایا جانا.

מַדּוּחִים م (جمع) گمراهیاں.

נָדִיב נְדִיבָה ——— נדב.

۱ **נָדָן** م میان (تلوار وغیرہ کا).

נדנה م ۱-میان. ۲-بدن.

۲ נָדָן ——— ۲ נדה.

נדף قَل ۱-هانک دینا. ۲-بھگا دینا. ۳-اُڑا دینا.

نِفْعَل ۱-هانک دیا جانا. ۲-اُڑا دیا جانا.

נדר قَل-مَنّت ماننی.

נדר اور נדר م ۱-مَنّت. ۲-مَنّت کی چیز.

נֹהַ ——— נוה.

נהג قَل ۱-هانکنا. ۲-لے چلنا. ۳-لے جانا. ۴-رهنمائی کرنی.

پِعِیل ۱-هانپنا. ۲-آہ مارنا. ۳-هنکانا. ۴-لے جانا. ۵-لے چلنا.

מִנְהָג م هنكاؤ.

נהד بلند هونا.

הוד (נהוד کےعوض) م ۱-بلندي. ۲-عظمت. ۳-جمال.

נהה قَل-نوحه كرنا.

نِفْعَل-فرياد كرنا.

נְהִי اور נִי اور הִי م نوحه.

נְהִיָּה ث نوحه.

נהור נהיר | נְהִירוּ ——— ۲ נהר.

נהל پِعِيل ۱-نرمي سے لے چلنا. ۲-حفاظت كرني.

۳-پرورش كرني.

هِتْپَعِيل-نرمي سے چلنا.

נַהֲלֹל م چراگاه.

נהם قَل ۱-گرجنا. ۲-شور مچانا. ۳-آه مارني.

נַהַם م گرج.

נְהָמָה ث ۱-شور. ۲-آه.

נהק قَل-گدهے كا بولنا.

۱ **נהר** قَل-كثرت سے بهنا.

נָהָר اور נְהַר م ۱-بڑا دريا. ۲-خصوصاً فرات. ۳-دهار.

מִנְהָרָה ث دريا كا مقام.

۲ **נהר** قَل-روشن هونا.

נְהָרָה ث نور.

נהור اور נהיר م نور.

נְהִירוּ ث دانش.

נוא قَل اور هِفْعِيل ۱-انكار كرنا. ۲-باطل كر دينا.

۳-منع كرنا.

תְּנוּאָה ث ۱-کسي سے دل پھیرنا. ۲-دل پھرنے یعنے ناراضي کا سبب.

נוב قَل ۱-اُگنا. ۲-پیدا کرنا.
پِعلیل-اُگانا.
נוֹב اور נִיב م ۱-زمین کا حاصل. ۲-پھل.
אַרְנֶבֶת ث خرگوش (۱ ארה اور ניב سے مرکب).
תְּנוּבָה ث ۱-زمین کا حاصل. ۲-پھل.

נוד قَل ۱-هلنا. ۲-آوارہ پھرنا. ۳-بھاگنا. ۴-سر هلانا. ۵-ماتم کرنا. ۶-ماتم پُرسي کرني.
هِفعِیل ۱-آوارہ پھرانا. ۲-سر هلانا.
هُفعَل-خارج کیا جانا.
هِتپَعِیل ۱-ڈگمگانا. ۲-سر هلانا. ۳-ماتم کرنا.
נֹד م ڈهیر (کیونکہ هلایا جاتا ہے).
נוֹד م آوارگي.
נִיד م ماتم پُرسي.
מָנוֹד م هلانے کا باعث.
נֹאד م شیشہ.

נוה قَل ۱-بیٹھنا. ۲-گھر میں رهنا. ۳-پھبنا.
هِفعِیل ۱-رونق بخشني. ۲-کسي کي تعظیم کرني.
۱ נָוֶה ۱-رهنے والا. ۲-پھبنے والا.
۲ נָוֶה اور נָוָה ث ۱-مسکن. ۲-بیابان کے بیچ میں آبادي.

נוה رونق دار هونا.
נֹהַּ م رونق.

נוח قَل ۱-آرام کرنا. ۲-بیٹھ جانا. ۳-بیٹھا رهنا.

ہِفْعِیل کي دو صورتیں پائي جاتي هیں یعني
(۱) הֵנִיחַ آرام دینا
(۲) הִנִּיחַ ۱-رکھ دینا. ۲-رهنے دینا.
۳-چھوڑ دینا. ۴-کوئي کام
کرنے دینا.
ہُفْعَل کي بهي دو صورتیں پائي جاتي هیں یعني
(۱) הוּנַח آرام دیا جانا.
(۲) הֻנַּח ۱-رکھ دیا جانا. ۲-رهنے دیا
جانا.
נוֹחַ اور נֹחַ م آرام.
נַחַת ث ۱-آرام. ۲-رکھ دیا جانا.
נחת قَل-اُتر جانا.
نِفْعَل-دهس جانا
پِعِیل-دبا دینا.
ہِفْعِیل ۱-اُتار دینا. ۲-اُتار لے جانا.
۳-رکھ دینا.
ہُفْعَل-گرایا جانا.
נָחֵת اُترنےوالا.
הֲנָחָה ث آرام دهي.
מָנוֹחַ م اور מְנוּחָה ث ۱-آرامگاه. ۲-آرام.
נִיחוֹחַ م ۱-آرام. ۲-رضامندي.

נוט قَل-کانپنا.

נול پِعِیل-پلیده کرنا.
נְוָלוּ اور נְוָלִי ث پیخانه.

נום قَل-اُونگهنا.

נוּמָה ث اُونگھ.
תְּנוּמָה ث نیند.

נון نِفْعَل-پنپنا.
هِفْعِيل-پنپنا.
נִין م آولاد.
מָנוֹן م بیٹا.

נוס قَل-بهاگ جانا.
هِفْعِيل ۱-بهگا دینا. ۲-بچانا.
נָס بهاگنےوالا.
מָנוֹס م اور מְנוּסָה ث ۱-بهاگنا. ۲-پناه گاه.

נוע قَل ۱-ڈگمگانا. ۲-تهرتهرانا. ۳-جُهولنا. ۴-هلنا. ۵-آواره پهرنا.
نِفْعَل-هلایا جانا.
هِفْعِيل ۱-هلانا. ۲-کنپانا. ۳-آواره پهرانا.
מְנַעַנְעִים م (جمع) ایک قسم کا باجا جو هلایا جاتا هے.

נוף قَل ۱-جُهلانا. ۲-خصوصاً هاتھ کو جُهلانا. ۳-هاتھ سے چهڑکنا.
هِفْعِيل ۱-جُهلانا. ۲-هلانا.
هُفْعَل-جُهلایا جانا.
پِعلیل-هلانا.
נוֹף م بلندي (کیونکه بلند چیزیں اکثر هلتي هیں).
נָפָה ث ۱-چهلني. ۲-بلند مقام.
נֶפֶת ث بلند مقام.
נֹפֶת ث ۱-ٹپکاؤ. ۲-ٹپکتا هوا شهد.

תְּנוּפָה ث ١-جُھلاؤ. ٢-ھلاؤ.

נרץ اور ٢ נאץ قَل ١-چمکنا. ٢-بھاگنا.

הִפְעִיל-پُھولنا.

נוֹצָה ——— נֹצָה.

נרק قَل-چُوسنا.

הִפְעִיל-اپنا دُود پِلانا.

נרר روشن ھونا.

נוּר ث آگ.

١ נִיר اور נִיר اور נֵר اور נֵר م چراغ.

מְנוֹרָה ث شمعدان.

תַּנּוּר م ١-تنور. ٢-بھٹّي (٢ תַּן اور נוּר سے مرکب).

נרש قَل-بيمار ھونا.

נזד اُبالنا.

נָזִיד م لبسي.

נזה قَل-چھڑکا جانا.

הִפְעִיל-چھڑکنا.

נָזִיר ——— נזר.

נזל قَل ١-بہنا. ٢-اُترنا.

הִפְעִיל-بہانا.

מַזָּרוֹת اور מַזָּרוֹת ث (جمع) ١-اُترنے کے مقام.
٢-منطقة البروج.

נֶזֶם م ١-نتھ. ٢-بالي. (ماخذ مشتبہ).

נזק قَل-نقصان اُٹھانا.

הִפְעִיל-نقصان پہنچانا.

נֵזֶק م نقصان.

נזר نِفْعَل ۱-الگ ہونا. ۲-پرہیز کرنا. ۳-اپنے تئیں مقدس کرنا.

ہِفْعِیل ۱-الگ کرنا. ۲-پرہیز کرانا. ۳-مقدس کرنا.

נֵזֶר م ۱-تقدیس. ۲-لمبے بال. ۳-تاج (کیونکہ اُسکے سبب عوام سے الگ ہو جاتے ہیں).

נָזִיר ۱-مقدس آدمی. ۲-خصوصا ایک قسم کی مَنّت ماننےوالا جو نازیر کہلاتا ہے.

מִנְזָר م تاجدار.

נַח ——— נוח.

נחה قَل اور ہِفْعِیل ۱-لےچلنا. ۲-ہدایت کرنی. ۳-پہنچانا.

מִנְחָה ث ۱-نذر. ۲-خصوصاً خدا کے لئے. ۳-محصول.

נִחֻמִים ——— נחם.

נָחִישׁ נְחִישָׁה ——— ۲ נחש.

נְחִיָּה ——— חיי.

נְחִירַיִם ——— נחר.

۱ נחל قَل ۱-قبضہ میں لینا. ۲-خصوصاً میراث میں لینا. ۳-قابض کر دینا.

پِعِیل-قابض کر دینا.

ہِفْعِیل ۱-قبضہ میں دینا. ۲-خصوصاً میراث میں دینا.

ہُفْعَل-قابض کیا جانا.

ہِتْپَعِیل-اپنے قبضہ میں لینا.

נַחֲלָה اور נַחֲלַת ث ۱-قبضہ. ۲-مقبوض. ۳-خصوصا میراث. ۴-بخرہ.

۲ נחל بهنا.

נַחַל اور נַחְלָה ث ۱-ندي. ۲-وادي (يعني نالا).

נחם نِفْعَل ۱-افسوس كرنا. ۲-ترس كهانا. ۳-پچهتانا.
۴-تسلي پذير هونا. ۵-انتقام لينا.

پِعِيل-تسلي ديني.

پُعَل-تسلي پاني.

هِتْپَعِيل ۱-ترس كهانا. ۲-پچهتانا. ۳-تسلي پذير هونا.

נֹחַם م پچهتاوا.

נֶחָמָה ث تسلي.

נִחוּמִים يا נִחֻמִים م (جمع) ۱-تسلياں. ۲-پچهتاوے.

תַּנְחוּם م اور תַּנְחוּמָה ث تسلي.

נַחְנוּ ——— אֲנַחְנוּ.

נחץ قَل-پهرتي كراني.

נחר خُرخُرانا.

נַחַר م اور נַחֲרָה ث خُرخُراهت.

נְחִירַיִם م (تثنيه) نتهنے.

۱ נחש قَل-پُهسپُهسانا.

پِعِيل ۱-جادو كرنا. ۲-شگون كرنا. ۳-قياس كرنا.
۴-شگون كي طرح قبول كرنا.

נַחַשׁ م ۱-جادو. ۲-شگون.

נָחָשׁ م سانپ.

۲ נחש پيتل يا تانبے سے بننا.

נָחוּשׁ پيتل كا.

נְחֹשֶׁת م اور נְחוּשָׁה ث ۱-پيتل يا تانبا.
۲-پيسا. ۳-پيتل كي بيڑي.

נְחֻשְׁתָּן م پیتل کا ٹکڑا.

נחת ' נַחַת ' נְחַת ——— נוח.

נטה قَل ۱-پھیلانا. ۲-لمبا کرنا. ۳-پھیلانا. ۴-جھکانا. ۵-جھکنا. ۶-ڈھلنا. ۷-پھسلنا. ۸-پھیرنا. ۹-پھرنا.

نِفْعَل ۱-پھیلایا جانا. ۲-پھیلنا. ۳-لمبا ہونا.

ہِفْعِیل ۱-پھیلانا. ۲-جھکانا. ۳-پھیرنا. ۴-بھٹکانا. ۵-بگاڑنا. ۶-الگ رکھنا. ۷-بھٹکنا.

מַטֶּה م ۱-شاخ. ۲-عصا. ۳-چھڑی (سزا دینے کی). ۴-بنی اسرائیل کا ایک سِبط.

מִטָּה ث ۱-پلنگ. ۲-پالکی. ۳-جنازہ.

מַטָּה نیچے.

לְמַטָּה ۱-نیچے کی طرف. ۲-نیچے.

מִלְמַטָּה نیچے.

מֻטֶּה ث ۱-پھیلاؤ. ۲-پھیرنا.

נָטוּי ——— נטה.

נְטִיָּה ——— נטה.

נְטִישָׁה —— — נטש.

נטל قَل ۱-اُٹھانا. ۲-رکھ دینا. ۳-لادنا.

پِعِیل-اُٹھانا.

נָטִיל لدا ہوا.

נֵטֶל م بوجھ.

נטע قَل ۱-لگانا (درخت وغیرہ). ۲-گاڑ دینا. ۳-نصب کرنا.

نِفْعَل-لگایا جانا.

נֶטַע م ١-لگا هوا درخت. ٢-لگائے هوئے درختوں کا مجموعه. ٣-لگانا.

נְטַע م لگا هوا درخت.

מַטָּע م لگانا.

נטף قَل-ٹپکنا.

هِفعِيل-ٹپکانا.

נֶטֶף م ١-بُوند. ٢-ايک قسم کا خوشبودار گوند.

נְטִיפָה ث ايک قسم کي بالي.

נטר قَل ١-حفاظت کرني. ٢-رکھ چھوڑنا. ٣-پاسباني [کرني.

מַטָּרָה اور מַטָּרָא ث ١-قيد خانه. ٢-نشاني.

נטש قَل ١-چھوڑ دينا. ٢-پهيلانا. ٣-پهيلنا. ۴-سپردکرنا. ٥-رهنے دينا. ٦-کوئي کام کرنے دينا. ٧-نکال دينا. ٨-نکال لينا.

نِفعَل ١-پهيل جانا. ٢-ڈهيلا هونا. ٣-گرايا جانا.

پُعل-چهوڑ ديا جانا.

נְטִישָׁה ت تاک کا ريشه.

נִי - נהה.

ניא کچا هونا.

נָא کچا.

ניב — - - נוב.

ניד - - - נוד.

נִידָה — - נדד.

ניחח - - נוח.

נין — - - נון.

נים נום.

נִיצוֹץ ——— נצץ.
ניר | ا נִיר ——— נור.

ניר قَل-زمين جوتني.
۲ נִיר م اُفتادہ زمين.
מָנוֹר م بيل کا جوا.

נכא اور נכה قَل-مارنا.
نِفْعَل-مارڈالا جانا.
هِفْعِيل ا-مارنا. ۲-شکست ديني. ۳-جبراً ليلينا. ۴-توڑنا. ۵-چهيدنا. ۶-مار ڈالنا.
هُفْعَل ا-مارا جانا. ۲-مارڈالا جانا. ۳-ليليا جانا.
נָכָא اور נָכֵא ا-مارا هوا. ۲-مصيبت‌زده. ۳-غمگين.
נְכאֹת اور נכת ث ا-خوشبودار چيز (کيونکه کوتنے سے بنتي ہے). ۲-کوئي عمدہ چيز.
נָכֶה ا-مارا هوا. ۲-کُچلا هوا.
נכה ا-مارنےوالا. ۲-تهمت لگانےوالا.
מַכָּה ث ا-مار. ۲-بلا. ۳-کہاؤ. ۴-قتل.

נֶכֶד م اَولاد.

נכח سامنے هونا.
נָכֹחַ ا-سامنے کا. ۲-سيدها.
נְכֹחָה ث درستي.
נֹכַח ا-سامنے. ۲-طرف.
לְנֹכַח ا-سامنے کي طرف. ۲-آگے. ۳-کے لئے.
נֹכַח سامنے.

נכל قَل پِعِیل ہِتْپَعِیل ۱-فریب کرنا. ۲-فریب دینا.

נכל م مکر.

כילי اور כלי فریبي.

נכס جمع کرنا.

נכס اور נכסים م دولت.

נכר قَل-اجنبي ہونا.

پِعِیل ۱-اجنبي کرنا. ۲-انکار کرنا. ۳-ناواقف ہونا. ۴-تاکنا (کیونکہ جس چیز سے ناواقف ہوتے ہیں اُسي کو تاکتے ہیں).

ہِفْعِیل ۱-تاکنا. ۲-لحاظ کرنا. ۳-پہچاننا. ۴-جاننا. ۵-خبر لیني.

نِفْعَل ہِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں ناواقف بنانا. ۲-معلوم ہونا.

נכר اجنبي.

נכר اور נכר م عجیب حال.

נכרי اجنبي.

נכריה ث پرائي عورت.

הכרה ث عورت (کیونکہ اُسي سے کوئي چیز پہچاني جاتي ہے).

מכר جان پہچان.

נכת ——— נכא.

נלה ہِفْعِیل ۱-تمام کرنا. ۲-حاصل کرنا.

מנלה م دولت.

נמבזה ——— ב ז ה.

נמל کات ڈالنا.

נְמֵלָה ث چيونٹي.

נמר چتلا هونا.

נָמֵר اور נִמֵּר م لگربگّا (تيندوا).

נס ——— נסס.

נְסִבָּה ——— סבב.

נסג قَل-هٹ جانا.

هِفْعِيل ١-هٹانا. ٢-لے جانا.

هُفْعَل-هٹ جانا.

נסה پِعِيل ١-آزمانا. ٢-كوشش كرني.

מַסָּה ث ١-آزمايش. ٢-امتحان.

נסח قَل-اُكهاڑ دينا.

نِفْعَل-اُكهاڑا جانا.

هِتْپَعِيل-اُكهاڑا جانا.

מִסָּח م بچاؤ.

נָסִיךְ ——— ١ נסך.

١ נסך قَل ١-اُنڈيلنا. ٢-تپاون كرنا. ٣-ڈهالنا.

٤-مسح كرنا.

نِفْعَل-ممسوح هونا.

پِعِيل-تپاون كرنا.

هِفْعِيل-تپاون كرنا.

هُفْعَل-تپاون كيا جانا.

נֵסֶךְ اور נֶסֶךְ اور נֵסֶךְ م ١-تپاون. ٢-ڈهالي هوئي مورت.

נָסִיךְ م ١-نذر. ٢-ڈهالي هوئي مورت. ٣-ممسوح شخص. ٤-خصوصا بادشاه. ٥-كوئي حاكم.

١ מַסֵּכָה ث ١-ڈهالنا. ٢-ڈهالي هوئي مورت.

۲ נסך ۱-گُونتهنا. ۲-ڈھانکنا.

۲ מַסֵּכָה ث ڈھنکنا.

מַסֶּכֶת ث تانا.

נסס قَل-بلند کرنا.

هِتְפַּעֵל-اپنے تئیں بلند کرنا.

נֵס م ۱-جھنڈا. ۲-نشاني.

נסע قَل ۱-اُکھیڑنا. ۲-خیمہ اُکھیڑنا. ۳-روانہ ہونا.
۴-چُھکانا.

نِفعَل-اُکھیڑا جانا.

هِفعِيل ۱-خیمہ اُکھڑوانا. ۲-روانہ کرنا. ۳-اُکھیڑنا.
۴-تراشنا.

מַסָּע م ۱-خیمہ کا اُکھیڑنا. ۲-روانگي. ۳-منزل.

מַסָּע م ۱-تیر. ۲-پتھر کي کان.

נסק قَل-چڑھ جانا.

هِفعِيل-چڑھانا.

هُفعَل-چڑھایا جانا.

נְעוּרִים נְעוּרוֹת ——— נֹעַר.

נְעִים ——— נעם.

נעל قَل ۱-اڑبنگے سے بند کرنا. ۲-جوتي پہنانی.

هِفعِيل-جوتي پہنانی.

נַעַל ث جوتي.

מִנְעָל اور מַנְעוּל م اڑبنگا (آگل).

נעם قَل-پسند ہونا.

נֹעַם م ۱-پسندیدگي. ۲-خوبصورتي.

נְעִימוּת م پسندیدگي.

נָעִים پسندیدہ

מַנְעַמִּים م (جمع) مزیدار کھانا.

נעץ چُبھنا.

נַעֲצוּץ م خاردار درختوں کا مجموعہ.

¹ **נער** قَل-گرجنا (شیر کا).

² **נער** قَل-جھاڑ ڈالنا.

نِفْعَل هِتْپَعِيل ١-جھاڑ ڈالا جانا. ٢-کوئي چیز اپنے پر سے جھاڑکر چھوٹ جانا.

پِعِیل-جھاڑ ڈالنا.

١ נַעַר م آوارہ پھرنےوالا.

נְעֹרֶת ث ١-سَن کا پاٹ (کیونکہ سَن سے جھاڑا جاتا ہے).

נַעַר م ١-لڑکا. ٢-بچّہ. ٣-جوان. ٤-خادم. ٥-لڑکي.

נֹעַר م لڑکپن.

נַעֲרָה ث ١-لڑکي. ٢-لونڈي.

נְעוּרִים م (جمع) اور נְעוּרוֹת ث (جمع) ١-لڑکپن. ٢-جواني.

נעש اُٹھانا.

٢ עָשׁ (עַיִשׁ کے عوض) اور עַיִשׁ م ١-جنازہ. ٢-ستاروں کا ایک گُچّھا جو عربي میں نعش کہلاتا ہے.

נָפָה ——— נוף.

נפח قَل ١-پھونکنا. ٢-دم چھوڑنا.

پُعل-پھونکا جانا.

هِفْعِيل ١-آهیں کرواني. ٢-اپنے دم سے هانک دینا.

מַפָּח م دم کا چھوڑنا.

מַפֻּחַ م دھونکني.

תַּפּוּחַ م ۱-سیب (کیونکه خوشبو کے سبب وہ سونگھا جاتا ہے)۔ ۲-سیب کا درخت.

נָפִיל ——— נְפִיל.

נֹפֶד م ایک قسم کا گوند. (ماخذ مشتبه).

נפל قل ۱-گرنا. ۲-پڑا رهنا. ۳-سوکھ جانا. ۴-هلاک هونا. ۵-واقع هونا. ۶-ادنیٰ ٹھہرنا. ۷-لپکنا. ۸-اُترنا. ۹-خیمه لگانا. ۱۰-دُشمن کي طرف چلا جانا. ۱۱-اُداس هونا. ۱۲-پیش هونا.

هِفْعِیل ۱-گرانا. ۲-جَن ڈالنا. ۳-سکھا ڈالنا. ۴-اُداس کرنا. ۵-پیش کرنا. ۶-کرنے دینا. ۷-کوئي کام چھوڑنا.

هِتْپَعِیل ۱-سجده کرنا. ۲-لپکنا.

پِعلِیل-گرنا.

נֵפֶל م سقطه.

נְפִיל م پهلوان (یا تو آوروں کو گرانے کے سبب یا خدا سے برگشته هونے کے سبب).

מַפָּל م ۱-چھلکا (کیونکه گر جاتا ہے). ۲-ڈھیلا چمڑا.

מַפֵּלָה اور מַפָּלָה ث ویرانه.

מַפֶּלֶת ث ۱-گرنا. ۲-پڑي هوئي چیز. ۳-خصوصاً لاش.

נפץ قَل ۱-پھوڑ ڈالنا. ۲-پراگنده کرنا. ۳-پراگنده هونا.

پِعِیل ۱-پھوڑ ڈالنا. ۲-پراگنده کرنا.

پُعل-توڑ ڈالا جانا.

נֶפֶץ م سیلاب.

נִפֻּץ م پراگندگي.

מַפָּץ م پھوڑ ڈالنا.

מַפֵּץ م مارتول.

נפק قَل-نكلنا.

هِفْعِيل-نكالنا.

נִפְקָא ث خرچ.

נפשׁ نِفْعَل-دم لينا.

נֶפֶשׁ م اور ث ١-دم. ٢-خوشبو. ٣-جان. ٤-نفس. ٥-دل. ٦-خود. ٧-غرور. ٨-صبر. ٩-جاندار. ١٠-خصوصاً آدمي. ١١-لاش.

נפת נֹפֶת ——— נוף.

נַפְתִּירִים ——— פתר.

נֵץ ——— נצץ.

נצא قَل-اُڑ جانا.

נצב قَل-رکھ دينا.

نِفْعَل ١-رکھا جانا. ٢-مقرر ہونا. ٣-حاضر ہونا. ٤-کھڑا ہونا. ٥-قائم ہونا.

هِفْعِيل ١-کھڑا کرنا. ٢-نصب کرنا. ٣-مقرر کرنا. ٤-رکھ دينا. ٥-تيز کرنا.

هُفْعَل ١-رکھا جانا. ٢-لٹايا جانا. ٣-مقرر ہونا.

נִצָּב م قبضہ (تلوار وغيره کا).

נִצְבָּא ث مضبوطي.

נְצִיב م ١-سردار. ٢-ستون. ٣-چوکي (سپاهيوں کي).

מַצָּב م ١-کھڑے ہونے کي جگہ. ٢-عُہدہ. ٣-چوکي.

מֻצָּב م چوکي.

מַצָּבָה اور מִצָּבָה ث چوکي.

מַצֵּבָה ث ١-ستون. ٢-ايک قسم کا بُت.

מַצֵּבֶת ث ١-ستون. ٢-تنه (درخت كا).

נצח قَل ١-اُڑنا. ٢-جهگڑنا (شايد اسواسطے كه پرنده پر اُٹھاكر لڑتے جهگڑتے هيں). ٣-ويران كرنا.
٤-ويران هونا.
نِفْعَل ١-جهگڑنا. ٢-ويران هونا.
هِفْعِيل-جهگڑنا.
١ נֹצָה يا נוֹצָה ث پرند كا ايک پر.
٢ מַצָּה اور מַצּוּת ث جهگڑا.
נִצָּה ——— נצן.
٢ נֹצָה ——— יצא.
נְצוּרָה ——— נצר.

١ נצח قَل-چمكنا.
نِفْعَل-دائم هونا.
پِعِيل-سرداري كرني.
هِتْپَعِيل-غالب هونا.
١ נֵצַח اور נֶצַח م ١-رونق. ٢-حق. ٣-دوام.

٢ נצח چهڑكنا.
٢ נֵצַח م رَس.
נְצִיב ——— נצב.
נָצִיר ——— ١ נצר.

נצל پِعِيل ١-چهيننا. ٢-لُوٹنا. ٣-چهڑانا.
هِفْعِيل ١-چهيننا. ٢-چهڑانا.
هُفْعَل-چهڑايا جانا.
نِفْعَل ١-چهڑايا جانا. ٢-چهوٹ جانا.
هِتْپَعِيل-اپنے سے چهڑا پهينكنا.

הַנִּצָּה ث چُھتکارا.

נִצָּן ——— נִצָּן.

נצץ قَل ۱-چمکنا. ۲-پُھولنا. ۳-اُڑنا.

۱ נֵץ اور נִצָּן م اور נִצָּה ث پُھول.

۲ נֵץ م گِدھ.

נִיצוֹץ م چنگاري.

۱ **נצר** قَل ۱-نظر کرني. ۲-پاسباني کرني. ۳-حفاظت کرني. ۴-چُھپا رکھنا. ۵-لحاظ کرنا.

۶-محاصره کرنا.

נָצִיר محفوظ.

נְצִירָה ث چَوکي (سپاهيوں کي).

۲ **נצר** سرسبز هونا.

נֵצֶר م ۱-کونپل. ۲-شاخ.

נקא ——— נקה.

נקב قَل ۱-کهوکهلا کر دينا. ۲-چهيدنا. ۳-خاص بيان کرنا. ۴-نام ليکر بيان کرنا. ۵-لعنت بهيجني.

نِفْعَل-نام سے مذکور هونا.

נֶקֶב م نگينه کا خانه.

מַקֶּבֶת ث ۱-پتهر کي کان. ۲-مارتول.

מַקָּבָה ث مارتول.

נְקֵבָה ث ماده.

קֵבָה ث جُگالي کرنےوالے جانوروں کا پيٹ.

קֻבָּה ث يا تو رحم يا مقعد.

נקד قَل ۱-چُبهونا. ۲-مخصوص کرنا.

נָקֹד نقطوں سے بهرا هوا.

נָקֹד م ۱-ایک قسم کي بهيڑوں کا جو عربي ميں نقد کهلاتي هيں گڈريا. ۲-کوئي گڈريا.
נְקֻדָּה ث ایک قسم کا زيور جو نقطہ سا ہے.
נִקֻּדִים م (جمع) ۱-روٹي کے ٹکڑے. ۲-ایک قسم کي روٹي.

נקה قَل-پاک هونا.
نِفْعَل ۱-بےعيب هونا. ۲-بےقصور ٹهہرنا. ۳-آزاد هونا. ۴-خالي هونا. ۵-نيست هونا.
پعيل-بےقصور ٹهہرانا.
נָקִי اور נָקִיא ۱-پاک. ۲-بےقصور. ۳-آزاد.
נִקָּיוֹן م ۱-پاکي. ۲-صفائي.
מְנַקִּית ث تپاوں کرنے کا برتن.

נקט قَل-نفرت کرني.
נָקוֹט — נקט.

נקם قَل-انتقام لينا.
نِفْعَل-اپنا انتقام لينا.
پِعِيل-انتقام لينا.
پُعَل-کسي سے انتقام ليا جانا.
هِتْپَعِّيل-اپنا انتقام لينا.
נָקָם م اور נְקָמָה ث انتقام.

נקע قَل-دل ميں کسي سے پهر جانا.

נקף قَل ۱-کاٹنا. ۲-مارنا. ۳-لگانا. ۴-چکّر کهانا.
پِعِيل ۱-کاٹ ڈالنا. ۲-نيست کرنا.
هِفْعِيل ۱-چکّر کهانا. ۲-گهيرنا. ۳-تمام هونا
נֹקֶף م جهاڑ ڈالنا.
נִקְפָּה ث غلام کے باندهنے کي رسّي.

נקק چھیدنا.

נְקִיק م دراڑ.

נקר قَل ۱-چھیدنا. ۲-نوچنا.

پِعِیل-چھیدنا.

نِفْعَل-کھودا جانا.

נְקָרָה ث دراڑ.

נקש قَل ۱-پھندا لگانا. ۲-لگ جانا.

نِفْعَل-پھندے میں پھنسنا.

پِعِیل-پھندے لگانا.

ہِتْپَعِیل-پھندے لگانا.

נֵר נִר ——— — נֵיר.

נרג بَکنا.

נִרְגָּן ۱-بکواسي. ۲-چُغل‌خور.

נֵרְדְּ م سُنبل. (ماخذ سنسکرت).

נשא قَل ۱-اُٹھانا. ۲-اُٹھنا. ۳-زبان پر لانا. ۴-اُبھارنا.
۵-تولنا. ۶-اُٹھا لے جانا. ۷-لانا. ۸-سہنا.
۹-اُٹھا دینا. ۱۰-معاف کرنا. ۱۱-لینا.
۱۲-قبول کرنا. ۱۳-جوڑنا.

نِفْعَل ۱-اُٹھایا جانا. ۲-بلند ہونا. ۳-لیجایا جانا.

پِعِیل ۱-اُٹھانا. ۲-مدد کرني. ۳-نذر پیش کرني.
۴-لے جانا.

ہِفْعِیل ۱-اُٹھوانا. ۲-لگانا.

ہِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں بلند کرنا. ۲-بلند ہونا.

נָשִׂיא م ۱-سردار. ۲-بخار (جو زمین سے اٹھتا ہے).

מַשָּׂאָה ث بوجھ.

נְשׂאֵת ث انعام.
מַשָּׂא م ١-اُٹھا لے جانا. ٢-بوجھ. ٣-مرغوب چیز.
٤-قول ٥-نذر. ٦-محصول. ٧-گیت.
נָשִׂיא م زوداري.
מַשְׂאָה ث شعله (کیونکه اُوپر کي طرف جاتا ہے).
מַשְׂאֵת ث (جمع מַשְׂאוֹת) ١-اُٹھانا. ٢-بلند نشان.
٣-بوجھ. ٤-قَول. ٥-انعام. ٦-ضیافت.
میں سے حصه. ٧-محصول.
שְׂאֵת اور שֵׂת ث ١-اُٹھانا. ٢-اُبھرا ھوا داغ. ٣-کوئي
داغ. ٤-حشمت. ٥-فرمان.
שִׂיא م بلندي.
נשג قَل-ھٹنا. [کرنا.
ہِفْعِیل ١-ھٹانا. ٢-پھنچانا. ٣-پھنچنا. ٤-حاصل
נשק ہِفْعِیل-جلانا.
نِفْعَل-جلنا.
נשר چیرنا.
מַשּׂוֹר م آرا.
[1] **נשא** اور [1] **נשה** قَل-بُھولنا.
ہِفْعِیل-بُھلانا.
نِفْعَل ١-بُھلایا جانا. ٢-فراموش ھونا.
بِعِیل-فراموش کرانا.
נְשִׁיָּה ث فراموشي.
מַשָּׁאוֹן م فریب.
[2] **נשא** اور [2] **נשה** قَل ١-قرض دینا. ٢-قرض لینا.
ہِفْعِیل ١-قرض دینا. ٢-اپنا قرض طلب کرنا.

נְשִׁי م قرض.
מַשָּׁא م ۱-قرض. ۲-سود.
מַשָּׁאָה اور מַשָּׁה ث قرض.
נשב قَل-چلنا (هوا کا).
הִפְעִיל ۱-چلانا (هوا کو). ۲-هوا سے اُڑانا.
נָשֶׁה م ران کي ایک رگ. (ماخذ مشتبه).
נְשִׁיקָה ——— נשק
נשך قَل ۱-دانت سے کاٹنا. ۲-دُکھ دینا. ۳-سود پر قرض دینا.
פִּעֵל-دانت سے کاٹنا.
הִפְעִיל-سود لینا.
נֶשֶׁךְ م سود.
נִשְׁכָּה ——— לִשְׁכָּה.
נשל قَل ۱-کھینچکر نکالنا. ۲-نکل جانا. ۳-جھڑ جانا.
פִּעֵל-نکال دینا.
נשם قَل-هانپنا.
נְשָׁמָה اور נִשְׁמָא ث ۱-دم. ۲-جان. ۳-جاندار.
תִּנְשֶׁמֶת ث ایک قسم کي چھپکلي جو عوام کي راے میں صرف هوا هي کھاتي ہے.
נשף قَل-پُھونکنا.
נֶשֶׁף م ۱-شام (کیونکه اُسوقت هوا زیاده هوا کرتي ہے) ۲-رات. ۳-بھور.
יַנְשׁוֹף اور יַנְשׁוּף م ایک قسم کا پرنده جو زور سے بولتا ہے.
נשק قَل ۱-ملانا. ۲-هتھیار باندهنا. ۳-بوسه لینا. ۴-اپنا انتظام کر لینا.

پعیل ۱-بوسه لینا. ۲-قدمبوسي کرني.
هفعیل-ملنا.
נֶשֶׁק اور נֵשֶׁק م ۱-سلح. ۲-سلح‌خانه.
נְשִׁיקָה ث بوسه.

נשר پهاڑ ڈالنا.
נֶשֶׁר اور נֵשֶׁר م عُقاب.

נשת قَل-سوکهه جانا.
نفعَل-سوکهه جانا.
נִשְׁתְּוָן م چٹّهي. (ماخذ فارسي نوشتن).

נתב روندنا.
נָתִיב م اور נְתִיבָה ث ۱-عام رسته. ۲-خصوصاً پگڈنڈي.

נתח پعیل-لاش کو ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
נֵתַח م گوشت کا ٹکڑا.

נָתִין ——— • נתן.

נתך قَل ۱-اُمنڈنا. ۲-اُنڈیلا جانا.
نفعَل ۱-اُنڈیلا جانا. ۲-گلکر بهه جانا.
هفعیل ۱-اُنڈیلنا. ۲-گلانا.
هُفعَل-گلایا جانا.
הִתּוּךְ م گلنا.

נתן قَل ۱-دینا. ۲-سپرد کرنا. ۳-منسوب کرنا.
۴-دکهانا. ۵-نکالنا. ۶-بجانا. ۷-رکهه دینا.
۸-مقرر کرنا. ۹-باندهنا. ۱۰-لگانا. ۱۱-ڈالنا.
۱۲-کرنا. ۱۳-بنانا. ۱۴-ٹههرانا.
نفعَل ۱-دیا جانا. ۲-سپرد کیا جانا. ۳-کیا جانا.
هُفعَل-دیا جانا.

נְתִין م ١-دیا هوا آدمي. ٢-خصوصاً جو خدا كي خدمت میں مشغول رهتا ہے.
מַתָּן م انعام.
מַתָּנָה اور מַתְּנָא ث ١-انعام. ٢-رشوت. ٣-نذر.
מַתַּת ث ١-انعام. ٢-نذر.

נתס قَل-كهودكر خراب كرنا.

נתע قَل-اُكهيڑنا.
نِفْعَل-اُكهيڑا جانا.

נתץ قَل ١-ڈها دینا. ٢-اُكهيڑ ڈالنا. ٣-هلاک كرنا.
پِعِيل-ڈها دینا.
نِفْعَل پُعل هُفْعَل ١-ڈهایا جانا. ٢-اُكهيڑا جانا.

נתק قَل ١-زور سے نكالنا. ٢-الگ كرنا.
پِعِيل ١-اُكهيڑنا. ٢-توڑ پهینكنا. ٣-زخمي كرنا.
هِفْعِيل-الگ كرنا.
نِفْعَل ١-توڑا جانا. ٢-ٹوٹنا. ٣-زور سے نكالا جانا ٤-الگ هو جانا.
هُفْعَل-الگ هو جانا.
נְתִיק ايک طرح كا خصي.
נֶתֶק م ١-زخم كا برا نشان (سر یا ڈاڑهي میں). ٢-ایسے نشان والا آدمي.
אַתִּיק اور אַתּוּק م كهر كي اُوپروالي منزل كا ايسا برآمده جسكے نیچے برآمده نهو بلكه نیچےوالي منزل هي كا ايک حصه هو.

נתר قَل-تهرتهرانا.
پِعِيل-كودنا.

הִפְעִיל ۱-کنپوانا. ۲-جھاڑنا. ۳-توڑ پھینکنا.
۴-چُھڑانا. ۵-چھوڑنا.

נֶתֶר م سجّي (کیونکه پاني میں ملنے سے اُبلتي ہے).

נתש قَل ۱-اُکھیڑنا. ۲-ڈھا دینا.
نِفْعَل ۱-اُکھیڑا جانا. ۲-ڈھایا جانا. ۳-سوکھ جانا.
هُفْعَل-اُکھیڑا جانا.

ס

סאה پھیلنا.
סְאָה م ۱-پیمایش. ۲-اناج کا ایک خاص پیمانه.
סַאסְאָה ث اندازه.

סאון ——— סְאוֹן.

סאן سپاهیانه جُوتي پهنّي.
סְאוֹן م سپاهیانه جُوتي.

סבא حد سے زیاده پینا.
סֹבֵא م شرابي آدمي.
סֹבֶא م ۱-شراب. ۲-شراب کي ضیافت.

סבב قَل ۱-گُھومنا. ۲-لَوٹنا. ۳-لَوٹکر آنا. ۴-نزدیک آنا. ۵-گھیرنا. ۶-کھانے پر بیٹھنا (کیونکه کھانے کے وقت گھر بھرکے لوگ میز یا دسترخوان کو گھیرتے ہیں). ۷-بدل جانا. ۸-سبب ہونا.
نِفْعَل ۱-گُھومنا. ۲-پھرکر پہنچنا. ۳-گھیرنا.
بِعِيل-بدل دینا.
پُوعِيل ۱-گُھومنا. ۲-گھیرنا.

הִפְעִיל ۱-گھمانا. ۲-پھیرنا. ۳-پھیر دینا.
۴-گھیرنا. ٥-بدل دینا. ٦-گھومنا.
הֻפְעַל ۱-گھومنا. ۲-گھیرا جانا. ۳-بدلا جانا.
סִבָּה اور נְסִבָּה ث واقعات کا انقلاب.
۱ סָבִיב م اور סְבִיבָה ث ۱-گھیرا. ۲-چاروں طرف کے لوگوں میں سے ایک. ۳-چاروں طرف کے مقاموں میں سے ایک.
۲ סָבִיב اور סְבִיבִי اور סְבִיבוֹת اور מִסָּבִיב چاروں طرف.
۱ מֵסַב م کھانے پر بیٹھنے کے پلنگ.
۲ מֵסַב اور מְסִבִּי چاروں طرف.
מֵיסָב م گھیرا.

סבך قَل-گونتھنا.
پُعل-گونتھا جانا.
סְבָךְ اور סְבַךְ اور שׂוֹבֶךְ م ۱-جھاڑي. ۲-خارستان.
סַבְּכָא یا שַׂבְּכָא ث ایک قسم کا باجا. (ماخذ مشتبه).

סבל قَل-بوجھ کے طور پر اُٹھانا.
پِعیل-پہنانا.
پُعل-لدنا.
هِتْپَعِیل-بوجَھل بنّا.
پوعل-کھڑا کیا جانا.
סַבָּל م باربردار.
סֵבֶל اور סֹבֶל م بوجھ.
סִבְלָה ث باربرداري.
סַרְבָּלִין (סִבָּלִין کي عوض) لمبا اور ڈھیلا پایجامه.
סבלת ——— שבל.

סבר قَل-اُمید کرني.

סג —— סוג.

סגד قَل-سجدہ کرنا.

סגיר —— סגר.

סגל حاصل کرنا.

סְגֻלָּה ث کسي کا خاص مال.

סָגָן اور סֶגֶן م ۱-نائب. ۲-حاکم. (عربي شحنہ).

¹ **סגר** پاني سے بھرنا.

סַגְרִיר م بارش.

² **סגר** قَل-بند کرنا.

نِفْعَل ۱-بند هونا. ۲-اپنے تئیں بند کرنا.

پِعِیل-حوالہ کرنا.

پُعل-بند هونا.

هِفْعِیل ۱-بند کرنا. ۲-حوالہ کرنا.

סָגוּר ۱-بند. ۲-عمدہ. ۳-خالص.

סְגוֹר م ۱-احاطہ. ۲-خالص سونا.

סוּגַר شیر وغیرہ درندوں کا پنجرہ.

מַסְגֵּר م ۱-قفل بنانےوالا. ۲-لُهار. ۳-قید خانہ.

מִסְגֶּרֶת ث ۱-محکم شہر. ۲-کنارہ. ۳-چوکھٹے کے بیچ میں جو کچھ پردہ کے طور پر لگایا جاے.

סד —— סדד.

סדד بند کرنا.

סַד م کاٹھ (قیدي کے واسطے).

סָדִין —— סדן.

סדן ڈھیلا کرنا.

סָדִין م ایک قسم کا ڈھیلا لباس.

סדר سلسلہوار رکھنا.

סֵדֶר م (بصیغہ واحد) سلسلہ.

(بصیغہ جمع) انتظام.

שְׂדֵרָה ث سلسلہ.

מְסֻדָּרִין م برآمدہ.

סהר گول ہونا.

סַהַר م گولائي.

סֹהַר م بُرج.

۱ **סוג** اور שׂוּג قَل-ہٹنا.

نِفْعَل-پیچھے ہٹنا.

סִיג اور סִיג اور סִג م ۱-دھات کا مَیل. ۲-سونے چاندي کے ساتھہ جو ادني دھات پائي جاتي ہے.

שִׂיג م ہٹنا.

۲ **סוג** قَل-کسي کا احاطہ باندھنا.

סוּגַר ——— ۲ סגר.

סוד ——— יסד

סוח پونچھہ ڈالنا یا جھاڑ ڈالنا.

סוּחָה ث کوڑا.

סוך قَل-تیل مَلنا.

ہِفْعِیل-اپنے بدن پر تیل مَلنا.

אָסוּךְ ایک خوشبودار مرکب شے جو بدن پر ملتے ہیں.

סוּמְפֹּנְיָה اور סִיפֹּנְיָה ایک قسم کا باجا (یوناني سَم فونیا سے ماخوذ).

סוס اُچھلنا.
סוּס م ۱-گھوڑا. ۲-ابابیل.
סוּסָה ث گھوڑي.
סִיס م ابابیل.
סָס م کیڑا (کپڑے کا).
סוף قل ۱-چھپ لےجانا. ۲-کوئي کام چھوڑنا. ۳-پورا ھونا.
הִפְעִיל ۱-اُٹھا دینا. ۲-تمام کر ڈالنا.
סוֹף م ۱-آخر. ۲-پیچھا.
סוּפָה ث بگولا.
סוּף م ۱-کئي قسم کي کائي جو سمندر میں پائي جاتي ہے.
۲-ایک قسم کي نے.
סור قل ۱-ھٹنا. ۲-چھوڑ جانا. ۳-برگشتہ ھونا. ۴-گذر جانا. ۵-اُٹھا دیا جانا. ۶-ایک سے ھٹکر دوسرے کے نزدیک جانا.
הִפְעִיל ۱-ھٹانا. ۲-ٹالنا. ۳-نکالنا. ۴-نزدیک لانا.
הָפְעַל-ھٹایا جانا.
פִּעְלֵל-ھٹانا.
סָרָה ث ۱-برگشتگي. ۲-قصور. ۳-ناغہ.
סָר ۱-نکالا ھوا. ۲-برگشتہ. ۳-بگڑا ھوا.
יָסוּר برگشتہ.
סות הִפְעִיל ۱-رغبت دلاني. ۲-اُکسانا. ۳-خارج کرنا.
۴-چھڑانا.
סוּת ——— כסה.
סחב قل-گھسٹنا.
סְחָבָה ث پھاڑ ڈالنا.

סחה قَل-جهاز ڈالنا.
סחי م کوڑا.
סָחִישׁ اور שָׁחִיס م جو نباتات اُفتادہ زمين کي نباتات سے خود بخود پيدا هوتي ہے. (ماخذ مشتبه)
סחף قَل-جهاز ڈالنا.
نِفْعَل-گرايا جانا.
סחר قَل-گھومتے پھرنا.
پِعَلعَل-زور سے دھڑکنا.
סחר م سوداگر.
۱ סחרת ث سوداگرني.
סְחָר م ۱-تجارت ماہ. ۲-جو دولت تجارت سے حاصل هو.
סַחַר م ۱-تجارت کا حاصل. ۲-کسي طرح کا نفع.
סְחֹרָה ث سوداگروں کي جماعت.
סֹחֵרָה ث سپر يا بکتر (کيونکه بدن کو گويا گھيرے رهتا ہے).
מִסְחָר م تجارت.
۲ סחרת ث ايک قسم کا عمدہ پتھر. (ماخذ مشتبه).
סט ——— שׂוּט.
סיג ——— סוּג.
סִיוָן م يهوديوں کا تيسرا مهينا. (ماخذ مشتبه).
סיס ——— סוּס.
סִיפֹנְיָה ——— סוּמְפֹּנְיָה.
סיר اُبلنا. [برڑهتا ہے).
סִיר م ۱-ديگ. ۲-لگن. ۳-کانٹا (کيونکه زور سے

סַךְ | סַךְ | סֻכָּה | סֻכּוֹת ——— סכך.

סכך قل ١-گونتهنا. ٢-کهپاچوں کا بُنکر احاطه بنانا.
٣-ڈهانکنا. ٤-چُهپنا.
هِفْعِيل ١-احاطه باندهنا. ٢-ڈهانکنا. ٣-حفاظت [کرني.
پِلپِيل ١-هتهيار بندهوانا. ٢-اُکسانا.

סֹכֵךְ م ايسا چهپر جس کو محاصرين اپنے سر پر دهرکر اُس کي پناه ميں رفته رفته آگے بڑهيں.

סֹךְ م اور סֻכָּה ث ١-جهونپڑي. ٢-درنده کي جهاڑي.

סַךְ م ١-جهاڑي. ٢-بهيڑ.

סֻכּוֹת ث جهونپڑي.

מָסָךְ م ١-ڈهکنا. ٢-پرده.

מְסֻכָּה ث ڈهکنا.

מֵיסָךְ اور מוּסָךְ م برآمده.

סכל قل-بيوقوف هونا.
پِعِيل-بيوقوف ٹهہرانا.
هِفْعِيل-بيوقوفي کرني.
نِفْعَل ١-بيوقوفي کرني. ٢-بُرائي کرني.
סָכָל بيوقوف.
סֶכֶל م اور סִכְלוּת يا שִׂכְלוּת ث بيوقوفي.

סכן قل ١-بيٹهنا. ٢-سکونت کرني. ٣-برتاو رکهنا.
٤-اچها سلوک کرنا. ٥-فائده اُٹهانا.
نِفْعَل-ايک هي مقام ميں پايا جاتا ہے جسکے معني صاف نهيں هيں مگر قرينه سے معلوم هوتا ہے که چوٹ لگني هوگي.

ہِفْعِیل ۱-برتاو رکھنا. ۲-واقف ہو جانا. ۳-کوئي کام دستور کے طور پر کرنا.

پُعل ۱-بیتّینا. ۲-مفلس ہونا.

מִסְכֵּן مسکین.

מִסְכֵּנֻת ث مسکینی.

۱ סכר قَل-بند کرنا.

نِفْعَل-بند ہونا.

پِعِیل-حوالہ کرنا.

۲ סכר قَل-مزدوري پر رکھنا.

סכת ہِفْعِیل-خاموش ہونا.

[illegible]

סלא اور ۱ סלה قَل ۱-تولنا. ۲-ناچیز جاننا.

پِعِیل-ناچیز جاننا.

پُعل-تولا جانا.

סלד پِعِیل-اُچھلنا.

۲ סלה خاموش ہونا.

סֶלָה خاموش ہو (یعنی گانا تھوڑي دیر کے لیے بند ہو صرف باجا بجتا رہے).

[illegible]

סלח قَل-معاف کرنا.

نِفْعَل-معاف کیا جانا.

סַלָּח غفور.

סְלִיחָה ث مغفرت.

סלל قَل ۱-بلند کرنا. ۲-خصوصا بلند اور ہموار رستہ بنانا. ۳-جھولنا.

پلپیل-تعظیم کرني.
هِتپوعیل-اپنے تئیں بلند کرنا.
סֹלְלָה ث ۱-پُشته. ۲-دمدمه.
סֻלָּם م سیڑهي.
מְסִלָּה ث اور מַסְלוּל م شاهراه.
סַל م ۱-پتلي شاخ (کیونکه جُهولتي ہے). ۲-بید وغیره کي ٹوکري.
סַלּוֹן اور סִלּוֹן م کانٹا (کیونکه کهجور کي پتلي شاخ پر هوتا ہے).
סַלְסִלָּה ث ٹوکري.
סֶלַע م پهاڑ کا سیدها رُخ.
סָלְעָם م ایک قسم کي ٹڈي. (ماخذ مشتبه).
סלף پِعِیل ۱-ٹیڑها کرنا. ۲-اُلٹ دینا.
סֶלֶף م کجروي.
סלק قَل-چڑهنا.
סֹלֶת ث بهت مهین آٹا. (ماخذ مشتبه).
סַם —— סמם.
סְמָדַר م اِسکے معني اور ماخذ دونو مشتبه هیں. بعض اُس کو انگور کے درخت کا پُهول سمجهتے هیں. بعض کچے انگور. اور بعض ایک خاص قسم کے انگور کا درخت.
סמך قَل ۱-ٹیکنا. ۲-ٹکنا. ۳-سنبهالنا. ۴-نزدیک هونا.
نِفْعَل ۱-سنبهالا جانا. ۳-سنبهلنا.
پِعِیل-تازه کرنا.
סְמִיכָה یا שְׂמִיכָה ث رضائي.

סְמֵל اور סֶמֶל م بُت (ماخذ مشتبہ لیکن شاید צֶלֶם کا بگڑا ہوا ہے)۔

סמם سونگھنا۔

סַם م (بصیغہ جمع) خوشبودار مصالحے۔

סמן قَل-مقرر کرنا۔

نِفْعَل-مقرر ہونا۔

סמר قَل اور پِعِیل-رونگٹے کھڑے ہونا۔ (قشعریرہ)۔

סָמָר جس کے رونگٹے کھڑے ہوں۔

מַסְמֵר اور מַשְׂמֵר م کِیل۔

סְנֶה م ایک قسم کي جنگلي کانٹےدار جھاڑي۔ (ماخذ مشتبہ)۔

סַנְוֵרִים م (جمع) اندھاپن۔ (ماخذ مشتبہ)۔

סנן جُھولنا۔

סַנְסִנִּים م (جمع) کھجور کي ڈالیاں۔

סְנַפִּיר م مچھلي کا بازو۔ (ماخذ مشتبہ)۔

סַף ——— סוף۔

סעד قَل-سنبھالنا۔

מִסְעָד م ٹیکن۔

סעה قَل-تیزرو ہونا (خصوصاً ہوا کا)۔

סְעִיף ——— סעף۔

١ **סעף** تقسیم کرني۔

סְעִיף م ١-دراڑ۔ ٢-شاخ۔

٢ סעף پِعِیل-شاخیں چھانٹني۔

סֵעֵף ١-منقسم۔ ٢-دودلہ۔

סְעַפָּה اور סַרְעַפָּה ث ١-ایک طرف۔ ٢-خیال۔

סְעִפָּה اور סַרְעַפָּה یا שַׂרְעַפָּה ث ۱-شاخ. ۲-خیال.

סער قَل ۱-طوفان كي طرح چڑھنا. ۲-طوفان سے اُچھالا جانا.

نِفْعَل-گویا طوفان سے اُچھالا جانا.

پِعِیل-گویا طوفان سے پراگندہ کرنا.

پُوعل-طوفان سے پراگندہ ہونا.

סַעַר م اور סְעָרָה ث طوفان.

סַף ——— ספף.

ספא کھلانا.

מִסְפּוֹא م چارا.

ספד قَل ۱-غم سے چھاتي پیٹني. ۲-غم سے رونا.

نِفْعَل-غم کا باعث ہونا.

מִסְפֵּד م چھاتي کا پیٹنا.

ספה قَل ۱-جمع کرنا. ۲-بڑھانا. ۳-کُھرچنا. ٥-ہلاک کرنا. ٥-ہلاک ہونا.

نِفْعَل ۱-اپنے تئیں چھپانا. ۲-ہلاک ہونا.

ہِفْعِیل-ڈھیر لگاکر رکھنا.

סְפוּן ——— ספן.

סְפִירָה ——— ספר.

۱ ספח قَل-جمع کرنا.

نِفْعَل اور ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں کسي سے ملانا.

پُعَل-جمع ہونا.

۲ ספח قَل ۱-اُنڈیلنا. ۲-مسح کرنا. ۳-پھیلانا.

پِعِیل-اُنڈیلنا.

סָפִיחַ م ۱-سیلاب. ۲-خودرُو نباتات.

סַפַּחַת اور מִסְפַּחַת ث ھرے زخم کا نشان (کیونکہ اُس سے رُواں گر جاتا ہے).

מִסְפָּחָה ث گدّي

סְפִינָה ——— ספן.

סַפִּיר ——— ספר.

ספל نیچا ہونا.

סֵפֶל م ایک قسم کا اُتھلواں طباق.

ספן قَل ۱-ڈھانکنا. ۲-چھت پاٹنا. ۳-شہتیر ڈالنا. ۴-رکھ چھوڑنا.

סִפּוּן م چھت. [(سفینه).

סְפִינָה ث ایسي کشتي جس میں چھت لگي ہو.

۱ **ספף** پھیلانا.

סַף م ۱-چامچي. ۲-دہلیز.

۲ ספף هِتְפּوعیل-درباني کرني.

۱ **ספק** قَل-مارنا.

هِפְعیل-عہد باندھنا (کیونکہ قول کرنے میں ہاتھ پر ہاتھ مارتے ہیں).

۲ **ספק** قَل ۱-اُمنڈنا. ۲-قَے کرنا. ۳-کافي ہونا.

סֵפֶק م کفایت.

ספר قَل ۱-کُھرچنا. ۲-لکھنا. ۳-گِنّا.

نִפְعَل-گنا جانا.

پِعیل ۱-گنّا. ۲-بیان کرنا.

پُعل-بیان کیا جانا.

סֹפֵר اور סֹפֵר م ۱-کاتب. ۲-فوج کي گنتي کرنیوالا. ۳-سپہ‌سالار. ۴-فقیہ.

סְפַר اور סִפֵּר م ۱-لکھنا پڑھنا. ۲-خط. ۳-دستاویز.
۴-نامہ. ۵-کتاب.

סָפַר م شمار کرنا.

סִפְרָה ث کتاب.

סִפְרָה یا ספוֹרָה ث شمار.

סַפִּיר م نیلم (کیونکہ کُھرچنے سے خوبصورت ھو جاتا ہے).

מִסְפָּר م ۱-شمار. ۲-بیان.

סכל قَل-سنگسار کرنا.
نِفْعَل-سنگسار کیا جانا.
پِعِیل ۱-کسي پر پتھر پھینکنا. ۲-کسي جگہ سے پتھر [نکالنا.
پُعل-سنگسار کیا جانا.

סַר ——— סרר.

סרב باغي ھونا.
סָרָב م باغي.

סַרְבָּלִין ——— סבל.

סָרָה ——— סור.

סרח قَل ۱-اُنڈیلنا. ۲-پھیلانا. ۳-پھیلنا. ۴-لٹانا.
۵-فالتو ھونا.
نِفْعَل-اُنڈیلا جانا.
סֶרַח م جو کچھ فالتو ھو.

סִרְיוֹן ——— ۲ שרה.

סָרִים ——— סרס.

סָרֵד م ایک فارسي وزیر (شاید فارسي سَرْ سے ماخوذ).

סֶרֶן م ۱-دُھري. ۲-سردار. (ماخذ مشتبہ).

סרם اُکھاڑنا.

סָרִיס م ۱-خوجہ. ۲-بادشاہ کا مصاحب.

סַרְעַפָּה ——— סעף.

סרף

פִּעֵיל ۱-جلانا. ۲-خصوصاً لاش کو پھونکنا.

סַרְפָּד م ایک قسم کا جنگلي درخت. (ماخذ مشتبہ).

סרר

קַל ۱-سرکش ہونا. ۲-گردنکش ہونا. ۳-شریر ہونا.

סַר ۱-شریر. ۲-اُداس.

סתה

جاڑا کاٹنا.

סְתָו اور סְתָיו م جاڑے کا موسم.

סתם

קַל ۱-بند کرنا. ۲-پوشیدہ کرنا.

נִפְעַל-بند کیا جانا.

פִּעֵיל-بند کرنا.

סתר

קַל-چھپانا.

נִפְעַל ۱-چھپنا. ۲-چھپا رہنا.

פִּעֵיל ۱-چھپانا. ۲-برباد کرنا.

פֻּעַל-چُھپنا.

הִפְעִיל-چھپانا.

הִתְפַּעֵיל-اپنے تئیں چھپانا.

סֵתֶר م ۱-پوشیدگي. ۲-آڑ.

סִתְרָה ث پناہ گاہ.

מִסְתּוֹר م پناہ گاہ.

מִסְתָּר م گھات کي جگہہ.

ע

۱ עָב | עָב ——— עבב.

۲ עָב ——— עוב.

עבב ڈھانکنا.
۱ עָב اور עֲב م ڈھليز.
עבד قَل ۱-محنت کرني. ۲-خصوصاً کھيتي کرني.
۳-خدمت کرني. ۴-غلام کا کام کرنا.
۵-تابعداري کرني. ۶-عبادت کرني. ۷-قرباني
کرني. ۸-(בְּ کے ساتھ) غلام کے طور پر خدمت
کراني. ۹-بنانا. ۱۰-کرنا. ۱۱-برتاو رکھنا.
נִפְעַל ۱-کسيکي کھيتي کي جاني. ۲-کسي کي
خدمت کي جاني.
פֻּעַל ۱-کسيکي کھيتي کي جاني. ۲-(בְּ کے ساتھ)
غلام کے طور پر خدمت کرائي جاني.
הִפְעִיל ۱-محنت کراني. ۲-غلام کے طور پر خدمت
کراني. ۳-غلام بنانا. ۴-عبادت کراني.
הָפְעַל-عبادت کرائي جاني.
עֶבֶד اور עֲבֵד م ۱-غلام. ۲-خادم. ۳-بندہ. ۴-عابد.
עֲבָד م کام.
עֲבֹדָה ث ۱-محنت. ۲-خدمت. ۳-عبادت.
۴-کام. ۵-اجر. ۶-کھيتي. ۷-اوزار.
עֲבִידָא ث ۱-محنت. ۲-کاروبار.
עֲבֻדָּה ث نوکر چاکر.
עַבְדוּת ث غلامي.
מַעֲבָד م کام.
עבה قَل ۱-موٹا ہونا. ۲-گھندار ہونا.
עֳבִי م مُٹائي.
עֲבִי م گھناپن.

מַעֲבֶה م گھناپن.

עֲבוֹט ——— עבט.

עָבוֹר | עֲבוּר ——— עבר.

עבט قَل ۱-بدل دینا. ۲-گرو لینا. ۳-گرو دینا.

פִּעֵיל-بدل دینا.

הִפְעִיל-گرو لیکر قرض دینا.

עֲבוֹט م گرو.

עַבְטִיט م بہت سے قرضداروں کی گرویاں اپنے پاس جمع کرنی (اِس لفظ میں ۲ עָב اور טִיט کی طرف اشارہ ہے گویا کیچڑ کی کثافت).

עֲבִי | עֳבִי ——— עבה.

עֲבִידָא ——— עבד.

עבר قَل ۱-پار جانا. ۲-گذرنا. ۳-اُمنڈنا. ۴-عدول کرنا. ۵-چلنا (نقدی کا). ۶-ہلاک ہونا. ۷-بڑھ جانا. ۸-داخل ہونا. ۹-دبانا. ۱۰-لپکنا. ۱۱-سپرد ہونا.

נִפְעַל-پار اُتارا جانا.

פִּעֵיל ۱-گذارنا. ۲-بند کرنا. کیونکہ آگل کے گذارنے سے بند ہوتا ہے. ۳-حاملہ ہونا (گویا تخم کو اپنے رِحم میں گذرنے دینا).

הִפְעִיל ۱-گذارنا. ۲-پار اُتار دینا. ۳-لے جانا. ۴-عدول کرنا. ۵-گذرنے دینا. ۶-ہر جگہہ ہونے دینا. ۷-آگے بڑھانا. ۸-طرح دینی. ۹-گذراننا. ۱۰-جلانا (کیونکہ قربانیاں جلائی جاتی تھیں). ۱۱-دُور کرنا.

הִתְעַבֵּר ۱-غصہ سے بے خود ہونا (گویا اُمنڈنا).
۲-مغرور ہونا.
עֵבֶר اور עֵבֶר م ۱-پار. ۲-اُس پار کا مُلک وغیرہ.
۳-طرف.
עֲבָרָה ث گھاٹ کي کشتي.
עֶבְרָה ث ۱-نہایت غصہ. ۲-غرور.
עִבְרִי م ۱-پاروالا. ۲-بني ابراھیم کا ایک نام جو
دوسري قوم کے لوگوں نے رکھ چھوڑا تھا اِسلئے
کہ وہ فرات کے پار سے آئے تھے.
עֲבוּר م زمین کا حاصل (گویا زمین اُسے گذرانتي ہے).
עֲבוּר ۱-گُذر. ۲-سبب. ۳-قیمت. ۴-مقصد.
בַּעֲבוּר ۱-جب تک. ۲-کے سبب. ۳-کے لئے.
۴-اِس لئے کہ. ۵-تاکہ.
מַעֲבָר م ۱-گُذر. ۲-دریا کا گھاٹ. ۳-پہاڑونکي گھاٹي.
מַעֲבָרָה ث ۱-دریا کا گھاٹ. ۲-پہاڑوں کي گھاٹي.

עבש قَل-سڑ جانا.

עבת قَل-گونتھا جانا.
پِعِيل-ٹیڑھا کرنا.
עָבֹת جسکي شاخیں آپس میں گُنتھي ھوئي ھوں.
עֲבֹת م اور ث ۱-رسّي. ۲-سونے وغیرہ کا تار. ۳-بہت
سے پتوں والي شاخ.

עגב قَل ۱-پُھونکنا. ۲-محبّت کرني. ۳-خصوصاً
عشق کرنا.
עֲגָבִים م (جمع) ۱-محبّت. ۲-پسندیدگي.
עֲגָבָה ث عشق.

עוּגָב م بانسلي.
עֻגָּה | עֻגָה ——— עוג.
עָגוּר ——— עגר.
עָגִיל ——— עגל.
עגל لُڑکانا.
עָגֹל گول.
עָגִיל م ۱-چھلّا. ۲-خصوصاً بالي.
עֵגֶל م ۱-يکساله بچھڑا (کيونکه سال اُس پر سے گردش کرتا ہے). ۲-جوان بيل.
עֶגְלָה ث ۱-بچھيا. ۲-جوان گاے.
עֲגָלָה ث گاڑي (کيونکه اُسکے پَيّيے لُڑکتے هيں).
۱ מַעְגָּל م ۱-گاڑي کے پَيّيوں کا نقش. ۲-رسته. ۳-روش.
۲ מַעְגָּל م اور מַעְגָּלָה ث گاڑيوں کا دمدمه.
עגם قَل-غم کرنا.
עגן نِفْعَل-بےشوهر رهنا.
עגר چکر کهانا.
۱ עָגוּר چکر کهانے والا.
۲ עָגוּר م ابابيل.
עַד ——— עדא.
עֵד | עַד ——— עוד.
עדא اور **עדה** قَل ۱-گذر جانا. ۲-منسوخ هونا. ۳-پاس آنا. ۴-کسي پر چڑهنا. ۵-زيور پهننا.
هِفْعِيل ۱-اُتروانا. ۲-زيور پهنانا. ۳-لے جانا. ۴-معزول کرنا.

١ עַד م ١-وقت. ٢-ابد. ٣-لُوٹ.
٢ עַד اور עֲדֵי ١-تک. ٢-جبتک نه. ٣-جبتک. ٤-يہانتک که. ٥-کے لئے.
בִּלְעֲדֵי اور בַּלְעֲדֵי ١-تک نہيں. ٢-پاس نہيں. ٣-سوا. ٤-اِسکے سوا که. ٥-بغير.
מִבַּלְעֲדֵי ١-سوا. ٢-بغير.
עֲדֶן اور עֲדֶנָּה ابتک.
עִדִּים م (جمع) حيض (مقرري وقت کے معني سے ليا گيا ہے).
עִדָּן م زمانه.
עֲדִי م ١-زيور. ٢-اُمنگ. ٣-کُليل.
עֵת (עֲדֶת کي عوض) ث ١-وقت. ٢-خصوصاً عين وقت. ٣-اب.
כָּעֵת ١-وقت پر. ٢-اِسي وقت.
עַתָּה اور עַתְּ ١-اب. ٢-ابهي. ٣-چلو. ٤-بولو.
עִתִּי وقت پر موجود.
٢ עות قَل-عين وقت پر سنبهالنا.

١ עֵדָה ——— יעד.
٢ עֵדָה | עֵדוּת ——— עוד.
עֲדִי | עֲדִים ——— עדה.
עִדָּן ——— עדן.

עדן قَل-ملائم هونا.
הִתְעַדֵּן-عيش و عشرت سے رهنا.
עֵדֶן م اور עֶדְנָה ث عشرت.
מַעֲדַנָּה ث ١-خوشي. ٢-مزه‌دار کهانا.

עָדִין ۱-عيّاش. ۲-ايک سمويل ۲۳-۸ ميں جہاں
עֲדִינוֹ הָעֶצְנִו پايا جاتا ہے اِن دونو لفظوں کے کچھ
معني نہيں کُھلتے اور غالب ہے کہ جو ايک
تواريخ ۱۱-۱۱ ميں پايا جاتا ہے يعني עוֹרֵר אֶת
חֲנִיתוֹ وہ صحيح ہے. اور اُسي سے الفاظ مذکور ناقل
نے بگاڑ ديے ہيں.

עֶדֶן | עֵדֶן | עֶדְנָה ——— עדא.

עדף قَل-فالتو ہونا.
ہِفْعِيل-فالتو پانا.

עדר قَل-صف باندھنا.
نِفْعَل ۱-غير حاضر ہونا (کيونکہ صف باندھنے کے وقت
غيرحاضرآدمي معلوم ہوجاتا ہے). ۲-نلائي کرني.
پِعِيل-غير موجود ہونے دينا.
עֵדֶר م گلہ.
מַעְדֵּר م کُھرپا.

עֲדָשׁ م مسور کا درخت. (ماخذ مشتبہ).

עוב ہِفْعِيل-تاريک کر دينا.
۲ עָב م اور ث ۱-تاريکي. ۲-بادل. ۳-گھندارجنگل.

۱ **עוג** چکر کھانا.
עֻגָּה اور עֻגָּה ث اور מָעוֹג م باتي.
۲ עוג قَل-باتي پکاني.

עוּגָב ——— עגב.

עוד قَل ۱-لَوٹنا. ۲-کوئي کام پھر کرنا. ۳-اپني بات
دُہراني. ۴-تاکيد سے کہنا.
پِعِيل-گھيرنا.

הֵעִיד ۱-تاکید سے کہنا. ۲-گواہ بنکر کہنا (کیونکہ گواہ تاکید سے کہتا ہے). ۳-گواہ ٹھہرانا.
הוּעַד-تاکید سے کہا جانا.
פִּעֲלֵל ۱-لوٹانا. ۲-بحال کرنا.
הִתְפַּעֲלֵל-بحال ہوکر کھڑا ہونا.
עֵד م ۱-تاکید سے کہنےوالا. ۲-گواہ. ۳-گواہی.
۲ עֵדָה ث ۱-تاکید کی بات. ۲-گواہی. ۳-گواہ عورت.
עֵדוּת (جمع עֵדְוֹת) ث تاکید کی بات.
תְּעוּדָה ث ۱-تاکید کی بات. ۲-دستور.
עוֹד یا עֹד ۱-پھر. ۲-پھر پھر. ۳-اور. ۴-ابتک.
בְּעוֹד ۱-جبتک. ۲-تک.
מֵעוֹד جب سے.
עוה قَل اور הֶעֱוָה ۱-ٹیڑھا کرنا. ۲-کجروی کرنی.
נִפְעַל ۱-گویا دردزہ سے دردناک ہونا. ۲-کجرو ہونا.
פִּעֵל-اُلٹ دینا.
עַוָּה ث اُلٹاؤ.
עָווֹן یا עָוֺן م ۱-کجروی. ۲-گُناہ. ۳-قصورواری.
עִוְעִים م (جمع) کجرویاں.
עַוְיָא (جمع עֲוָיָן) م کجروی.
עִי (עִוִּי کی عوض) اور מְעִי (מְעִוִּי کی عوض) م ویرانہ.
עוֹז ——— עזז.
עוז قَل-پناہ لینی.
הֵעִיז ۱-پناہ میں رکھنا. ۲-اپنا اسباب پناہ میں رکھنا.
עוט لکھنا.
עֵט م قلم.

١ עֲוִיל ——— ١ עול.

٢ עֲוִיל ——— ٢ עול.

١ **עול** قَل-تيڑھا كرنا.

پِعِيل-كجروي كرني.

עַוָּל كجرو.

עָוֶל اور עָוֶל م كجروي.

עַוְלָה اور עַלְוָה اور ١ עוֹלָה ث كجروي.

١ עֲוִיל كجرو.

٢ **עול** قَل-اپنا دُود پلانا.

עוּל اور ٢ עֲוִיל م ١-دُود پيتا بچّه. ٢-كوئي بچّه.

١ עוֹלָה ——— ١ עול.

٢ עוֹלָה ——— עלה.

עוֹלֵל | עוֹלָל | עוֹלֵלוֹת ——— עלל.

עוֹלָם ——— עלם.

١ **עון** بود و باش كرني.

עוֹנָה ث همبِستري.

מָעוֹן م اور מְעוֹנָה يا מְעֹנָה ث مسكن.

٢ עון ——— עָוֹן.

עָוֹן | עָוֹון | עִוְעִים ——— עוה.

١ **עוף** قَل ١-ڈھانكنا. ٢-خصوصاً اپنے پروں سے بچّوں كو ڈھانكنا. ٣-ڈھكنا. ٤-خصوصاً تاريكي سے ڈھكنا. ٥-غش كھانا.

עוֹף م ١-بازو (پرند كا). ٢-پرندے.

٢ עוף قَل ١-اُڑنا. ٢-اُڑ جانا.

پِعليل ١-اُڑنا. ٢-اُڑانا. ٣-هتھيار كو دُشمن كے سامنے هلانا.

הִפְעִיל-اُڑانا.
הִתְפַּעלִיל-اُڑ جانا.
עַפְעַפַּיִם م (تثنيه) پپوٹے.
עֵיפָה يا עֵפָה ث تاريکي.
מָעוּף اور מוּעָף م تاريکي.
עֲטַלֵּף م چمگادڑ (عربي لفظ غطل (تاريک هونا) اور
עוף سے مرکب).
ערץ قَل-مشوره کرنا.
עוק قَل-دبنا.
הִפְעִיל-دبانا.
עָקָה ث ظلم.
מוּעָקָה ث بهاري بوجه.
۱ עור قَل-اندها هونا.
פִּעֵיל-اندها کر دينا.
עִוֵּר اندها.
עַיִר م بُهوسا (شايد اِسواسطے که آنکه اُس سے بند
هو جاتي هے).
עִוָּרוֹן م اور עַוֶּרֶת ث اندهاپن.
۲ עור قَل ۱-جاگنا. ۲-جاگتے رهنا. ۳-جگانا.
נִפְעַל ۱-جاگ اُٹهنا. ۲-اُٹهنا.
פִּעלֵיל ۱-جگانا. ۲-برپا کرنا. ۳-اُبهارنا.
۴-هتهيار کو دُشمن کے سامنے هلانا.
הִפְעִיל ۱-جگانا. ۲-اُبهارنا. ۳-جاگتے رهنا.
הִתְפַּעלִיל ۱-اپنے تئيں اُبهارنا. ۲-خوش هونا.
۳ עִיר م پاسبان.

۳ עור نِفْعَل-ننگا هونا.
עוֹר م آدمي كي جلد.
מַעֲרוֹרִים م (جمع) اندامِ نهاني.
۴ עור كهودنا.
מְעָרָה ث غار.
עוש قَل-جمع هونا.
۱ עות پِعِيل ۱-تيڑها كرنا. ۲-گُمراه كرنا.
עַוָּתָה ث ۱-جُهكاؤ. ۲-ظلم.
۲ עות ——— עדא.
עַז | עז ——— עזז.
עֵז ث (بصيغه واحد) بكري.
(بصيغه جمع) بكريوں كي پشم.
עֲזָאזֵל ——— עזל.
עזב قَل ۱-چهوڑنا. ۲-كهولنا.
نِفْعَل-چهوڑا جانا.
پُعل-چهوڑا جانا.
עֲזוּבָה ث ويرانه (كيونكه مكان يا مُلك كے چهوڑ دئے جانے سے هوتا ہے).
עִזָּבוֹן م ۱-تجارت (كيونكه بيچنےوالا اپنے مال كو چهوڑ ديتا ہے). ۲-بازار. ۳-تجارت كا نفع.
עִזּוּז | עִזּוּז ——— עזז.
עזז قَل ۱-زور دينا. ۲-زورآور هونا. ۳-غالب هونا.
هِفْعِيل-سخت بنانا.
۱ עַז ۱-زورآور. ۲-مضبوط. ۳-سخت.
۲ עַז اور עֹז يا עוֹז م ۱-زور. ۲-سختي. ۳-جلال.

עִזּוּז زورآور.

עֱזוּז م زور.

מָעֹז یا מָעוֹז م مضبوط مقام.

עָזְנִיָּה ث ایک قسم کا عُقاب.

עזל هٹا لے جانا.

עֲזָאזֵל م ۱-جس کو لوگ هانک دیتے هوں.

۲-خصوصاً ابلیس.

עזק قَل-کھودنا.

עִזְקָא ث نگینه.

עזר قَل ۱-گھیرنا. ۲-مدد کرني.

نِفْعَل-مدد پاني.

هِفْعِيل-مدد کرني.

עֵזֶר م اور עֶזְרָה ث مدد.

עֲזָרָה ث ۱-کناره. ۲-صحن.

עֵט ——— עוט.

עִטָּא ——— יעט.

עטה قَل ۱-ڈهانکنا. ۲-پهننا. ۳-اوڑهنا. ۴-لپٹنا. ۵-غش کھانا (کیونکه اُس میں آنکھیں گویا ڈهک جاتي هیں).

هِفْعِيل-ڈهانکنا.

מַעֲטֶה م پوشاک.

עָטִין ——— עטן.

עֲטִישָׁה ——— עטש.

עֲטַלֵּף ——— עוף.

עטן پاني کے پاس بیٹھ جانا.

עֲטִין م پاني کے پاس مواشي کے بیٹھنے کا مقام.

עטף قَل ۱-ڈھانکنا. ۲-ڈھکنا. ۳-چُھپنا. ۴-غش کھانا.
۵-کمزور ہونا.
نِفْعَل-غش کھانا.
ہِفْعِیل-کمزور ہونا.
ہِتْپَعِیل-غش کھانا.
מַעֲטָפָה ث اوپر کا بڑا کُرتا.

עטר قَل-گھیرنا.
ہِفْعِیل اور پِعِیل-تاج کسي کے سر پر دھرنا.
עֲטָרָה ث تاج.

עטש چھینکنا.
עֲטִישָׁה ث چھینک.

עִי ——— עוה.

עיט قَل-لپکنا.
עַיִט م شکاري پرند.

עֵילוֹם ——— עלם.

עים ڈرانا.
עֲיָם م خوفناکي.

עַיִן م اور ث ۱-آنکھ. ۲-رُو. ۳-صورت.
۴-چشمہ.
עִין ۲ עוֹן قَل-حسد کي آنکھ سے دیکھا کرنا.
מַעְיָן م ۱-چشمہ‌زار. ۲-چشمہ.

עיף نہایت تھک جانا.
עָיֵף نہایت تھکا ہوا.

עֵיפָה ——— עוף.

עיר قل ۱-گرم هونا. ۲-گرم كرنا. ۳-تيزرو هونا. ۴-غصه هونا. ۵-دهشت كرني. ۶-كثرت سے هونا.

עַיִר م گدهے كا بچّه (تيزروي كے سبب).

۱ עִיר ث ۱-شهر (كثرت كے سبب). ۲-دهشت.

עָר م ۱-شهر. ۲-دُشمن.

۲ עִיר ——— ۲ עור.

עִירֹם ——— ۱ ערם.

עַיִשׁ ——— נעש.

עַכָּבִישׁ ——— עכס.

עַכְבָּר م چُوها. (ماخذ مشتبه).

עכן قَل-گهبرا دينا.

۱ **עכס** ۱-باندهنا. ۲-خصوصاً پانو باندهنا. ۳-بُننا.

עֶכֶס م ۱-بيڑي. ۲-پاےزيب.

۲ עכס پِعِيل-اپني پاےزيب كي جهنكار كرني.

עַכָּבִישׁ م مَكڑي.

עַכְשׁוּב م افعي.

עכר قَل ۱-گدلا كرنا. ۲-حيراني يا هلاكت كا باعث هونا.

نِفْعَل-اُبهارا جانا.

נֶעְכָּרֶת ث گهبراهت.

עַל | עָל | עֻלָּא ——— עלה.

עַל ——— ۲ עלל.

עלג تُتلانا.

עִלֵּג تُتلانےوالا.

עלה קַל ١-چڑھنا. ٢-اُگنا. ٣-اُٹھنا. ٤-زیادہ ھونا. ٥-شدید ھونا. ٦-غالب ھونا. ٧-پہنا جانا. ٨-لگایا جانا. ٩-کام میں آنا. ١٠-حساب میں آنا.

נִפְעַל ١-چڑھایا جانا. ٢-بلند ھونا.

הִפְעִיל ١-چڑھانا. ٢-منڈھنا. ٣-اُٹھانا. ٤-اپنے کام میں لانا.

הָפְעַל ١-چڑھایا جانا. ٢-حساب میں آنا.

١ עַל اور עָל م ١-بلندي. ٢-حق تعالیٰ.

٢ עַל اور עֲלֵא ١-اوپر. ٢-پر. ٣-میں. ٤-سے. ٥-کے موافق. ٦-کے سوا. ٧-کے باوجود. ٨-کے لئے. ٩-کے سامنے. ١٠-سے زیادہ. ١١-کے سبب. ١٢-کے باب میں. ١٣-کے پاس. ١٤-کے ساتھ. ١٥-کے طور پر. ١٦-کي طرف. ١٧-کے برخلاف. ١٨-کو.

כְּעַל کے موافق.

١ מֵעַל ١-پر سے. ٢-کے پاس سے. ٣-پر.

עָלֶה م پتّا.

עֹלָה یا ٢ עוֹלָה اور עֲלָה ث ١-قرباني. ٢-خصوصاً کُل سوختني قرباني. ٣-سیڑھي.

١ עֲלִית ث بالاخانہ.

עִלִּי م مُوسل.

עִלִּי (ث ٢ עִלִית) اوپروالا.

עִלִּי ١-تعالیٰ. ٢-حق تعالیٰ.

עֲלִיָּה ث ١-بالاخانہ. ٢-سیڑھي.

עֶלְיוֹן ۱-اوپروالا. ۲-اونچے پر. ۳-تعالی. ۴-حق تعالی.
۲ מַעַל اوپر.
מִמַּעַל ۱-اوپر سے. ۲-پر. ۳-کے پاس.
מַעְלָה ۱-اوپر کیطرف. ۲-آگے کیطرف. ۳-زیادہ.
לְמַעְלָה ۱-اوپر کیطرف. ۲-پرلي طرف.
۳-کے سوا. ۴-نہایت.
מִלְמַעְלָה اوپر سے.
מֹעַל م اٹھانا.
מַעֲלֶה م ۱-چڑھائي. ۲-چڑھنے کي جگہہ. ۳-ممبر.
מַעֲלָה ث (بصیغہ واحد) ۱-چڑھائي. ۲-چڑھنے والي
چیز. ۳-سیڑھي کا درجہ. ۴-دھوپ
گھڑي کا درجہ. ۵-بلند جگہہ. ۶-بالاخانہ.
(بصیغہ جمع) دھوپ گھڑي.
תְּעָלָה ث ۱-نہر. ۲-پٹّي.
עֹלָה ——— ۱ עלל.
עַלְוָה ——— ۱ עול.
עֲלוּמִים ——— ۲ עלם.
עֲלוּקָה ——— עלק.
עלז قل ۱-خوش آوازي کرني. ۲-بہت خوش ہونا.
עָלֵז اور עַלִּיז بہت خوش.
עלט بہت تاریک ہونا.
עֲלָטָה ث بڑي تاریکي.
עֱלִי | עִלִּי | עִלַּי | עֲלִיָּה | עֶלְיוֹן ——— עלה.
עַלִּיז ——— עלז.
עֲלִיל | עֲלִילָה | עֲלִילִיָּה ——— ۱ עלל.

עֲלִיצוּת ——— עלץ.
עִלִּית ——— עלה.
۱ עלל قَل ۱-دوبارہ پینا. ۲-خوشہچینی کرنی. ۳-دق کرنا.
۴-کام پورا کرنا.
پوعیل ۱-خوشہچینی کرنی ۲-دق کرنا. ۳-طفلانہ کام کرنے.
ہِثْپَعِیل ۱-اپنی شہوت پوری کرنی. ۲-ٹھٹھے میں اُڑانا. ۳-اپنا طور ظاهر کرنا.
ہِثْپوعیل-کام پورا کرنا.
עוֹלֵל اور עוֹלָל م لڑکا.
עוֹלֵלוֹת یا עֹלֵלוֹת ث (جمع) خوشہچینی کے لئے جو کچھ چھوڑا جاے.
עֲלִיל م گھریا.
עֲלִילָה ث بڑے زور شور کا فعل خواہ اچھا ہو خواہ بُرا.
עֲלִילִיָּה ث بڑا کام.
מַעֲלָל اور מַעֲלִיל م کام.
תַּעֲלוּלִים م (جمع) ۱-طفلانہ کام. ۲-لڑکا. ۳-ستایا جانا.
עֲלָה ث دانو.
۲ עלל قَل ۱-داخل ہونا. ۲-خصوصاً بادشاہ کے حضور میں دخل پانا. ۳-غروب ہونا.
ہِفْعِیل-داخل کرنا.
ہُفْعَل-داخل کیا جانا.
עֹל یا עוֹל م جُوا (کیونکہ اُس میں بیل کی گردن داخل کی جاتی ہے).
۲ מַעַל م مغرب.

۱ **עלם** קַל-چهپانا.
נִפְעַל ۱-چهپا رهنا. ۲-مکّار هونا.
הִפְעִיל-چهپانا.
הִתְפַּעֵיל-اپنے تئیں چهپانا.
עוֹלָם اور עֹלָם م ۱-بڑي مدت (کیونکه وه گویا پوشیده رهتي ہے). ۲-قديم زمانه. ۳-دوام. ۴-ابد. ۵-ازل. ۶-اینجهاني معاملات.
עֵילוֹם م ابد.
תַּעֲלֻמָה ث پوشیده چیز.
۲ **עלם** بالغ هونا.
עֶלֶם م بالغ لڑکا.
עַלְמָה ث ۱-بالغ لڑکي. ۲-کُنواري.
עֲלוּמִים م (جمع) ۱-لڑکپن. ۲-نوجواني.
עלס قَل-خرّم هونا.
נִפְעַל-خرّم هونا.
הִתְפַּעֵיל-خرّم هونا.
עלע قَل-نگلنا.
עֲלַע ——— צֵלָע.
עלף قَل-ڈهانکنا.
פֻּעַל ۱-ڈهانکا جانا. ۲-غش کهانا.
הִתְפַּעֵיל ۱-نقاب ڈالني. ۲-غش کهانا.
עֻלְפֶּה م غش کهانا.
עלץ قَل-خرّم هونا.
עֲלִיצוּת ث خرّمي.
עלק چمٹنا.

עֲלוּקָה ث جونک.

עַם | עָם | עִם ——— עמם.

[1] עמד قَل ۱-کهڑا هونا. ۲-مقرر هونا. ۳-کهڑا رهنا.
۴-قائم رهنا. ۵-کوئي کام چهوڑنا. ۶-برپا هونا.
הִפְעִיל ۱-کهڑا کرنا. ۲-مقرر کرنا. ۳-قائم کرنا.
۴-پورا کرنا. ۵-اُبهارنا. ۶-کهڑا هونا.
הֻפְעַל ۱-کهڑا کيا جانا. ۲-قائم رهنا.
עֹמֶד م ۱-کهڑے هونے کي جگهہ. ۲-مقام.
עֶמְדָּה ث کهڑے رهنے کي طاقت.
עַמּוּד م ۱-ستون. ۲-ممبر.
מַעֲמָד م ۱-کهڑا هونا. ۲-کهڑے هونےکي جگهہ. ۳-عُهدہ.
מָעֳמָד م کهڑے رهنے کي جگهہ.
[2] עמד הִפְעִיל-کنپانا.
[3] עמד ملانا.
עִמָּד ساتهہ.

עמה صحبت رکهني.
עָמִית م ۱-صحبت. ۲-رشتہ (ددیال ننیال کا).
۳-ایسا رشتہدار.
עֻמָּה ——— עמם.
עַמּוּד ——— ۱ עמד.
עָמִיק ——— עמק.
עָמִיר ——— עמר.
עָמִית ——— עמה.

עמל قَل-مشقت کرني. [ثمرہ.
עָמָל م اور ث ۱-مشقت. ۲-افسوس. ۳-محنت کا

۱ עָמֵל ۱-مشقت کرنےوالا. ۲-غمگین.
۲ עָמֵל کُہار.

עמם قل ۱-جمع کرنا. ۲-چھپانا. ۳-کسي سے سبقت لیجاني. ۴-چھپنا.
هُفْعَل-بے جِلا هو جانا.
עִמָּה ث جمعیت.
עִמַּת اور לְעֻמַּת ۱-کے ساتھ. ۲-کے پاس. ۳-کے برابر. ۴-کے سامنے. ۵-کے برخلاف.
מִלְּעֻמַּת کے پاس.
עִם ۱-کے ساتھ. ۲-ساتھهي. ۳-کي مانند. ۴-کے برابر. ۵-کے پاس. ۶-کي رائے میں. ۷-میں. ۸-کے باوجود.
מֵעִם ۱-کے پاس سے. ۲-کي طرف سے. ۳-میں سے.
עַם اور עָם م (جمع עַמִּים اور עֲמָמִים) ۱-آدمیوں کي جماعت. ۲-اُمت. ۳-عوام. ۴-یگانے.
۵-نوکر چاکر. ۶-هموطن لوگ.
۷-ریوڑ-ڈار.

עמס قل ۱-بوجھ کے طور پر اُٹھانا. ۲-لادنا.
هِفْعِيل-لادنا.
מַעֲמָסָה ث بوجھ.

עמק قل-عمیق هونا.
هِفْعِيل ۱-عمیق کرنا. ۲-کوئي کام گهرائي میں کرنا. ۳-کوئي کام شدت سے کرنا.
עָמֹק اور עָמֵק ۱-عمیق. ۲-جو سمجھ میں نهیں آتا.
עֹמֶק م عُمق.
עֵמֶק دو پهاڑوں کے بیچ کي زمین.

עָמִיק عميق.
מַעֲמַקִּים م (جمع) عميق مقام.
עמר قَل ۱-كسنا. ۲-قبضہ ميں لانا.
פִּעֵל-باندھنا.
הִתְעַמֵּר-(בְּ كے ساتھ) غلام بنانا.
עֹמֶר م ۱-پُولا. ۲-اناج کا ايک خاص پيمانہ.
עָמִיר م پُولا.
עֲמַר ——— צמר.
עמש قَل-بوجھ كے طور پر اُٹھانا.
ענב باندھنا.
עֵנָב م انگوروں کا گُچّھا.
ענג پُعَل-نازپرورده ہونا.
הִתְעַנֵּג ۱-نازپرورده ہونا. ۲-خوش و خرّم ہونا.
۳-ٹھٹّھا کرنا.
עָנֹג نازپرورده.
עֹנֶג م عيش و عشرت.
תַּעֲנוּג م ۱-خرّمي. ۲-خصوصاً اپنے گھروالوں سے جو
خوشي ہوتي ہے.
ענד باندھنا.
מַעֲדַנָּה (מַעֲנַדָּה کي عوض) ث بندھن.
۱ **ענה** قَل ۱-گانا. ۲-چلانا. ۳-فتوىٰ دينا. ۴-گواهي
ديني. ۵-جواب دينا. ۶-مُنہہ كھولكر بولنا.
נִפְעַל-اپني بات کا جواب پانا.
פִּעֵל-گانا.
הִפְעִיל-جواب دينا.

מַעֲנֶה م ١-جواب. ٢-مقصد (كيونكه قصد كا گويا جواب هوتا ہے).
מַעַן م مقصد. [٣-تا كه.
לְמַעַן ١-كے ليے. ٢-كي خاطر. ٣-كے سبب.
יַעַן كے سبب.

٢ ענה قَل ١-دبنا. ٢-پست هونا. ٣-مظلوم هونا. ٤-محنت كرني. ٥-كهيتي كرني.
نِفْعَل ١-مظلوم هونا. ٢-ظلم قبول كرنا.
پِعِيل ١-دبانا. ٢-كسي پر ظلم كرنا.
پُعل-مظلوم هونا.
هِفْعِيل-دبانا.
هِثْپَعِيل ١-اپنے تئیں پست كرنا. ٢-پست حالي قبول كرني.
עָנָו حليم.
עֲנָוָה اور עַנְוָה ث ١-حلم. ٢-شفقت.
עָנִי ١-مظلوم. ٢-مصيبت‌زده.
עֳנִי م اور עֱנוּת ث ١-مظلومي. ٢-مصيبت‌زدگي.
עִנְיָן م ١-كام. ٢-امر.
מַעֲנֶה اور מַעֲנִית ث ريگهاري.
תַּעֲנִית ث روزه (كيونكه اُس سے جسم گويا دب جاتا ہے).
עֲנוֹק ——— ענק.

١ ענן قَل ١-ڈهانكنا. ٢-جادوگري كرني.
پوعيل-جادوگري كرني.
עָנָן اور עֲנָנָה م بادل.
٢ ענן پِعِيل-بادل اُٹهانا.

עֲנָנָה ث بدلي (بادلوں کا ڈھیر)۔

ענף ڈھانکنا۔

עָנָף اور עֲנַף م شاخ۔

עָנֵף پُرشاخ۔

ענק قَل ۱-کسي کي گردن یا گلے پر رهنا۔ ۲-طوق کے طور پر گھیرنا۔

هِفْعِیل-کسي کي گردن پر کچھ رکھنا۔

עֲנָק اور עֲנוֹק م طوق۔

ענש قَل-جُرمانه لینا۔

نِفْعَل-جُرمانه دینا۔

עֹנֶשׁ اور עֲנָשׁ م جُرمانه۔

עסס قَل-رَوندنا۔

עָסִיס م نئي مے۔

עפה زورشور سے بڑھنا۔

עֳפִי (جمع עֳפָאִים) م درخت کي شاخیں اور پتّے وغیرہ۔

עֵפָה ——— עוּף۔

עפל قَل-پُھولنا۔

پُعل اور هِفْعِیل ۱-مغرور هونا۔ ۲-غافل هونا۔

עֹפֶל م ۱-ٹیلا۔ ۲-پُھنسي۔ ۳-بوا سیر کا مَسّا۔

עַפְעַפִּים ——— עוּף۔

۱ **עפר** سفید هونا۔

עָפָר م بصیغه واحد ۱-مٹّي۔ ۲-گَرد۔ بصیغه جمع ڈھیلا۔

۲ עפר پِعِیل-کسي پر گرد پھینکني۔

עֹפֶר م هرني کا بچّه۔

עֲפֶרֶת ث سيسہ.

עִין ——— עצה.

עצב قَل ١-كاٹنا. ٢-كهودنا. ٣-بنانا. ٤-محنت كرني.
٥-دُكهہ دينا.

נִפְעַל-دردناک ہونا.

פִּעֵל ١-بنانا. ٢-دُكهہ دينا.

הִפְעִיל ١-كسيكي چيز سے شبيہہ بناني. ٢-رنج دينا.

הִתְפַּעֵל-رنجيدہ ہونا.

עֹצֶב اور עָצָב م ١-كهدي ہوئي مورت. ٢-رنج كا باعث
٣-رنج. [٤-رنج.

עֶצֶב اور עָצֶב م ١-مٹي كا برتن. ٢-مشقت. ٣-درد.

עִצָּבוֹן م ١-مشقت. ٢-درد.

עַצֶּבֶת ث ١-مورت. ٢-درد.

מַעֲצֵבָה ث درد.

עצד كاٹنا.

מַעֲצָד م كُلهاڑي.

עצה قَل ١-مضبوط كرنا. ٢-بند كرنا.

עֵץ (ر עֵצִים) م ١-درخت. ٢-لكڑي.

١ עֵצָה ث لكڑي.

עָצֶה م ريڑهہ.

٢ עֵצָה ——— יעץ.

עָצוּם ——— עצם.

עצל נִפְעַל-سست ہونا.

עָצֵל سست.

עַצְלוּת ث سستي.

עֲצַלָּה ث بصيغه واحد. سُستي.
بصيغه تثنيه. بڑي سُستي.
۱ עצם قَل ۱-كسنا. ۲-مضبوط كرنا. ۳-مضبوط هونا.
۴-زورآور هونا. ۵-غالب هونا.
پِعِيل-كسنا.
هِفْعِيل-زورآور بنانا.
עָצוּם زورآور.
עֶצֶם ث ۱-هڈي. ۲-بدن. ۳-خود.
۲ עצם پِعِيل-هڈيوں كو نوچ‌نوچكر صاف كرنا.
עֹצֶם م ۱-زور. ۲-بدن.
עָצְמָה ث زور.
עֲצֻמָה ث قوي دليل.
תַּעֲצֻמָה ث قوت.
עֶצֶן עֶדֶן كو ديكهو.
עצר قَل ۱-بند كرنا. ۲-روك ركهنا. ۳-قائم ركهنا.
۴-سكنا. ۵-كسي پر حُكومت كرني.
نِفْعَل ۱-بند هونا. ۲-روكا جانا. ۳-باز رهنا.
עֶצֶר م حُكومت.
עֹצֶר م ۱-بند هونا. ۲-ظلم.
עֲצָרָה اور עֲצֶרֶת ث ۱-كسي عيد كا اخير دن. ۲-عيد
كي جماعت.
מַעְצָר اور מַעְצוֹר م رُكاوٹ.
۱ עקב قَل-پيچهے هونا.
پِعِيل-روک ركهنا.
עָקֵב م بصيغه واحد. ۱-اِيڑي. ۲-سُم. ۳-پيچها.

بصیغۂ جمع. نقش ھاے قدم.

۲ עקב قَل ۱-کسي کي اِيڑي پکڑني. ۲-دغا سے کسي کا حق چھيننا.

עָקֹב ۱-دغا سے کسي کا حق چھيننےوالا. ۲-تيڑھا. ۳-نقش‌ھاے قدم سے پُر.

۱ עֵקֶב م ۱-پيچھا. ۲-عاقبت. ۳-اجر. ۴-سبب.

۲ עֵקֶב ۱-آخرتک. ۲-کےسبب. ۳-اِس سبب سے کہ.

עָקְבָה ث دغابازي.

עקד باندھنا.

עָקֹד دھاري‌دار.

עקה باز رکھنا.

מְעָקֶה م فصيل.

עָקָה ——— עוק.

עקל قَل-مروڑنا.

پُعل-تيڑھا کيا جانا.

עֲקַלְקַל تيڑھا.

עֲקַלָּתוֹן پيچدار.

עקר قَل-اُکھيڑنا.

نِفعَل-ڈھايا جانا.

پِعيل-گھوڑوں کے کونچے نکالنا.

ہِتپَعيل-اُکھيڑا جانا.

עֵקֶר م ۱-جڑ. ۲-اولاد.

עִקָּר م تنہ.

עָקָר عاقر (بانجھ مرد و عورت).

עַקְרָב م ۱-بچھو. ۲-خاردار چابک.

עקשׁ قَل اور پِعِیل ١-ٹیڑھا کرنا. ٢-کسي کا حق زائل کرنا.
نِفْعَل-کجرو ھونا.
עִקֵּשׁ کجرو.
עִקְּשׁוּת ث کجروي.
מַעֲקַשִּׁים م (جمع) ٹیڑھے بنگڑے رستے.
עָר ——— עִיר.
١ ערב قَل ١-ملانا. ٢-لین‌دین کرنا. ٣-کسي کا ضامن ھونا.
٤-گروکے طور پر دینا. ٥-میٹھا لگنا. ٦-چوسنا.
پِعِیل-ملانا.
ھِتْپَعِیل ١-اپنے تئیں ملانا. ٢-ملایا جانا. ٣-ملاجُلا
ھونا. ٤-ضمانت دیني. ٥-دخل دینا.
עֲרֻבָּה ١-ضمانت. ٢-گرو.
עֵרָבוֹן م گرو.
תַּעֲרֻבָה ث ضمانت.
עָרֵב میٹھا.
עָרֹב م ایک قسم کي مکّھي جو لہو چوستي ہے.
١ עֵרֶב اور עֶרֶב م ١-اجنبیوں کا غول. ٢-بانا.
١ מַעֲרָב م ١-سودا. ٢-بازار.
٢ ערב قَل ١-دُور ھونا. ٢-غروب ھونا.
٢ עֶרֶב م اور ث شام.
٣ ערב ھِفْعِیل-شام کو کوئي کام کرنا.
הַעֲרֵב شام کو.
٢ מַעֲרָב م اور מַעֲרָבָה ث مغرب.
٤ ערב خشک ھونا.
עֲרָב اور עֲרָב ث عرب (مُلک).

עֲרָבָה ث ١-صحرا. ٢-خصوصاً يردن كے پاس ايك خاص صحرا.

٥ ערב سفيد هونا.

٣ עֶרֶב م بيد.

עֹרֵב م كوّا. (ماخذ مشتبہ).

ערג قل ١-چڑهنا. ٢-كسي چيز كي بڑي آرزو ركهني. ٣-دُكهه كے مارے چِلّانا.

עֲרוּגָה ث كياري.

ערד بهاگنا.

עָרוֹד اور עֲרָד م گورخر.

ערה قل-ننگا هونا.

پِعيل ١-ننگا كرنا. ٢-ڈها دينا (كيونكه ڈهانے سے بُنياد ننگي هو جاتي ہے). ٣-خالي كرنا. ٤-اُنڈيلنا.

هِفْعِيل ١-ننگا كرنا. ٢-اُنڈيل دينا.

نِفْعَل-اُنڈيلا جانا.

هِتْپَعِيل ١-اپنے تئيں ننگا كرنا. ٢-اپنے تئيں پهيلانا.

עָרָה ث بے درخت مقام.

עֶרְוָה ث ١-برهنگي. ٢-اندامِ نهاني. ٣-گندگي.

עַרְוָה ث نقصان.

עֶרְיָה ث برهنگي.

מַעַר م ١-اندامِ نهاني. ٢-صاف جگهہ. ٣-گُنجايش.

מַעֲרָה م بے درخت مقام.

תַּעַר م ١-ميان. ٢-اُسترا. ٣-چاقو.

עֲרוּגָה ——— ערג.

עָרוֹד ——— ערד.

עֲרָוָה | עַרְוָה ——— ערה.

עָרוֹם ——— ١ ערם.

עָרוּם | עֵרוֹם ——— ١ ערם.

עֲרוֹעֵר ——— ערר.

עָרוּץ | עָרוּץ ——— ערץ.

עֲרָיָה ——— ערה.

עֲרִיסָה ——— ערס.

עָרִיף ——— ערף.

עָרִיץ ——— ערץ.

עֲרִירִי ——— ערר.

ערך قَل ١-ترتيب سے رکھنا. ٢-آراستہ کرنا. ٣-صف باندھني. ٤-تيار کرنا. ٥-مُشابہ ٹھہرانا. ٦-کسي چيز کا حساب کرنا.

هِفْعِيل-کسي چيز کي قيمت ٹھہراني.

עֵרֶךְ م ١-آراستگي. ٢-جو کچھ آراستگي کے ليے کافي هو. ٣-سلسلہ. ٤-قرارداد قيمت.

מַעֲרָךְ م مشوره.

מַעֲרָכָה ث ١-سلسلہواري. ٢-ترتيب سے رکھي هوئي چيزوں کا مجموعہ. ٣-صف بستہ فوج.

מַעֲרֶכֶת ث ١-ترتيب سے رکھي هوئي چيزوں کا مجموعہ. ٢-خصوصاً اِس طرح رکھي هوئي روٹيوں کا مجموعہ.

ערל قَل ١-بےختنہ هونا. ٢-ناپاک (گويا نامختون) ٹھہرانا.

نِفْعَل-اپني نامختوني دکھاني.

עָרֵל ١-نامختون. ٢-دیکھنے یا سُنّے یا سمجھنے میں سُست.

עָרְלָה ث ١-کھلڑي. ٢-جو میوہ ناپاک سمجھا جاتا ہے.

١ **ערם** قَل ١-ننگا ہونا. ٢-بے شرم ہونا. ٣-حکمتي ہونا.

ہِفْعِیل ١-عیّار بنانا. ٢-عیّاري سے کام کرنا. ٣-ہوشیاري سے کام کرنا.

עָרֹם یا עָרוֹם ننگا.

עֵרֹם یا עֵירֹם ١-ننگا. ٢-ننگاپن.

עֹרֶם م عیّاري.

עָרְמָה ث ١-عیّاري. ٢-ہوشیاري.

עָרוּם ١-عیّار. ٢-ہوشیار.

מַעֲרֹם م ننگاپن.

٢ **ערם** قَل-بلند ہونا.

نِفْعَل-ڈھیر کیا جانا.

עֲרֵמָה ث ڈھیر.

עַרְמוֹן م ایک قسم کا بلند درخت.

ערס ٹکڑے ٹکڑے کرنا.

עֲרִיסָה ث موٹا پِسا ہوا آٹا.

עַרְעָר | עַרוֹעֵר ——— ערר.

١ **ערף** قَل-ٹپکنا.

עָרִיף م بادل.

עֲרָפֶל م سخت تاریکي.

עֹרֶף حیوانات کي گردن.

٢ ערף قَل ١-گردن توڑنا. ٢-ڈھا دینا.

ערץ قَل ١-ڈرانا. ٢-ڈرنا.
نِفْعَل-ڈراونا هونا.
هِفْعِيل ١-ڈرانا. ٢-ڈرنا.
עֲרוּץ اور עָרוּץ م هيبت ناكي.
עָרִיץ ١-دهشت ناک. ٢-بيرحم.
מַעֲרָצָה ث دهشت ناكي.
מַעֲרִיץ م خوف كا باعث.

ערק قَل-چبانا.

ערר قَل-ننگا هونا.
پوعيل ١-ننگا كرنا. ٢-ڈها دينا.
پِلپيل اور هِتْپَلپيل-بالكل ڈهايا جانا.
עַרְעָר اور עַרְעָר يا עֲרוֹעֵר ١-ننگا. ٢-ناچار و بيكس.
٣-ايک قسم كا پودا جو ناچار و بيكس كا مُشَبَّه بِهٖ ہے.
עֲרִירִי بے اولاد.

ערש چهت پاٹنا.
עֶרֶשׂ ث چهپركهٹ.

עשב نباتات اُگاني.
עֵשֶׂב اور עֵשֶׂב ١-بڑها هوا ساگ پات. ٢-بڑهي هوئي گهاس پُهوس.

עשה قَل ١-محنت كرني. ٢-بنانا. ٣-پيدا كرنا.
٤-اپنے سے نكالنا. ٥-حاصل كرنا. ٦-تيار كرنا.
٧-آراستہ كرنا. ٨-گذراننا. ٩-ماننا. ١٠-گذارنا.
١١-رهنا. ١٢-مقرر كرنا. ١٣-كرنا (زيادہ تر اِسي معني ميں آتا ہے). ١٤-بجا لانا.

נִפְעַל ١-بنايا جانا. ٢-کيا جانا.
פִּעֵיל-دبانا.
פֻּעַל-بنايا جانا.
מַעֲשֶׂה م ١-کام. ٢-بجاآوري. ٣-فعل. ٤-منظوم صحيفه. ٥-کام کا ثمره. ٦-حاصل.
עָשׂוֹר | עֲשִׂירִי ——— עֶשֶׂר.
עשק הִתְפַּעֵיל-جهگرنا.
עֶשֶׂר اور עֲשַׂר ث (م עֲשָׂרָה اور עֲשָׂרָה اور עֶשְׂרֵת) ١-دس. ٢-دها (گياره سے اُنّيس تک اِس کي صورت مُذَکّر ميں עָשָׂר اور مونث ميں עֶשְׂרֵה هوتي هے).
עָשׂוֹר م دها.
עֲשִׂירִי دسواں.
עֲשִׂירִיָּה اور עֲשִׂירִית ث دسواں حصه.
עֶשְׂרִים م اور ث (جمع) ١-بيس. ٢-بيسواں.
עשׂר قَل-کسي چيز کي دهيکي ليني.
פִּעֵיל اور הִפְעִיל-کسي چيز کي دهيکي ديني.
עִשָּׂרוֹן م دسواں حصه.
מַעֲשֵׂר م دهيکي.
١ עָשׁ ——— עשׁשׁ.
٢ עָשׁ ——— נעשׁ.
עָשׁוֹק | עֲשׁוּקִים ——— עשׁק.
עָשׁוֹת ——— עשׁת.
עָשִׁיר ——— עשׁר.
עשן قَل-کسي چيز سے دُهواں اُٹهنا.
עָשָׁן م دُهواں.

עָשָׁן دُھواں دھار.

עשק قَل ١-كسي پر ظلم كرنا. ٢-ظلم سے لے لينا.
٣-حد سے بڑھنا.
پُعل-مظلوم ھونا.
עָשׁוֹק م ظالم.
עֲשׁוּקִים م (جمع) اور מַעֲשַׁקּוֹת ث (جمع) جور و ستم.
עֹשֶׁק م ١-ظلم. ٢-ظلم يا دغابازي سے لي ھوئي چيز.
עָשְׁקָה ث مظلومي.

עשר قَل ١-سيدھا ھونا. ٢-اقبال مند ھونا.
٣-غني ھونا.
پِعِيل-تيار كرنا.
ہِفْعِيل ١-غني كر دينا. ٢-غني ھو جانا.
ہِتْپَعِيل-اپنے تئيں غني بنانا.
עֹשֶׁר م دولت.
עָשִׁיר غني.

עשש قَل ١-دُبلا ھونا. ٢-كھايا جانا.
עָשׁ م كيڑا.

עשת قَل ١-چمكنا. ٢-بنانا. ٣-خيال كرنا.
ہِتْپَعِيل-سوچنا.
עֶשֶׁת ث ١-كاريگري. ٢-راے. ٣-جب لفظ دس كے ساتھ آتا ہے تو دونو كے معني گيارہ ھوتے ھيں كيونكه دس كے آگے اُنگليوں سے نہيں گنا جاتا بلكه خيال ھي سے گنا جاتا ہے.
עָשׁוֹת كمايا ھوا (لوھا).
עַשְׁתּוּת اور עֶשְׁתֹּנָה ث خيال.

עַשְׁתֹּרֶת ث ١-زُهرہ اور عشق اور کامیابي کي دیبي.
٢-اُس دیبي کي مورت. ٣-عشق. ۴-اولاد.

עת | עִתָּ ——— עדא.

עתד قَل-تیار هونا.
پِعِیل-تیار کر دینا.
هِتْپَعِیل-تیار هو جانا.

עָתִיד اور עָתִיד اور עָתוּד ١-تیار. ٢-مستعد. ٣-هوشیار
עֲתִידָה ث ١-هونے والي بات. ٢-حاصل کي
هوئي چیز.
עַתּוּד م بکرا (کیونکه لڑنے کے لئے مستعد رهتا ہے).

עִתָּה | עתי ——— עדא.

עָתִיק | עַתִּיק ——— עתק.

עתם نِفْعَل-جَل جانا.

עתק قَل ١-الگ کرنا. ٢-دُور هونا. ٣-پُرانا هونا.
۴-آزاد هونا. ٥-بےشرم هونا. ٦-رونقدارهونا.
هِفْعِیل ١-الگ کرنا. ٢-چهیننا. ٣-اپنا ڈیرہ
اُکهیڑکر لے جانا. ۴-نقل کرني.
עַתִּיק ١-الگ کیا هوا. ٢-پُرانا.
עָתֵק بڑهتا هوا.
עָתָק بےشرم.
עָתִיק رونقدار.

١ **עתר** قَل ١-خوشبو جلانا. ۴-مِنّت کرني (کیونکه
یہودیوں میں هیکل میں خوشبو جلاني دُعا
مانگنے کا نشان هوتا تها).
نِفْعَل-مِنّت سُنّي.

הִפְעִיל-مِنّت کرني.

עָתָר م ۱-خَوشبو. ۲-مِنّت کرنےوالا.

۲ עתר قَل-کثرت سے ہونا.

נִפְעַל-کثرت سے ہونا.

הִפְעִיל-کثرت سے بڑھانا.

עֲתֶרֶת ث فراواني.

פ

פא ——— פה.

פאה قَل-پُھونکنا.

הִפְעִיל-پُھونک دینا.

פֵּאָה ث ۱-ہوا. ۲-اُفق کي ایک سمت. ۳-طرف.
۴-کونا. ۵-رُخساروں کے بال.

פאם ۱-کھا جانا. ۲-موٹا ہونا.

פום یا פם (פאם کي عوض) م دَہَن.

פִּימָה ث چربي.

۱ פאר قَل-خوبصورت ہونا.

פִּעֵיל-خوبصورت کر دینا.

הִתְפַּעֵיל ۱-خوبصورت ہو جانا. ۲-اپنے تئیں حسین دکھانا. ۳-اپني بڑائي کرني.

פְּאֵר م خوبصورت پگڑي.

פֹּארָה اور פֻּארָה ث ۱-خوبصورتي. ۲-درخت کي ڈالیاں اور پتیاں.

۲ פאר פִּעֵיל-ڈالیوں کو دیکھنا (میوہ کے لئے).

פְּאֵרוּר م خوبصورتي.

תִּפְאֶרֶת اور תִּפְאָרָה ث جمال.

٣ פאר قل-کهودنا.

פֵּרָה (פְּאֵרָה کي عوض) ث چُوها يا چوهيا.

פַּג ——— פגג.

פגג کچّا هونا.

פַּג م کچّا انجير.

פִּגּוּל ——— פגל.

פגל سڙنا.

פִּגּוּל م گندي چيز.

פגע قل ١-کسي چيز کا کسي چيز سے لگنا. ٢-لپکنا. ٣-مار ڈالنا. ٤-منّت سے زور ڈالنا. ٥-ملاقات کرني. ٦-پهنچنا.

هِفْعِيل ١-کوئي چيز کسي چيز سے لگاني. ٢-جمع کرکے ڈال دينا. ٣-منّت کراني. ٤-لپکنا. ٥-منّت کرني.

פֶּגַע م اتفاق.

מִפְגָּע م وہ چيز جس کو کوئي مارتا هو.

פגר قل-بےزور هو جانا.

פֶּגֶר م لاش.

פגש قل ١-لپکنا. ٢-ملاقات کرني.

نِفْعَل-آپس ميں ملاقات کرني.

پِعِيل-ٹهوکر کهاني.

פדה قل ١-کاٹنا. ٢-کهولنا. ٣-چُهڑانا. ٤-خصوصاً دام ديکر چُهڑانا.

נִפְעַל-دام سے چُھڑایا جانا.
הִפְעִיל-دام سے چُھڑانا.
הָפְעַל-دام سے چُھڑایا جانا.
פְּדוּיִים م (جمع) ١-چُھڑائے ہوئے لوگ. ٢-چُھڑوائي.
פְּדוּת ث ١-فرق. ٢-چُھٹکارا.
פִּדְיוֹם اور פִּדְיֹן م چُھڑوائي.

פדן بلند ہونا.
פַּדָּן م میدان.
אַפֶּדֶן م شاهي محل.

פדע قَل-چُھڑانا.

פדר موٹا ہونا.
פֶּדֶר م چربي.

פֶּה (مضاف פִּי) م ١-دہن. ٢-حکم. ٣-کسي چیز کا مُنہ. ٤-دھار (تلوار کي). ٥-کنارہ. ٦-حصہ. (گویا نوالہ). ٧-چند (مثلاً دو چند).
כְּפִי ١-کے حکم کے مطابق. ٢-کے حساب کے مطابق. ٣-کے مطابق. ٤-کي مانند. ٥-یہاں تک کہ.
לְפִי ١-کے حساب سے. ٢-کي رو سے. ٣-کے وقت.
עַל־פִּי ١-کے حکم کے مطابق. ٢-کے حساب سے. ٣-کے مطابق.
פִּיָּה ث دھار (تلوار کي).
פִּיפִיּוֹת ث (جمع) ١-دو دھاریں (تلوار کي). ٢-بہت سي دھاریں.

פֹּה اور פֹּא اور פוֹ ١-یہاں. ٢-اِدھر.
מִפֹּה یا מִפּוֹ اِس طرف.

אֵיפֹה کہاں۔

אֵפוֹ اور אֵפוֹא یا אֵיפוֹא ١-اب۔ ٢-لفظِ یقین۔ ٣-لفظِ استفہام۔ ٤-لفظِ منّت۔

פּוֹ —— פֹּה۔

פוג قَل ١-ٹھنڈا ہونا۔ ٢-سُست ہونا۔
نِفْعَل-سُست ہونا۔
פוּגָה اور הֲפוּגָה ث آرام۔

פוח قَل ١-پُھونکنا۔ ٢-دم لینا۔
نِفْعَل ١-پُھونکنا۔ ٢-کسی چیز پر پُھونکنا۔ ٣-کثرت سے بولنا۔ ٤-ہانپ ہانپ کر آنا۔ ٥-کسی شخص پر حقارت سے تُف کرنا۔
פִּיחַ م راکھ۔

פוּךְ م ١-سُرمہ۔ ٢-خوبصورتی۔ (ماخذ مشتبہ)۔

פּוֹל م لوبیے کی پھلی۔ (ماخذ مشتبہ)۔

פּוּם —— פאם۔

פוּן قَل-پریشان ہونا۔

פוּץ قَل ١-پھوڑنا۔ ٢-پراگندہ کرنا۔ ٣-پراگندہ ہونا۔ ٤-پُھوٹ نکلنا۔
نِفْعَل-پراگندہ ہونا۔
پِعلیل اور پِلپیل-پھوڑنا۔
ہِفْعِیل ١-بکھیرنا۔ ٢-پراگندہ کرنا۔ ٣-گھبرا دینا۔ ٤-پھیل جانا۔
ہِتْپَعلیل-پُھوٹ جانا۔
تِفْعِیل-پراگندہ کرنا۔
מֵפִיץ م مارتول۔

תְּפוֹצָה ث پراگندگي.

١ פוק قَل-جُھولنا.

הִפְעִיל-هلنا.

פּוּקָה ث ٹھوکر.

פִּיק جُھولنےوالا.

٢ פוק قَل-نکلنا.

הִפְעִיל ١-نکالنا. ٢-حاصل کرنا. ٣-کامیاب کرنا.

١ פור הִפְעִיל-توڑنا.

פּוּרָה ث انگور کا کولھو.

٢ פור اُبلنا

פָּרוּר م دیگ.

פוּר م قرعہ. (ماخذ فارسي پارہ).

١ פוש قَل-اُچھلنا.

٢ פוש نِفْعَل-پراگندہ ھونا.

פות کھوکھلا ھونا.

פֹּת ث ١-شرمگاہ. ٢-کواڑ کا قبضہ.

פָּז ——— ١ פזז.

١ פזז قَل-صاف کرنا.

הֻפְעַל-صاف کیا جانا.

פָּז م صاف کیا ھوا سونا.

٢ פזז قَل ١-اُچھلنا. ٢-چُست ھونا.

פִּעֵיל-اُچھلنا.

פזר قَل-پراگندہ کرنا.

פִּעֵיל ١-پراگندہ کرنا. ٢-سخاوت سے دینا.

נִפְעַל اور פֻּעַל-پراگندہ ھونا.

۱ פַּח ——— פחח.

۲ פַּח ——— פֶּחָה.

פחד قَل ۱-کانپنا. ۲-جلدي کرني.

פִּעֵיל-تهرتهرانا.

הִפְעִיל-کنپانا.

פַּחַד م ۱-خوف. ۲-ران (عربي لفظِ فخذ سے ماخوذ).

פַּחְדָּה ث دهشت.

פֶּחָה اور ۲ פַּח ناظم (کمشنر). (ماخذ فارسي يا سنسکرت)

פחז قَل ۱-اُچهلنا. ۲-شهوت پرست هونا. ۳-مُتکبّرهونا.

פַּחַז م شهوت.

פַּחֲזוּת ث تکبّر.

۱ **פחח** پهيلانا.

פַּח م ۱-جال. ۲-پهندا. ۳-پتّر.

۲ פחח הִפְעִיל-پهندے ميں پهنسانا.

פחם کالا هونا.

פֶּחָם م ۱-کوئلا. ۲-انگارا.

פחר بنانا.

פֶּחָר م کُمهار.

פחת کهودنا.

פַּחַת م گڑها.

פְּחֶתֶת ث نيچي جگهہ.

פִּטְדָה ث ايک قسم کا جواهر. (ماخذ مشتبه).

פָּטִיר | פָּטוּר ——— פטר.

פַּטִּישׁ ——— פטש.

פטר قَل ۱-چیرنا. ۲-پُھڑوانا. ۳-آزاد کرنا. ۴-نکل جانا.
هِفْعِیل-پسارنا.
פֶּטֶר م اور פִּטְרָה ث ۱-پھاڑنیوالا. ۲-خصوصاً پہلوٹھا بچّہ.
פָּטִיר آزاد.
פָּטוּר ۱-کِھلا ھوا. ۲-آزاد.
פטש قَل ۱-مارتول سے مارنا. ۲-پھیلانا.
פַּטִּישׁ م ۱-مارتول. ۲-کُرتا.
פִּי ——— פֶּה.
פיד هلاک کرنا.
פִּיד م آفت.
פִּיָה ——— פֶּה.
פִּיחַ ——— פוח.
פִּילֶגֶשׁ ——— פִּלֶגֶשׁ.
פִּימָה ——— פאם.
פִּיפִיּוֹת ——— פֶּה.
פִּיק ——— פוק.
פַּךְ ——— פכה.
פכה پِعِیل-ٹپکنا.
פַּךְ م شیشي.
פלא قَل-جدا کرنا.
نِفْعَل ۱-جدا هونا. ۲-مخصوص هونا. ۳-مشکل هونا. ۴-عجیب هونا.
پِعِیل-مَنّت پوري کرني (یعني کسي چیز کو خدا کے واسطے مخصوص کرنا).

הִפְעִיל ١-مَنّت پوري کرني. ٢-مَنّت ماننی.
٣-مخصوص کرنا. ٤-خاص طور پر کرنا.
٥-عجيب کرنا. ٦-عجيب طور پر کرنا.
הִתְפַּעֵל-اپنا عجيب زور دکھانا.
פֶּלֶא م ١-عجب. ٢-خصوصاً اعجازي بات يا چيز.
פִּלְאִי اور פִּלִי اور פֶּלִיא ١-عجيب. ٣-خصوصاً اعجازي.
מִפְלָאָה اور נִפְלָאָה ث ١-عجيب کام. ٢-خصوصاً معجزه.

פלג قَل-تقسيم کرنا.
נִפְעַל-تقسيم کيا جانا.
פִּעֵל ١-تقسيم کرنا. ٢-جدا جدا کرنا.
פֶּלֶג م اور פְּלַגָּה ث ١-نهر. ٢-ندي. ٣-دريا.
פְּלַג م آدها.
פְּלֻגָּה يا פְּלֻגָּא اور מִפְלַגָּה ث حصه.
פִּלֶגֶשׁ اور פִּילֶגֶשׁ م اور ث ١-حَرم. ٢-يار (عورت کا).

פלד کاتنا.
פְּלָדָה ث ١-لوها. ٢-لوهے کا چُهرا.

פלה قَل-جدا کرنا.
נִפְעַל ١-مخصوص هونا. ٢-عجيب هونا.
הִפְעִיל ١-امتياز کرنا. ٢-مخصوص کرنا.
פְּלֹנִי فلاں.
פַּלְמֹנִי فلاں.

פלח قَل ١-چيرنا. ٢-ريگهارياں بناني. ٣-محنت کرني. ٤-بندگي کرني. ٥-عبادت کرني.
פִּעֵל ١-چهيدنا. ٢-ٹکڑے ٹکڑے کرنا. ٣-جَننا.
פֶּלַח م ١-ٹکڑا. ٢-خصوصاً پهانک. ٣-چکي کا پاٹ.

פֻּלְחָן م عبادت.

פלט קַל ۱-چکنا ہونا. ۲-نکل بھاگنا.

פִּעֵל ۱-بچ نکلنا. ۲-بچانا. ۳-جَننا.

הִפְעִיל ۱-بچانا. ۲-بچا رکھنا.

פֶּלֶט م بچاؤ.

פָּלֵט اور פָּלִיט اور פָּלֵיט بھاگنے سے بچا ہوا.

פְּלֵיטָה یا פְּלֵטָה ث ۱-بچاؤ. ۲-جو کچھ بچا ہو. ۳-خصوصاً بھاگنے سے جتنے بچے ہوں.

מִפְלָט م بچاؤ.

פְּלִי | פְּלִיא ——— פלא.

פְּלִיל | פְּלִילָה | פְּלִילִי ——— פלל.

פלך گول ہونا.

פֶּלֶךְ م ۱-دائرہ. ۲-چاروں جہات. ۳-تکلا. ۴-لکڑي جس پر لنگڑے سہارا دیکر چلتے ہیں.

פלל קַל اور פִּעֵל ۱-انصاف کرنا. ۲-فتویٰ دینا. ۳-سزا دیني. ۴-خیال کرنا.

הִתְפַּלֵּל ۱-سفارش کرني. ۲-مِنّت کرني.

פָּלִיל م منصف (نام عُہدہ).

פְּלִילָה ث انصاف.

פְּלִילִי منصف سے متعلق.

פְּלִילִיָּה ث منصف کي مسند.

תְּפִלָּה ث ۱-سفارش. ۲-مِنّت. ۳-دعا.

פְּלֹנִי | פַּלְמֹנִי ——— פלה.

פלס פִּעֵל ۱-ہموار کرنا. ۲-تولنا. ۳-تول تول کر بانٹ دینا. ۴-غور کرني.

هِفْعِيل ۱-مَنّت پوري كرني. ۲-مَنّت ماننى.
۳-مخصوص كرنا. ۴-خاص طور پر كرنا.
۵-عجيب كرنا. ۶-عجيب طور پر كرنا.
هِثْپَعِيل-اپنا عجيب زور دكهانا.
פֶּלֶא م ۱-عجب. ۲-خصوصاً اعجازي بات يا چيز.
פִּלְאִי اور פְּלִי اور פֶּלִיא ۱-عجيب. ۳-خصوصاً اعجازي.
מִפְלָאָה اور נִפְלָאָה ث ۱-عجيب كام. ۲-خصوصاً معجزه.

פלג قَل-تقسيم كرنا.
نِفْعَل-تقسيم كيا جانا.
پِعِيل ۱-تقسيم كرنا. ۲-جدا جدا كرنا.
פֶּלֶג م اور פְּלַגָּה ث ۱-نهر. ۲-ندي. ۳-دريا.
פְּלַג م آدها.
פְּלֻגָּה يا פְּלֻגָּא اور מִפְלַגָּה ث حصه.
פִּלֶגֶשׁ اور פִּילֶגֶשׁ م اور ث ۱-حرم. ۲-يار (عورت كا).

פלד كاٹنا.
פְּלָדָה ث ۱-لوها. ۲-لوهے كا چهرا.

פלה قَل-جدا كرنا.
نِفْعَل ۱-مخصوص هونا. ۲-عجيب هونا.
هِفْعِيل ۱-امتياز كرنا. ۲-مخصوص كرنا.
פְּלֹנִי فلاں.
פַּלְמֹנִי فلاں.

פלח قَل ۱-چيرنا. ۲-ريگهارياں بناني. ۳-محنت
كرني. ۴-بندگي كرني. ۵-عبادت كرني.
پِعِيل ۱-چهيدنا. ۲-ٹكڑے ٹكڑے كرنا. ۳-جَننا.
פֶּלַח م ۱-ٹكڑا. ۲-خصوصاً پهانک. ۳-چكي كا پاٹ.

פֻּלְחָן م عبادت.

פלט قل ١-چكنا هونا. ٢-نكل بهاگنا.

פִּעֵיל ١-بچ نكلنا. ٢-بچانا. ٣-جَننا.

הִפְעִיל ١-بچانا. ٢-بچا ركهنا.

פֶּלֶט م بچاؤ.

פָּלֵט اور פָּלִיט اور פָּלִיט بهاگنے سے بچا هوا.

פְּלֵיטָה يا פְּלֵטָה ث ١-بچاؤ. ٢-جو كچهه بچا هو.
٣-خصوصاً بهاگنے سے جتنے بچے هوں.

מִפְלָט م بچاؤ.

פְּלִי | פְּלִיא ——— פלא.

פְּלִיל | פְּלִילָה | פְּלִילִי ——— פלל.

פלך گول هونا.

פֶּלֶךְ م ١-دائره. ٢-چاروں جهات. ٣-تكلا. ٤-لكڑي
جس پر لنگڑے سهارا ديكر چلتے هيں.

פלל قل اور پِعِيل ١-انصاف كرنا. ٢-فتوىٰ دينا.
٣-سزا ديني. ٤-خيال كرنا.

הִתְפַּעֵיל ١-سفارش كرني. ٢-مِنّت كرني.

פָּלִיל م منصف (نام عُهده).

פְּלִילָה ث انصاف.

פְּלִילִי منصف سے متعلق.

פְּלִילִיָּה ث منصف كي مسند.

תְּפִלָּה ث ١-سفارش. ٢-مِنّت. ٣-دعا.

פְּלֹנִי | פַּלְמֹנִי ——— פלה.

פלס پِعِيل ١-هموار كرنا. ٢-تولنا. ٣-تول تول كر بانت
دينا. ٤-غور كرني.

פֶּלֶס م ترازو.

מִפְלָשׂ لٹکاے رکھنا.

פלץ قَل-توڑنا.

הִתְפַּעֵל-خوف سے شکستہ ہونا.

פַּלָּצוּת ث نہایت دہشت.

מִפְלֶצֶת ث بُت.

תִּפְלֶצֶת ث دہشت.

פלשׁ قَل-لُڑکانا.

הִתְפַּעֵל-لوٹنا.

פלת بھاگنا.

פְּלֵתִי م ڈاک کا ہرکارہ.

פֶּם ——— פאם.

פֵּן ——— פנן.

פֵּן ——— פנה.

פנג پکانا.

פַּנַּג م ایک قسم کي مٹھائي.

פנה قَل ۱-پھرنا. ۲-متوجہ ہونا. ۳-نزدیک آنا. ۴-ڈھلنا. ۵-نگاہ کرني. ۶-کسي سمت کو ہونا. ۷-پھیرنا.

פִּעֵל ۱-ہٹانا. ۲-صاف کرنا. ۳-تیار کرنا.

הִפְעִיל ۱-پھیرنا. ۲-بھاگ جانا. ۳-لَوٹنا. ۴-متوجہ ہونا.

הָפְעַל ۱-پیٹھ پھیرني. ۲-متوجہ ہونا.

פֶּן مبادا (کیونکہ اس سے بات گویا ہٹائي جاتي ہے).

פָּנֶה اور פָּנִים (جمع) م اور ث ۱-چہرہ. ۲-سطح.
۳-صورت. ۴-حضوري. ۵-شخصیت.
۶-سامنا. ۷-آگا. ۸-دروازہ کے سامنے
کي ديوار. ۹-دھار (تلوار کي).

אֶל־פְּנֵי اور אֶת־פְּנֵי اور בִּפְנֵי کے سامنے.

לִפְנֵי ۱-کے سامنے. ۲-کے نزديک. ۳-کے آگے.
۴-سے پہلے. ۵-سے زيادہ. ۶-کے برخلاف.
۷-کي مانند. ۸-کے لئے. ۹-کے سبب.

לִפְנַי سامنے والا.

מִלִּפְנֵי ۱-کے سامنے سے. ۲-کے سامنے رہنے
سے. ۳-کے سبب.

מִפְּנֵי ۱-کے سامنے سے. ۲-کے سبب. ۳-اِس
سبب سے کہ.

עַל־פְּנֵי ۱-کے سامنے. ۲-کے پورب طرف. ۳-کے
پہلے. ۴-سے زيادہ. ۵-کي طرف. ۶-کے
برخلاف. ۷-کي سزا پر. ۸-کے سوا.

פְּנִימָה ۱-دروازہ کے سامنے کي ديوار کي طرف.
۲-اندر. ۳-اندر کي طرف.

לִפְנִימָה اور מִפְּנִימָה ۱-اندر. ۲-اندرکيطرف.

פְּנִימִי اندروني.

פִּנָּה ——— פנן.

פְּנִינִים | פְּנִיִּים ——— פנן.

פנן الگ الگ کرنا.

פֵּן م اور פִּנָּה ث ۱-کونا. ۲-شہر پناہ کے کونے کا بُرج.
۳-سردار.

פְּנִינִים اور פְּנִיִּים م (جمع) مُونگا.

פנק پِعِیل-نازو نعمت سے پالنا.

פַּס ——— ۱ פסס.

פסג قَل-تقسیم کرنا.

پِعِیل-چیزوں کو الگ الگ غور سے دیکھنا.

פִּסָּה ——— ۲ פסס.

פסח قَل ۱-گذر جانا. ۲-لنگڑانا. ۳-کسي کے پاس سے گذرکر اُس کو بچانا.

پِعِیل-لنگڑے کي طرح کودنا.

نِفْعَل-لنگڑا هو جانا.

פֶּסַח ث ۱-گذر. ۲-ایک عید کا نام جو اِس امرکي یادگاري میں مانی جاتي تهي که فرشته نے بني اسرائیل کے پاس سے گذرکر اُنکو بچایا. ۳-وه برّه جو اُس عید میں گذرانا جاتا تها. ۴-اُس عید کا دن.

פִּסֵּחַ لنگڑا.

פָּסִיל ——— פסל.

פסל قَل-پتهر یا لکڑي کهودني.

פֶּסֶל م ۱-کُهدي هوئي مُورت. ۲-کوئي مُورت.

פָּסִיל م ۱-کُهدي هوئي مُورت. ۲-پتهر کي کان.

פְּסַנְתֵּרִין اور פְּסַנְטֵרִין ایک قسم کا باجا. (ماخذ یوناني).

۱ **פסס** قَل-تمام هو چلنا.

פַּס م ۱-سرا. ۲-هاتهه کي اُنگلیاں. ۳-پهنچا اور تخنا.

۲ אֶפֶס م تخنا.

۲ **פסס** پهیل جانا.

פִּסָּה ث كثرت.

פעה قَل ۱-چلاّنا. ۲-پُهنكارنا.

אֶפְעֶה م اور ث اور אֶפַע م افعى.

פעל قَل ۱-كرنا. ۲-بنانا. ۳-تجويز كرني.

פֹּעַל م ۱-فعل. ۲-كام. ۳-حصول. ۴-مزدوري.

פְּעֻלָּה ث ۱-كام. ۲-مزدوري.

מִפְעָל م اور מִפְעָלָה ث كام.

פעם قَل ۱-مارنا. ۲-اُبهارنا.

נִפְעַל-گهبرا جانا.

הִתְפַּעֵל-گهبرا جانا.

۱ פַּעַם م ۱-مار. ۲-قدم. ۳-پانو. ۴-بار. ۵-نهائي.

۲ פַּעַם ايک بار.

פַּעֲמַיִם دو بار.

הַפַּעַם ابهي.

כְּפַעַם כְּפַעַם جوں کا توں.

פַּעֲמֹן م گهنٹي.

פער قَل-پسارنا.

פצה قَل ۱-پسارنا. ۲-چهڑانا.

פצח قَل-پُهوٹنا.

פִּעֵל-توڑنا.

פְּצִירָה ——— פצר.

פצל פִּעֵל-چهيلنا.

פְּצָלָה ث چهيلي هوئي جگه.

פצם פִּעֵל-پهاڑنا.

פצע قَل-زخمي كرنا.

פְּצַע م زخم.

פצר قَل ۱-مارنا. ۲-کُند کرنا. ۳-کسي پر زور کرنا. ۴-کسي پر زور ڈالنا.

هِفْعِيل-ضد کرني.

פְּצִירָה ث کُندي.

הַפְצָר م ضد.

פקד قَل ۱-کسي پر لگنا. ۲-ملاقات کرني. ۳-ملاحظه کرنا. ۴-گننا. ۵-غير حاضر پانا. ۶-نگاه کرني. ۷-خبر ليني. ۸-کسي سے ملاحظه کرانا. ۹-کسي کو مختار کے طور پر مقرر کرنا. ۱۰-سپرد کرنا. ۱۱-سزا ديني. ۱۲-کسي کام کا بدلا دينا.

نِفْعَل ۱-غير حاضر پايا جانا. ۲-مختار کے طور پر مقرر هونا. ۳-سزا پاني.

پِعِيل-حاضر کرکے گننا.

پُعل ۱-حاضر کرکے گنا جانا. ۲-غير حاضر پايا جانا.

هِفْعِيل ۱-مختار کے طور پر مقرر کرنا. ۲-سپرد کرنا. ۳-رکھ دينا.

هُفْعَل ۱-مختار کے طور پر مقرر کيا جانا. ۲-رکھا جانا. ۳-سزا پاني.

هِتْپَعِيل اور هُتْپَعِيل-حاضر کرکے گنا جانا.

פְּקֻדָּה ث ۱-گنتي. ۲-نگاهباني. ۳-قيد. ۴-مختاري. ۵-رکھا هوا مال. ۶-سزا.

פִּקָּדוֹן م ۱-امانت. ۲-رکھي هوئي چيز.

פְּקִדוּת ث مختاري.

פָּקוֹד م ۱-مختاري. ۲-مختار. ۳-سزا.

פְּקוּד م حکم (گویا امانت).
פָּקִיד م مختار.
מִפְקָד م ۱-گنتي. ۲-حکم. ۳-مُقرري جگہ.

פקח قَل ۱-کھولنا. ۲-خصوصاً آنکھیں کھولني.
نِفْعَل-کھولا جانا.
פִּקֵּחַ بِینا.
פְּקַחְקוֹחַ بِینائي یا رھائي. (مشتبه ہے).

פקע پُھوٹنا.
פַּקֻּעָה م ایک قسم کي ککڑي.
פְּקָעִ م ککڑي کي صورت (دیوار پر مُنبّت).

פַּר اور **פָּר** م جوان بیل.
פָּרָה جوان گاے.

פרא اور **פרה** قَل ۱-اُٹھانا. ۲-اُٹھا لیجانا. ۳-تیز رو ھونا. ۴-اولاد جَنّي جناني. ۵-پھل لانا.
ہِفْعِیل ۱-پھل لانا. ۲-پھلدار کرنا. ۳-کسي کي نسل بڑھاني.
פֶּרֶא اور פֶּרֶה م اور ث گورخر.
פְּרִי م ۱-میوہ. ۲-ثمرہ ۳-اولاد.
אַפִּרְיוֹן م پالکي.
פֹּרָת ث میوہدار درخت.
פַּרְבָּר اور פַּרְוָר م مضافات شہر میں سے ایک بستي. (ماخذ غالباً فارسي).

פרד قَل ۱-الگ الگ کرنا. ۲-پھیلانا. ۳-بکھیرنا.
نِفْعَل ۱-اپنے تئیں الگ کرنا. ۲-الگ الگ ھونا.
پِعِیل-ایک طرف جانا.

پُعل-اپنے تئیں الگ رکھنا.

ہِفْعِیل ١-الگ کرنا. ٢-پراگندہ کرنا.

ہِتْپَعِیل ١-الگ الگ ہونا. ٢-پراگندہ ہونا.

פֶּרֶד م خچّر.

פִּרְדָּה ث خچّري.

פְּרֻדוֹת ث (جمع) بکھرا ہوا بیج.

פַּרְדֵּס م ١-باغ. ٢-محفوظ شکارگاہ. (ماخذ سنسکرت).

פָּרָה ——— ٢ פאר.

פרה ——— פרא.

פֶּרֶה ——— פרא.

פָּרָה ——— פַּר.

פְּרוֹזִי ——— פרז.

פַּרְוָר ——— פַּרְבָּר.

פָּרוּר ——— ٢ פור.

פרז پھیلانا.

פְּרָז م اور פְּרָזָה ث گانو.

פְּרָזִי اور פְּרוֹזִי م گنوار.

פִּרְזוֹן م دِہات.

פַּרְזֶל ——— ברז.

פרח قَل ١-پُھوٹ نکلنا. ٢-پتّے اور پُھول پھل نکالنا. ٣-اُڑنا.

ہِفْعِیل ١-پتّے اور پُھول پھل نکلوانا. ٢-پتّے اور پُھول پھل نکالنا.

פֶּרַח م ١-کونپل. ٢-پُھول.

פִּרְחָה ث بچّے کچّے.

אֶפְרֹחַ م پرندوں کے بچّے کچّے.

פרט قَل ١-بکھیرنا. ٢-بَکنا.

פֶּרֶט م بکھرے ہوئے میوے.

פְּרִי ——— פרא.

פְּרִיץ ——— פרץ.

פרך ١-توڑنا. ٢-الگ الگ کرنا.

פֶּרֶךְ م ظلم.

פָּרֹכֶת ث ایک خاص پردہ جو ہیکل کے پاکترین مقام کو کم پاک مقام سے الگ رکھتا تھا.

פרם پھاڑنا.

פרס قَل ١-توڑنا. ٢-الگ الگ کرنا.

هِفْعِيل ١-چیرنا. ٢-خصوصاً چرا ہوا کُھر رکھنا.

פֶּרֶס م ایک قسم کا عُقاب جو ہڈي کو توڑ ڈالتا ہے.

פַּרְסָה ث ١-چرا ہوا کُھر. ٢-کوئي کُھر.

פרע قَل ١-چھوڑنا. ٢-ٹالنا. ٣-ننگا کرنا. ٤-پیشوائي کرني.

نِفْعَل-خودرو ہو جانا.

هِفْعِيل ١-موقوف کرنا. ٢-خودرو کر دینا.

פֶּרַע م ١-سارے سر کے بال (کیونکہ اُنکے مُونڈنے سے سر ننگا ہو جاتا ہے). ٢-پیشوا.

פָּרוּעַ ننگا.

פַּרְעֹשׁ م پسّو. (ماخذ مشتبہ).

פרץ قَل ١-توڑنا. ٢-ڈھانا. ٣-شکست دیني. ٤-پھیلنا. ٥-بڑھنا. ٦-اُمنڈنا. ٧-ٹوٹ پڑنا. ٨-توڑکر نقب نکالني. ٩-کسي پر زور ڈالنا.

نِفْعَل-پھیلایا جانا.

پُعل-ڈھایا جانا.
ہِثْپَعِیل-ٹوٹ نکلنا.
פֶּרֶץ م ۱-دیوارکي دَرَاز. ۲-شکست. ۳-پُھوٹ نکلنا.
۴-ٹوٹ پڑنا.
פָּרִיץ ۱-توڑنےوالا. ۲-درندہ. ۳-ظالم.
מִפְרָץ م بندر (کیونکہ اُس جگہہ سے سمندر کا کنارہ
گویا ٹوٹتا ہوتا ہے).

פרק قَل ۱-توڑنا. ۲-چُھڑانا. ۳-موقوف کرنا.
پِعِیل ۱-توڑ لینا. ۲-ٹکڑے ٹکڑے کرنا.
ہِثْپَعِیل ۱-اپنے پر سے توڑ پھینکنا. ۲-ٹکڑے
ٹکڑے ہونا.
פָּרָק شوربا.
פֶּרֶק م ۱-لوٹ. ۲-چوراھ یا تِراھ.
מִפְרֶקֶת ث گردن.

פרר قَل-ٹکڑے ٹکڑے ہونا.
ہِفْعِیل ۱-توڑنا. ۲-ٹالنا. ۳-ٹلوانا. ۴-موقوف
کر دینا.
ہُفْعَل-ٹالا جانا.
پوعیل-چیرنا.
ہِثْپوعیل-ٹکڑے ٹکڑے ہونا.
پلپیل-ہلا دینا.

פרש قَل ۱-توڑنا. ۲-پھیلا دینا.
نِفْعَل-پراگندہ ہونا.
پِعِیل ۱-پھیلا دینا. ۲-پراگندہ کرنا.
מִפְרָשׂ م ۱-پھیلاؤ. ۲-پال (کشتي کي).

פרשׁ قَل ۱-جدا كرنا. ۲-تحقيقات كركے بتانا. ۳-پهيلانا.
נִפְעַל-پراگنده هونا.
פֻּעַל-صاف صاف پڑها جانا.
הִפְעִיל-زخمي كرنا.
פָּרוּשׁ م ايک فرقه كا آدمي جو اپنے تئيں اوروں سے الگ رکهتے تهے.
פָּרָשׁ م ۱-گهوڑے كا سوار (كيونكه اپنے پانو پهيلاتا هے). ۲-سواري كا گهوڑا.
פֶּרֶשׁ م گوبر.
פַּרְשְׁדוֹן م گُوه.
פָּרָשָׁה ث ۱-صاف صاف پڑهنا. ۲-وِرْد. ۳-صاف بيان.
פרשׂז פִּעֵל-پهيلا دينا.
פַּרְשֶׁגֶן اور פַּתְשֶׁגֶן م نقل. (ماخذ نا معلوم).
פְּרָת —— פרא.
פַּרְתְּם م ۱-اول. ۲-شريف. (ماخذ سنسكرت).
פשׂה قَل-پهيل جانا.
פשׂע لمبے لمبے قدم چلنا.
פֶּשַׂע م قدم.
מִפְשָׂעָה ث سُرين.
פשׂק قَل-پسارنا.
פִּעֵל-پسارنا.
פִּשׁ —— פישׁ.
פשׁח פִּעֵל-پهاڑ ڈالنا.
פשׁט قَل ۱-پهيلنا. ۲-لپكنا. ۳-اُتارنا (كپڑے كو).
פִּעֵל-كپڑا وغيره اُتار لينا.

הִפְשִׁיל ١-کپڑا وغیرہ اُتروانا. ٢-کھال اُتارنا.
הִתְפַּשֵּׁט-اپنے کپڑے اُتارنا

פשע قَل ١-نمک‌حرامي کرني. ٢-بیوفائي کرني. ٣-گناہ کرنا.
نِفْعَل-آپس میں جھگڑا کرنا.
פֶּשַׁע م ١-نمک‌حرامي. ٢-گناہ.

פשר قَل اور پِعِّيل-تعبیر دیني.
פֵּשֶׁר اور פִּשְׁרָה م تعبیر.

פשש پھیلنا.
פַּשׁ م بڑا غصہ.

פִּשְׁתָּה ث ١-سن. ٢-سن کي بتّي. ٣-سوت. (ماخذ مشتبہ).
פַּת ——— פתת.
פֹּת ——— פות.
פְּתָאִים ——— פתה.
פִּתְאֹם ——— פתע.
פַּתְבַּג م مزہ‌دار کھانا. (ماخذ غالباً فارسي).
פִּתְגָּם م ١-چٹھي. ٢-فتویٰ. ٣-بات. (فارسي پیغام سے ماخوذ).

פתה قَل ١-کھولنا. ٢-کُھلنا. ٣-فریب کھانا.
نِفْعَل اور پُعَّل-جان بُوجھکر فریب کھانا.
پِعِّيل ١-پُھسلانا. ٢-ترغیب دیني. ٣-فریب دینا.
هِفْعِيل-کسي کے لئے کُشادہ جگہہ کھول دیني.
פְּתִי م چوڑان.
פֶּתִי م (جمع פְּתָיִים اور פְּתָאִים) ١-بھولا پن. ٢-بھولا آدمي. ٣-سیدھا آدمي.

פְּתָיוּת ث بهولي عورت.

פְּתוּחַ ——— פתח. [كرني.

פתח قَل ۱-كهولنا. ۲-چهڑانا. ۳-كهينچنا. ۴-امامت

נִפְעַל ۱-كهل جانا. ۲-چهوٹ جانا.

פִּעֵל ۱-كهولنا. ۲-كُهلنا. ۳-كِهلنا. ۴-هل جوتنا.

۵-كنده كرنا.

פֻּעַל-كنده كيا جانا.

הִתְפַּעֵל-اپنے بندهن كهول ڈالنے.

פֶּתַח م دروازه.

פֵּתַח م تفسير.

פִּתּוּחַ م كندهٔ كئے هوئے نقش.

פְּתִיחָה ث كهنچي هوئي تلوار.

מִפְתָּח م كُشايش.

מַפְתֵּחַ م كُنجي.

פִּתְחוֹן م كهولنا.

פִּתּוֹת ——— פתת.

פְּתִיגִיל م كسي قسم كي پوشاك. (ماخذ مشتبه).

פְּתִי ا פֶּתִי ا פְּתָיוּת ——— פתה.

פָּתִיל ——— פתל.

פתל قَل-مروڑنا.

נִפְעַל ۱-كُشتي لڑني. ۲-دغابازي كرني.

הִתְפַּעֵל-دغابازي كرني.

פָּתִיל م ڈوري.

פְּתַלְתֹּל دغاباز.

נַפְתּוּלִים م (جمع) كُشتياں.

פתן ۱-مروڑنا. ۲-مضبوط ہونا.
פֶּתֶן م ایک قسم کا سانپ.
מִפְתָּן م دہلیز.

פתע کہولنا.
۱ פֶּתַע م ۱-آنکھوں کا کھولنا. ۲-لمحہ.
۲ פֶּתַע اور בְּפֶתַע اور פִּתְאֹם (פִּתְעֹם کي عوض)
۱-پل بھر میں. ۲-ناگہاں.

פתר قل-تعبیر دیني.
פִּתְרוֹן م تعبیر.
פַּתְשֶׁגֶן ——— פַּרְשֶׁגֶן.

פתת قل-توڑنا.
פַּת اور פְּתוֹת ث روٹي کا ٹکڑا.

צֵאָה ——— יצא.

צאל سایہ ڈالنا.
צֶאֱל م ایک قسم کا جنگلي درخت. (عربي میں ضال).

צאן اور צְאוֹן م اور ث بھیڑ بکریاں یا مینڈھے بکرے.
צֶאֱצָאִים ——— יצא.
צָב ——— צבב.

۱ **צבא** قل ۱-سپاہگري کرني. ۲-خدمتِ دین کرني.
ہفعیل-سپاہگري کراني.
צָבָא م اور ث ۱-فوج. ۲-موجودات. ۳-سپاہگري.

צבב قل-آھستہ آھستہ چلنا.

צַב م ۱-پالکي. ۲-ایک قسم کي چھپکلي.

צבה اور ۲ צבא قَل ۱-نکلنا. ۲-سپاہگري کرني. ۳-چمکنا. ۴-پُھولنا. ۵-چاھنا.

הִפְעִיל-پُھلانا.

צְבִי م (جمع צְבָיִים اور צְבָאִים اور צְבָאוֹת) ۱-جمال. ۲-ایک قسم کا خوبصورت ھرن.

צְבִיָּה ث اُسي قسم کی ھرني.

צָבֶה پُھولا ھوا.

צְבוּ ث ۱-خواھش. ۲-امر.

צָבוּעַ ——— ۲ צבע.

צבט قَل ھاتھہ بڑھاکر پہنچا دینا.

۱ **צבע** قَل ۱-ڈبونا. ۲-رنگنا.

פִּעֵיל-ڈبونا.

הִתְפַּעֵיל-تر ھو جانا.

צֶבַע م رنگارنگ کپڑا.

אֶצְבַּע ث اُنگلي (کیونکہ اُسکو پاني وغیرہ میں ڈبوتے ھیں.]

۲ **צבע** پھاڑ ڈالنا.

צָבוּעַ م ضَبُع (کفتار-چرخ).

צבר ڈھیر کر رکھنا.

צִבֻּר م ڈھیر.

צבת باندھ لینا.

צֶבֶת م مُٹھي بھر.

צַד ——— צדד.

צְדָא ——— ۲ צדה.

צדד ۱-کسي سے مُنھہ پھیرنا. ۲-کسي کي مخالفت کرني.

צַד م ۱-پسلي (کیونکه جب کسي سے مُنہہ پھیرتے ھیں تو پسلي اُسکي طرف کرتے ھیں. ۲-طرف. ۳-مخالف.

۱ **צדה** قَل-کاٹ ڈالنا.
نِفْعَل-ویران ھونا.

۲ **צדה** قَل ۱-نگاہ رکھني. ۲-قصد کرنا. ۳-تلاش کرنا.
צְדִיָּה ث اور צְדָא م قصد.

צָדָה ——— צוד.

צַדִּיק ——— צדק.

צדק قَل ۱-عادل ھونا. ۲-راستباز ھونا. ۳-راستي کرني. ۴-راستباز ٹھہرنا.
نِفْعَل-راستباز ٹھہرایا جانا.
پِعِیل-راستباز ٹھہرانا.
ھِفْعِیل ۱-راستباز بنانا. ۲-راستباز ٹھہرانا. ۳-حقدار ٹھہرانا.
ھِتْپَعِیل-اپنے تئیں راستباز ٹھہروانا.
צֶדֶק م ۱-عدل. ۲-راستبازي. ۳-راستي.
צְדָקָה اور צִדְקָה ث ۱-عدالت. ۲-عدالت کا فعل ۳-راستبازي. ۴-حق.
צַדִּיק ۱-عادل. ۲-راستباز. ۳-راست. ۴-حقدار.

צהב قَل-چمکنا.
ھُفْعَل-چمکایا جانا.
צָהֹב زرد.

צהל قَل ۱-چمکنا. ۲-ترنُّم کرنا. ۳-ھنہنانا.
پِعِیل-بلند کرنا (آواز کو).
ھِفْعِیل-چمکانا.

מִצְהָלָה ث ہنہناہٹ.

۱ צהר چمکنا.

צֹהַר م بصیغہ واحد. ۱-روشني. ۲-کھڑکیاں.
بصیغہ تثنیہ. دوپہر کا وقت.

יִצְהָר م زیتون کا تازہ نکلا ہوا تیل.

۲ צהר ہِفْعِیل-زیتون کا تیل نکالنا.

צַו | צָו ——— צוה.

צוֹא | צוֹאָה ——— יצא.

צַוָּאר | צַוְּאַר ——— צור.

צוד قَل-شکار کرنا.

پِعلِیل-شکار کرنا.

ہِتْپَعِیل-اپنے لئے کھانا مُہیا کرنا.

צַיָּד م شکاري.

צַיִד م ۱-شکار. ۲-شکار کا پکا ہوا کھانا. ۳-کسیطرح
کا کھانا. ۴-خصوصاً سفر کا توشہ.

צֵידָה یا צֵדָה ۱-کھانا. ۲-خصوصاً سفر کا توشہ.

מְצָד ث ۱-ایسي پہاڑي جگہہ جس میں شکار اکثر
ہوتا ہے. ۲-پہاڑي قلعہ.

מָצוֹד م ۱-شکار. ۲-جال. ۳-پہاڑي قلعہ.

מָצוֹד م جال.

מְצוֹדָה ث ۱-جال. ۲-پہاڑي قلعہ.

מְצֻדָה ث ۱-شکار. ۲-جال. ۳-پہاڑي قلعہ.

צוה قَل-نصب کرنا.

پِعِیل ۱-مقرر کرنا. ۲-حکم دینا. ۳-اختیار دینا.
۴-فرمانا. ۵-وصیت کرني.

پُعل-حکم پانا.
צִיּוּן م ستون.
צַו اور צָו م حکم.
מִצְוָה ث ۱-حکم. ۲-حق.
צרח قَل-چلّانا.
צְוָחָה ث چلّاهت.
צרל گهرا هونا.
צוּלָה اور מְצוּלָה اور מְצוֹלָה ث ۱-گهرا مقام. ۲-تهہ.
צרם قَل-روزه رکهنا.
צוֹם م روزه.
צרע بنانا.
צַעֲצֻעִים م (جمع) مورتوں کي کاريگري.
צרף قَل-اُمنڈنا.
هِفْعِيل ۱-اُمڈانا. ۲-تيرانا.
צוּף م چهتّے سے اُمنڈنيوالا شهد.
צָפָה ث تيرنا.
צַפְצָפָה ث بيد کا درخت (کيونکه اکثر تر مقاموں ميں هوتا ہے).
צרץ قَل ۱-چمکنا. ۳-پُهولنا.
هِفْعِيل ۱-روشني ديني. ۲-جهانکنا. ۳-پُهولنا.
צִיץ اور צִץ م ۱-چمکيلا پتّر. ۲-پُهول. ۳-بازو (پرند کا).
צִיצָה ث پُهول.
צִיצִת ث ۱-پيشاني کے بال. ۲-جهالر.
۱ **צרק** قَل-تنگ هونا.

הִפְעִיל ۱-تنگ کرنا. ۲-محاصرہ کرنا. ۳-ظلم کرنا.
۴-کسي پر زور ڈالنا.

צוֹק م اور צוּקָה ث تنگ حالي.

מוּצָק م تنگي.

מָצוֹק م اور מְצוּקָה ث تنگ حالي.

۲ **צוק** قَل ۱-اُنڈیلنا. ۲-نصب کرنا.

מָצוּק م ۱-ستون. ۲-پہاڑ کي چوٹي.

צור قَل ۱-تنگ کرنا. ۲-باندھنا. ۳-محاصرہ کرنا. ۴-رگیدنا. ۵-دوڑنا. ۶-کاٹنا. ۷-بنانا.

צוּר (ر טוּר) م ۱-چٹان (کیونکہ دبنے سے سخت ہوئي ہے). ۲-پتھر. ۳-دھار (تلوار کي). ۴-صورت.

צַוָּר اور צַוָּאר اور צַוְּאַר م ۱-گردن. ۲-گلا.

צַוְּרוֹן م چھوٹا گلا.

צוּרָה ث صورت.

צַר تنگ.

צֹר م ۱-چٹان. ۲-چُھري.

۱ צִיר م ۱-صورت. ۲-بُت.

מָצוֹר م ۱-تنگ حالي. ۲-محاصرہ. ۳-دمدمہ. ۴-قلعہ.

מְצוּרָה ث ۱-دمدمہ. ۲-قلعہ.

צות قَل-جلنا.

הִפְעִיל-جلانا.

צַח —— צחח.

צחה دُھوپ میں سِکنا.

צִחֶה پیاس سے خشک.

צחח قَل ۱-دُھوپ میں سِکنا. ۲-سفید ہونا.

צַח ۱-دُھوپ سے گرم. ۲-سفید. ۳-صاف.
צְחִיחַ دُھوپ سے خشک.
צְחִיחָה ث اور צְחִיחִי م صحرا.
צַחְצָחָה ث دُھوپ سے خشک زمین.

צחן بدبودار ہونا.
צַחֲנָה ث بدبو.

צַחְצָחָה ——— צחח.

צחק قَل-ھنسنا.
پِعِیل ۱-کھیلنا. ۲-ٹھٹھا کرنا.
צְחֹק م ھستي.

צחר خوب سفید ہونا.
צַחַר م خوب سفیدي.
צָחֹר خوب سفید.

צִי ——— ציה.

צַיִד | צַיָּד | צֵידָה ——— צוד.

ציה خشک ہونا.
צִי م ۱-صحرا. ۲-جهاز (کیونکه تري میں وهي خشک ہوتا ہے).
צִיִּי م ۱-صحرا کا باشنده. ۲-صحرا کا جانور.
צָיוֹן م خشک زمین.
צִיָּה ث ۱-خشکي. ۲-خشک زمین.

צִיּוּן ——— צוה.

צִינֹק ——— צנק.

צִיץ | צִיצָה | צִיצִית ——— צוץ.

ציר قَل ۱-چکر کھانا. ۲-مترددا جانا. ۳-روانه ہونا.

هِتْپَعِيل-اپني راه ليني.
٢ צִיר م ١-قبضه (كواڑوں كا). ٢-دردِزه. ٣-قاصد.
١ צִיר ——— צור.
צֵל ——— ٣ צלל.
צלא پِعِيل-دعا مانگني.
צלה قَل-كباب كرنا.
צָלִי م كباب.
צְלוֹל ——— ٢ צלל.
צלח قَل ١-پار جانا. ٢-نازل هونا. ٣-لپكنا.
٤-كامياب هونا. ٥-كام كا هونا.
هِفْعِيل ١-كامياب كرنا. ٢-كامياب هونا. ٣-ترقي ديني. ٤-ترقي پاني.
צְלָחָה اور צְלֹחִית اور צַלַּחַת ث ايک قسم كا اُتهلا برتن (كيونكه اُتهلے پاني سے پار اُتر جاتے هيں).
צְלִי ——— צלה.
צְלִיל ——— ٢ צלל.
١ צלל قَل ١-سنسنانا. ٢-كانپنا.
צְלָצַל (جمع צִלְצְלִים) م ١-سنسناهٹ. ٢-جهانجھ.
٣-برچهي. ٤-ٹڈي.
מְצִלְתַּ ث (بصيغه تثنيه) جهانجهوں كي جوڑي.
מְצִלָּה ث گهنٹي.
٢ צלל قَل ١-لڑكانا. ٢-نيچے لُڑكايا جانا.
צְלוֹל اور צְלִיל م ايک گول روٹي.
٣ צלל قَل-شام هو جانا.
צֵל م اور ث سايه.

۴ צֵל הִفْعِيل-سايه ڈالنا.

צֵל م سايه

מְצִלָּה ٹ سايه‌دار مقام.

צַלְמָוֶת ——— מות.

צלם تاريک هونا.

צֶלֶם م ١-سايه. ٢-مورت.

צלע قَل-لنگڑانا.

צֶלַע م لنگڑاهٹ.

צֵלָע م اور ٹ (ر עַיִן) ١-پسلي. ٢-شهتير. ٣-طرف. ۴-کواڑ. ٥-ايک طرف کي کوٹهڑي. ٦-ايسي کوٹهڑيوں کا مجموعه.

צְלָצַל ——— ١ צלל.

צמא قَل-پياسا هونا.

צָמָא م پياس.

צָמֵא پياسا.

צִמְאָה ٹ پياس.

צִמָּאוֹן م خشک زمين.

צמד قَل-باندهنا.

نِفْعَل-پيوسته هونا.

پُعل-باندها جانا.

هِفْعِيل-منصوبه باندهنا.

צֶמֶד م ١-جانوروں کا ايک جوڑا. ٢-زمين کا ايک خاص حصه جتنا که بيلوں کي ايک جوڑي ايک دن ميں جوت سکتي هے.

צָמִיד ١-هاتهه کا زيور. ٢-سرپوش.

צְמָה ——— צמם.

צמוק ——— צמק.

צמח קַل ١-اُگنا. ٢-اُگانا. ٣-نکلنا (بالوں کا).

پِعِیل-نکلنا (بالوں کا).

هِفْعِیل-اُگانا.

צֶמַח م ١-نبات. ٢-نباتات.

צָמִיד ——— צמד.

צַמִּים ——— צמם.

צְמִיתוּת ——— צמת.

צמם ١-بُننا. ٢-نقاب باندهني.

צַמִּים م جال.

צַמָּה ث نقاب.

צמק قَل-سُوکھ جانا.

צִמּוּק م سُوکھے هوئے انگوروں کا گُچّھا.

צמר کترنا.

צֶמֶר (و עֶמֶר) م اُون.

צַמֶּרֶת ث درختوں کے پتوں کا مجموعه (گویا اُسکي اُون).

צמת قَل اور پِعِیل اور هِفْعِیل-نیست کرنا.

نِفْعَل-نیست هونا.

پِعلیل-نیست و نابود کرنا.

צְמִיתוּת ث ١-نیستي. ٢-همیشه کے لئے کھویا جانا.

צֵן | צִנָּה ——— צנן.

צנא بهت سي بهیڑ بکریاں رکھني.

צֹנֶא اور צֹנֶה م اور ث بهیڑ بکریاں.

צָנוּף —— צנף.

צִנּוֹר —— צנר.

צנח قَل ١-اُترنا. ٢-دهسنا.

צָנִין —— ١ צנן.

צָנִיף —— צנף.

צנם سخت هونا.

צָנוּם جس سے کچھ پيدا نہو.

١ **צנן** چُبھنا.

צֵן اور צָנִין م اور ١ צִנָּה ث ١-کانٹا. ٢-کانٹا (مچھلي کا).

٢ **צנן** حفاظت کرني.

٢ צִנָּה ث بڑي سپر.

צִנְצֶנֶת ث ايک قسم کا برتن.

٣ **צנן** ٹھنڈا هوا.

٣ צִנָּה ث ٹھنڈ.

צנע قَل-فروتن هونا.

هِفْعِيل-فروتني کرني.

צנף قَل-لپيٹنا.

צְנֵפָה ث گينده.

צָנוּף اور צָנִיף م پگڑي.

מִצְנֶפֶת ث بادشاه يا سردارکاهن کي پگڑي.

צנק بند کرنا.

צִינֹק م کاٹھ (جس ميں قيديوں کا پير ٹھونکتے هيں).

צנר زور سے بهنا.

צִנּוֹר م ١-جھرَ (پهاڑ ميں گرتا هوا پاني). ٢-نهر.

צַנְתָּר م نلي.

צעד قَل ١-سنجيدگي سے چلنا. ٢-آهسته آهسته چلنا. ٣-چڑهنا.
הִפְעִיל-چلانا.
צַעַד م قدم.
צְעָדָה ث ١-سنجيدگي كي چال. ٢-ايک قسم كي پازيب جس سے عورتيں دونو پانوں كو باندھ ليتي هيں تاكه آهسته آهسته چليں.
אֶצְעָדָה ث هاتھ كا زيور.
מִצְעָד م ١-چلنا. ٢-نقشِ قدم.
צעה قَل ١-جُھكنا. ٢-جُھكا رهنا. ٣-جُھكانا.
פִּעֵל-جُھكانا.
צָעוֹר ——— צער.
צָעִיף ——— צעף.
צָעִיר | צְעִירָה ——— צער.
צען قَل-اُكھيڑا جانا (ڈيره كا).
צעף ڈهانكنا.
צָעִיף م نقاب.
צֶאֱצָאִים ——— צוא.
צעק قَل-چلاّنا.
פִּעֵל-چلاّنا.
הִפְעִיל-پُكروانا.
נִפְעַל ١-پُكارا جانا. ٢-جمع هونا.
צְעָקָה ث چلاّهٹ.
צער قَل-چھوٹا هونا.
צָעִיר اور צָעוֹר ١-چھوٹا. ٢-تھوڑا.

מִצְעִיר کچھ چھوٹا۔

צְעִירָה ث چھوٹاپن۔

מִצְעָר م ۱-چھوٹي چيز. ۲-تھوڑے لوگ. ۳-تھوڑا عرصه.

צפד قَل-چمٹنا۔

צפה قَل ۱-چمکنا. ۲-تاکنا. ۳-غور سے دیکھنا.

۴-امتياز کرنا. ۵-مقرر کرنا.

پِعِيل ۱-چمکانا. ۲-سونے چاندي سے منڈھنا. ۳-تاکنا.

پُعل-منڈھا جانا.

צִפּוּי م منڈھا ھوا سونا يا چاندي۔

צְפִיָּה ث ديدگاه.

צְפִית ث پاسباني۔

מִצְפֶּה م ۱-ديدگاه. ۲-بلند جگہہ۔

צָפָה ——— צוף.

צָפוֹן | צְפוֹנִי ——— צפן.

צָפוּעַ ——— צפע

צִפּוֹר ——— צפר.

צפח کُشاده ھونا.

צַפַּחַת ث صراحي۔

צַפִּיחִית ث ايک روٹي۔

צָפִין ——— צפן.

צְפִיעַ | צְפִיעָה ——— צפע.

צְפִיָּה | צָפִית ——— צפה.

צָפִיר | צְפִיר | צְפִירָה ——— צפר.

צפן قَل ۱-پوشيده کرنا. ۲-گھات لگانا. ۳-چھپا رکھنا.

۴-روکنا. ۵-انکار کرنا.

נִפְעַל ۱-پوشیدہ ہونا. ۲-رکھا ہوا رہنا.
הִפְעִיל ۱-پوشیدہ کرنا. ۲-گھات لگانا.
צָפוּן اور צָפִין پوشیدہ.
צָפוֹן م اور ث شمال (کیونکہ وہاں سورج پوشیدہ رہتا ہے).
צְפוֹנִי شمالي.
מַצְפֻּן م پوشیدہ جگہہ.

צפע اپنے میں سے ذلیل چیزیں نکالني.
צְפִיעָה ث ۱-چھوٹي شاخ. ۲-ذلیل بچّہ.
צָפִיעַ اور צְפוּעַ م گوبر.
צֶפַע م سانپ کے بچّے.
צִפְעֹנִי م ۱-سانپ کا بچّہ. ۲-سانپ.

צפף پلپیل-چہچہانا.
צַפְצָפָה ——— צוף.

צפר قَل ۱-چکر کھانا. ۲-گھوم جانا. ۳-ناچنا.
צְפִירָה ث ۱-دائرہ. ۲-تاج.
צָפִיר اور צְפִיר م بکرا (ناچنے کے سبب).
צִפּוֹר اور צִפֹּר م چڑیا (چکر کھانے کے سبب).
צִפֹּרֶן م ۱-چڑیا کا ناخن. ۲-کسیکا ناخن. ۳-نوک.
טְפַר م ۱-ناخن. ۲-پنجہ.
צְפַרְדֵּעַ م مینڈک (ناچنے کے سبب).

צפת آراستہ کرنا.
צֶפֶת ث ستون کے اوپر جو پتھر لگایا جاتا ہے.

צקל باندھنا.
צִקְלוֹן م تھیلا.
צַר ——— צרר.

צָר | צַר ——— צור.

צרב قَل ۱-گھرچنا. ۲-جلانا.
نِفْعَل-جل جانا.
۱ צָרֶבֶת ث گھاؤ کا داغ.
צָרָב (مونث ۲ צָרֶבֶת) جلنیوالا.

צרה بہنا.
צְרִי م روغن بلسان.

צָרָה | צְרוֹר ——— צרר.

צרח قَل ۱-صاف ہونا. ۲-بلند آواز سے چلّانا.
ہِفْعِیل-بلند آواز سے چلّانا.
צְרִיחַ م ۱-بُرج. ۲-دیدگاہ.

צְרִי ——— צרה.

צרך محتاج ہونا.
צֹרֶךְ م احتیاج.

צרע قَل-مارنا.
צָרוּעַ ۱-مارا ہوا. ۲-خصوصاً کوڑھي.
צָרַעַת ث کوڑھ.
צִרְעָה ث ۱-بِھڑ. ۲-بھڑوں کي فوج.

צרף قَل ۱-دھات گلانا. ۲-سُنار کا کام کرنا. ۳-پرکھنا.
۴-صاف کرنا.
نِفْعَل-صاف کیا جانا.
پِعِیل-سُنار کا کام کرنا.
מַצְרֵף م گھڑیا.

צרר قَل ۱-تنگ کرنا. ۲-باندھنا. ۳-بند کرنا. ۴-ستانا.
پُعل-بندھ جانا.

הִפְעִיל ١-تنگ کرنا. ٢-محاصره کرنا. ٣-جنّے کي حالت ميں هونا. [٤-دانه.

צְרוֹר يا צְרֹר ث ١-گٹهڑي. ٢-تهيلي. ٣-چهوٹا پتهر.

צַר م ١-تنگ کرنيوالا يعنے دُشمن. ٢-تنگحالي ٣-پتهر.

צָרָה ث ١-تنگ کرنيوالي. ٢-تنگ حالي.

מֵצַר م تنگ حالي.

ק

קֵא | קָאַת ——— קוא.

קַב ——— קבב.

קבב قل ١-کهوکهلا کرنا. ٢-لعنت بهيجني.

קַב م ١-ايک قسم کا برتن. ٢-اناج کا ايک خاص پيمانه.

קֻבָּה ث ١-گُنبددار کوٹهري (قُبّه). ٢-خيمه کا ايک حصه زنانه کے لئے.

קֵבָה | קֹבָה ——— נקב.

קִבּוּץ ——— קבץ.

קְבוּרָה ——— קבר.

קבל قل-سامنے هونا.

פִּעֵיל ١-سامنے سے آنيواليکو قبول کرنا. ٢-قبول کرنا.

הִפְעִיל-آمنے سامنے هونا.

١ קֳבֵל اور ١ קְבָל م سامنا.

٢ קֳבֵל اور ٢ קְבֵל اور לָקֳבֵל ١-سامنے. ٢-سبب سے.

כָּל-קֳבֵל-דִּי ١-اِس سبب سے که. ٢-اِس سبب سے.

קְבָל سامنے.

קֳבֵל جو کچھ سامنے ہے۔

קבע قَل ۱-بلند اورگول ہونا. ۲-چھپانا. ۳-ٹھگنا. ۴-لوٹنا.

קוֹבַע م خود.

קֻבַּעַת ث پیالہ.

מִגְבָּעָה ث ایک قسم کی پگڑی.

קבץ قَل ۱-ہاتھ سے پکڑنا. ۲-جمع کرنا.

نِفْعَل ۱-جمع ہونا. ۲-جمع کیا جانا.

پِعِیل ۱-جمع کرنا. ۲-کھینچ لینا.

پُعَل-جمع ہونا.

ہِتْپَعِیل-اپنے تئیں جمع کرنا.

קִבּוּץ م غول.

קְבֻצָה ث ڈھیر.

קבר قَل-دفن کرنا.

نِفْعَل-دفن ہونا.

پِعِیل-بہت سے لوگوں کو اکٹھا دفن کرنا.

پُعَل-دفن ہونا.

קֶבֶר م قبر.

קְבוּרָה ث ۱-دفن. ۲-قبر.

۱ קדד قَل-چیرنا.

קִדָּה ث تج (کیونکہ اُسکے پھل گویا چرے ہوئے ہوتے ہیں).

קָדְקֹד م چندیا (کیونکہ اُسکے بال الگ الگ ہوتے ہیں).

۲ קדד قَل-اپنا سر ادب سے جُھکانا.

קְדוּמִים ——— קדם.

קָדוֹשׁ ——— קדשׁ.

קדח قَل ۱-جلانا. ۲-جلنا.

קַדַּחַת ث تپ شدید.

אֶקְדָּח م کسي قسم کا آتشي رنگ جواهر.

קְדִים ——— קדם.

קַדִּישׁ ——— קדש.

קדם قل-پہلے هونا.

پِعِيل ۱-کسي کے آگے آگے جانا. ۲-کسي سے پہلے هونا یا کوئي کام کرنا. ۳-سویرے کوئي کام کرنا. ۴-ناگہاں کوئي کام کرنا. ۵-کسي کا استقبال کرنا. ۶-کسي کے سامنے آنا. ۷-کسي کي مدد کرني.

هِفْعِيل ۱-کسي کے ساتھ پہلے هي اچھا سلوک کرنا. ۲-کسي کا استقبال کرنا.

۱ קֶדֶם م ۱-آگا. ۲-پورب. ۳-اگلا زمانه. ۴-ابتدا.

۲ קֶדֶם ۱-آگے. ۲-پہلے.

קֵדֶם م پورب.

קֵדֶם اور קֶדֶם ۱-سامنے. ۲-پہلے.

קַדְמָה ث ۱-ابتدا. ۲-اگلا زمانه. ۳-پہلا حال.

קַדְמַת اُس سے پیشتر که.

קַדְמוֹן پوربي.

קֵדְמָה پورب کي طرف.

קַדְמִי پہلا.

קָדִים م ۱-سامنا. ۲-پورب.

קְדוּמִים م (جمع) قدیم‌الایام.

קַדְמֹנִי ۱-سامنے‌والا. ۲-پوربي. ۳-قدیم. ۴-بُزرگ [بُوڑھا.

קָדְקֹד ——— קדד.

קדר قَل ۱-مَیلا ہونا. ۲-مَیلے کپڑے پہنے رہنا جیسے
سوگ میں کیا جاتا تھا. ۳-کالا ہونا.
۴-اندھیرا ہونا.
הִקְדִּיר ہِفْعِیل ۱-غمگین کرنا. ۲-اندھیرا کرنا.
הִתְקַדֵּר ہِتْپَعِیل-اندھیرا ہونا.
קַדְרוּת ت سوگ کا لباس.
קְדֹרַנִּית سوگوار کي طرح مَیلے کپڑے پہنے ہوئے.

קדש قَل ۱-پاک ہونا. ۲-مُقدس ہونا.
نِفْعَل ۱-پاک کیا جانا. ۲-اپنے تئیں پاک دکھانا.
۳-مُقدس کیا جانا.
پِعِیل ۱-پاک کرنا. ۲-پاک سمجھنا. ۳-پاک
تھہرانا. ۴-مُقدس کرنا. ۵-کوئي پاک امر
کرنا یا کرانا. ۶-کوئي کام دستوروں کے ساتھ
کرنا یا کرانا.
پُعل-مُقدس کیا جانا. [کرنا.
ہِفْعِیل ۱-پاک سمجھنا. ۲-پاک تھہرانا. ۳-مُقدس
ہِتْپَعِیل ۱-اپنے تئیں پاک کرنا. ۲-اپنے تئیں پاک
دکھانا. ۳-پاک تھہرایا جانا.
קָדוֹשׁ یا קָדֹשׁ اور קְדוֹשׁ ۱-پاک. ۲-مُقدس. ۳-قُدُّوس.
קֹדֶשׁ یا קוֹדֶשׁ م ۱-پاکي. ۲-پاک چیز. ۳-خصوصاً
پاک مکان.
קָדֵשׁ م شہوت کي دیوي کا مُقدس کیا ہوا مرد.
קְדֵשָׁה ت اُسي دیوي کي مُقدس کي ہوئي عورت.
מִקְדָּשׁ م ۱-مَقدَس. ۲-کوئي مُقدَّس چیز. ۳-پناہ گاہ.
(کیونکہ مَقدَس پناہ گاہ کے طور پر کام میں آتے تھے).

קהה قَل-کُند ہونا.
پِعِيل-کُند ہونا.

קהל ہِفْعِيل ۱-پُکارنا. ۲-جمع کرنا.
نِفْعَل-جمع ہونا.

קָהָל م ۱-جماعت. ۲-کثرت.

קְהִלָּה ث جماعت.

קֹהֶלֶת م ۱-جماعت کي طرف خطاب کرنےوالا.
۲-خصوصاً واعظ.

מַקְהֵל م اور מַקְהֵלָה ث جماعت.

לַהֲקָה (קְהִלָּה کي عوض) ث جماعت.

קַו | קָו ——— קוה.

קאא قَل-قَے کرنا.
ہِفْعِيل-قَے کرنا.

קֵא م قَے.

קָאַת ث ایک قسم کا پرند جو بہت سي چیزیں
نگل‌کر قَے کر دیتا ہے.

קִיא م قَے.

קוֹבַע ——— קבע.

קוה قَل ۱-باندھنا. ۲-مضبوط کرنا. ۳-انتظار کرنا.
پِعِيل ۱-صبر سے کسي‌کا انتظار کرنا. ۲-گھات لگانا.
نِفْعَل ۱-ایک دوسرے کا انتظار کرنا. ۲-جمع ہونا.

קַו اور קָו اور קוה م ۱-ڈوري. ۲-جریب. ۳-قاعدہ.
۴-باجے کا تار. ۵-باجے کي سي آواز.

מִקְוֶה م ۱-انتظار. ۲-وہ جس کا انتظار کیا جاے.
۳-جماعت. ۴-غول. ۵-مجموعہ.

מִקְוֶה ث پاني کے جمع ہونے کا مقام۔
תִּקְוָה ث ۱-ڈوري۔ ۲-انتظار۔ ۳-اُمید۔

קוט קַל-نفرت کرني۔
נִפְעַל-نفرت کرني۔
הִתְפַּעֵל-نفرت کرني۔

קוֹל یا קֹל (ر קָל) م ۱-آواز۔ ۲-گرج۔ ۳-افواہ۔

קום קַל ۱-اُٹھنا۔ ۲-ترقي کرني۔ ۳-کھڑا ہونا۔
۴-قائم ہونا۔ ۵-قائم رہنا۔ ۶-قرار پکڑنا۔
۷-بحال رہنا۔ ۸-نابینا ہونا (کیونکہ نابینا کي
آنکھ کي پُتلي بحال رہتي ہے)۔ ۹-جینا۔
פִּעֵל ۱-قرار بخشنا۔ ۲-پورا کرنا۔ ۳-قائم کرنا۔
۴-جلانا۔
פִּעְלֵל ۱-اُٹھانا۔ ۲-اُٹھنا۔
הִפְעִיל ۱-اُٹھانا۔ ۲-کھڑا کرنا۔ ۳-قائم کرنا۔ ۴-مقرر
کرنا۔ ۵-قرار بخشنا۔ ۶-پورا کرنا۔
הֻפְעַל ۱-کھڑا کیا جانا۔ ۲-مقرر کیا جانا۔ ۳-قرار پانا۔
הִתְפַּעֵל-دُشمن کي طرح اُٹھنا۔
קוֹמָה ث ۱-قد۔ ۲-اُونچان۔
קוֹמְמִיּוּת کھڑے کھڑے۔
קִים دُشمني کے لئے اُٹھنےوالوں کي جماعت۔
קְיָם م فرمان۔
קַיָּם قائم۔
קִימָה ث اُٹھنا۔
יְקוּם م جانداروں کا مجموعہ۔
מָקוֹם م مقام۔

קָמָה ث کھڑا ہوا کھیت۔
תְּקוּמָה ث کھڑے رہنے کي طاقت۔
תְּקוֹמֵם م دُشمني کے لئے اُٹھنےوالا۔
אַלְקוּם مخالفت غیر ممکن۔

קון پِعليل-نوحہ گانا (پڑھنا)۔
קִינָה ث نوحہ۔

קוע نرینہ ہونا۔
קוֹעַ م ١-نر۔ ٢-سردار۔
קַעֲקַע م جَلایا ہوا داغ۔

קוף گھیرنا۔
תְּקוּפָה ث ١-گردش۔ ٢-گذر۔
קוֹף م بندر۔ (ماخذ سنسکرت)۔

١ קוץ کاٹنا۔
קוֹץ م ١-کانٹا۔ ٢-کانٹےوالے درخت۔
קְוֻצָּה ث زلف۔
קַיִץ (و קֵיט) م ١-فصل۔ ٢-پکے ہوئے میوے۔ ٣-گرمي کا موسم۔
٢ קוץ قَل-گرمي کا موسم گذارنا۔

٣ קוץ قَل ١-نفرت کرني۔ ٢-ڈرنا۔
ہِفْعِيل-ڈرانا۔

۴ קוץ ہِفْعِيل-جاگ اُٹھنا۔

קור قَل ١-کھودنا۔ ٢-خصوصاً کُواں کھودنا۔
ہِفْعِيل-کُویں سے پاني نکالنا۔
پِلپِيل ١-دیوار میں نقب لگاني۔ ٢-ہلاک کرنا۔
מָקוֹר م ١-کُواں۔ ٢-چشمہ۔

קוֹרֵא ——— ١ קרא.

קוֹרָה | קוֹרִים ——— ٢ קרא.

١ קרשׁ جُھکنا.

קֶשֶׁת م اور ث کمان.

קַשָּׁת م تیرانداز.

٢ קרשׁ قَل-پھندے لگانے.

קטב کاٹ ڈالنا.

קֶטֶב م ١-ھلاکت. ٢-وبا.

קֹטֶב م ھلاکت.

קְטוֹרָה ——— קטר.

קטט قَل-کٹ جانا.

קטל قَل-قتل کرنا.

پِعِیل-بہت سے لوگوں کو اکٹھا قتل کرنا.

ھِتْپَعِیل-قتل کیا جانا.

קֶטֶל م قتل.

קטן قَل-چھوٹا ھونا.

ھِفْعِیل-چھوٹا کر دینا.

קָטָן اور קָטֹן چھوٹا.

קֹטֶן م ١-چھوٹاپن. ٢-چُھنگلیا.

קטף قَل-توڑ لینا.

نِفْعَل-توڑ لیا جانا.

١ קטר قَل-خوشبودار ھونا.

پِعِیل اور ھِفْعِیل-خوشبودار چیز جلاني.

پُعل اور ھُفْعَل-خوشبودار چیز جلائي جاني.

מִקְטֶרֶת ث خوشبودار چیزوں کے جلانے کي قربانگاہ.

מְקַטֶּרֶת ث اور מְקַטֵּר م خوشبودار چيز.
קַטָּר خوشبودار چيز کا جلانےوالا.
קְטֹרֶת اور קְטוֹרָה ث خوشبودار چيز.
קִיטוֹר م ۱-دُهواں. ۲-بخارات.
מִקְטֶרֶת ث خوشبودان.
מִקְטָר م خوشبودار چيز.
۲ קטר قل ۱-باندهنا. ۲-چهت پاٹني.
קֶטֶר م ۱-گانٹهہ. ۲-جوڑ کا پٹها. ۳-پيچيده بات.
קִיא ——— קוא.
קַיִט ——— ۱ קוץ.
קִיטוֹר ——— ۱ קטר.
קְיָם | קִים | קַיָּם | קִימָה ——— קום.
קִימוֹשׁ ——— קמשׂ.
קין لوهے سے بنانا.
קַיִן م بهالا.
קִינָה ——— קון.
קַיִץ ——— ۱ קוץ.
קִיצוֹן ——— קצץ.
קִיקָיוֹן م ارنڈي کا درخت. (ماخذ مشتبه).
קִיקָלוֹן ——— ۲ קלה.
קיר م ۱-ديوار. ۲-قلعه.
קִיתָרֹס اور קַתְרוֹס م بربط. (ماخذ يوناني).
קַל ——— קלל.
קָל | קֹל ——— קול.
۱ קלה قل-بهوننا.

קָלִי یا קָלִיא م اناج کے بُهنے هوئے دانے.

۱ נִקְלֶה م سوزش.

۲ קלה قَل-هلکا هونا.

נִפְעַל-حقیر سمجها جانا.

הִפְעִיל-حقیر جاننا.

۲ נִקְלֶה حقیر.

קָלוֹן م ۱-حقارت. ۲-شرم انگیز فعل. ۳-اندامِ نهاني.

קִיקָלוֹן م یا تو קַלְקָלוֹן کي عوض یعنے نهایت حقارت یا קִיא اور קָלוֹן سے مرکب یعنے حقارت کي قَے.

קלח ۱-بُهوننا. ۲-اُبالنا.

קַלַּחַת ث هانڈي.

קלט قَل ۱-سمٹنا. ۲-سمیٹنا.

קָלוּט ناٹا-ٹِهنگنا.

מִקְלָט پناهگاه.

קָלִי | קָלִיא ——— ۱ קלה.

קלל قَل ۱-هلکا هونا. ۲-گهٹ جانا. ۳-حقیر هونا. ۴-تیز رو هونا.

נִפְעַל ۱-هلکا هونا. ۲-آسان هونا. ۳-ناچیز هونا. ۴-حقیر سمجها جانا. ۵-تیزرو هونا.

פִּעֵל-لعنت کرني.

פֻּעַל-ملعون هونا.

הִפְעִיל ۱-هلکا کرنا. ۲-حقیر جاننا. ۳-حقیرکردینا.

פִּלְפֵּל ۱-هلانا. ۲-تیز کرنا.

הִתְפַּלְפֵּל-آپس میں هلنا.

קָלַל مجلّى (كيونكه جلا دينے سے چيز هلكي هو جاتي ہے)
١ קַל ١-هلكا. ٢-تيزرو.
٢ קַל تيزي سے.
נְקַלָּה ث هلكاپن.
קְלָלָה ث لعنت.
קְלֹקֵל ناچيز.
קלס پِعِيل-ٹھٹھا كرنا.
هِتْپَعِيل-ٹھٹھا كرنا.
קֶלֶס م اور קַלָּסָה ث ٹھٹھے بازي.
١ קלע قَل اور پِعِيل-گوپيا پھرانا.
קֶלַע م ١-گوپيا. ٢-پرده (شايد گوپئے كي صورت كے سبب).
קַלָּע م گوپيا پھرانےوالا.
٢ קלע قَل-لكڑي پتھر وغيره كھودنا.
מִקְלַעַת ث كنده‌كاري.
קְלֹקֵל ——— קלל.
קלשׁ چھيدنا.
קִלְשׁוֹן م جيلي (گھاس بھوس اُٹھانے كا اوزار).
קָמָה ——— קום.
קִמּוֹשׁ ——— קמשׂ.
קמח پيسنا.
קֶמַח ث آٹا.
קמט قَل-هاتھ سے پكڑنا.
پُعَل-هاتھ سے پكڑا جانا.
קמל قَل-كُملا جانا.

קמץ قَل-هاتھ سے پکڑنا.

קֹמֶץ م ۱-مُٹھي. ۲-مُٹھي بھر.

קמשׂ چھيدنا.

קִמּוֹשׂ اور קִימוֹשׂ اور קִמָּשׂוֹן م ايک قسم کا خاردار پودا.

קֵן ——— קנן.

۱ קנא اور ۲ קנה پِعِيل ۱-غيرتمند ھونا. ۲-غيرتمند کرنا.
۳-کسي سے حسد کرنا.
ہِفْعِيل-غيرت پيدا کرني.

קַנָּא اور קַנּוֹא غيّور.

קִנְאָה ث ۱-غيرت. ۲-حسد. ۳-حسد کا باعث.

۱ קנה اور ۲ קנא قَل ۱-حاصل کرنا. ۲-کسي چيز پر قابض ھونا. ۳-خصوصاً خريدنا.
نِفْعَل-خريدا جانا.
ہِفْعِيل ۱-کسي چيز پر قابض کر دينا. ۲-کسي کا مقبوض کر دينا.

קִנְיָן م ۱-حصول. ۲-مال.

מִקְנֶה م ۱-مواشي (کيونکه بني اسرائيل کا يھي خاص مال تھا). ۲-خريداري.

מִקְנָה ث ۱-حصول. ۲-خريداري. ۳-قيمت.

קָנֶה م ۱-نَے. ۲-خصوصاً ايک خوشبودار قسم کي نَے. ۳-ڈنٹھل. ۴-خريب. ۵-ترازو کي ڈنڈي. ۶-شمعدان کي شاخ. (ماخذ مشتبه).

קַנּוֹא ——— ۱ קנא.

קִנְיָן ——— ۱ קנה.

קִנָּמוֹן م دارچيني. (ماخذ مشتبه).

קנן بنانا.

קֵן م ١-آشيانه. ٢-کوٹھڑي.

٢ קִנֵּן پِعِيل اور پُعل-اپنے لئے گھونسلا بنانا.

קֶנֶץ م پھندا. (ماخذ عربي قَنص).

קסם قَل-شگون کرنا.

קֶסֶם م ١-شگون. ٢-شگون کي مزدوري.

מִקְסָם م شگون.

קסס پوعيل-کاٹ ڈالنا.

קֶסֶת ——— קשה.

קַעֲקַע ——— קוע.

קער گہرا ہونا.

קְעָרָה ث ایک قسم کا باسن.

קפא قَل ١-سمٹنا. ٢-سمٹکر بیٹھنا. ٣-جم جانا.

نِفْعَل-سمٹ جانا.

ہِفْعِيل-جمانا.

קִפָּאוֹן م یخ.

קפד قَل-سمٹنا.

پِعِيل ١-سميٹنا. ٢-لپيٹنا.

קְפָדָה م ہلاکت.

קִפֹּד م خارپُشت (جنگلي چوھا).

קפז سمٹنا.

קִפּוֹז م ایک قسم کا سانپ (قفازہ) جو سمٹکر لپکتا ہے.

קפץ قَل ١-سميٹنا. ٢-بند کرنا.

نِفْعَل-سميٹا جانا.

پِعِيل-کودنا (کیونکه سمٹکر کودتے ھیں).

קְז —— קצץ.

קצב قل ١-كاٹ ڈالنا. ٢-کترنا.

קֶצֶב م ١-شكل (كيونكه اُس كے سبب غير چيزوں سے انقطاع هوتا ہے). ٢-سرا.

קצה قل ١-كاٹنا. ٢-هلاک كرنا. ٣-فيصله كرنا. ٤-تمام كرنا.

پعيل-كاٹ ڈالنا.

هِفْعِيل-كُهرچ كر نكالنا.

קָצָה ث ١-حد. ٢-كُل (كيونكه جو حد كے اندر هوتا ہے وهي كُل هوتا ہے).

קָצֶה م ١-حد. ٢-آخر. ٣-كُل.

קְצֵה م آخر.

קְצוּ م اور קְצוֹה ث حد.

קָצִין م ١-قاضي. ٢-سپهسالار.

קְצָת ث ١-آخر. ٢-كُل.

מִקְצָת ١-آخر كو. ٢-بعض.

קצח كاٹ ڈالنا.

קֶצַח م ايک قسم كا اناج.

קְצִיעָה —— קצע.

קָצִיר —— קצר.

קצע قل ١-كاٹكر نكالنا. ٢-چهيلنا.

هِفْعِيل-كُهرچ كر نكالنا.

پُعل-كاٹكر نكالا جانا.

קְצִיעָה ث ايک قسم كا تخم جسكي چهال چهيلي جاتي ہے.

מִקְצוֹעָה ث كُدال.

מִקְצוֹעַ م اور מְהֻקְצָעָה ث كونا.

קצף قَل ۱-توڑنا. ۲-ٹوٹ پڑنا. ۳-بہت غصہ ہونا.
هِفْعِيل-غصہ دلانا.
קֶצֶף م ۱-تنکا. ۲-بڑا غصہ.
קְצָפָה ث شكستگي.

קצץ قَل-كاٹ ڈالنا.
پِعِيل-كاٹ ڈالنا.
هُفْعَل-كاٹ ڈالا جانا.
קֵץ م ۱-حد. ۲-آخر. ۳-مقصد.
קִיצוֹן (קִצּוֹן كي عوض) جو حد پر ہو.

קצר قَل ۱-كاٹنا. ۲-خصوصاً فصل كاٹني. ۳-كٹنا.
۴-چھوٹا ہونا (يعني لمبا نہ ہونا).
پِعِيل-چھوٹا كرنا.
هِفْعِيل ۱-فصل كاٹني. ۲-چھوٹا كرنا.
קָצֵר چھوٹا (يعني لمبا نہيں).
קֹצֶר م چُھٹاپا.
קָצִיר م ۱-فصل. ۲-كٹا ہوا كھيت. ۳-فصل كاٹنےوالا. ۴-شاخ.
קְצָת ——— קצה.
קַר | קֹר ——— קרר.

۱ קרא قَل ۱-چِلّانا. ۲-پُكارنا. ۳-بُلانا. ۴-نام ركھنا.
۵-كہنا. ۶-پڑھنا.
نِفْعَل ۱-بُلايا جانا. ۲-كہلانا. ۳-نام ركھا جانا.
۴-پڑھا جانا.
پُعَل ۱-بُلايا جانا. ۲-كہلانا.

קֹרֵא یا קוֹרֵא م تیتر.

קָרִיא بُلایا ہوا.

קְרִיאָה ث منادي.

מִקְרָא م ۱-بُلاوا. ۲-جماعت. ۳-عیدگاہ. ۴-وِرْد پڑھنا.

۲ קרא اور קרה قل ۱-ملاقات کرني. ۲-ملنا. ۳-اتفاق ہونا.

נִפְעַל ۱-ملاقات کرني. ۲-اتفاق سے ہونا.

הִפְעִיל ۱-اتفاق کرانا. ۲-وقوع میں لانا. ۳-چُننا.

פִּעֵל-چھت پاٹني (گویا شہتیر ایک دوسریسے ملانے).

לִקְרַאת ۱-کي طرف. ۲-کے سامنے.

קָרֶה م اتفاق.

קוֹרָה ث ۱-شہتیر. ۲-چھت.

קוּרִים م (جمع) مکڑي کا جالا.

קְרִי م ۱-ملاقات. ۲-مقابلہ.

קֶרֶת اور קִרְיָה ث شہر.

מִקְרֶה م اتفاق.

מְקָרֶה م چھت.

קרב قل-نزدیک آنا.

נִפְעַל-نزدیک آنا.

פִּעֵל ۱-نزدیک لانا. ۲-نزدیک کرنا. ۳-بہت نزدیک ہونا.

הִפְעִיל ۱-نزدیک لانا. ۲-نزدیک کرنا. ۳-پیش کرنا. ۴-ایک جگہہ سے ہٹانا (کیونکہ اُس حال میں دوسري جگہہ کے نزدیک کرتے ہیں) ۵-نزدیک آنا. ۶-نزدیک ہونا.

קָרֵב نزدیک آنےوالا.

קְרָב م لڑائي۔

קֶרֶב م ۱-بیچ۔ ۲-انتڑیاں۔ ۳-دل۔

קִרְבָה ث نزدیکي۔

קָרְבָּן م قرباني۔

קָרוֹב قریب۔

מִקָּרוֹב ۱-تھوڑے عرصہ تک۔ ۲-تھوڑے عرصہ کے بعد۔

קַרְדֹּם م کُلھاڑي۔ (ماخذ مشتبہ)۔

קרה | קָרֶה ——— ۲ קרא.

קָרָה ——— קרר.

קָרוֹב ——— קרב.

קרח قَل ۱-چکنا کرنا۔ ۲-مُونڈنا۔

נִפְעַל-مُونڈا جانا۔

הִפְעִיל-مُونڈنا۔

הָפְעַל-مُونڈا جانا۔

קֵרֵחַ جسکے سر کے پیچھے کے بال گرے هوئے هوں۔

קָרְחָה ث ۱-چندلاپن (چندیا کے بال گرے هوئے هونا)۔

۲-سر کے پیچھے کے بال گرے هوئے هونا۔

קָרַחַת ث ۱-چندلاپن۔ ۲-کپڑے کے اُلٹے رُخ رُویں کے اُڑ جانے کا داغ۔

קֶרַח م ۱-یخ (چکنائي کے سبب)۔ ۲-بلور۔

קֹרַח م اُولے۔

קְרִי | קְרִיָה ——— ۲ קרא.

קָרִיא | קְרִיאָה ——— ۱ קרא.

קרם قَل ۱-منڈھنا۔ ۲-منڈھا جانا۔

קֶרֶן ث ۱-سينگ. ۲-کرن. ۳-چوٹي.
קרן قَل-اپنے سے کرنیں نکالني.
هِفْعِيل-اپنے سے سينگ نکالنے.

קרס قَل-جُھکنا.
קֶרֶס م آنکڑا.
קַרְסֹל م ٹخنا.

קרע قَل ۱-پھاڑنا. ۲-کاٹ ڈالنا. ۳-کاٹکر نکالنا.
۴-لعن طعن کرني.
קְרָע م چيتھڑا.

קרץ قَل ۱-پھاڑنا. ۲-دانت سے کاٹنا. ۳-مٹکانا.
پُعل-توڑا جانا.
קֶרֶץ م ٹکڑا ۱ (אכל קְרָצִים چُغلي کھاني).
קֶרֶץ م هلاکت.
קַרְקַע م ۱-گھر کي زمين. ۲-تہہ. (ماخذ مشتبہ).

קרר ٹھنڈا ہونا.
קַר ۱-ٹھنڈا. ۲-مُطمئن.
קֹר م اور קָרָה ث ٹھنڈ.
מְקֵרָה ث هوادار ہونا.

קרש کاٹنا.
קֶרֶשׁ م ۱-تختہ. ۲-خصوصاً جہاز کا.
קֶרֶת ——— קרה.

קשה گول کرنا.
קְשָׂה اور קַשְׂוָה اور קֶסֶת ث پیالہ.
קַשְׂקֶשֶׂת ث چھلکا.

קשט بانٹنا.

קְשִׂיטָה ث سونے چاندي کا ایک خاص وزن جو سکه کے
کام میں آتا تھا.

קַשׁ ——— קשׁשׁ.

קְשָׁא ——— ۱ קשה.

קשב قَل اور هِفْعِيل ۱-کان لگاکر سُنّا. ۲-غور سے سُنّا.

קַשָּׁב اور קַשֻּׁב ۱-کان لگاکر سُنےوالا. ۲-غور سے سُنےوالا.

קֶשֶׁב م غور.

۱ **קשה** قَل ۱-سخت هونا. ۲-مُشکل هونا.

نِفْعَل-سختي اُٹھاني.

پِعِيل-سخت درد اُٹھانا.

هِفْعِيل ۱-سخت کرنا. ۲-مُشکل کرنا. ۳-مُشکل
سے کوئي کام کرنا.

קָשֶׁה ۱-سخت. ۲-قائم. ۳-ضدّي. ۴-اُداس.
۵-زبردست. ۶-مُشکل.

קְשִׁי م سختي.

קִשֻּׁא م ککڑي (کیونکه ذرا سخت هوتي ہے).

۱ מִקְשָׁה ککڑي کا کھیت.

۲ **קשה** گول کرنا.

מִקְשֶׁה م اور ۲ מִקְשָׁה ث خراد کے کام کي چیز.

קשח قَل-سخت هونا.

هِفْعِيل ۱-سخت کرنا. ۲-سختي سے پیش آنا.

קשט بانٹنا.

קֹשֶׁט اور קשְׁט اور קְשׁוֹט م ۱-انصاف. ۲-حق.

קְשִׁי ——— ۱ קשה.

קשר قَل ۱-باندھنا. ۲-سازش کرني.

نِفْعَل ١-باندها جانا. ٢-تيار هو جانا.
پِعِيل ١-باندهنا. ٢-باندھ لينا.
هِتْپَعِيل-سازش کرني.
קֶשֶׁר م سازش.
קִשֻּׁר م عورت کي ايک قسم کي پيٹي.
קָשׁוּר اور מְקֻשָּׁר مضبوط.

קשש قَل-جمع کرنا.
پوعيل-جمع کرنا.
هِتْپوعيل-اپنے دل کے خيالات وغيره کو جمع کرنا.
קַשׁ م اناج کے کٹے هوئے سوکھے ڈنٹهل (بچالي).
קֶשֶׁת | קַשְׁתּ ——— קוש.
קַתְרוֹס ——— קִיתָרוֹס.

ר

ראה قَل ١-ديکهنا. ٢-جينا. ٣-(בְּ کے ساتھ) ديکھ لينا.
٤-حقارت سے ديکهنا. ٥-کسي کي طرف توجه کرني. ٦-کسي کي خبر ليني. ٧-مُهيا کرنا.
٨-چُن لينا. ٩-ملاقات کرني. ١٠-کسي بات کا لحاظ کرنا. ١١-تجربه کرنا.
نِفْعَل ١-ديکها جانا. ٢-دکهائي دينا. ٣-بندوبست کيا جانا.
پُعَل-ديکها جانا.
هِفْعِيل ١-دکهانا. ٢-تجربه کرانا.
هُفْعَل-کسي کو دکهايا جانا.

הִתְרָאָה-ایک دوسرے کو دیکھنا.
רָאָה ث ایک قسم کا دُور تک دیکھنےوالا شکاري پرند.
רֹאֶה م ١-دیکھنےوالا. ٢-خصوصاً رویاؤں کا دیکھنےوالا.
٣-رویا.
רְאוּת اور רְאִית ث نظر.
רְאִי م آئینه.
רֳאִי م ١-نظر. ٢-انگشت‌نما.
רֵו (רְאִו کي عوض) م صورت.
מַרְאֶה م ١-نظر. ٢-وہ چیزجس‌پر نظر پڑے. ٣-صورت.
מַרְאָה ث ١-رویا. ٢-آئینه.
אֱלֹהַ (אֱרוּ کے عوض اور یہہ רְאוּ کي عوض) دیکھو.
רְאִים ——— ראם.
רְאִישׁוֹן ——— ראשׁ.
ראם بلند هونا.
רְאֵם یا רְאֵים اور רֵים یا רֵם م جنگلي بهینسا.
רָאם ——— רום.
רָאשׁ | ٢ רֵאשׁ ——— רוש.
ראשׁ اور רוש (جمع רָאשִׁים) (ر ١ רֵאשׁ) م ١-سر. ٢-سردار.
٣-سرا. ٤-چوتي. ٥-عُمدہ حصه. ٦-اعلی
مقام. ٧-مجموعه. ٨-کُل. ٩-غول. ١٠-ابتدا.
١١-آگا. ١٢-پوست کا درخت.
רֵאשָׁה ث ابتدا.
רֹאשָׁה ث چوتي.
רִאשׁוֹן اور רִאישׁוֹן اور רִישׁוֹן اور רִאשֹׁנִי پهلا.
רִאשֹׁנָה پهلے.

רֵאשִׁית یا רֵשִׁית ث ۱-ابتدا. ۲-پہلا زمانہ. ۳-پہلا حال. ۴-کسي کا جو حصہ پہلے ھاتھ لگے. ۵-خصوصاً زمین کے حاصلات میں سے. ۶-کسي چیز کا عُمدہ تر حصہ.

۱ מְרַאֲשׁוֹת اور מֵרַאֲשׁוֹת ث (جمع) سرھانا.

۲ מְרַאֲשׁוֹת سرھانے.

רַב | רֹב ——— רבב.

רִב ——— ריב.

۱ **רבב** قَل ۱-بہت ھو جانا. ۲-بہت ھونا. ۳-تیر چھوڑنا (شاید اسواسطے کہ بہت سے تیر ایک ھي وقت چھوڑے جاتے ھیں).

רֹב م ۱-کثرت. ۲-بڑائي.

רַב ۱-بہت. ۲-بس. ۳-بڑا. ۴-سردار. ۵-تیر.

רַבָּה ۱-بہت. ۲-بس.

۱ רַבְרַב بڑا.

۲ רַבְרַב اور רַבְרְבָן م سردار.

רְבָבָה ث دس ھزار کا مجموعہ.

۲ רבב دس ھزار ھو جانا.

רִבּוֹ یا רִבּוֹא یا רִבֹּא ث دس ھزار کا مجموعہ.

רְבִיבִים م (جمع) مِنہہ (بُودوں کي کثرت کے سبب).

רבד قَل ۱-بچھانا. ۲-باندھنا.

רָבִיד م طوق.

מַרְבַד م بچھونا.

רבה قَل ۱-بہت ھو جانا. ۲-بہت ھونا. ۳-بڑا ھو جانا. ۴-بڑا ھونا.

پِعِيل ۱-بڑھانا. ۲-پالنا.
هِفْعِيل ۱-كوئي كام بهت كرنا. ۲-بڑھانا. ۳-بهت ٹهہرانا. ۴-بهت ركهنا.
הַרְבֵּה اور הַרְבּוֹת كثرت سے.
רִבּוֹ ث بڑائي.
אַרְבֶּה م ٹڈي (كيونكه كثرت سے هوتي ہے).
מִרְבָּה ث بهرپوري.
מַרְבֶּה م ۱-كثرت. ۲-روز افزوني.
מַרְבִּית ث ۱-كثرت. ۲-بڑائي. ۳-اكثر. ۴-اولاد. ۵-سُود.
תַּרְבּוּת ث اولاد.
תַּרְבִּית ث سُود.
רִבּוֹ | רְבִיבִים ——— רבב.
רִבּוֹ ——— רבה.
רָבִיד ——— רבד.
רְבִיעִי | רְבִיעִי ——— רָבַע.
רבך قَل-ڈبونا.
۱ רבע قَل ۱-ليٹ جانا. ۲-همبِستر هونا.
هِفْعِيل-نر كو ماده پر چهوڑنا.
۱ רֶבַע م ليٹنا.
רְבַע اور אַרְבַּע ث (م אַרְבָּעָה) بصيغه واحد. چار.
بصيغه تثنيه. چهارچند.
بصيغه جمع. چاليس.
۲ רֶבַע م ۱-چوتها حصه. ۲-چاروں سمتوں ميں سے ايک.
רֹבַע م چوتها حصه.

רִבֵּעַ م پوتے یا نواسے کي اولاد میں سے ایک.
רְבִיעִי اور רְבִיעִי چوتھا.
٢ רבע قَل اور پُعل-مربع ہونا.

רבץ قَل ١-چار پایوں کي طرح بیٹھنا. ٢-شیر کي طرح کمین میں بیٹھنا. ٣-قرار پانا. ٤-بر قرار رهنا.
ہِفْعِیل ١-بٹھانا (چار پایوں کو). ٢-دیوار میں پتھر لگانا.
רֵבֶץ م ١-چار پایوں کے بیٹھنے کا مقام. ٢-آرام گاہ.
מַרְבֵּץ م چار پایوں کے بیٹھنے کا مقام.

רבק باندھنا.
מַרְבֵּק م اصطبل.

רַבְרַב | רַבְרְבָן ——— רבב.

רגב ڈھیر کرنا.
רֶגֶב م ڈھیلا.

רגז قَل ١-ہلنا. ٢-کانپنا. ٣-غصہ ہونا. ٤-گھبرانا.
ہِفْعِیل ١-کنپانا. ٢-غصہ دلانا. ٣-گھبرا دینا.
ہِتْپَّعِیل-جوش و خروش سے کام کرنا.
רֹגֶז م ١-گھبراهٹ. ٢-غصہ. ٣-گڑگڑاهٹ. ٤-جوش و خروش.
רְגַז م غصہ.
רַגָּז کانپنےوالا.
רָגְזָה ث تھرتھراهٹ.
אַרְגָּז م ایک صندوق جو گاڑیکے ایک طرف لٹک کر هلتا ہے.

רֶגֶל اور רְגַל ث ١-پانو. ٢-نقشِ قدم. ٣-روانی. ٤-دفعہ.
לְרֶגֶל پیچھے.

רגל קَل ۱-چلنا. ۲-گهومتے پهرنا. ۳-چُغلي كهاني.
۴-كپڑے دهونے (كيونكه دهوبي پانو سے روندكر
دهوتے تهے).
پِعِيل ۱-گهومتے پهرنا. ۲-چُغلي كهاني.
۳-جاسوسي كرني.
تِفْعِيل-هاتهه پكڑ كر چلانا.
רֹגֵל م دهوبي.
רַגְלִי م پياده سپاهي.
۱ מַרְגְּלוֹת ث (جمع) پائنتي.
۲ מַרְגְּלוֹת پائنتيوں.
۱ רגם قَل ۱-ڈهير كرنا. ۲-خصوصاً پتهرونكو. ۳-پتهر مارنا.
۴-سنگسار كرنا.
רִגְמָה ث ۱-پتهروں كا ڈهير. ۲-ديوار.
מַרְגֵּמָה ث پتهروں كا ڈهير.
۲ רגם تِفْعِيل ۱-پتهر پهينكنا. ۲-خصوصاً پار
پهينكنا. ۳-ترجمه كرنا.
تُفْعَل-ترجمه كيا جانا.
רגן قَل اور نِفْعَل-كُڑكُڑانا.
רגע قَل ۱-ڈرانا. ۲-دهمكا كر چُپ چاپ كر دينا.
۳-ڈر جانا. ۴-سمٹ جانا. ۵-بند هو جانا.
۶-كانپنا.
نِفْعَل-چُپ چاپ هو جانا.
هِفْعِيل ۱-چُپ چاپ كر دينا. ۲-آرام دينا.
۳-آرام سے رهنا. ۴-آنكهيں مٹكاني.
רָגֵעַ چُپ چاپ.

מַרְגּוֹעַ م اور מַרְגֵּעָה ث آرامگاہ.

١ רֶגַע م ١-آنکھوں کا مٹکانا. ٢-لمحہ.

٢ רֶגַע ناگہاں.

רְגָעִים ١-ہردم. ٢-ناگہاں.

רגשׁ قَل-ہُلّڑ مچانا.

ہِفْعِیل-شورغُل کے ساتھ اکٹھے دوڑنا.

רֶגֶשׁ م רִגְשָׁה ث بھیڑ.

רדד قَل-پٹک دینا.

ہِفْعِیل ١-پھیلانا. ٢-منڈھنا.

רְדִיד م ایک قسم کا ڈھیلا اور مہین کپڑا.

רדה قَل ١-روندنا. ٢-غالب ہونا. ٣-حکومت کرني.
٤-قبضہ میں لانا.

پِعِیل-کُچل ڈالنا.

ہِفْعِیل-قابض کرنا.

רְדִיד ——— רדד.

רדם قَل-خرّانٹے لینا. [پڑنا.

نِفْعَل ١-بھاري نیند میں سونا. ٢-حیران ہوکر گر

תַּרְדֵּמָה ث بھاري نیند.

רדף قَل ١-کسي کا پیچھا کرنا. ٢-رگیدنا. ٣-بھگانا.

نِفْعَل ١-رگیدا جانا. ٢-بھگایا جانا.

پِعِیل ١-کسي کي پیروي کرني. ٢-رگیدنا.

پُعل-پراگندہ ہونا.

ہِفْعِیل-رگیدنا.

ہُفْعَل-رگیدا جانا.

מֻרְדָּף رگیدا ہوا.

רהב قَل ١-همت باندهني. ٢-سختي كرني. ٣-زور ڈالنا.
هِفْعِيل ١-همت بندهاني. ٢-زور ڈالنا.
רַהַב م ١-غرور. ٢-مصر كا ايک نام اُسکے غرور کے سبب.
רָהָב مغرور.
רֹהַב م فخر كا باعث.
רהט بهنا.
רַהַט م ١-نالي. ٢-كاكُل.
רָהִיט م خاتم بندي كي چهت (گويا اُس ميں ناليان سي پڑي هوتي هيں).
רהם بهيڑ لگاني.
רָהָם م ١-بهيڑ. ٢-كثرت.
אַבְרָהָם كثرت كا باپ.
רוֹ ——— ראה.
רוד قَل ١-آواره پهرنا. ٢-ڈهونڈنا.
هِفْعِيل ١-آواره پهرنا. ٢-جُوا هلانا (بيل كا).
מָרוּד م ١-آواره پهرايا هوا آدمي. ٢-آواره پهرائے هوئے كا حال.
רוה قَل-پيٹ بهر كر پينا.
پِعِيل ١-پيٹ بالكل بهر كر پينا. ٢-پلاكر بالكل سير كرنا.
هِفْعِيل-سيراب كرنا.
רָוֶה سيراب.
רְוָיָה ث سيرابي.
רִי م سيرابي.
רוח قَل ١-دم لينا. ٢-هوادار هونا. ٣-آرام هونا.

پُعل-هوادار هونا.
هِفْعِيل ١-سونگهنا. ٢-سمجهه لينا. ٣-خوش هونا.
רֶוַח م ١-فاصله. ٢-چهٹكارا.
רְוָחָה ث ١-سانس لينا. ٢-دم لينے كا وقت.
רוּחַ ث ١-دم. ٢-جان. ٣-روح. ٤-غصه. ٥-هوا.
٦-آسمان كي ايک طرف. ٧-بطالت.
רַחַת ث پهٹكنے كا پنكها.
רֵיחַ م بُو.
רום قَل ١-بلند هونا. ٢-اُٹهنا. ٣-پيدا هونا.
پعليل ١-بلند كرنا. ٢-پالنا. ٣-بڑهانا. ٤-بنانا.
٥-بلندي پر ركهنا. ٦-كسيكي تعظيم كرني.
پُعلل ١-بلند كيا جانا. ٢-اپنے تئيں بلند كرنا.
هِفْعِيل ١-بلند كرنا. ٢-كهڑا كرنا. ٣-اُٹهانا.
٤-اُٹها لے جانا. ٥-چڑهانا. ٦-بخش دينا.
هُفْعَل-اُٹها ديا جانا.
هِتْپَعليل-اپنے تئيں بلند كرنا.
רום اور רום م بلندي.
רוֹמָה بلند نظري سے.
רוֹמָם م اور רוֹמְמָה ث تعظيم.
רוֹמְמוּת ث بلند هونا.
רָם يا רָאם ١-بلند. ٢-مشكل.
רָמָה ث بلند مقام.
רָמוּת ث ڈهير.
מָרוֹם م ١-بلندي. ٢-بلند مقام. ٣-بلند نظري.
٤-حق تعالىٰ. ٥-اشراف لوگ.

תְּרוּמָה اور תְּרוּמִיָּה ث ۱-هديه. ۲-خصوصاً قرباني.
۳-خصوصاً ايک قسم کي قرباني جو آؤر چيزوں
ميں سے اُٹھاکر گذراني جاتي تھي.

רוע نِفْعَل ۱-شور مچانا. ۲-بُرا هونا. ۳-دُکھ اُٹھانا.
هِفْعِيل ۱-بلند آواز سے چلّانا. ۲-ترئي بجانا.
۳-خصوصاً برانگيختہ کرنيوالي آواز سے ترئي [بجانا.
پُعلل-بلند آواز سے چلّايا جانا.
هِتْپَعليل-خوشي سے للکارنا.
۱ רֵעַ م شور.
תְּרוּעָה ث ۱-خوش آوازي. ۲-للکارنا. ۳-ترئي کي
آواز. ۴-خصوصاً ترئي کي برانگيختہ
کرنےوالي آواز.

רוף قَل-پيس ڈالنا.
پُعلل-زور سے هلايا جانا.
רִיפוֹת ث (جمع) اناج کے کُچلے هوئے دانے.
תְּרוּפָה ث ۱-سفوف. ۲-کوئي دوا.

۱ רוץ قَل-دوڑنا.
پعليل-دوڑنا.
هِفْعِيل ۱-دوڑانا. ۲-جلدي لانا.
רָץ م ۱-ڈاک کا هرکاره. ۲-پياده.
מֵרוֹץ م دوڑ.
۱ מְרוּצָה ث دوڑ.

۲ רוץ قَل ۱-توڑنا. ۲-کسي پر ظلم کرنا.
نِفْعَل ۱-توڑا جانا. ۲-مظلوم هونا.
۲ מְרוּצָה ث ظلم.

רוק قَل ١-اُنڈیلا جانا. ٢-خالي هو جانا.
هِفْعِيل ١-اُنڈیل دینا. ٢-بهیج دینا. ٣-کهینچ کر نکالنا. ٤-خالي کر دینا.
هُفْعَل-اُنڈیلا جانا.
١ רֵיק ١-خالي. ٢-باطل.
٢ רִיק م ١-خلا. ٢-بُطلان.
٣ רִיק اور לָרִיק بےفائدہ.
רֵיק یا רֵק ١-خالي. ٢-باطل. ٣-مُفلس. ٤-ناقص.
רֵיקָם ١-خالي هاتھ. ٢-بےفائدہ. ٣-بےسبب.
רור قَل-بهنا.
רִיר م تهوك.
רוֹשׁ ——— רֹאשׁ.
רושׁ قَل-مُفلس هونا.
هِتْپَعلیل-اپنے تئیں مُفلس کر دینا.
רָשׁ یا רָאשׁ مُفلس.
רִישׁ اور רֵישׁ اور ٢ רֵאשׁ م مُفلسي.
רָז م راز. (ماخذ فارسي).
רזה قَل ١-پتلا کر دینا. ٢-دُبلا کر دینا.
نِفْعَل-دُبلا هو جانا.
רָזֶה ١-پتلا. ٢-دُبلا.
١ רָזוֹן م ١-پتلاپن. ٢-دُبلاپا. ٣-تپِ دق.
רְזִי م هلاکت.
٢ רָזוֹן ——— רזן.
רזח بلند آواز سے چلّانا.
מַרְזֵחַ م بڑي چلاهت.

רזם قَل-پلک جَھپکانا.

רזן قَل ۱-وزني هونا. ۲-شريف هونا.

רָזֵן اور ۲ רָזוֹן م سردار.

רחב قَل-کُشادہ هونا.

نِفْعَل-کُشادہ هونا.

هِفْعِيل ۱-چوڑا کرنا. ۲-کُشادہ کرنا. ۳-جگہہ ديني.
۴-رهائي ديني. ۵-پسارنا. ۶-کُشادہ هونا.

רָחָב ۱-چوڑا. ۲-کُشادہ. ۳-پُهولا هوا.

רַחַב م کُشادہ جگہہ.

רֹחַב م چوڑان.

רְחֹב يا רְחוֹב م اور ث ۱-کُشادہ جگہہ. ۲-خصوصاً
شهر کے دروازہ کے سامنے کُشادہ جگہہ. ۳-سڑک.

מֶרְחָב م ۱-کُشادگي. ۲-آزادي.

רחה پيسنا.

רֵחַיִם م بصيغہ تثنيہ. چکّي.

רַחוּם ——— רחם.

רָחוֹק ——— רחק.

רחט بهنا.

רָהִיט م خاتم بندي کي چهت (کيونکہ اُس ميں ناليان
سي پڑي هوتي هيں).

רָחִיק ——— רחק.

רָחֵל ث بهيڑ.

רחם قَل ۱-پيار کرنا. ۲-خصوصاً اِس طرح پيار کرنا
جس طرح اپنے بچّہ کو کرتے هيں.

پِعِيل-رحم کرنا.

פֻּעַל-مَرحوم هونا. [كرتا ہے.
רְחָם م ايک قسم کا پرند جو اپنے بچّوں کو بہت پيار
רַחַם م ۱-رِحم. ۲-عورت.
רַחֲמָה ث عورت.
רֶחֶם م رِحم. [۳-رَحم.
רַחֲמִים (و רַחֲמִין) م (جمع) ۱-انتڑياں. ۲-بڑا پيار.
רַחוּם رَحْمٰن.
רַחֲמָנִי رحم‌دل.
רחף قَل-تهرتهرانا. [لينا.
פִּעֵל-مادہ پرند کا اپنے بچّوں کو پروں‌سے پيٹ کے تلے
רחץ قَل ۱-دهونا. ۲-اپنا بدن دهو لينا.
פֻּעַל-دهويا جانا.
הִתְפַּעֵל ۱-اپنا بدن دهو لينا. ۲-بهروسا کرنا يعني
اوروں سے هاتهہ دهوکر ايک هي شخص سے
کام رکهنا.
רַחְצָה ث ۱-شوئيدگي. ۲-دهونے کي جگہہ.
רחק قَل ۱-دُور هو جانا. ۲-دُور هونا.
נִפְעַל-دُور کيا جانا.
פִּעֵל-دُور کر دينا.
הִפְעִיל ۱-دُور کر دينا. ۲-کوئي کام دُور جگہہ ميں
کرنا. ۳-دُور هو جانا.
רָחֵק دُور هونے‌والا.
۱ רָחוֹק اور רַחִיק دُور.
۲ רָחוֹק م ۱-دُور جگہہ. ۲-قديم زمانہ. ۳-زيادہ.
הַרְחֵק دُور جگہہ ميں

מֶרְחָק م دُور جگہہ۔

רחש قَل-اُبلنا۔

מַרְחֶשֶׁת ث دیگ۔

רַחַת ——— רוח.

רטב قَل-گیلا ہونا۔

רָטֹב تر و تازہ۔

רטפש پُعلل-پنپنا۔

רטט تھرتھرانا۔

רֶטֶט م دہشت۔

רטש پِعِیل-پٹک دینا۔

پُعل-پٹک دیا جانا۔

רִי ——— רוה.

ריב قَل ۱-جھگڑنا۔ ۲-لڑنا۔ ۳-مُباحثہ کرنا۔ ۴-مقدمہ کرنا۔

هِفْعِیل-مقدمہ کرنا۔

רִיב یا רִב م ۱-جھگڑا۔ ۲-مقدمہ۔

יָרִיב م مقدمہ میں مخالف۔

יָרֵב م ۱-مدعي۔ ۲-مُنتقم۔

מְרִיבָה ث جھگڑا۔

רֵיחַ ——— רוח.

רֵים ——— ראם.

רֵיעַ ——— רעה.

רִיפוֹת ——— רוף.

רִיק | רֵיק | רֵיקָם ——— רוק.

רִיר ——— רור.

רִישׁ | רֵישׁ ——— רוש.

רִישׁוֹן ——— ראשׁ.

רַךְ | רֹךְ ——— רכך.

רכב קَل-سوار هوکر جانا.

הִפְעִיל ۱-سوار کرکے چلانا. ۲-گاڑي پر چڑھانا. ۳-کسي چيز پر چڑھانا. ۴-گاڑي ميں جوتنا.

רֶכֶב م ۱-سواروں کا دستہ. ۲-سواري کے جانوروں کا خيل. ۳-گاڑي. ۴-چکّي کا اوپر کا پاٹ.

רַכָּב م ۱-سوار. ۲-گاڑيبان.

רִכְבָּה ث سواري.

רְכוּב م گاڑي.

מֶרְכָּב م اور מֶרְכָּבָה ث ۱-گاڑي. ۲-گاڑي کي گدّي.

אַרְכּוּבָה ث گھٹنا.

רְכוּשׁ ——— ا רכשׁ.

רָכִיל ——— רכל.

רכך قَل ۱-نرم هونا. ۲-نازپرورده هونا. ۳-مُلائم هونا.

נִפְעַל ۱-نرم هو جانا. ۲-بُزدل هو جانا.

פֻּעַל-نرم کيا جانا.

הִפְעִיל-نرم کر دينا.

רַךְ ۱-نرم. ۲-نازک. ۳-مُلائم.

רֹךְ م نرمي.

מֹרֶךְ م ۱-نرمي. ۲-بُزدلي.

רכל قَل ۱-گھومتے پھرنا. ۲-سوداگري کرني.

רְכֻלָּה ث سوداگري.

רָכִיל م چُغلي.

מַרְכֹּלֶת ث تجارت‌گاه.

רכס قَل-باندهنا.

רֶכֶס م ناهموار جگہہ (گويا بندهي هوئي-کُهلي نهيں).

רֹכֶס م سازش.

۱ **רכשׁ** قَل-حاصل کرنا.

רְכֻשׁ يا רְכוּשׁ م مال.

۲ **רכשׁ** تيزرو هونا.

רֶכֶשׁ م ايک قسم کا عمدہ گهوڙا.

רָם ——— רום.

רֵם ——— ראם.

רמה اور רמא قَل ۱-پهينکنا. ۲-چهوڙنا (تير وغيرہ کا).

۳-رکهنا. ۴-مقرر کرنا.

پِعِيل ۱-فريب دينا (گويا گرا دينا). ۲-حوالہ کرنا.

هِتْپَعِيل-پهينک ديا جانا.

۱ רְמִיָּה ث ۱-سُستي (گويا هاتهہ پيرچهوڙ دينا). ۲-فريب.

۲ רְמִיָּה سُستي سے.

מִרְמָה ث فريب.

תָּרְמָה اور תַּרְמִית ث فريب.

רָמָה ——— רום.

רִמָּה ——— ۲ רמם.

רִמּוֹן م انار. (ماخذ مشتبہ).

רָמוּת ——— רום.

רמח تير وغيرہ چهوڙنا.

רֹמַח م بهالا.

רְמִיָּה ——— רמה.

רמך کسي کي کمر پتلي هوني.

רִמְכָּה ث گھوڑي.

۱ רמם قَل-بلند هونا.
نِفْعَل-اُٹھ جانا.

۲ רמם سڑنا.
רִמָּה ث ۱-جو کیڑا سڑاند سے پیدا هوتا ہے. ۲-ایسے کیڑوں کا مجموعہ.

רמס قَل ۱-روندنا. ۲-کُچل ڈالنا.
نِفْعَل-کُچلا جانا.
מִרְמָס م کُچلي هوئي چیز.

רמשׂ قَل ۱-رینگنا. ۲-چلنا.
רֶמֶשׂ م ۱-رینگنےوالا جانور. ۲-ایسے جانوروں کا مجموعہ. ۳-سب قسموں کے جانور.

רֹן | רִנָּה ——— רנן.

רנה قَل-کھڑکھڑانا.

רנן قَل ۱-سائیں سائیں کرنا. ۲-خوش‌آوازي کرني. ۳-افسوس سے چلّانا.
پِعِیل ۱-خوشي سے چلّانا. ۲-بلند آواز سے کسي کي تعریف کرني.
پُعل-خوشي سے چلّایا جانا.
هِفْعِیل ۱-خوشي سے چیخوانا. ۲-خوشي سے چلّانا.
هِتْپوعیل-خوشي سے چلّانا.
רְנָנָה ث ۱-خوش‌آوازي. ۲-شترمُرغ.
רִנָּה ث ۱-خوشي کي بلند آواز. ۲-افسوس کي بلند آواز.
רֹן م خوشي کي بلند آواز.

רְסִים ——— ١ רסס.

רסן باندهنا.

רֶסֶן م ١-لگام. ٢-راس. ٣-سواري کے جانوروںکا جبڑا.

١ **רסס** قَل-بهگونا.

רְסִים م اُوس کي ايک بُوند.

٢ **רסס** توڑنا.

רְסִיסִים م (جمع) ويرانه.

רֵעַ | רֵעַ ——— רעע.

١ רֵעַ ——— רוע.

٢ רֵעַ ——— רעה.

רעב قَل ١-بُهوکا هونا. ٢-قحط ميں مُبتلا هونا.

הִפְעִיל ١-بُهوکا کرنا. ٢-بُهوکا رهنے دينا.

רָעָב م ١-بُهوک. ٢-قحط.

רָעֵב بُهوکا.

רְעָבוֹן م قحط.

רעד قَل کانپنا.

רַעַד م اور רְעָדָה ث کنپکپي.

רעה قَل ١-چرپاني کرني. ٢-رعايت کرني. ٣-کهلانا. ٤-چَرنا. ٥-کها جانا. ٦-کسي چيز يا شخص سے خوش رهنا. ٧-چاهنا.

פִּעֵל-کسي سے دوستي رکهني.

הִפְעִיל-چوپاني کرني.

הִתְפַּעֵל-صحبت رکهني.

רֵעֶה م رفيق.

רֵעָה ث سَهيلي.

٢ רֵעַ يا רֵיעַ م ١-رفيق. ٢-همسايه. ٣-همجنس.
٤-دوسرا. ٥-خواهش. ٦-خيال.
רַעְיָה ث پياري.
רְעִי م چراگاه.
רֹעֶה اور ١ רֹעִי م چوپان.
٢ רֹעִי چوپان سے متعلق.
רְעוּת ث ١-همسائي. ٢-دوسري. ٣-شوق. ٤-خواهش.
רַעְיוֹן م ١-شوق. ٢-خواهش. ٣-خيال.
מֵרֵעַ م دوست.
מִרְעֶה م ١-چراگاه. ٢-چارا. ٣-كهانے كي جگهه.
מַרְעִית ث ١-چراگاه. ٢-گلّه.
רָעָה ——— רעע.
רֹעָה ——— רעע.

רעל هُفْعَل-كانپنا.
רַעַל م تهرتهراهٹ.
רְעָלָה ث نقاب (كيونكه هوا ميں تهرتهراتا ہے).
תַּרְעֵלָה ث ڈگمگاهٹ.

רעם قَل ١-شور كرنا. ٢-كانپنا.
هِفْعِيل ١-گرجنا. ٢-غصه دلانا.
רַעַם م ١-شور غُل. ٢-گرج.
רַעְמָה ث ١-تهرتهراهٹ. ٢-ايال.

רען سرسبز هونا.
רַעֲנָן ١-سرسبز. ٢-اقبال مند.

רעע قَل ١-شور مچانا. ٢-توڑنا. ٣-ٹوٹنا. ٤-بُرا هونا.
٥-اُداس هونا.

پعِیل-توڑ ڈالنا. [پہنچانا.
ہِفعِیل ١-بُرا کر دینا. ٢-بُرائي کرني. ٣-نقصان
ہِتپوعیل-ٹوٹ جانا.
١ רַע ١-بُرا. ٢-مُضر. ٣-اُداس.
٢ רַע م بدي.
רֹעַ م ١-بدي. ٢-بدحالي. ٣-بدصورتي. ٤-اُداسي.
רָעָה ث ١-بُرائي. ٢-بدي. ٣-بلا.
רֹעָה ث شکستگي.
רעף قَل-ٹپکنا.
ہِفعِیل-ٹپکانا.
רעץ قَل ١-توڑ ڈالنا. ٢-کسي پر ظلم کرنا.
רעש قَل ١-کانپنا. ٢-جھڑجھڑانا.
نِفعَل-کنپایا جانا.
ہِفعِیل ١-کنپانا. ٢-کُدانا.
רַעַשׁ م ١-کنپکپي. ٢-زلزله. ٣-شورغُل. ٤-ہلایا جانا.
١ רפא اور ٢ רפה قَل ١-مرمت کرني. ٢-باندھنا (زخم وغیره کا). ٣-تندرست کر دینا. ٤-بحال کرنا.
٥-بحالي ہوني.
نِفعَل ١-مرمت کي جاني. ٢-تندرست ہو جانا.
٣-تندرستي ہو جاني. ٤-بحال ہو جانا.
پعِیل ١-مرمت کرني. ٢-تندرست کر دینا.
٣-بحال کرنا. ٤-تندرست کرانا.
ہِتپَعِیل-اپنے تئیں تندرست کرانا.
רְפָאָה ث دوا.
רִפְאוּת ث تندرستي.

۱ מַרְפֵּא اور מַרְפֵּה م ۱-تندرستي. ۲-تازگي. ۳-بحالي. ۴-علاج.] רָפָא ——— ۱ רפה.

רפד قَل-بچھانا.

پِعِيل ۱-بچھانا. ۲-سنبھالنا.

רְפִידָה ث تيکن.

רַפְסֹדָה ث بيڑا (لکڑيوں کا).

۱ **רפה** اور ۲ **רפא** قَل ۱-گرا دينا. ۲-گرنے دينا. ۳-ڈھيلا هونا. ۴-ڈھکنا. ۵-بازآنا. ۶-سُست هونا.

نِفْعَل-سُست هونا.

پِعِيل ۱-ڈھيلا کرنا. ۲-گرنے دينا.

هِفْعِيل ۱-گرنے دينا. ۲-باز آنا. ۳-چھوڑنا. ۴-رهنے دينا. ۵-جانے دينا.

هِثْپَعِيل ۱-سُست هونا. ۲-بُز دل هونا.

רָפֶה ۱-سُست. ۲-کمزور.

רָפָא م مُردہ کي روح (کيونکه وہ کمزور سمجھي جاتي تهي)

רִפְיוֹן م سُستي.

۲ מַרְפֵּא م حلم.

רְפִידָה ——— רפד.

רפס اور רפש قَل ۱-کچلنا. ۲-گدلانا.

نِفْعَل-گدلايا جانا.

هِثْپَعِيل-اپنے بدن کو کچلوانا.

מִרְפָּשׂ م گدلا پاني.

רַפְסֹדָה ——— רפד.

רפף توڑ لينا.

רֶפֶת م ۱-چرني. ۲-تهان (گھوڑے بيل کا).

רפק قَل-سنبهلنا.

רפשׂ ——— רפס.

רפשׁ روندنا.

רֶפֶשׁ م کیچڑ.

רֶפֶת ——— רפד.

רַץ ——— רצץ.

רָץ ——— רוץ.

۱ רצא قَل-دوڑنا.

רצד پِعِيل-حسد سے تاکنا.

רצה ۲ רצא قل ۱-راضي هونا. ۲-رضامندي سے قبول کرنا.

نِفْعَل-رضامندي سے قبول کیا جانا.

پِعِيل-راضي کرنا.

هِفْعِيل-کسي کا قرض ادا کرکے اُسے راضي کرنا.

هِتْپَعِيل-اپنے سے راضي کرنا.

רָצוֹן م ۱-رضامندي. ۲-رضامندي کے ساتھ مقبولیت.

۳-رضامندي کا باعث. ۴-مرضي. ۵-نعمت.

רצח قَل-مار ڈالنا.

نِفْعَل-مار ڈالا جانا.

پِعِيل ۱-سرگرمي سے هلاک کرنا. ۲-خوني هونا.

רֶצַח م ۱-تلوار کا زخم. ۲-لڑائي کے وقت کي للکار.

רצע قَل-چهید ڈالنا.

מַרְצֵעַ م سُتالي.

רצף قَل ۱-پتھر چُنّا. ۲-پتھروں کا فرش بنانا.

רֶצֶף م چُولھے کا پتھر.

רִצְפָּה ث ۱-چُولھے کا پتھر. ۲-پتھروں کا فرش.

מַרְצֶפֶת ث پتھروں کا فرش۔

רצץ قَل ١-توڑنا۔ ٢-کسي پر ظلم کرنا۔ ٣-توٹنا۔
نِفْعَل-توڑا جانا۔
پِعِيل ١-توڑ ڈالنا۔ ٢-ظلم زبردستي کرني۔
پُوعِيل-کسي پر ظلم کرنا۔
هِفْعِيل-توڑ ڈالنا۔
هِتْپَوعِيل-آپس ميں سخت لڑائي کرني۔
רִיץ م ٹکڑا۔

רַק ——— ١ רקק۔

רק ——— רוק۔

רק ——— ٢ רקק۔

רקב قَل-سڑنا۔
רָקָב اور רִקָּבוֹן م سڑاند۔

רקד قَل اور پِعِيل ١-اُچھلنا۔ ٢-ناچنا۔
هِفْعِيل-نچانا۔

רַקָּה ——— ١ רקק۔

רקח قَل اور هِفْعِيل ١-کسي چيز ميں مصالح ملانا۔ ٢-خصوصاً تيل ميں۔
پُعِيل-مصالح سے بھرا جانا۔
רֶקַח م مصالح۔
רֹקַח م مصالح کا تيل۔
רַקָּח م عطر فروش۔
רִקֻּחִים م (جمع) مصالح کے تيل۔
מֶרְקָח م خوشبودار پودے۔
מִרְקַחַת ث ١-مصالح کا تيل۔ ٢-اُسکے بنانے کي ديگ۔

מִרְקַחַת ث ۱-مصالحے کے تیل کا بنانا. ۲-مصالحے کا تیل.
רָקִיעַ ——— רקע.
רָקִיק ——— ۱ רקק.
רקם قَل ۱-رنگارنگ کرنا. ۲-خصوصاً رنگارنگ کپڑا بنانا.
پُعل-رنگا رنگ کپڑے کي طرح حکمت سے بنایا جانا.
רִקְמָה ث ۱-رنگارنگ چیز. ۲-خصوصاً رنگارنگ کپڑا.
רקע قَل ۱-مارنا. ۲-کُوتکر پهیلانا. ۳-پهیلانا.
۴-کچل ڈالنا.
پِعیل ۱-کوتکر پهیلانا. ۲-مهین پتر سے مَنڈهنا.
پُعل-کوتکر پهیلایا جانا.
هِفْعِیل-پهیلانا.
רִקֻּעַ م مهین پتر.
רָקִיעַ م فضاے آسمان.
۱ **רקק** قَل-کوتکر مهین کرنا.
רַק ۱-پتلا. ۲-دُبلا. ۳-صرف. ۴-بیشک. ۵-لیکن.
רַקָּה ث ۱-کنپٹي. ۲-گال.
רָקִיק م چپاتي.
۲ **רקק** تهوکنا.
רֹק م تهوک.
רָשׁ ——— רוש.
רשה اجازت پاني.
רִשְׁיוֹן م اجازت.
רֵשִׁית ——— ראש.
רשם قَل-قلمبند کرنا.
רשע قَل ۱-شورغُل مچانا. ۲-شریر هونا. ۳-شریر ٹهہرنا.

הִפְעִיל ١-شرير ٹهہرانا. ٢-کسي پر غالب آنا. ٣-شرارت کرني.

רָשָׁע ١-شرير. ٢-قصوروار.

רֶשַׁע م اور רִשְׁעָה ث ١-شرارت. ٢-شرارت کا کام.

מִרְשַׁעַת ث شرير عورت.

רשׁף جلنا.

רֶשֶׁף م ١-شعله. ٢-بجلي. ٣-ايسي بيماري کي وبا جس ميں بدن جلتا هو.

רשׁשׁ پوعيل-توڑ ڈالنا.

پُعل-توڑ ڈالا جانا.

רֶשֶׁת ——— ירשׁ.

רַתּוֹק ——— רתק.

רתח قَل-اُبلنا.

پِعيل-اُبالنا.

هِفْعيل-اُبالنا.

پُعل-جوش کهانا.

רֶתַח م اُبال.

רתם قَل-جوتنا.

רֹתֶם م ايک قسم کا جنگلي پودا جو باندهنے کے کام آتا تها.

רתק قَل-باندهنا.

نِفْعَل-کهولا جانا.

רתֻקָה ث اور רַתּוֹק م زنجير.

רתת ڈرنا.

רְתֵת م ١-دهشت. ٢-خداترسي.

שׂ

שׂאר اُبلنا.
שְׂאֹר م خمير.
שְׂאֵת ——— נשׂא.
שׂבך گونتهنا.
שְׂבָךְ م جالي.
שְׂבָכָה ث ١-جال. ٢-جالي.
שַׂבְּכָא ——— סַבְּכָא.
שׂבע قَل ١-سير هونا. ٢-سيراب هونا.
پِعِيل اور هِفْعِيل-سير كرنا.
שָׂבָע م رزق كي فراواني.
שָׂבֵעַ سير.
שֹׂבַע م اور שָׂבְעָה اور שִׂבְעָה ث سيري.
שׂבר قَل-تاكنا.
پِعِيل ١-كسي كي راه ديكهني. ٢-اُميد كرني.
שֵׂבֶר م اُميد.
שׂגא قَل ١-بڑا هونا. ٢-بهت هونا.
هِفْعِيل ١-بڑا كرنا. ٢-كسي كي تعظيم كرني.
שַׂגִּיא ١-بڑا. ٢-بهت.
שׂגב قَل اور نِفْعَل ١-بلند هونا. ٢-بلندي پر هونا.
پِعِيل-بلندي پر ركهنا.
پُعل-بلندي پر ركها جانا.
هِفْعِيل-اپنے تئيں بلند كرنا.

מִשְׂגָּב م ۱-بلندي۔ ۲-بلند جگهہ۔

שׂגה قل-بڑهنا۔

هِفْعِيل-بڑهانا۔

שַׂגִּיא ——— שׂגא۔

שׂדד قل-هموار هونا۔

پِعِيل-هينگا پهيرنا (کهيت پر)۔

שׂדה هموار هونا۔

שָׂדֶה اور שָׂדַי م ۱-ميدان۔ ۲-خشکي۔ ۳-کهيت۔
۴-ديهات۔ ۵-مُلک۔

שׂדר سلسلہوار رکهنا۔

שְׂדֵרָה ث سلسلہ۔

שֶׂה م اور ث ايک بهيڑ-يا بکري-يا مينڈها-يا بکرا۔

שׂהד شهادت ديني۔

שָׂהֵד م گواہ۔

שָׂהֲדוּתָא ث گواهي۔

שׂהר گول هونا۔

שַׂהֲרֹן م ايک قسم کا زيور جو پورے چاند کے همشکل
هوتا تها۔

שׂוֹבֵךְ ——— סבך۔

۱ **שׂוג** پلپيل-کسي چيز کا احاطہ باندهنا۔

۲ **שׂוג** قل-هٹ جانا۔

שִׂיג م هٹ جانا۔

שׂוח قل-غور کرني۔

שׂוט قل-گُمراہ هو جانا۔

שֵׂט اور סֵט م گُمراهي۔

שׂוּךְ قَل ١-احاطه باندهنا. ٢-راسته روكنا.
پِعليل-گونتهنا (كيونكه احاطے اكثرً شاخيں گونتهكر بناتے هيں).
שׂוֹךְ م اور שׂוֹכָה ث شاخ.
מְסוּכָה اور מְשׂוּכָה اور מְשֻׂכָּה ث كانٹوں كا احاطه.
שׂוּם اور שִׂים قَل ١-ركهنا. ٢-بنانا. ٣-پيدا كرنا.
٤-آراسته كرنا. ٥-مقرر كرنا. ٦-قرار بخشنا.
٧-لگانا. ٨-منسوب كرنا. ٩-پيش كرنا.
١٠-ركهه چهوڑنا. ١١-كرنا. ١٢-دينا.
١٣-جاري كرنا.
هِفْعِيل ١-لگانا. ٢-آراسته كرنا.
هُفْعَل-ركها جانا.
תְּשׂוּמֶת ث امانت.
١ שׂוּר قَل ١-لڑنا. ٢-حكومت كرني.
هِفْعِيل-حاكم ٹهہرانا.
٢ שׂוּר قَل-آره سے چيرنا.
٣ שׂוּר قَل-هٹ جانا.
שׂוֹרָה ——— שׂרה.
שׂוֹרֵק ——— ١ שׂרק.
שׂוּשׂ اور שִׂישׂ قَل-خوش هونا.
מָשׂוֹשׂ م ١-خوشي. ٢-خوشي كا باعث.
שָׂשׂוֹן م خوشي.
שָׂחַ ——— שׂיח.
שָׂחָה قَل-تيرنا.
هِفْعِيل-سيلاب سے بها دينا.

שְׂחוּ م تیراؤ۔
שְׂחוֹק ——— שְׂחֹק.
שׂחט قَل-نچوڑنا۔
שׂחק قَل ۱-هنسنا۔ ۲-ناچنا۔
پِعِیل ۱-ٹھٹھا کرنا۔ ۲-کھیلنا۔ ۳-ناچنا۔
هِفْعِیل-هنسی کرنی۔
שְׂחֹק یا שְׂחוֹק م ۱-هنسی۔ ۲-ٹھٹھا۔
מִשְׂחָק م ٹھٹھے کا باعث۔
שֵׂט ——— שׁוּט.
שׂטה قَل-گُمراہ هونا۔
שׂטם قَل-دُشمنی رکھنی۔
מַשְׂטֵמָה ث دُشمنی۔
שׂטן قَل-دُشمنی رکھنی۔
שָׂטָן م ۱-دُشمن۔ ۲-مُدعی۔ ۳-شیطان۔
שִׂטְנָה ث عرضی نالش۔
שִׂיא ——— נשׂא.
שׂיב قَل-سر سفید هونا۔
שֵׂיב م اور שֵׂיבָה ث ۱-سر سفیدی۔ ۲-بُڑھاپا۔
שִׂיג ——— ۲ שׂוג.
שׂיד سفیدی پھیرنی۔
שִׂיד سفیدی۔
שׂיח قَل ۱-اپنے میں سے نکالنا۔ ۲-بولنا۔ ۳-گانا۔
۴-فریاد کرنی۔ ۵-غور کرنی۔
پِعلیل-غور کرنی۔
שִׂיחַ م ۱-جھاڑی۔ ۲-کلام۔ ۳-فریاد۔ ۴-غور۔

שִׂיחָה ث غور.
שֵׂחַ م خيال.
שׂים ——— שׂום.
שׂישׂ ——— שׂושׂ.
שַׂךְ | שֵׂךְ | שְׂכָה ——— שׂכך.
١ שׂכה ديكهنا.
שֶׂכְוִי م عقل.
שְׂכִיָּה ث تصوير.
מַשְׂכִּית ث ١-تصوير. ٢-مورت. ٣-خيال.
٢ שׂכה كاٹنا.
שַׂכִּין م چهري.
שָׂכִיר | שְׂכִירָה ——— שׂכר.
שׂכך قل ١-گونتهنا. ٢-ڈهانكنا.
שַׂךְ م كانٹا.
שֹׂךְ م احاطه.
שֻׂכָּה ث كانٹا.
שׂכל قل ١-تاكنا. ٢-هوشياري سے كام كرنا.
پِعيل-هوشياري سے ركهنا.
هِفْعِيل ١-تاكنا. ٢-دل لگاكر غور كرني. ٣-هوشياري
كي رفتار ركهني. ٤-كامياب هونا.
٥-هوشيار كرنا. ٦-كامياب كرنا.
שֵׂכֶל اور שֶׂכֶל م ١-هوشياري. ٢-عقلمندي. ٣-كاميابي.
שָׂכְלְתָנוּ ث عقلمندي.
שִׂכְלוּת ——— סכל.
שׂכר قل ١-كسيكو مزدوري پر ركهنا. ٢-كسيكو رشوت [ديني.

נִפְעַל اور הִתְפַּעֵל-کسي کا مزدور بننا.
שָׂכָר م ١-مزدوري. ٢-کرايه.
שֶׂכֶר م مزدوري.
שָׂכִיר م مزدور.
שְׂכִירָה ث کرايه.
מַשְׂכֹּרֶת ث مزدوري.

שׁלה موٹا هونا.
שְׂלָו اور שְׂלָיו م اور ث ١-بٹير. ٢-بٹيروں کا جهلڑ.
שַׂלְמָה ——— שׂמל.

שְׂמֹאל يا שְׂמֹאול م ١-بائيں طرف. ٢-بايان هاتھ. ٣-شمال.
שׂמאל يا שׂמל הִפְעִיל ١-بائيں طرف مُڑنا. ٢-بائيں هاتھ کو استعمال ميں لانا.
שְׂמָאלִי يا שְׂמָלִי بائيں طرف والا.

שׂמח قَل-خوش هونا.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-خوش کرنا.
שָׂמֵחַ خوش.
שִׂמְחָה ث خوشي.
שְׂמִיכָה ——— סמך.

שׂמל اُوڑهنا.
שִׂמְלָה اور שַׂלְמָה ١-اوڑهنے کا کپڑا. ٢-پوشاک.
שְׂמָלִי ——— שְׂמֹאל.

שׂמם زهر ديکر هلاک کرنا.
שְׂמָמִית ث ايک قسم کي زهردار چهپکلي.

שׂנא قَل-دُشمني رکهني.
פִּעֵל-دُشمني رکهني.

נִפְעַל-کسي سے دُشمني رکھي جاني.

שִׂנְאָה ث دُشمنی.

שָׂנֻא جس سے دُشمنی ہو.

שָׂעִיר | שְׂעִירָה ——— שׂער.

שְׂעִפָּה ——— סעף.

שׂער قل ۱-تھرتھرانا. ۲-آندھي چلني. ۳-آندھي سے اُڑا دینا.

נִפְעַל-آندھي چلني.

פִּעֵל-آندھي سے اُڑا دینا.

הִתְפַּעֵל-آندھي کي طرح چلنا.

שַׂעַר م ۱-تھرتھراھٹ. ۲-آندھي.

שֵׂעָר اور שַׂעַר م ۱-بال. ۲-سارے سر کے بال.

שַׂעֲרָה ث بال.

שְׂעָרָה ث آندھي.

۱ שָׂעִיר جسکا بدن بالوں سے چھپا ھوا ھو.

۲ שָׂעִיר م ۱-بکرا. ۲-شاید ایک قسم کا بندر.

۳-(بصیغه جمع) مِنھہ.

שְׂעִירָה ث بکري.

שְׂעֹרָה ث جَو.

שָׂפָה ث ۱-ھونٹ. ۲-زبان (یعنے بولي). ۳-کنارہ.

שָׂפָם م ڈاڑھي.

שׂפח قَل-اُنڈیلنا.

פִּעֵל-گنجا کرنا.

מִשְׂפָּח م خونریزي.

שׂפן قَل-چھپا رکھنا.

١ **שׂפק** קَل ١-مارنا. ٢-بجانا (تالي كا).
הִשְׂפִּיל-عهد باندهنا.
שֶׂפֶק م مار.
٢ **שׂפק** قَل-بهت هونا.
שֵׂק ——— שׂקק.
שׂקד نِفعَل-بندهنا.
שׂקק چهاننا.
שַׂק م ١-كنبل. ٢-ٹاٹ. ٣-بورا.
שׂקר پِعيل-شوخ‌چشمي كرني.
שַׂר ——— שׂרר.
שׂרג قَل-گونتهنا.
پُعل اور هِتْپَعِيل-بُنا جانا.
שָׂרִיג م پتلي شاخ.
١ **שׂרד** چهيدنا.
שֶׂרֶד م كسي قسم كا تيز هتهيار.
٢ **שׂרד** خدمت كرني.
שְׂרָד م عبادت.
٣ **שׂרד** قَل-بهاگ نكلنا.
שָׂרִיד م بهاگ نكلا هوا آدمي.
שׂרה قَل ١-سلسله‌وار ركهنا. ٢-سپه‌سالاري كرني. ٣-لڑنا.
שׂוֹרָה ث ١-سلسله. ٢-سطر.
מִשְׂרָה ث حكومت.
מַשְׂרֵת ث كڑهائي.
שָׂרָה ——— שׂרר.
שְׂרוֹךְ ——— שׂרך.

שְׂרוּקִּים ——— ۱ שׂרק.

שׂרט قَل-کاٹنا.

نِفْعَل-زخمي هونا.

שֶׂרֶט م اور שָׂרֶטֶת ث پچھنا.

שָׂרִיג ——— שׂרג.

שָׂרִיד ——— שׂרד.

שָׂרִיק ——— ۱ שׂרק.

שׂרך پِعِیل-اُلجھانا.

שְׂרוֹךְ م شراک (جوتي کا بندھن).

שׂרע قَل-پھیلانا.

هِثْپَعِیل-اپنے تئیں پھیلانا.

שָׂרוּעַ زیادہ لمبا.

שַׂרְעַפָּה ——— סעף.

שׂרף قَل-جلنا.

نِفْعَل اور پُعل-جلایا جانا.

שָׂרָף م ۱-ایک قسم کا سانپ (زخم کے سوزش کے سبب).
۲-ایک قسم کا فرشتہ (شاید محبت الهي کے سوزش کے سبب).

שְׂרֵפָה اور מִשְׂרָפָה ث ۱-جلنا. ۲-جلانا.

۱ **שׂרק** قَل-گونتھنا.

שְׂרֵק یا שׂוֹרֵק م اور שְׂרֵקָה ث کشمش کا درخت.

שְׂרוּקִּים م (جمع) کسي درخت کي پتلي شاخیں.

שָׂרִיק دُھنا هوا.

۲ **שׂרק** لال سا هونا.

שָׂרֹק لال سا.

שׂרר קַل-سرداري كرني.
הִשְׂתָּרֵר-اپنے تئیں سردار بنانا.
שַׂר م ١-سردار. ٢-حاكم.
שָׂרָה ث ١-شريف عورت. ٢-بادشاه كي بي بي.
שָׂשׂוֹן ——— שׂוּשׂ.
שֵׂת ——— נשׂא.
שׂתם קַל-روكنا.
שׂתר נִפְעַל-پھوٹ نكلنا.

שׁ

שֶׁ۔ | שַׁ۔ | שְׁ ——— אֲשֶׁר.
שׁאב קַל-پاني كھينچنا.
מַשְׁאָב م نالي (جس ميں پاني كھينچكر مواشي كو پلاتے [هيں).
שׁאג קַל ١-گرجنا. ٢-زور سے چلّانا.
שְׁאָגָה ث ١-گرج. ٢-زور كی چلاهٹ.
١ שׁאה קַל اور נִפְעַל ١-شورغُل مچانا. ٢-ويران هونا.
(كيونكه گھروغيره جب گرتا ہے تو شورغُل هوتا ہے).
הִפְעִיל-ويران كر دينا.
שָׁאוֹן م ١-شورغل. ٢-بهتے هوئے پانيكي آواز.
שַׁאֲיָה ث ويراني.
שְׁאִיָּה ث ويرانه.
שֵׁאת ث ويراني.
١ שֵׁת ث شورغل.
٢ שׁאה קַל-تاكنا.
הִשְׁתָּאֵה-غور سے تاكنا.

שְׁאָה ——— שׁוא.

שְׁאֵיָה ——— ۱ שׁאה.

שְׁאוֹל ——— שׁאל.

שָׁאוֹן ——— ۱ שׁאה.

שׁאט نفرت كرني.

שְׁאָט م غرور.

שְׁאִיָּה ——— ۱ שׁאה.

שׁאל قَل ۱-مانگنا. ۲-پُوچهنا.

نِفْعَل-اجازت مانگني.

پِعِيل ۱-بهيک مانگني. ۲-دريافت كرنا.

هِفْعِيل-مانگنےوالے كو دينا.

שְׁאֵלָה اور שְׁאֵלָא ث ۱-درخواست. ۲-مانگي هوئي چيز. ۳-دريافت كي هوئي بات. ۴-امر.

מִשְׁאָלָה ث درخواست.

שְׁאֹל يا שְׁאוֹל م عالم ارواح (شايد اسواسطے كه وه سب كو گويا مانگتا يعنے بُلاتا ہے).

שׁאן پِعليل-آرام سے رهنا.

۱ שַׁאֲנָן اور שַׁלְאֲנָן ۱-آرام سے رهنےوالا. ۲-بےفكر.

۲ שַׁאֲנָן م غرور.

שׁאס قَل-لوٹنا.

שׁאף قَل ۱-هانپنا. ۲-جلدي كرني. ۳-مُنهه پساركر گويا كهانا يا پينا. ۴-كسيكا بهت خواهشمند هونا.

۱ **שׁאר** قَل-باقي رهنا.

نِفْعَل ۱-باقي چهوڑا جانا. ۲-باقي رهنا.

هِفْعِيل ۱-باقي رهنے دينا. ۲-باقي چهوڑنا.

שְׁאָר م اور שְׁאֵרִית اور שֵׁרִית ث بقيّه.

٢ שאר خميري هونا.

מִשְׁאֶרֶת ث آٹا گوندهنے كا برتن.

שְׁאֵר م ١-گوشت. ٢-ددیال ننیال کے مرد. ٣-طعام.

שַׁאֲרָה ث ددیال ننیال کي عورتیں.

שְׂאֵת ——— ١ שאה.

١ שבב جلانا.

שְׁבִיב اور שָׁבִיב م شعله.

٢ שבב توڑنا.

שְׁבָבִ م ٹکڑا.

שבה قَل-اسير كرکے جلاوطن كرنا.

נִפְעַל-اسير هوكر جلاوطن هونا.

שְׁבוּת اور שְׁבִית ث ١-اسيركي جلاوطني. ٢-اسيروجلاوطن [لوگ.

שְׁבִי م ١-اسير كي جلاوطني. ٢-اسير اور جلاوطن لوگ. ٣-ایک اسير اور جلاوطن.

שְׁבִיָּה ث ایک اسير اور جلاوطن عورت.

שִׁבְיָה ث ١-اسيركي جلاوطني. ٢-اسيروجلاوطن لوگ.

שְׁבוֹ م ایک قسم كا جواهر. (ماخذ مشتبه).

שְׁבוּל ——— שבל.

שָׁבוּעַ | שְׁבוּעָה ——— שָׁבַע.

שְׁבוּת ——— שבה.

שבח פִּעֵל ١-تهمانا. ٢-كسي كي تعريف كرني. ٣-مبارک ٹهہرانا.

הִפְעִיל-تهما دينا.

הִתְפַּעֵל-فخر كرنا.

שבט سنبھالنا.

שֵׁבֶט یا שַׁרְבִיט م اور ث ۱-سونٹا. ۲-عصا. ۳-سبط (بني اسرائیل کا-کیونکہ هرایک سبط کا سردار عصا لئےرهتا تھا). ۴-ایک سبط کا ایک حصہ. ۵-جریب.
۶-جریب سے ماپا هوا حصہ. ۷-برچھي.

שְׁבִי | שִׁבְיָה ——— שבה.

שָׁבִיב | שְׁבִיב ——— ۱ שבב.

שְׁבִיל ——— שבל.

שָׁבִיס ——— שבס.

שְׁבִיעִי ——— שבע.

שְׁבִית ——— שבה.

שבל قَل ۱-چلنا. ۲-بہنا. ۳-اُگنا.

שְׁבִיל اور שְׁבוּל م رستہ.

שִׁבֹּלֶת ث شاخ.

שִׁבֹּלֶת اور סִבֹּלֶת ث ۱-اناج کي بال. ۲-ندي.

שֹׁבֶל م نقاب.

שַׁבְּלוּל ——— בלל.

שבס گونتھنا.

שָׁבִיס م جالي.

שֶׁבַע ث (م שִׁבְעָה اور שִׁבְעָנָה) بصیغہ واحد. ۱-سات. ۲-سات بار.]
بصیغہ تثنیہ. هفت چند.
بصیغہ جمع. ستّر.

שבע قَل-قسم کھانی (کیونکہ سات پاک عدد سمجھا جاتا تھا اور شاید قسمیں سات قربانیوں کے ساتھ کھائي جاتي تھیں).

נִשְׁבַּע ۱-قسم كهاني. ۲-خصوصاً فرمانبرداري كي قسم كهاني.
הִשְׁבִּיעַ ۱-قسم كهلاني. ۲-بڑي تاكيد سے كہنا.
שְׁבוּעָה يا שְׁבֻעָה ث قسم.
שָׁבוּעַ م ۱-ستّا. ۲-خصوصاً هفته (دنوں كا).
שְׁבִיעִי ساتواں.
שבץ قَل ۱-گونتهنا. ۳-اُلجهانا. ۳-جَڑنا.
פִּעֵל-چكن‌دوزي كرني.
שָׁבָץ م سرگرداني.
מִשְׁבֶּצֶת ث ۱-زردوزي كپڑا. ۲-انگوٹهي ميں جواهر [كا خانه.
תַּשְׁבֵּץ م چارخانه كا كپڑا.
שבק قَل-چهوڑنا.
הִשְׁתַּבֵּק-چهوڑا جانا.
۱ שבר قَل ۱-توڑنا. ۲-موقوف كرنا. ۳-پهاڑنا. ۴-هلاك كرنا. ۵-باندهنا (حد كا).
נִשְׁבַּר ۱-توڑا جانا. ۲-شكسته دل هونا. ۳-پهاڑا جانا. ۴-شكست كهاني. ۵-هلاك هونا.
פִּעֵל-توڑ ڈالنا.
הִשְׁבִּיר-پُهڑوانا.
הָשְׁבַּר-شكسته دل هونا.
שֶׁבֶר اور שֵׁבֶר م ۱-شكستگي. ۲-تعبير. ۳-هلاكت. ۴-هيبت. ۵-اناج (كيونكه پيسا جاتا ہے).
۲ שבר قَل ۱-اناج خريدنا. ۲-اناج بيچنا.
הִשְׁבִּיר-اناج بيچنا.
שִׁבָּרוֹן م ۱-شكستگي. ۲-هلاكت.

מִשְׁבֵּר م رِحم کا مُنہہ.
מִשְׁבָּר م بڑي لہر (کیونکہ ٹوٹکر پھیں ھو جاتي ہے).
שבש הִשְׁתַּבֵּשׁ-گھبرا جانا.
שבת قَل ۱-آرام کرنا. ۲-بازآنا. ۳-موقوف ھونا.
۴-سبت کو ماننا.
נִפְעַל-موقوف ھونا.
הִפְעִיל ۱-آرام دینا. ۲-باز رکھنا. ۳-رُکنا.
۴-موقوف کرنا. ۵-دفع کرنا.
۱ שֶׁבֶת ث ۱-باز آنا. ۲-سُستي. ۳-بیکاري.
שַׁבָּת م اور ث ۱-سبت (یعني ساتواں روز اور سال جس میں بني اسرائیل کو آرام کرنے کا حکم تھا).
۲-ھفتہ (دنوں کا).
שַׁבָּתוֹן م ایک خاص پاک سبت.
מִשְׁבָּת م موقوفي یعني نیستي.
۲ שֶׁבֶת ——— ישב.
שגג قَل ۱-گُمراہ ھونا. ۲-ناداني سے قصور کرنا. ۳-غفلت سے قصور کرنا.
שְׁגָגָה ث ۱-ناداني کا قصور. ۲-غفلت کا قصور.
שגה قَل ۱-گُمراہ ھونا. ۲-بیخود ھونا. ۳-ناداني سے قصور کرنا.
הִפְעִיל-گمراہ کرنا.
מִשְׁגֶּה م غلطي.
שְׁגִיאָה ث ناداني کا قصور.
שִׁגָּיוֹן م ایسا گیت جس میں مصنف دل کے جوش کے ساتھہ بار بار ایک بات کو چھوڑ کر دوسري بات کا ذکر کرنے لگتا ہے.

שׁגה هِفْعِيل ١-نظر كرنا. ٢-جهانكنا.
שׁגל قَل-كسي عورت كے ساتهه همبستر هونا.
نِفْعَل اور پُعل-بےحُرمتا هو جانا (عورت كا).
שֵׁגָל ث بادشاه كي بيوي.
שׁגע پُعل اور هِتْپَعِيل-ديوانه هونا.
שִׁגָּעוֹן م ديوانگي.
שׁגר نكال دينا.
שֶׁגֶר م جَنين.
שַׁד | ١ שׁד ——— שׁדה.
שֵׁד ——— שׁוד.
٢ שׁד ——— שׁדד.
שׁדד قَل ١-قدرت ركهني. ٢-ظلم زبردستي كرني.
٣-ويران كرنا. ۴-لُوٹنا. ٥-مار ڈالنا.
نِفْعَل اور پُعل-ويران كيا جانا.
پِعِيل اور پوعيل-ظلم زبردستي كرني.
هُفْعَل-ظلم زبردستي اُٹهاني.
שַׁדַּי م قادرِ مُطلق.
שִׁדָּה ث بي‌بي.
٢ שׁד يا שׁוד م ١-ظلم زبردستي. ٢-ويراني.
שׁדה سينچنا.
שַׁד اور ١ שׁד (اور דַּד) م پستان.
١ שְׁדֵמָה ث كهيت. (ماخذ نامعلوم).
שׁדף قَل-ايسا جَلانا جيسے بادِ سموم اناج كو جَلاتي ہے.
שְׁדֵפָה يا ٢ שְׁדֵמָה ث اور שִׁדָּפוֹן م اناج كا بادِ سموم سے جل جانا.

שׁדר קَل-کوشش کرني۔
הִשְׁתַּדֵּל-بغاوت کرني۔
אֶשְׁתַּדּוּר م بغاوت۔
שֹׁהַם م ایک قسم کا جواهر۔
שָׁו ——— ۱ שָׁוְא۔
۱ שׁוא ۱-شورغل کرنا۔ ۲-ویران هونا۔ ۳-بُرا هونا۔
שׁוֹא م هلاکت۔
שׁוֹאָה یا שֹׁאָה ث ۱-طوفان۔ ۲-ویراني۔ ۳-ویرانه۔
۴-هلاکت۔
מְשׁוֹאָה اور מְשׁוֹאָה یا מַשְּׁאָה ث ۱-ویراني۔ ۲-ویرانه۔
תְּשֻׁאָה ث شورغل۔
שָׁוְא اور שָׁו م ۱-بُرائي۔ ۲-بدي۔ ۳-جُهوٹ۔ ۴-بطالت
۲ שׁוא ——— שׁוה۔
שׁוב (ر תרב) قَل ۱-پهرنا۔ ۲-لَوٹنا۔ ۳-متوجه هونا۔
۴-کسي کي طرف پهر متوجه هونا۔
۵-کوئي کام پهر کرنا۔ ۶-بحال هونا۔
۷-موقوف هونا۔ ۸-باطل هونا۔
פִּעְלֵיל ۱-پهيرنا۔ ۲-پهير لانا۔ ۳-بحال کرنا۔ ۴-پهير دينا۔
פֻּעְלַל-بحال هونا۔
הִפְעִיל ۱-پهيرنا۔ ۲-پهير لانا۔ ۳-هٹانا۔
۴-بحال کرنا۔ ۵-بدلا دينا۔ ۶-جواب دينا۔ ۷-منسوخ کرنا۔ ۸-بدلے کے طور پر دينا۔
הֻפְעַל ۱-پهير ديا جانا۔ ۲-بحال کيا جانا۔

שׁוֹבָב اور שׁוֹבֵב م ہٹنےوالا.
שׁוּבָה ث توبہ.
۲ שִׁיבָה ث ۱-توبہ. ۲-تائبوں كي جماعت.
מְשׁוּבָה ث ۱-برگشتگي. ۲-برگشتوں كي جماعت.
תְּשׁוּבָה ث ۱-لوٹ آنا. ۲-جواب.

שׁוג گُمراہ ہونا.
מְשׁוּגָה ث غلطي.

שׁוד ——— שׁדד. [كرني.

שׁוד قَل ۱-زورآور ہونا. ۲-ويران كرنا. ۳-حكومت
שֵׁד م ۱-مالک. ۲-شيطان.

שׁוה اور ۲ שׁוא قَل ۱-ہموار ہونا. ۲-برابر ہونا. ۳-كوئي
چيز كسي چيز كے برابر كر ديني.
۴-كسي چيز كے پورے دام دينے. ۵-كافي
ہونا. ۶-مناسب ہونا. ۷-مانند ہونا.
פִּעֵל ۱-ہموار كرنا. ۲-چُپ چاپ كر دينا.
۳-ركھنا. ۴-ٹھہرانا. ۵-دينا.
הִפְעִיל-مشابہ ٹھہرانا.
נִתְפַּעֵל-آپس ميں مشابہت ركھني.
הִתְפַּעֵל-بنايا جانا.

שׁוח قَل ۱-اُتر جانا. ۲-جُھک جانا.
הִפְעִיל-جُھک جانا.
שׁוּחָה اور שִׁיחָה ث گڑھا.
۱ שַׁחַת ث ۱-گڑھا. ۲-قبر.

۱ **שׁוט** قَل ۱-چابُک مارنا. ۲-كھيونا. ۳-اِدھر اُدھر دوڑنا.
(كيونكہ دوڑنے ميں لوگ ہوا كو اپنے ہاتھوں سے مارتے ہيں)

پِعليل اور هِتْپَعليل-اِدهر اُدهر دوڙنا.

שׁוֹט م چابُک.

שֶׁטֶט م چابُک.

שַׁיִט م ۱-چابُک. ۲-ڈانڈ (کشتي کي).

מָשׁוֹט اور מִשּׁוֹט م ڈانڈ (کشتي کي).

۲ שׁרט قَل-ناچيز جاننا.

שׁרל ڈهيلا هونا.

שׁוּל م دامن.

שׁוֹלָל ——— שׁלל.

שׁוּם م لهسن. (ماخذ مشتبه).

שׁרע قَل ۱-کُشاده هونا. ۲-دولتمند هونا. ۳-خطره سے چُهوٹنا.

پِعيل ۱-خطره سے چُهٹکارا مانگنا. ۲-فرياد کرني.

שׁוֹעַ م ۱-دولتمند آدمي. ۲-شريف آدمي. ۳-فرياد.

שׁוּעַ م ۱-دولت. ۲-فرياد.

שֶׁוַע م اور שַׁוְעָה ث فرياد.

תְּשׁוּעָה ث چُهٹکارا.

שׁוּעָל م ۱-گيدڑ. ۲-لومڑا. (ماخذ مشتبه).

שׁוֹעֵר ——— ۱ שער.

שׁרף قَل ۱-کسي پر لپکنا. ۲-دبانا.

שׁוֹפָר ——— שׁפר.

שׁרק قَل ۱-دوڙنا. ۲-شوق کرنا.

هِفْعِيل-اُمنڈنا.

پِعليل-اُمڈانا.

שׁוֹק اور שֹׁק م ۱-ٹانگ. ۲-خصوصاً پِنڈلي.

שׁוֹק م سڑک.
תְּשׁוּקָה ث شوق.
۱ שׁוּר زورآور هونا.
שׁוֹר (ر תור). م ایک بیل یا گاے.
۲ שׁוּר قَل ۱-سفر کرنا. ۲-جانا. ۳-نگاه کرني. ۴-جهانکنا.
۵-گهات میں لگنا.
۱ שׁוּר م گهات میں بیٹهنےوالا.
תְּשׁוּרָה ث نذر (کیونکه نذر لیکر کسي کے پاس جاتے هیں).
۳ שׁוּר ——— שִׁיר.
۴ שׁוּר سلسلهوار رکهنا.
۲ שׁוּר اور שׁוּרָה ث دیوار.
שׁוּשׁ سفید هونا.
۱ שֵׁשׁ م ۱-سفید سنگِ مرمر. ۲-سن کا ایک قسم کا بهت مهین سفید کپڑا.
שַׁיִשׁ م سفید سنگِ مرمر.
שׁוּשַׁן اور שׁוֹשָׁן م اور שׁוֹשַׁנָּה ث سوسن.
שׁוּת ——— שִׁית.
שׁזב پِیعِیل-چهڑانا.
שׁזף قَل ۱-آنچ دیني. ۲-نگاه کرني.
שׁזר قَل-مڑوڑنا.
هُفْعَل-مڑوڑا جانا.
שַׁח ——— שׁחח.
שׁחד قَل-دینا.
שֹׁחַד م ۱-نذر. ۲-خصوصاً رشوت.

שחח قَل ۱-جُهكنا. ۲-نيچا هونا.
הִפְעִיל-جُهكانا.
הִשְׁתַּפְעֵל-سجدہ كرنا.
שְׁחוּת اور ۱ שְׁחִיתָה ث گڑها.
יֶשַׁח م پيٹ كا لگ جانا يا دهس جانا.
שָׁחוֹר ——— שחר.
שחח قَل ۱-دب جانا. ۲-جُهكنا. ۳-پستحال هونا.
נִפְעַל ۱-نيچا كيا جانا. ۲-مهين كيا جانا.
הִפְעִיל-نيچا كر دينا.
הִשְׁתּוֹעֵל-اُداس هونا.
שַׁח اُداس.
שחט قَل ۱-ذبح كرنا. ۲-قتل كرنا. ۳-سونے چاندي
ميں ادنىٰ دهات ملاني.
נִפְעַל-ذبح كيا جانا.
שְׁחִיטָה ث ذبح كرنا.
שְׁחִין ——— שחן.
שָׁחִיס ——— סָחִישׁ.
שָׁחִיף ——— שחף.
۱ שְׁחִיתָה ——— שחח.
שְׁחִית | ۲ שְׁחִיתָה ——— שחת.
۱ **שחל** چهيلنا.
שְׁחֵלֶת ث ايک قسم كي خوشبودار سيپ.
۲ **שחל** گرجنا.
שַׁחַל م شيرببر.
שחן سوزاں هونا.

שַׁחִין م پھوڑا.

שחף پتلا ہونا.

שַׁחֶפֶת ث تپ دق.

שַׁחַף م ایک قسم کا دریائي پرندہ جو دُبلا رہتا ہے.

שְׁחִיף م تختہ.

שחץ بلند ہونا.

שַׁחַץ م غرور.

שחק قَل ۱-پیس ڈالنا. ۲-گھس دینا

שַׁחַק م ۱-گرد. ۲-بادل. ۳-آسمان.

۱ **שחר** قَل-کالا ہونا.

שָׁחֹר یا שָׁחוֹר کالا.

שחור م کالاپن.

שְׁחַרְחֹר ذرا کالا.

۲ **שחר** قَل-پھوٹ نکلنا.

שַׁחַר م صبح.

۳ שחר قَل اور پِعِّیل ۱-کوئي کام سویرے کرنا.
۲-خصوصاً سویرے ڈھونڈنا.

מִשְׁחָר م صبح.

שַׁחֲרוּת ث جواني گویا عمر کي صبح.

۱ שַׁחַת ——— שוח.

שחת پِعِّیل ۱-خراب کرنا. ۲-برباد کرنا. ۳-بدي کرني.

ہِفْعِیل ۱-خراب کرنا. ۲-ہلاک کرنا.

ہُفْعَل-خراب کیا جانا.

نِفْعَل ۱-خراب ہو جانا. ۲-خصوصاً سڑ جانا.

۲ שַׁחַת ث ۱-خرابي. ۲-خصوصاً سڑاند.

שְׁחִית خراب.

שְׁחִיתָה ث خراب فعل.

מַשְׁחִית م ۱-هلاکت. ۲-پهندا. ۳-گهاتیوں کي جماعت.

מַשְׁחֵת م هلاکت.

מָשְׁחָת م خرابي.

מִשְׁחָת م بِگَڑي هوئي چیز.

۱ שַׁחַת ——— שׁוח.

שִׁטָּה ث ایک قسم کا جنگلي درخت (عربي سنط).

שׁטח قَل اور پِعِیل-پهیلا دینا.

מִשְׁטָח م پهیلاؤ.

שׁטט ——— ۱ שׁוט.

שׁטף قَل ۱-پُهوٹکر بهنا. ۲-بڑے زور سے بهنا. ۳-ڈبانا. ۴-بها لے جانا. ۵-سیلاب کي سب کچهه بها لے جانا. ۶-دهونا. ۷-زور سے دوڑنا.

نِفْعَل ۱-ڈبایا جانا. ۲-دهویا جانا.

پُعل-دهویا جانا.

שֶׁטֶף اور שֵׁטֶף م سیلاب.

שׁטר قَل-لکهنا.

שֹׁטֵר م ۱-کاتب. ۲-سردار. ۳-حاکم.

מִשְׁטָר م حکومت.

שְׁטַר م طرف.

שַׁי ——— נשׂא.

שׁיא لانا.

שַׁי م نذر.

۱ שִׁיבָה ——— ישׁב.

۲ שִׁיבָה ——— שׁוב.

שׂיח قَل-بُهول جانا.

שִׂיחָה ——— שׂוח.

שַׁיִט ——— שׁוט.

שִׁילֹה ——— ۱ שׁלה.

שֵׁילָל ——— שׁלל.

שׁין پیشاب کرنا.

שַׁיִן م پیشاب.

שׁיר اور ۳ **שׁור** قَل اور پولیل-گانا.

هُفْعَل-گایا جانا.

שִׁיר م ۱-گیت. ۲-گیت گانا.

שִׁירָה ث الهامي گیت.

שַׁיִשׁ ——— שׁושׁ.

שׁית اور שׁות قَل ۱-رکهنا. ۲-آراسته کرنا. ۳-خصوصاً فوج کو آراسته کرنا. ۴-مقرر کرنا. ۵-لگانا. ۶-ٹهہرانا. ۷-شامل کرنا. ۸-منسوب کرنا. ۹-ڈالنا. ۱۰-کرنا. ۱۱-بنانا. ۱۲-طیار کرنا.

هُفْعَل-رکها جانا.

שִׁית م پوشاک.

שֵׁת م بُنیاد.

۲ שֵׁת ث سُرین.

שַׁיִת ——— שׁתן.

שׁכב قَل ۱-لیٹنا. ۲-سو جانا. ۳-آرام کرنا. ۴-بیمار هونا. ۵-هم‌بستر هونا.

נִפְעַל اور פֻּעַל-بےحرمت کیا جانا (عورت کا).
הִפְעִיל ۱-لِٹانا. ۲-گرا دینا. ۳-اُنڈیلکر خالي کرنا.
הָפְעַל-لِٹایا جانا.
מִשְׁכָּב اور מִשְׁכַּב م ۱-لیٹنا. ۲-هم‌بستري. ۳-پلنگ.
۴-جنازه.
שְׁכָבָה ث ۱-اُنڈیلنا. ۲-خصوصاً نطفه کا چھوڑنا.
שְׁכֹבֶת ث نطفه کا چھوڑنا.

שכה فاش کرنا.
אֶשֶׁךְ م خایه (کیونکه بلوغت کا حال ظاهر کرتا ہے).
שְׁכוֹל | שַׁכּוּל ——— שכל.
שִׁכּוֹר ——— ۱ שכר.

۱ **שכח** قَل-بھول جانا.
נִפְעַל-فراموش کیا جانا.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-بُھلوانا.
הִתְפַּעֵל-فراموش کیا جانا.
שָׁכֵחַ بھولنےوالا.

۲ **שכח** قَل-پانا.
הִפְעִיל ۱-پانا. ۲-حاصل کرنا.
הִתְפַּעֵל-پایا جانا.

שכך قَل ۱-جُھکنا. ۲-گھٹ جانا. ۳-تھم جانا.
הִפְעִיל-تھما دینا.

שכל قَل-بےاولاد ھو جانا.
פִּעֵל ۱-کسي کي اولاد کو هلاک کرنا. ۲-کسي عورت
کا پیٹ گروا دینا. ۳-بنجر ھونا. ۴-اپنا
پیٹ گروا دینا. ۵-بانجھ ھونا. ۶-بےبر ھونا.

הִפְעִיל-کسي کي اولاد کو هلاک کرنا.
שָׁכוּל م ۱-اُس کا حال جس کي اولاد هلاک هوئي هو.
۲-اُس کا حال جس کے دوست آشنا اُس سے
جدا هوئے هوں.
שַׁכּוּל ۱-جس کي اولاد هلاک هوئي هو. ۲-بانجھ.
שִׁכֻּלִים م (جمع) اولاد کي هلاکت.
מְשַׁכֶּלֶת ث بنجرپن.
שְׁכֶם م ۱-دونو شانے. ۲-اُونچي زمين. ۳-زمين کا حصه.
שכם הִפְעִיל ۱-صبح سويرے اُٹھنا (کيونکه اهل قافله
صبح سويرے اُٹھکر اُونٹ کے شانوں پر
بوجھ لادتے هيں). ۲-کوئي کام صبح
سويرے کرنا. ۳-کوئي کام دل لگاکر کرنا.
שכן قَل ۱-بيٹھ جانا. ۲-بيٹھا رهنا. ۳-سکونت کرني.
۴-سکونت رکھني. ۵-کسي کے ساتھ صحبت
رکھني. ۶-بسايا جانا.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-بسانا
שָׁכֵן م ۱-باشنده. ۲-پڑوسي.
שְׁכֵנָה ث پڑوسن.
שָׁכֵן م مسکن.
מִשְׁכָּן اور מִשְׁכַּן م ۱-مسکن. ۲-خصوصاً خيمه.
שכר قَل ۱-پيٹ بھرکر پينا. ۲-متوالا هونا.
פִּעֵל اور הִפְעִיל-متوالا کر دينا.
הִתְפַּעֵל-متوالے کي طرح کام کرنا.
שֵׁכָר م شراب (کسي قسم کي).
שִׁכָּרוֹן م متوالاپن.

שִׁכּוֹר یا שִׁכֹּר متوالا.

۲ שכר مزدوري پر رکھنا.

אֶשְׁכָּר م هديه.

שַׁל ——— ۲ שלה.

שֶׁל | שֶׁל ——— ۳ אֵל.

שַׁלְאֲנָן ——— שאן.

שלב قَل-متعلق کرنا.

پُعل-متعلق کيا جانا.

שְׁלַבִּים م (جمع) چوکي کے ایسے کنارے جو چاروں کونوں
پر ایک دوسرے سے ملے هوئے هوں.

שֶׁלֶג (ر תְּלַג) م برف.

שלג هِفْعِيل-برف کي مانند سفيد هونا.

۱ שלה اور שלו قَل-آرام سے رهنا.

שָׁלֵו یا שָׁלֵיו اور שְׁלֵיו ۱-آرام سے رهنےوالا. ۲-بےفکر.

שֶׁלֶו م اور שַׁלְוָה اور שִׁלְוָה ث آرام.

שִׁילֹה یا שִׁלֹה م یا تو آرام یا آرام دينےوالا.

שְׁלִי م خاموشي.

۲ שלה نِفْعَل-گمراه هونا.

هِفْعِيل-گمراه کرنا.

שַׁל م غلطي.

שָׁלוּת اور שָׁלוּ اور שָׁלָה ث قصور.

۳ שלה کھينچ نکالنا.

שִׁלְיָה ث آنول.

שַׁלְהֶבֶת ——— להב.

שָׁלֵו | שְׁלֵיו | שֶׁלֶו | שַׁלְוָה | שִׁלְוָה ——— ۱ שלה.

שָׁלוּ ——— ۲ שלה.
שְׁלוּחִים ——— שלח.
שָׁלוֹם | שְׁלוּם ——— שלם.
שָׁלוֹשׁ ——— שָׁלֹשׁ.
שָׁלוֹת ——— ۲ שלה.

שלח קַל ۱-بهيجنا. ۲-بهيجكر منگوانا. ۳-حكم بهيجنا. ۴-چهوڑنا. ۵-نكالنا. ۶-بڑهانا. ۷-ڈالنا.
נִפְעַל-بهيجا جانا.
פִּעֵל ۱-بهيجنا. ۲-مچانا (جهگڑا وغيرہ). ۳-چهوڑنا ۴-آزاد كرنا. ۵-اپني بيٹي وغيرہ كا نكاح كرانا. ۶-كچهه دور تک پهنچانا. ۷-حواله كرنا. ۸-ڈال دينا. ۹-بڑهانا. ۱۰-گرا دينا. ۱۱-نكال دينا. ۱۲-خصوصاً طلاق دينا.
פֻּעַל ۱-بهيجا جانا. ۲-چهوڑا جانا. ۳-رخصت ديجاني. ۴-نكال ديا جانا. ۵-ڈالا جانا.
הִפְעִיל-بهيجنا.
שֶׁלַח م ۱-تير وغيرہ. ۲-كونپل.
שְׁלֻחָה ث كونپل.
שֻׁלְחָן م ميز.
שִׁלּוּחִים م (جمع) ۱-جهيز. ۲-طلاق. ۳-طلاق نامه.
מִשְׁלָח م ۱-جس جگهه كوئي چيز هانكي جاے. ۲-جس امر ميں هاتهه ڈالا جاے.
מִשְׁלַח اور מִשְׁלוֹחַ م ۱-بهيجنا. ۲-جس چيز پر هاتهه ڈالا جاے.
מִשְׁלַחַת ث ۱-بهيجي هوئي فوج. ۲-رخصت.

שלט قَل ١-سخت هونا. ٢-سلطنت كرني. ٣-غالب هونا.
هِفْعِيل ١-سلطنت ديني. ٢-غالب كر دينا.
שֶׁלֶט م سپر (سختي كے سبب).
١ שִׁלְטוֹן ١-اختيار والا. ٢-غالب.
٢ שִׁלְטוֹן م حاكم.
שָׁלְטָן م سلطنت.
١ שַׁלִּיט (ث שַׁלֶּטֶת) ١-سخت. ٢-بےشرم. ٣-اختيار والا.
٢ שַׁלִּיט م ١-حاكم. ٢-مزدور.
שְׁלִי ——— ١ שלה.
שִׁלְיָה ——— ٣ שלה.
שָׁלֵיו | שְׁלֵיו ——— ١ שלה.
שַׁלִּיט ——— שלט.
שָׁלִישׁ | שְׁלִישִׁי ——— שָׁלשׁ.
שלך هِفْعِيل ١-پهينكنا. ٢-پهينك دينا. ٣-ڈالنا.
٤-چهيننا. ٥-گرا دينا.
هُفْعَل ١-پهينك ديا جانا. ٢-ڈال ديا جانا.
٣-گرا ديا جانا.
שָׁלָךְ م ايك قسم كا پرندہ جو اونچے سے اپنے تئيں پاني
ميں ڈال ديتا ہے.
שַׁלֶּכֶת ث گرا دينا.
שלל قَل ١-كهينچ نكالنا. ٢-خصوصاً كسي كے بدن پر جو
كچھ ہے وہ چهين لينا. ٣-لُوٹنا.
هِتْپوعيل-لُٹ جانا.
שָׁלָל م ١-لُوٹ. ٢-لُٹيرا. ٣-نفع.
שׁוֹלָל اور שֵׁילָל ١-ننگا. ٢-اسير.

שָׁלַם قَل ١-صحيح سالم هونا. ٢-تمام هونا. ٣-صلح سے رهنا.
پِعيل- ١-صحيح سلامت رکهنا. ٢-تمام رکهنا.
٣-ادا کرنا. ۴-پهير دينا. ۵-بدلا دينا.
پُعل ١-ادا کيا جانا. ٢-بدلے کے طور پر ديا جانا.
٣-بدلا پانا. ۴-مُستحق هونا.
هِفْعِيل ١-تمام کرنا. ٢-پورا کرنا. ٣-پهير دينا.
۴-صلح کرني. ۵-صلح کراني.
שָׁלֵם ١-صحيح سالم. ٢-پورا. ٣-تمام. ۴-صلح سے رهنےوالا. ۵-بےريا.
שֶׁלֶם م ١-سلامتي. ٢-ايک قسم کي قرباني جو سلامتي کے حصول کے لئے بهي چڑهائي جاتي تهي اور اُسکے حصول کے سبب شکر گذاري کے لئے بهي.
שִׁלּוּם يا שִׁלֻּם اور שִׁלֵּם م اور שִׁלֻּמָה ث بدلا.
١ שָׁלוֹם ١-صحيح سالم. ٢-تندرست. ٣-پورا.
٢ שָׁלוֹם م (ر שְׁלָם) ١-سلامتي. ٢-صلح. ٣-دوستي. ۴-دوست.
שַׁלְמֹן م رشوت.
שָׁלַף قَل ١-کهينچ کر نکالنا. ٢-نکالنا. ٣-اُکهيڑنا.
שָׁלֹשׁ يا שָׁלוֹשׁ ث (ر תְּלָת) (م שְׁלשָׁה ر תְּלָתָא اور תְּלָתָה).
بصيغه واحد. ١-تين. ٢-تين بار.
بصيغه جمع. ١-تيس ٢-تيسواں.
שִׁלֵּשׁ پِعيل ١-تين حصوں ميں تقسيم کرنا. ٢-تيسري بار کرنا. ٣-تيسرے روز کرنا.
מְשֻׁלָּשׁ ١-سه چند. ٢-سه ساله.
שִׁלֵּשׁ م پوتا يا نواسا.

שִׁלְשֹׁם یا שִׁלְשׁוֹם پرسوں (گذرا ھوا).

שָׁלִשׁ یا שָׁלִישׁ م ۱-تیسرا حصہ. ۲-خصوصاً אֵיפָה کا تیسرا حصہ. ۳-کوئي بڑا پیمانہ. ۴-ایک قسم کا باجا جس کي شکل مثلث ھوتي ہے. ۵-ایک شریف سپاھي جو ایسي گاڑیوں پر چڑھتا تھا جن پر تین سپاھي اکٹھے چڑھتے تھے. ۶-عمدہ بات.

שְׁלִישִׁי اور תְּלִיתַי اور תְּלָתַי تیسرا.

תְּלָת تیسرا درجہ.

שָׁם (ر ۲ תָּם) وھاں.

שָׁמָּה ۱-اُدھر. ۲-وھاں.

שֵׁם (ر שֵׁם) م ۱-نام. ۲-نیک‌نامي.

שמד הִפְעִיל-برباد کرنا.

נִפְעַל-برباد کیا جانا.

שמה بلند ھونا.

שָׁמַיִם (ر שְׁמַיִן) م آسمان.

שָׁמָּה ——— שָׁם.

שַׁמָּה ——— שמם.

שְׁמוּעָה ——— שמע.

שמט קַל ۱-مارنا. ۲-خصوصاً لات مارني. ۳-گرا دینا. ۴-پڑا رھنے‌دینا (زمین‌کو). ۵-چھوڑنا. ۶-بازآنا.

נִפְעַל-گرا دیا جانا.

הִפְעִיל-چھوڑنا.

שְׁמִטָּה ث اداے قرض میں مُھلت دیني.

שָׁמַיִם ——— שמה.

שְׁמִינִי ——— שְׁמֹנָה.

שָׁמִיר ——— ۲ שמר.

שמם קَل ۱-خاموش هونا. ۲-حيران هونا. ۳-ويران هونا. ۴-ويران كرنا. ۵-برباد هونا.

נִפְעַל ۱-حيران هونا. ۲-ويران هونا. ۳-برباد هونا.

פּוֹעֵיל ۱-حيران هونا. ۲-ويران كرنا.

הִפְעִיל ۱-حيران كرنا. ۲-حيران هونا. ۳-ويران كرنا.

הֻפְעַל ۱-حيران هونا. ۲-ويران هونا.

הִתְפַּעֵל ۱-پريشان هونا. ۲-اپنے تئيں هلاک كرنا.

שָׁמֵם ويران.

שְׁמָמָה اور שִׁמֲמָה ث ۱-حيراني. ۲-ويراني. ۳-ويرانه.

שִׁמָּמוֹן م پريشاني.

שַׁמָּה اور מְשַׁמָּה ث ۱-پريشاني. ۲-ويراني.

שמן قَل-فربه هونا.

הִשְׁמִין ۱-فربه كرديناً. ۲-سُن كر ديناً. ۳-فربه هوجانا.

שָׁמֵן ۱-فربه. ۲-موتّا. ۳-زرخيز. ۴-سُتهرا.

שֶׁמֶן م ۱-چربي. ۲-زرخيزي. ۳-تيل. ۴-جلپائي. ۵-عطر. ۶-مسح.

שְׁמַנִּים م (جمع) زرخيزي.

אַשְׁמַנִּים م (جمع) تاريک مقامات (كيونكه جس چيز پر چربي ملي جاتي ہے وه تاريک هو جاتي ہے).

מִשְׁמָן م ۱-فربهي. ۲-فربه گوشت. ۳-زرخيزي. ۴-موتّا آدمي.

שְׁמֹנָה ث (م שְׁמֹנָה اور שְׁמֹנַת)

بصيغه واحد. آتّهه.

بصيغه جمع. آسّي.

שְׁמִינִי آتهواں.
שְׁמִינִית ث سب سے مَدهم سُر (انگریزي Octave).
שׁמע قَل ١-سُننا. ٢-سُن لینا. ٣-ماننا. ۴-سمجهنا.
נִפְעַל ١-سُنا جانا. ٢-تابعدار هو جانا.
פִּעֵיל اور הִפְעִיל ١-سُنانا. ٢-بُلانا. ٣-خصوصاً بلند آواز سے گانا یا بجانا.
הִתְפַּעֵיל اپنے تئیں فرمانبردارانه حاضر کرنا.
שֵׁמַע م ١-سُننا. ٢-افواه. ٣-بلند آواز.
שֵׁמַע م افواه.
שְׁמוּעָה یا שְׁמֻעָה ث ١-خبر. ٢-تعلیم. ٣-افواه.
מִשְׁמָע م سني سنائي بات.
מִשְׁמַעַת ث ١-باریابي (کیونکه جو باریاب هوتے هیں اُنکي بات سني جاتي ہے). ٢-فرمانبردار لوگ.
הַשְׁמָעוּת ث شُنوائي.
שׁמץ جلدي کرني.
שֶׁמֶץ م دهیمي آواز (کیونکه جلدي جاتي رهتي ہے).
שִׁמְצָה ث رسوائي (کیونکه اُس کے اُٹھانے والے جلدي بهاگ جاتے هیں).
١ **שׁמר** قَل ١-کسي کي نگهباني کرني. ٢-محفوظ رکهنا. ٣-رکھ چهوڑنا. ۴-کسي کي طرف متوجه رهنا. ۵-کسي کے لئے گهات میں بیٹهنا. ٦-مانگنا. ٧-خبردار هونا.
נִפְעַל ١-محفوظ رکها جانا. ٢-خبردار هونا. ٣-باز رهنا.
פִּעֵיל-کسي کي طرف متوجه رهنا.
הִתְפַּעֵיל ١-اپنے لئے مانگنا. ٢-اپني نسبت خبردار

שֶׁמֶר م تلچھٹ (کیونکہ جس سے کی تلچھٹ نہیں نکالی جاتی اُس کا زور محفوظ رہتا ہے).
שְׁמָרִים م (جمع) ماننا.
שָׁמְרָה ث ۱-نگہبانی. ۲-پاسبانوں کی جماعت.
שְׁמֻרָה ث پلک (کیونکہ آنکھوں کو محفوظ رکھتی ہے).
אַשְׁמֻרָה یا אַשְׁמוּרָה ث رات کا ایک پہر.
מִשְׁמָר ۱-نگہبانی. ۲-قید خانہ. ۳-پاسبان خانہ. ۴-پاسبانوں کی جماعت. ۵-محفوظ چیز. ۶-مانی ہوئی بات. ۷-نگہبان.
מִשְׁמֶרֶת ث ۱-نگہبانی. ۲-پاسبان خانہ. ۳-پاسبانوں کی جماعت. ۴-حفاظت. ۵-ماننا. ۶-عُہدہ. ۷-مانی ہوئی بات. ۸-رسم. ۹-طرفداری.

۲ שׁמר نُکیلا ہونا.
שָׁמִיר م ۱-کانٹا. ۲-ہیرا.

שׁמשׁ پِعِیل-خدمت کرنی.
שֶׁמֶשׁ م اور ث ۱-آفتاب. ۲-فصیل (کیونکہ دھوپ میں چمکتی ہے).

שֵׁן ——— שׁנן.

שׁנא اور ۱ שׁנה قَل ۱-بدل جانا. ۲-جدا ہونا. ۳-دوبارہ کرنا. ۴-دوہرانا.
نِفْعَل-دوہرایا جانا.
پِعِیل ۱-بدل دینا. ۲-ٹالنا. ۳-دوسری جگہہ میں رکھنا.
پُعَل-بدلا جانا.

הִפְעִיל ۱-بدل دينا. ۲-ٹالنا.
הִתְפַּעֵל ۱-بدل جانا. ۲-اپني پوشاک بدلني.
שִׁנּוּן م بار بار کرنا.
שָׁנָה اور שָׁנָה اور שָׁנָה ث سال (کيونکه اُس ميں موسم بدلتے هيں). [۲-دوباره.
שְׁנַיִם م (تثنيه) (ث שְׁתַּיִם-שְׁנָתַיִם کے عوض) ۱-دو.
בִּשְׁתַּיִם دو باره.
שֵׁנִי دوسرا.
שֵׁנִית دو باره. [۳-نقل.
מִשְׁנֶה م ۱-دوسرا درجه. ۲-دوسرے درجه کا. ۳-دوچند.
שְׁנָא ——— ישן.
שנב جاڑا هونا.
אֶשְׁנָב م جھروکا.
۱ שנה ——— שנא.
۲ **שנה** چمکنا.
שָׁנִי م بصيغه واحد. قرمزي رنگ.
بصيغه جمع. قرمزي کپڑے.
שְׁנָה ——— ישן.
שָׁנָה | שָׁנָה ——— שנא.
שֶׁנְהַבִּים ——— שנן.
שְׁנִי | שֵׁנִית | שְׁנַיִם ——— שנא.
שָׁנִי ——— ۲ שנה.
שְׁנִינָה ——— שנן.
שנן قَل ۱-تيز کرنا. ۲-کوشش سے سکھانا.
הִתְפּוֹעֵל-چھد جانا.

שֵׁן م اور ث ١-دانت. ٢-هاتهي دانت. ٣-پهاڑ کي نُکيلي چوٹي.

שֶׁנְהַבִּים م (جمع) هاتهي دانت. (הַבִּים-הָאִבִּים کے عوض ہے. اور אִבִּים سنسکرت इभ (هاتهي) سے ماخوذ ہے).

שְׁנִינָה ث دلدوز مَثل.

שַׁיִת (שַׁיִת کے عوض) ث ١-کانٹا. ٢-کانٹوں کا مجموعه.

שׁנס پِعِيل-کمر باندهني.

שְׁנַת ——— ישׁן.

שׁסה اور שׁשׂה قَل اور پوعيل-لُوٹنا.

שׁסס قَل-لُوٹنا.

نِفْعَل-لُوٹا جانا.

מְשִׁסָּה اور מְשׁוּסָּה ث لُوٹ.

שׁסע قَل-چيرنا.

پِعِيل ١-چيرنا. ٢-پهاڑنا. ٣-ملامت کرني.

שֶׁסַע م شگاف.

שׁסף پِعِيل-ٹکڑے ٹکڑے کرنا.

١ **שׁעה** قَل-نگاه کرني.

هِفْعِيل-نگاه پهيرني.

هِتْپَعِيل ١-چاروں طرف مدد کي اُميد پر نگاه کرني. ٢-ايک دوسرے کي طرف نگاه کرني.

שָׁעָה ث ١-لمحه (گويا ايک نگاه کا عرصه). ٢-گهڑي (وقت کا ايک حصه).

٢ **שׁעה** قَل ١-ليپنا. ٢-بند هونا.

מִשְׁעִי م تيل وغيره بدن کو مَلنا.

שעט کُچلنا.

שְׁעָטָה ث کُچلنا.

שַׁעַטְנֵז م ایک قسم کا کپڑا جو اُون اور سن دونو سے بنتا ہے۔ (ماخذ نا معلوم۔)

שעל کھوکھلا ہونا.

שֹׁעַל م ١-چُلّو. ٢-مُٹّھي بھر.

מִשְׁעוֹל م تنگ رستہ.

שען نِفْعَل ١-ٹیکنا. ٢-بھروسا کرنا. ٣-لیٹنا.

מִשְׁעָן اور מַשְׁעֵן م اور מַשְׁעֵנָה ث ٹیکن.

מִשְׁעֶנֶת ث سونٹا.

שעע قَل ١-ھاتھ پھیرنا. ٢-لیپنا. ٣-کچھ لگاکر بند کرنا (آنکھوں کو).

هِفْعِيل-لیپنا.

پِلْپِيل ١-خوش کرنا. (گویا ھاتھ پھیر کر پیار کرنا).
٢-خوش ہونا.

پُلْپَل-پیار کیا جانا.

هِتْپَلْپِيل-خوشي منانی.

שַׁעֲשֻׁעִים م (جمع) خوشي و خرّمي.

١ **שער** ١-چیرنا. ٢-کھولنا. ٣-فیصلہ کرنا. ۴-ماپنا.

שַׁעַר (و תְּרַע) م اور ث ١-دروازہ. ٢-درگاہ. ٣-چند (مثلاً دو چند).

٢ שער دربانی کرنی.

שׁוֹעֵר م دربان.

תָּרָע م دربان.

٣ **שער** نفرت کرنی.

שְׂעָרוּר اور שַׂעֲרוּרִי نفرت انگیز.
שַׂעֲרוּרָה ث نفرت انگیز چیز.
שֹׁעָר خراب.
שַׁעֲשֻׁעִים ——— שעע.

שפה قَل ١-کُھرچنا. ٢-صاف کرنا.
نِفْعَل اور پُعل-صاف ہونا.
שְׁפָה ث پنیر (کیونکہ صاف کئے ہوئے دُود سے بنتا ہے).
שְׁפִי م ١-صفائي. ٢-صاف ٹیلا (یعني بِن درخت کا).
שְׁפוֹט ——— שפט.

שפח پھیلنا.
מִשְׁפָּחָה ث ١-گھرانا. ٢-خاندان. ٣-قوم. ۴-نوع.
שִׁפְחָה ث لونڈي (گویا گھرانے میں سے ایک).

שפט قَل ١-انصاف کرنا. ٢-سزا کا فتویٰ دینا. ٣-کسي کا مقدمه فیصل کرنا. ۴-حکومت کرني.
نِفْعَل ١-کسي کا انصاف کیا جانا. ٢-مقدمه دائر کرنا.
پوعیل-انصاف کرنا.
שֹׁפֵט اور שְׁפֵט م ١-مُنصف. ٢-حاکم.
שְׁפָט م عدالت.
שְׁפוֹט م سزا.
מִשְׁפָּט م ١-انصاف. ٢-انصاف کرنا. ٣-عدالت گاہ. ۴-مقدمه. ۵-فتویٰ. ٦-تقصیر. ٧-حق. ٨-قانون. ٩-رسم. ١٠-طور.
שְׁפִי ——— שפה.
שְׁפִיפוֹן ——— שפף.
שַׁפִּיר ——— ١ שפר.

שפך قَل ١-اُنڈیلنا. ٢-بہانا. ٣-مٹي کا ڈھیر لگانا.
نِفْعَل ١-اُنڈیلا جانا. ٢-کثرت سے خرچ کیا جانا.
پُعل-پھسل جانا.
ہِتْپَعِیل-بہایا جانا.
שֶׁפֶךְ م جس جگہہ کچھہ اُنڈیلا جاتا ہے.
שָׁפְכָה ث عضو تناسُل.
שפל قَل ١-نیچا ہونا. ٢-نیچا ہو جانا. ٣-ڈھیما ہونا.
۴-فروتن ہونا.
ہِفْعِیل ١-نیچا کرنا. ٢-کوئي کام نیچے کرنا. ٣-نیچا
ہونا. ۴-گرا دینا.
שָׁפָל اور שְׁפַל ١-نیچا. ٢-کمینہ. ٣-فروتن.
שֵׁפֶל م اور שִׁפְלָה ث نیچائي.
שְׁפֵלָה ث ١-نیچي زمین. ٢-خصوصاً یہودیہ کے کنارہ
پر بحر روم کے پاس جو نیچي زمین ہے.
שִׁפְלוּת اُتارنا.
שפן چُھپنا.
שָׁפָן م ایک قسم کا پہاڑي جانور جو مٹي میں
کھود کر رہتا ہے.
שפע اُمنڈنا.
שֶׁפַע م اور שִׁפְעָה ث کثرت.
שפף رینگنا.
שְׁפִיפוֹן م ایک قسم کا سانپ.
١ **שפר** قَل ١-روشن ہونا. ٢-خوبصورت ہونا. ٣-پسند
ہونا. ۴-خوش آواز ہونا.
שֶׁפֶר م خوش آوازي.

שִׁפְרָה ث خوبصورتي.
שַׁפְרוּר اور שַׁפְרִיר م بادشاہ کے تخت کا سایبان.
שְׁפַרְפְּרָא م پو پھٹنے کے وقت.
שַׁפִּיר خوبصورت.
שׁוֹפָר م ایک قسم کا نرسنگھا.
۲ שפר ماپنا.
אַשְׁפָּר م مائعات کا ایک خاص پیمانہ.
שפת قَل ۱-رکھنا. ۲-دینا.
אַשְׁפֹּת م کُوڑے کا ڈھیر.
מִשְׁפְּתַיִם م (تثنیہ) ایک قسم کا بھیڑسالہ جس کے دو حصے ہوتے تھے.
שְׁפַתַּיִם م (تثنیہ) ۱-ایک قسم کا بھیڑ سالہ جس کے دو حصے ہوتے تھے. ۲-قرباني کے جانوروں کے بندھے رہنے کا مقام.
שצף اُمنڈنا.
שֶׁצֶף م سیلاب.
שָׁק ——— שׂוּק.
۱ שקד قَل ۱-بیدار رہنا. ۲-نگہباني کرني. ۳-گھات میں بیٹھنا.
שָׁקֵד م ۱-بادام کا درخت (کیونکہ وہ سب درختوں سے پہلے جاڑے کي گویا نیند سے جاگتا ہے). ۲-بادام.
۲ שקד پُعل-بادام کے پھول کي مانند بنایا جانا.
שקה قَل-پینا.
ہِفْعِیل ۱-پلانا. ۲-سینچنا.

נִפְעַל-سینچا جانا.
פֻּעַל-تر کیا جانا.
שִׁקּוּי م پینے کي چیز.
שִׁקּוּי م ۱-پینے کي چیز. ۲-تري.
שֹׁקֶת ث مواشي کے پینے کي نالي.
מַשְׁקֶה م ۱-ساقي. ۲-پینے کي چیز. ۳-تر زمین.
שקורה ——— שקע.
שקט قَل ۱-آرام سے رهنا. ۲-سُست رهنا.
הִפְעִיל ۱-آرام دینا. ۲-صلح کرني. ۳-چُپ چاپ رهنا.
שֶׁקֶט م آرام.
שקל قَل ۱-تولنا. ۲-تولکر دینا. ۳-آزمانا.
נִפְעַל ۱-تولا جانا. ۲-تولکر دیا جانا.
שֶׁקֶל م سونے چاندي کا ایک خاص وزن.
מִשְׁקָל ۱-تولنا. ۲-وزن.
מִשְׁקוֹל م وزن.
מִשְׁקֹלֶת اور מִשְׁקֶלֶת ث سوهول (شاقول).
שקם بیمار هونا.
שִׁקְמָה ث گُولر کا درخت (کیونکه اُس کا پهول بدهضمي کا باعث هوتا هے).
שקע قَل ۱-دب جانا. ۲-ڈوب جانا. ۳-تهم جانا.
נִפְעַל-ڈبایا جانا.
הִפְעִיל ۱-دبانا. ۲-گهٹانا.
מִשְׁקָע م پاني کے تهہرنے کي جگهہ.
שְׁקַעֲרוּרוֹת ث (جمع) دیوار میں دهسي هوئي جگهیں.

שקף قَل-پاٹنا.
نِفْعَل ۱-پاٹا جانا. ۲-اُبھرا ھوا رھنا. ۳-جھانکنا.
ھِفْعِیل-جھانکنا.
שֶׁקֶף م چھت (سقف).
שְׁקֻף م پاٹا ھوا شہتیر.
מַשְׁקוֹף م چوکھٹ کي اوپر کي لکڑي.

שקץ قَل-مکروہ ھونا.
پِعِّیل ۱-مکروہ کرنا. ۲-نفرت کرني.
שֶׁקֶץ اور שִׁקֻּץ یا שִׁקּוּץ م مکروہ چیز.

שקק قَل ۱-اِدھر اُدھر دوڑنا. ۲-پیاس سے پریشان ھونا.
ھِتْپַلْپِل-اِدھر اُدھر دوڑنا.
מַשָּׁק اِدھر اُدھر دوڑنا.

שקר قَل-جُھوٹ کہنا.
پِعِّیل ۱-جُھوٹ کہنا. ۲-جُھوٹا بننا.
۱ שֶׁקֶר م ۱-جُھوٹ. ۲-بطالت.
۲ שֶׁקֶר اور לַשֶּׁקֶר ۱-بےفائدہ. ۲-بےسبب.

שִׁקְתּ —— שקה.

שֶׁ اور אֲשֶׁר اور שֶׁ اور שַׁ اور שְׁ ۱-جو. ۲-کہ. ۳-تاکہ.
۴-اِس لئے کہ. ۵-اگر. ۶-جب. ۷-جہاں.
۸-جیسا. ۹-تو.
בַּאֲשֶׁר ۱-جہاں. ۲-اِس لئے کہ.
כַּאֲשֶׁר اور כְּשֶׁ ۱-اِس کے موافق کہ. ۲-جیسا. ۳-اِس لئے کہ. ۴-گویا. ۵-جب. ۶-اگر.
מֵאֲשֶׁר ۱-جب سے. ۲-اِس لئے کہ.

שֹׁר —— שרר.

שרא اور ۱ شרה قل ۱-كهولنا. ۲-خصوصاً اپنا جانور كهولنا.
۳-اُترنا (كسي گهر ميں). ۴-رهنا.
پِعِيل ۱-كهولنا. ۲-شروع كرنا.
هِثْپَعِيل-كهولا جانا.
שֵׁרוּ اور שֵׁרוּת ث شروع.
מִשְׁרָה ث رس (كيونكه ميوں كو گويا كهولنے يا
چيرنے سے نكلتا ہے).

שרב گرم هونا.
שָׁרָב م ۱-صحرا كي ريت كي گرمي. ۲-سراب.
שַׁרְבִיט ——— שבט.
۱ שרה ——— שרא.

۲ **שרה** چمكنا.
שִׁרְיָה ث اور שִׁרְיָן اور שִׁרְיוֹן اور סִרְיוֹן م بكتر.
שָׂרָה ——— ۴ שור.
שֵׂרָה ——— שרר.
שְׁרוּקָה | שְׁרִיקָה ——— שרק.
שָׂרִיר | שְׁרִירוּת ——— שרר.
שֵׁרִית ——— ۱ שאר.

שרץ قل ۱-رينگنا. ۲-رينگنےوالے جانوروں سے بهر جانا.
۳-كسي كي آل اولاد كثرت سے بڑهني (كيونكه
خصوصاً رينگنےوالے جانوروں كا يهه حال هوتا ہے).
שֶׁרֶץ م رينگنےوالے جانوروں كا مجموعه.

שרק قل ۱-سيٹي بجاني. ۲-بانسلي بجاني.
שְׁרוּקָה اور שְׁרִיקָה ث ۱-بانسلي كي آواز. ۲-ٹهٹهے
كي سيٹي.

שְׁרֶקָה ث تهتهے کي سيٹي۔
מַשְׁרוֹקִיתָא ث ايک قسم کي بانسلي۔
שׁרר قل ۱-مروڙنا. ۲-سخت کرنا. ۳-دبانا. ۴-دُشمني کرني۔
שֹׁר اور שֹׁרֶר م ۱-نس۔ ۲-ناف۔
۱ שָׁרִיר سخت۔
۲ שָׁרִיר م سخت نس۔
שְׁרִירוּת ث ۱-سختي۔ ۲-ضد۔
שֵׁרָה ث هاتهہ کا زيور۔
שַׁרְשְׁרָה اور שַׁרְשָׁה ث چهوٹي زنجير۔
שֹׁרֶשׁ م ۱-جڙ۔ ۲-تلوا. ۳-تَہہ۔ ۴-اصل۔ ۵-جو کونپل جڙ سے پهوٹتي ہے۔
שרשׁ پِعِيل-جڙ سے اُکهيڙنا۔
پُعل-جڙ سے اُکهيڙا جانا۔
پوعيل اور پوعل اور هِفْعِيل-جڙ پکڙني۔
שׁרשׁו ث ۱-جڙ سے اُکهيڙا جانا۔ ۲-جلا وطني۔
שַׁרְשָׁה | שַׁרְשְׁרָה ——— שׁרר.
שׁרת پِعِيل-کسي کي خدمت کرني۔
ששׂה ——— שׁסה.
۱ **שֵׁשׁ** ث (م שִׁשָּׁה) (ر ۳ שֵׁשֶׁת اور שֵׁת) بصيغہ واحد۔ چهہ۔
بصيغہ جمع۔ ساٹهہ۔
ששׁה پِعِيل-کسي چيز کا چهٹا حصہ نکال کر دينا۔
שִׁשִּׁי چهٹا۔
۲ שֵׁשׁ ——— שׁושׁ.

שׁשׁא פִּעֵל-کسي کي رهبري کرني۔
שֵׁשַׁךְ م بابل کا ایک رکها هوا نام جس کے معني مشتبه هیں۔ (ماخذ نا معلوم)۔
שׁשׁר لال هونا۔
שָׁשַׁר م کسي قسم کا لال رنگ۔
שֵׁת ——— שׁית۔
۱ שֵׁת ——— שׁאה۔
۲ שֵׁת ——— שׁית۔
۳ שֵׁת ——— ۱ שֵׁשׁ۔
שׁתא اور ۱ **שׁתה** قَل ۱-پینا۔ ۲-ضیافت میں شریک هونا۔
نِفْعَل-پیا جانا۔
۱ שְׁתִי م مستي۔
שְׁתִיָּה ث کهانا پینا۔
מִשְׁתֶּה م ۱-پینا۔ ۲-پینے کي چیز۔ ۳-ضیافت۔
۲ **שׁתה** بُننا۔
۲ שְׁתִי م بانا۔
שָׁתִיל ——— שׁתל۔
שְׁתַּיִם ——— ۱ שׁנה۔
שׁתל قَل-لگانا (درخت کو)۔
שָׁתִיל م لگایا هوا درخت۔
שׁתם قَل-کهولنا۔
שׁתן هِفْعِیل-پیشاب کرنا۔
שׁתק قَل-تهم جانا۔
שׁתת قَل-رکهنا۔

ת

תָּא ——— ۲ תוה.

۱ תאב قَل-آرزو رکهني.

תַּאֲבָה ث آرزو.

۲ תאב پِعِيل-نفرت کرني.

۱ תאה پِعِيل-حد باندهني.

۲ תאה کسي سے جلد تر دوڑنا.

תְּאוֹ اور תּוֹא م ایک قسم کا هرن.

תַּאֲוָה ——— ۱ אוה.

תָּאוֹם ——— תאם.

תַּאֲלָה ——— ۲ אול.

תאם قَل-دو هونا.

هِفْعِيل-تَوْاَم جَنّا.

תְּאֹם اور תָּאוֹם اور תֹּם م تَوْاَم.

תָּאֳן ——— און.

תַּאֲנָה | תֹּאֲנָה ——— ۲ אנה.

תְּאֵנָה ث ۱-انجیر کا درخت. ۲-انجیر. (ماخذ نا معلوم).

תַּאֲנִיָּה ——— ۱ אנה.

תאר قَل-حد کے طور پر بندهنا.

پِعِيل-خاکا کهينچنا.

پُعَل-کسي کي حد کے اندر تهہرنا.

תֹּאַר م ۱-شکل. ۲-خصوصاً خوبصورت شکل.

תְּאַשּׁוּר ——— אשר. [نا معلوم].

תֵּבָה ث ۱-صندوق. ۲-صندوق کي شکل کي کشتي. (ماخذ

תְּבוּאָה ——— בוא.

תָּבוּן | תְּבוּנָה ——— בין.

תְּבוּסָה ——— בוס.

תֵּבֵל ——— יבל.

תֶּבֶל ——— בלל.

תַּבְלִית ——— בלה.

תְּבַלֻּל ——— בלל.

תֶּבֶן کُٹي (اناج کے ڈرختوں کي).

מַתְבֵּן م کُٹي کا ڈھير.

תַּבְנִית ——— בנה.

תבר ٹل-توڑنا.

תְּבִיר جلدي ٹوٹ جانےوالا.

תַּגְמוּל ——— ۱ גמל.

תִּגְרָה ——— גרה.

תִּדְהָר ——— דהר.

תְּדִירָא ——— דור.

תהה ويران هونا.

۱ תֹּהוּ م ۱-ويراني. ۲-ويرانه. ۳-هيچ.

۲ תֹּהוּ اور לְתֹהוּ بےفائدہ.

תְּהוֹם ——— הום.

תְּהִלָּה | תְּהִלָּה ——— הלל.

תַּהֲלוּכָה ——— הלך.

תַּהְפּוּכָה ——— הפך.

תָּו ——— ۱ תוה.

תּוֹא ——— ۲ תאה.

תוב —— שוב.

תוּגָה —— יגה.

תוֹדָה —— ידה.

۱ **תוה** پعِیل-خط کهینچنا.

הִפְעִיל ۱-حد باندهني. ۲-نشان لگانا.

תָּו م ۱-نشان (لگایا هوا). ۲-دستخط.

۲ **תוה** بُود و باش کرني.

תָּא م کوتهري.

תוה قَل-پریشان هونا.

תוֹחֶלֶת —— יחל.

תוך تقسیم کرنا.

תָּוֶךְ (مضاف תּוֹךְ) م اوسط.

בְּתוֹךְ ۱-بیچ میں. ۲-میں. ۳-میں سے.

תִּיכוֹן وسطي.

۲ תּוֹךְ —— תכך.

תּוֹכְחָה | תּוֹכַחַת —— יכח.

תּוּכִּי —— תֻּכִּי.

תּוֹלְדוֹת —— ילד.

תּוֹלָל —— ילל.

תּוֹלָע | תּוֹלֵעָה | תּוֹלַעַת —— תלע.

תּוֹם —— תאם.

תּוֹעֵבָה —— תעב.

תּוֹעָה —— תעה.

תּוֹעָפוֹת —— יעף.

תוף تهوکنا.

۱ תֹּפֶת ث ۱-تھوک. ۲-تُھتکارا آدمي.

תּוֹצָאָה ——— יצא.

תור قل ۱-سفر کرنا. ۲-کسي مُلک کي جاسوسي کرني. ۳-کسي چيز کي تحقيقات کرني. ۴-گھومتے پھرنا.

هِفْعِيل ۱-کسي کي رهنمائي کرني. ۲-کسي مُلک کي جاسوسي کرني.

۱ תּוֹר م ۱-سلسله. ۲-مالا. ۳-باري.

יְתוּר م جو کچھ کسي مُلک ميں ڈھونڈنے سے پايا جاے.

۲ **תּוֹר** يا תֹּר قُمري.

۳ תּוֹר ——— ירה.

۴ תּוֹר ——— ۱ שׁוֹר.

תּוֹרָה ——— ירה.

תּוֹשָׁב ——— ישב.

תּוּשִׁיָּה ——— ישה.

תּוֹתָח ——— יתח.

תזז هِفْعِيل-کاٹ ڈالنا.

תַּזְנוּת ——— זנה.

תַּחְבּוּלוֹת | תַּחְבֻּלוֹת ——— חבל.

תַּחְוֹת ——— תַּחַת.

תְּחִלָּה ——— חלל.

תַּחֲלוּא ——— חלא.

תַּחְמָס ——— חמס.

תְּחִנָּה | תַּחֲנוּן ——— חנן.

תַּחֲנוֹת ——— חנה.

תַּחְרָא ——— חרה.

תַּחַשׁ م ایک قسم کا بجّو. (ماخذ مشتبہ).

۱ תַּחַת (ر תְּחוֹת) ث ۱-نیچے کا حصہ. ۲-جو جگہہ کسي کے نیچے ہو. ۳-کسي کي جگہہ.

۲ תַּחַת ۱-نیچے. ۲-عوض. ۳-لئے.

תַּחְתּוֹן نیچےوالا.

תַּחְתִּי نیچےوالا.

תַּחְתִּיָּה ث نیچے کا حصہ.

תִּיכוֹן ——— תוך.

תֵּימָן ——— יָמִין.

תִּימָרָה ——— תמר.

תִּירוֹשׁ | תִּירשׁ ——— ירשׁ.

תַּיִשׁ م بکرا.

תֹּךְ ——— תכך.

תכה پُعل-لپیت جانا.

۱ תְּכוּנָה ——— כון.

۲ תְּכוּנָה ——— תכן.

תֻּכִּי اور תּוּכִּי م مور. (ماخذ سنسکرت).

תכך ۱-کات ڈالنا. ۲-ظلم کرنا.

תֹּךְ یا תּוֹךְ م ظلم.

תְּכָכִים م (جمع) ظلم زبردستي.

תכל چھیلنا.

תְּכֵלֶת ث ۱-ایک قسم کي سیپ جس سے آسماني رنگ بنتا ہے. ۲-آسماني رنگ. ۳-آسماني رنگ کا کپڑا.

תִּכְלָה | תַּכְלִית ——— ۲ כלה.

תִּכְלֶת —— תכל.

תכן قَل ۱-هموار کرنا. ۲-تولنا. ۳-آزمانا.
نِفْعَل ۱-هموار هونا. ۲-درست هونا.
پِعِيل ۱-تولنا. ۲-ماپنا. ۳-کسي کے لئے قواعد ٹھہرانے. ۴-سنبھالنا.
پُعل-تول‌کر دیا جانا.
תֹּכֶן م ۱-پیمایش. ۲-مقرري شمار.
תָּבְנִית ث ۱-ڈول. ۲-خوبصورتي.
۲ תְּכוּנָה ث ۱-ڈول. ۲-عُمدہ عُمدہ اسباب.
מַתְכֹּנֶת ث ۱-پیمایش. ۲-مقرري شمار. ۳-کسي شَے کے اجزاے ترکیبي کا تناسُب. ۴-پچھلا حال.

תַּכְרִיךְ —— כרך.
תֵּל —— תלל.

תלא اور תלה قَل ۱-ٹانگنا. ۲-لگانا.
نِفْعَل-ٹانگا جانا.
پِعِيل-ٹانگنا.
תְּלִי م ترکش.

תְּלָאָה —— לאה.
תַּלְאוּבָה —— לאב.
תִּלְבֹּשֶׁת —— לבש.
תְּלַג —— שֶׁלֶג.
תְּלוּנָּה —— לון.
תְּלִי —— תלא.
תְּלִיתַי —— שָׁלשׁ.

תלל قَل ۱-بلند کرنا. ۲-جُھولنا.

תל م ١-ٹیلا. ٢-خصوصاً کھنڈروں کا ٹیلا.
תַּלְתַּלִּים م (جمع) کھجور کی ڈالیاں.
תלם توڑنا.
תֶּלֶם م ریگھاری.
תַּלְמִיד ——— למד.
١ **תלע** لمبا ہونا.
תּוֹלָע م اور תּוֹלֵעָה اور תּוֹלַעַת ث ١-کیڑا. ٢-خصوصاً وہ کیڑا جس سے ارغوانی رنگ بنتا ہے.
٣-ارغوانی رنگ. ۴-ارغوانی لباس.
٢ תלע پُعل-ارغوانی لباس پہننا.
תַּלְפִּיָּה ث ایک مشتبہ لفظ جو غالباً תלה اور פה سے مرکب ہے اور اِس کے معنی غالباً ایک ایسا سلح خانہ ہیں جس کی دیواروں کے باہر تلواریں ٹنگا کرتی ہوں.
תְּלָת | תְּלַת | תְּלָתָא | תְּלָתָה | תְּלִתִי ——— שָׁלשׁ.
תַּלְתַּלִּים ——— תלל.
١ תָּם | תֹּם | תֻּמָּה ——— תמם.
٢ תָּם ——— שָׁם.
תמה قَل ١-متعجب ہونا. ٢-پریشان ہونا.
ہِتْپَعِیل-اپنے دل میں پریشان ہونا.
תִּמָּהּ م معجزہ.
תִּמָּהוֹן م پریشانی.
תַּמּוּז م ارامیوں کا ایک دیوتا. (ماخذ مشتبہ).
תְּמוֹל ——— מוּל.
תְּמוּנָה ——— מִין.

תמוּרָה ——— מור.

תמוּתָה ——— מות. [مشتبه).

۱ תָּמִיד م ۱-بلا ناغه هونا. ۲-هر روز كي قرباني. (ماخذ

۲ תָּמִיד بلا ناغه.

תָּמִים ——- תמם.

תמך قَل ۱-تهام لينا. ۲-حاصل كرنا. ۳-پكڑے رهنا.
۴-سنبهالنا. ۵-متعلق هونا.

نِفْعَل-گرفتار هونا.

תמם قَل ۱-تمام كرنا. ۲-تمام هونا. ۳-خرچ هونا.
۴-هلاک هونا. ۵-شمار کا پورا هونا. ۶-سیدها
هونا (دل میں).

نِفْعَل-هلاک کیا جانا.

هِفْعِیل ۱-کوئي کام بالکل کرنا. ۲-فیصله کرنا.
۳-کوئي کام چهوڑ دینا. ۴-کوئي کام چُهڑوا دینا.
۵-پورا کرنا. ۶-پورا دینا. ۷-سیدها کرنا.
(چال چلن کو).

هِتْپَعِیل-اپنے تئیں سیدها دکهانا.

۱ תָּמִים ۱-تمام. ۲-پورا. ۳-سارے کا سارا. ۴-صحیح سالم.
۵-بےعیب. ۶-سیدها (دل میں).

۲ תָּמִים م ۱-سیدها پن. ۲-سچائي.

۳ תָּמִים سیدهاپنے سے.

۱ תָּם سیدها (دل میں).

۲ תֹּם م سیدها پن. [پن.

תם م بصیغه واحد. ۱-سلامتي. ۲-پورا شمار. ۳-سیدها
بصیغه جمع. سچائي.

תְּמָהּ ث سیدھا پن۔
מְתֹם م سلامتی۔
תְּמֶס ——— מסס.
תמר سیدھا کھڑا ہونا۔
תָּמָר اور תֹּמֶר م کھجور کا درخت۔
תִּמֹרָה ث بنایا ہوا کھجور کا درخت۔
תַּמְרוּר م سیدھا ستون۔
תִּימָרָה ث ستون۔
תַּמְרוּק | תַּמְרִיק ——— מרק.
תַּמְרוּר ——— תמר.
תַּמְרוּרִים ——— מרר.
۱ תַּן ——— ۱ תנן.
۲ תַּן ——— ۲ תנן.
۱ **תנה** قَل ۱-انعام دینا۔ ۲-مزدوری دینی۔
پِعِیل-کسی کی تعریف کرنی۔
ہِفْعِیل-مزدوری پر رکھ لینا۔
אֶתְנָה ث اور אֶתְנַן اور אֶתְנָן م کسبی کی خرچی۔
۲ **תנה** دوبارہ کرنا۔
תִּנְיָן دوسرا۔
תִּנְיָנוּת پھر۔
תַּנָּה ——— ۱ תנן.
תְּנוּאָה ——— נוא.
תְּנוּבָה ——— נוב.
תְּנוּךְ ——— תנך.
תְּנוּמָה ——— נום.

תְּנוּפָה ——— נוף.

תַּנּוּר ——— נור.

תַּנְחוּם | תַּנְחוּמָה ——— נחם.

תַּנִּים | תַּנִּין ——— ۱ תנן.

תַּנְיָן | תְּנִיְנוּת ——— ۲ תנה.

תגד ختم هونا.

תְּנוּד م سرا.

۱ **תגן** ۱-پهيلانا. ۲-تيزرو هونا.

۱ תַּנִּין اور ۲ תַּנִּים م ۱-هر ايک قسم کا مگرمچهه. ۲-سانپ.

۱ תַּן (جمع ۱ תַּנִּים يا ۲ תַּנִּין) م گيدڑ.

תַּנָּה ث گيدڑي.

۲ **תגן** کسي چيز سے دُهواں نکلنا.

۲ תַּן م تنور يا بهٹّي.

אַתּוּן (אַנְתּוּן کے عوض) م اور ث بهٹّي.

תִּנְשֶׁמֶת ——— נשם.

תעב פִּעֵל ۱-نفرت کرني. ۲-نفرت انگيز هونا.
۳-مکروه کر دينا.

הִפְעִיל ۱-مکروه کر دينا. ۲-مکروه افعال کرنے.

נִפְעַל-مکروه هونا.

תּוֹעֵבָה ث مکروه چيز.

תעה קַל ۱-گمراه هونا. ۲-ڈگمگانا.

נִפְעַל-گمراه هونا.

הִפְעִיל ۱-گمراه کرنا. ۲-گمراهي کرني.

תּוֹעָה ث ۱-گمراهي. ۲-هلاکت.

תְּעוּדָה ——— עוד.

תְּעָלָה ——— עלה.
תַּעֲלוּלִים ——— ۱ עלל.
תַּעֲלֻמָה ——— ۱ עלם.
תַּעֲנוּג ——— ענג.
תַּעֲנִית ——— ۲ ענה.

תעע پلپیل-ٹھٹّھا کرنا.
ہِتْپَلپیل-ٹھٹّھا کرنا.
תַּעְתֻּעִים م (جمع) ٹھٹّھےبازي.

תַּעֲצֻמָה ——— עצם.
תַּעַר ——— ערה.
תַּעֲרֻבָה ——— ۱ ערב.
תַּעְתֻּעִים ——— תעע.
תֹּף ——— תפף.
תִּפְאָרָה | תִּפְאֶרֶת ——— ۱ פאר.
תַּפּוּחַ ——— נפח.
תְּפוּצָה ——— פוץ.
תֻּפִין ——— אפה.

תפל ۱-تھوکنا. ۲-تھوک نکالنا. ۳-چمٹانا.
۱ תָּפֵל ۱-بےمزہ. ۲-بےاصل.
۲ תָּפֵל م آسترکاري کا چُونا.
תִּפְלָה ث ۱-بےمزگی. ۲-حماقت. ۳-کُفر.

תְּפִלָּה ——— פלל.
תִּפְלֶצֶת ——— פלץ.

תפף قَل-مارنا.
پوعیل-چھاتي پیٹني.

תֹּף م دف.

תפר قَل-سينا.

پِعِيل-سينا.

תפש قَل ۱-پکڑنا. ۲-بیجا لینا (خدا کے نام کو).

۳-پکڑے رهنا. ۴-کام میں لانا (گویا هاتهہ میں لینا. ۵-منڈهنا.

نِفْعَل-پکڑا جانا.

پِعِيل-پکڑنا.

۱ תֹּפֶת ——— תוף.

۲ תֹּפֶת اور תָּפְתֶּה زندہ یا مُردہ آدمیوں کے جلا دینے کا ایک مقام. (ماخذ فارسي تافتن.)

תִּפְתָּיֵא م (جمع) مُفتي لوگ. (ماخذ ارامي).

תִּקְוָה ——— קוה.

תְּקוּמָה | תְּקוֹמֵם ——— קום.

תְּקוּפָה ——— קוף.

תַּקִּיף ——— תקף.

תקל قَل-تولنا.

תְּקִיל تولا هوا.

תקן قَل-سیدها هونا.

پِعِيل ۱-سیدها کرنا. ۲-درستي سے بیان کرنا.

هُفْعَل-بحال کیا جانا.

תקע قَل ۱-مارنا. ۲-گاڑنا. ۳-لگانا. ۴-داخل کرنا.

۵-پهینک دینا. ۶-بجانا. ۷-پهونکنا (باجے کو).

نِفْعَل ۱-اپنا هاتهہ دوسرے کے هاتهہ پر مارنا (ضمانت کے لئے). ۲-بجایا جانا. ۳-پهونکا جانا (باجے کا).

תְּקִיעַ م تُرئي كي آواز.

תקף قَل ١-كسي پر غالب آنا. ٢-كسي پر چڑھنا. ٣-ضدي هونا.

پِعِيل-قرار بخشنا.

תֹּקֶף اور תְּקֹף م زور.

תַּקִּיף ١-زورآور. ٢-سخت.

תר ——— ٢ תור.

תַּרְבּוּת | תַּרְבִּית ——— רבה.

תַּרְדֵּמָה ——— רדם.

תרוּמָה | תרוּמִיָּה ——— רוּם.

תרוּעָה ——— רוע.

תרוּפָה ——— רוּף.

תרז سخت هونا

תִּרְזָה ث ايک قسم كا درخت.

תְּרֵין م (ث תַּרְתֵּין) دو.

תָּרְמָה | תַּרְמִית ——— רמה.

תֹּרֶן م ١-مستول. ٢-نيزه. (ماخذ مشتبه).

תרַע | תָּרָע ——— ١ שער.

תַּרְעֵלָה ——— רעל.

תרף آرام سے رهنا.

תְּרָפִים م (جمع) گهر گهر کے بُت.

תִּרְשָׁתָא م فارسي عملداري ميں ايک عُهده كا نام. (ماخذ فارسي ترش).

תשוּמת ——— שוּם.

תְּשֻׁאָה ——— שוא.

תַשבץ ——— שבץ.
תשובָה ——— שוב.
תשועָה ——— שוע.
תשוקָה ——— שוק.
תשורָה ——— ۲ שור.

תֵשַע ث (م תשעָה).
بصیغهٔ واحد. ۱-نو. ۲-نوان.
بصیغهٔ جمع. نَوّے.
תשיעי نوان.

تمام شد.